

ประชุมพงศาวดารภาคที่ ๖๑

พิมพ์แจกในงานฌาปนกิจศพ

นางชื่น ราชพินิจจักษ์

เมื่อวันที่ ๑๕ เมษายน พ.ศ. ๒๔๗๕

ณ เมรุเชิงบรมบรรพตวัดสระเกศ.

นางช่นราชพินิจชัย
ชวตະ พ.ศ. ๒๔๑๕
มรณะ พ.ศ. ๒๔๓๘

ขออุทิศส่วนกุศลสนองคุณแต่

นางชื่น ราชพินิจจัย

มารดาบังเกิดเกล้าผู้ซึ่งได้ล่วงลับไปแล้ว

คุณแม่เป็นภรรยาพระราชพินิจจัย (ไผ่ผัด ไผ่ผัดจินดา) เกิด
เมื่อวันจันทร์ เดือน ๘ ปีวอก จัตวาศก พุทธศักราช ๒๔๓๕ ณบ้าน
เดิมตำบลหน้าวัดตึก พระเสนาพิพิธ (เส่ม สุเรนทรานนท์) บุตรพระยา
สุเรนทรราชเสนา (มา สุเรนทรานนท์) เป็นบิดา ท่านพ่อวงเสนาพิพิธ
ธิดาพระยาราชสุภาวดี (ปาด สุรคุปต์) ราชินิกุล ในรัชกาลที่ ๕
เป็นมารดา.

บุตรและธิดาของคุณแม่ที่มีอยู่ในเวลานี้ คือ :-

- ๑ คุณหญิงอารีตรุณพรวก (พิศ อิศรางกูร ณอยุธยา)
- ๒ นายชระตอ ไผ่ผัดจินดา

คุณแม่ได้ป่วยถึงแก่กรรมเมื่อ วันที่ ๓ สิงหาคม พุทธศักราช

๒๔๗๘ จำนวนอายุได้ ๖๓ ปี

ท่านเป็นสตรีที่มีชีวิตแห่งความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย ฉะนั้นข้าพเจ้า
จึงเว้นเสียที่จะเขียนประวัติของท่านโดยพิสดาร

ท่านได้มาสู่โลกนี้ ในลักษณะของแม่ และท่านได้จากพวกลูก

ไปสู่สุคติภพแล้วอย่างไม่มีวันกลับ แต่สิ่งที่พิมพ์ใจถูกเตือนให้ระตักถึง พระคุณอันหนักมีวันฉับได้ก็ คือ ท่านได้จากโลกนี้ไปในลักษณะของ แม่ที่ดี อันควรแก่การเคารพสักการอย่างยิ่ง

ท่านได้อบรมทนต์น้อมบำรุงเลี้ยงข้าพเจ้าและน้อง มาจนเติบโตใหญ่ ดั่งพญานักรายต่าง ๆ อันจะมีชั้นตามวัยและเวลา

ความดีหรือความเจริญทั้งหลาย ถ้าหากข้าพเจ้าและน้องจะมี ก็ ขอยกให้เป็นส่วนที่ได้รับถ่ายทอดมาจากท่านเป็นปฐม ท่านได้กระทำ แล้วซึ่งหน้าที่ของมารดาเป็นอย่างดีที่สุดที่ท่านจะทำได้ ข้าพเจ้าไม่ สามารถจะหาถ้อยคำอันใด มากกล่าวสดุดีคุณของท่านให้เป็นไปได้ดี เท่ากับความรู้ดีอันเกิดจากความสุจริตใจของข้าพเจ้า

เมื่อท่านได้ดวงดับไปแล้ว ข้าพเจ้าไม่มีหนทางอะไรที่จะทดแทน พระคุณให้สมกับที่ท่านได้พักพุ่มมา ทั้งอีกประการหนึ่งก็เป็นที่รับรอง กันอยู่แล้วอย่างแน่นอนโดยไม่มีปัญหาว่า จะโดยประการใด ๆ ก็ดี การที่จะคิดใช้หนี้บุญคุณของบูรพการีเพื่อให้ดับดังไปนั้น ย่อมเป็นไป ไม่ได้ เมื่อเช่นนี้แล้วตามคตินิยมที่เหนืออยู่ อันข้าพเจ้าจะพึงทำสนอง คุณได้ ก็คือ บำเพ็ญกุศลอุทิศไปยังท่าน ถ้าและท่านจะสถิตยอยู่ใน สุคติภพใดก็ดี แม้มีญาณวิถึใด ๆ ที่สามารถจะหยั่งทราบได้ ขอได้ โปรดอนุโมทนาแก่ตนนามต ซึ่งบรรดาญาติมิตรและท่านผู้เคารพนับถือ ทั้งหลายได้พร้อมกันมาร่วมบำเพ็ญกุศลในวาระนี้ด้วย

ขอคุณแม่จงได้รับกุศลทักษิณานุปทานทั้งหมด อันถูกได้ตั้งใจ

(๓)

อุทิศให้ด้วย ความรัก ความอาลัย อย่างสุดซึ้ง

ขอคุณตั้ง จงบันดาคดให้เป็นเครื่องนำذنองแต่คุณแม่ จง
ประดพแต่อิฐฐารมณในดัมปรายิกภทุกเมื่อ เทอญ.

พิศ อารีตรณพรรค

๑๙ เมษายน ๒๕๗๙

สำนักหอสมุด

คำนำ

ในงานฌาปนกิจศพ นางราชพินิจจัย (ชั้น โสฬสจินดา) ผู้เป็นมารดา นายชตอ โสฬสจินดาได้มาแจ้งความยังกรมคิดปากรว่า เจ้าภาพศรัทธาจะพิมพ์หนังสือสำหรับเป็นธรรมทานที่ระลึกถึงเรื่องหนึ่ง ตั้งความจำนงไว้ว่าจะใคร่ได้เรื่องที่เนื่องด้วยพงศาวดาร อันจะเป็นประโยชน์แก่อุตสาหกรรมการค้นคว้าหาความรู้เรื่องราวของชาติ กรมคิดปากรขออนุโมทนาในกุศลเจตนา^{นี้} ขณะที่นายชตอ โสฬสจินดา มาแสดงความประสงค์ ประจวบกับเวลาที่กรมคิดปากรกำลังสอบสวนและทำบัญชีทะเบียนพงศาวดารและตำนานต่าง ๆ ที่ว่าด้วยดินแดนทางภาคเหนือของสยามและที่ถัดขึ้นไป มีแคว้นฉานนาไทย ฉานซ่าง ดิบตองพินนา และ ดิบตองจุกไทย เป็นต้น ซึ่งเป็นดินแดนที่อยู่ของชาติไทย ก่อนยกลงมาอยู่ในลุ่มน้ำเจ้าพระยา ในการสอบสวนคงปรากฏอยู่อย่างหนึ่งว่า พงศาวดารและตำนานต่าง ๆ ที่ว่าด้วยแคว้นเหล่านี้ มีระบบเป็นตัวเขียนรักษาไว้ในหอสมุดแห่งชาติเป็นจำนวนมาก บางเรื่องก็มีหลายฉบับ ความในบางแห่งก็ไม่ตรงกัน ที่เป็นตัวอักษรไทยเหนือ ยังไม่ได้ถอดออกเป็นภาษาไทยสยามก็มีอยู่มากฉบับ หนังสือเหล่านี้ ถ้าได้มีโอกาสพิมพ์เผยแพร่^{นี้} ก็จะเป็นเครื่องมือของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี เพราะจะได้ใช้เปรียบเทียบค้นหาเอาความรู้ต่อไป กรมคิดปากรได้อธิบายถึงความข้อนี้แก่นายชตอ โสฬสจินดา และแนะนำให้พิมพ์พงศาวดาร

เมืองเงินยางเชียงแสน เพราะเป็นเรื่องราวกล่าวถึงชาติไทย สมัยก่อน
ที่ยกตมมาเป็นใหญ่ในกลุ่มน้ำเจ้าพระยา สมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๓ คือพระ
เจ้าอู่ทองที่ทรงสร้างกรุงศรีอยุธยา ก็ปรากฏว่าสืบเชื้อพระวงศ์ไปจาก
พระเจ้าพรหม กษัตริย์เมืองเชียงแสนพระองค์หนึ่ง ที่ทรงอนุภาพมาก
ในสมัยโบราณ ถึงบรรดาพงศาวดารและตำนานเมืองต่าง ๆ ในแคว้น
ตานนา ส่วนมากก็เนื่องไปจากเมืองเชียงแสน^๕ ก่อนทงนิน พงศาวดาร
เมืองเชียงแสนจึงเป็นดั่งบันไดขั้นแรกที่นักศึกษาเรื่องราวของชาติไทย
ควรทราบ นายชดอ ใฝ่พลังจินตามีความเห็นพ้องด้วย ตกตงรับเอาต้น
ฉบับไปจัดพิมพ์ ภายหลังมาแจ้งความเพิ่มเติมว่า ต้นฉบับที่รับไป
พิมพ์มีเรื่องน้อยนัก ไม่จุใจแก่ศรัทธา ขอให้จัดหาเรื่องสำหรับพิมพ์
เข้าชุดกันอีกสักเรื่องหนึ่ง กรมคิดปกครองมีความยินดีเลือกเรื่อง สิงหน
วติกุมารให้พิมพ์

สิงหนวติกุมารเป็นตำนานกล่าวถึงเรื่องเมืองเชียงแสนอีกความ
หนึ่ง มีเรื่องราวและอายุของเรื่องเก่าขึ้นไปกว่าตำนานเมืองเงินยางเชียง
แสน ซึ่งที่ถูกควรจะพิมพ์ตำนานสิงหนวติกุมารไว้ก่อนพงศาวดารเงิน
ยางเชียงแสน แต่ว่าได้จัดพิมพ์พงศาวดารเมืองเงินยางเชียงแสนเสีย
ก่อนแล้ว จึงต้องพิมพ์ตำนานสิงหนวติกุมารต่อไว้ข้างหลัง

หนังสือ ๒ เรื่องนี้ กรมคิดปกครองรวมเข้าไว้ในหนังสือชุดประชุม
พงศาวดาร และจัดเล่มนี้ เป็นประชุมพงศาวดารภาคที่ ๖๑ ประชุม
พงศาวดารเป็นหนังสือชุดที่มีผู้นิยมกันมาก ไม่ใช่แต่ในหมู่นักศึกษา

สนใจในเรื่องพงศาวดารเท่านั้น ถึงผู้อ่านตามธรรมดาที่ชอบ เพราะเป็น
 เรื่องให้ความรู้แปลก ๆ และเรื่องก็ต่าง ๆ กัน ถึงกับเดาะแสดวงหาเข้า
 ชุดไว้ให้ครบ ทุกวันหนึ่งตั้งชื่อประชุมพงศาวดารบางภาคก็เป็นฉบับที่หา
 ยาก มีผู้ต้องการหากันอยู่เสมอ หากได้มีผู้ศรัทธาพิมพ์ขึ้นไว้ ก็จะมี
 เป็นธรรมทานสำคัญอย่างหนึ่ง มนต์เหตุที่จะเกิดมีหนังสือชุดนี้ขึ้น คือ
 เมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๗ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยาภาณุพันธุวงศ์วรเดช
 พงศาวดารและตำนานต่าง ๆ เรื่อง มาพิมพ์ขึ้นเป็นเล่มเดียวกัน แล้ว
 ประทานชื่อหนังสือนี้ว่า "ประชุมพงศาวดารภาคที่ ๓" ได้ทรงอธิบาย
 ไว้ว่า การศึกษาหาความรู้พงศาวดารและตำนานการเก่า ย่อมถือกันว่า
 เป็นส่วนสำคัญอย่างหนึ่ง ในการศึกษาทั่วทุกประเทศ ในประเทศสยาม
 นี้ แม้แต่โบราณมา ท่านผู้เป็นใหญ่ในแผ่นดิน เป็นคนแต่สมเด็จพระ
 เจ้าแผ่นดินในรัชกาลก่อน ๆ มา ก็ย่อมทรงเป็นพระราชธุระทูลบำรุง
 ความรู้พงศาวดารตลอดมาแทบทุกรัชกาล ส่วนหนังสือพงศาวดารและ
 ตำนานในภาษาไทย ที่พิมพ์แต่ก่อน ก็ยังไม่ได้พิมพ์แพร่หลายก็หลาย
 เรื่อง บางเรื่องยาว ซึ่งควรจะพิมพ์เฉพาะเรื่อง บางเรื่องเป็นเรื่องดี
 แต่ไม่สู้ยาว ควรรวบรวมหลายเรื่องพิมพ์เป็นเล่มเดียวกัน ถ้าพิมพ์ขึ้น
 ให้แพร่หลายได้หมด ก็จะเป็นคุณแก่การศึกษาไม่น้อยทีเดียว เพราะ
 บรรดาผู้ศึกษาจะได้มีโอกาสพบเห็น ทำการสอบค้นคว้าได้สะดวก
 มนต์เหตุของหนังสือชุดประชุมพงศาวดารมีดังนี้ ต่อมาได้มีผู้นิยม ก็ได้
 ทรงรวบรวมตำนานและพงศาวดารต่าง ๆ พิมพ์ต่อไปอีกเป็นภาคที่ ๒ ที่ ๓

ต่อกันไปโดยลำดับ ไม่มีกำหนดว่ากี่ภาค หรือเรียบเรียงเรื่องเป็นลำดับ
อย่างไร แต่แต่ละเรื่องพงศาวดารได้พอรวบรวม ถ้ามีผู้ศรัทธาว่า
จะสร้าง ก็พิมพ์เป็นภาคหนึ่ง ๆ เป็นลำดับไป กรมศิลปากรก็ได้เจริญ
รอยตามหนังสือต่อมา จนบัดนี้ หนังสือประชุมพงศาวดารจึงเป็นภาคที่ ๑๓
คือ ฉบับที่พิมพ์นี้ ส่วนที่พิมพ์มาแต่แต่ต้น มีเรื่องอะไรบ้าง ได้ให้
เจ้าหน้าที่รวบรวมจัดทำเป็นบัญชีรายชื่อขึ้นไว้เป็นพิเศษส่วนหนึ่ง ตั้ง
แจ้งอยู่ในบัญชีที่พิมพ์ไว้ต่อท้ายค่านานี้ เพื่อประโยชน์แก่ผู้ที่ต้องการจะ
ทราบว่ภาคใดมีพงศาวดารและค่านานเรื่องอะไรบ้าง ก็จะได้สืบค้นดู
ได้สะดวก

ก่อนอธิบายถึงพงศาวดารและค่านานที่มีอยู่ในหนังสือเล่มนี้ เห็น
สมควรเล่าเรื่องชาติไทยไว้แต่ย่อ ๆ พอให้ทราบเรื่องติดต่อกัน

ย่อมเป็นที่ทราบอยู่แล้วว่า ไทยเราแต่เดิมมา มีชาติภูมิอยู่ใน
แคว้นแคว้นแดนดินที่เรียกในทุกวันนี้ว่า ประเทศจีนตอนใต้ เป็นชาติ
ใหญ่ชาติหนึ่งมาแต่ก่อนพุทธกาล จำเนียรกาลต่อมาไทยบางพวกได้ยก
ลงมาในแหลมอินโดจีน ในขั้นต้นได้มาตั้งถิ่นฐานลงทางตอนเหนือของ
ประเทศสยาม แต่แรกที่ยกลงมา ถ้าจะสันนิษฐานตามค่านานและ
พงศาวดารที่มีอยู่ เช่นเรื่องราวที่มีอยู่ในหนังสือเล่มนี้เป็นต้น คงจะ
แยกกันอยู่เป็นเมืองเล็ก ๆ ตั้งอยู่เป็นอิสต์ระยะแก่กันก่อน คือต่างคน
ต่างอยู่เป็นเมือง ๆ ไป ในสมัยที่กล่าวนี้ ดินแดนตอนใต้ของแหลม
อินโดจีนตกอยู่ในอำนาจของชนสองชาติ ซึ่งอยู่ในตระกูลภาษาเดียว

กัน คือ มอญและขอม ส่วนที่เหนือขึ้นไป ว่าทางแคว้นฉานนา อำนาจ
 ของชาติทั้งสองนี้จะแผ่ไปถึงก็แค่บางคราวบางสมัยเท่านั้น เขตต์สูงสุด
 ตามที่ปรากฏในตำนาน ก็เพียงเมืองหริภุญไชย ส่วนทางแคว้นฉานข้าง
 อำนาจขอมแผ่ไปถึงดินแดนที่เรียกในตำนานว่าเมืองอุมงค์เสถา

พวกไทยที่ยกตงมาปกครองบ้านเมืองในแคว้นฉานนา ที่นับ
 ว่าเป็นเมืองสำคัญ ก็มีเมืองหริภุญไชย คือ นครจำปูน เมืองเงินยาง
 เชียงแสน และเมืองพะเยา เมืองหริภุญไชยรวมทั้งนครเขตนาคี คือ
 นครจำปางนั้น เป็นดินแดนที่เชื่องค้ำนางจามเทวี (เป็นชาติขอม บาง
 ที่ถือว่าเป็นมอญ แต่ดูเหมือนยังไม่ยุติกัน) ปกครองสืบต้นตอวงศ์ตงมา
 หลายนครกษัตริย์ เป็นเวลาช้านานกว่า ๘๐๐ ปี ภายหลังจากสิ้นเชื้อพระวงศ์
 เพราะต้องเสียดินแดนแก่พระยาเม็กรายกษัตริย์ในราชวงศ์เชียงใหม่ ดัง
 มีเรื่องแจ้งอยู่ในหนังสือจามเทวีวงศ์ และหนังสือชินกาลมาลินี ซึ่งหอ
 สมุดแห่งชาติได้พิมพ์แล้ว ส่วนทางเมืองเชียงใหม่ และเมืองพะเยา
 มีกษัตริย์ชาติไทยปกครอง ข้อสำคัญในเรื่องราวของกษัตริย์ไทยใน
 แคว้นฉานนา ก็ที่ในชั้นแรกเมื่อตั้งเป็นบ้านเมืองขึ้นแล้ว ต่อมาเมื่อมี
 กำจัดอำนาจขึ้น ก็ขยายเขตต์ให้ใหญ่โตออกไป สุดแล้วแต่กษัตริย์
 องค์ใดมีอิทธิพลมากและน้อย เพราะฉะนั้นการขยายเขตต์แดนจึงเป็น
 ไปตามเวลาของผู้เป็นใหญ่ผู้หนึ่งเท่านั้น มิได้ยึดยาวถาวรต่อไป เพราะ
 เขตต์แดนที่ปกแผ่ออกไปถึง ก็มีให้ราชบุตรออกไปครอง โดยเหตุที่
 ราชบุตรเหล่านั้นบางที่ก็แตกร้างกัน จึงต้องแยกย้ายให้ไปอยู่เสียห่าง

ไกลกัน ครั้นต่อมา บุตรหลานที่ไปกินเมืองสืบต่อมา ก็มักตั้งตนเป็น
 อีตัสระ ไม่ปรองดองรวมกันให้เป็นปึกแผ่นแน่นหนา เป็นประเทศใหญ่
 ให้ยังยืนชนได้ ช้า ๆ นาน ๆ เกิดผู้มั่งมุนขึ้นที่เมืองใดเมืองหนึ่ง ผู้
 มั่งมุนนั้นก็เผ้ออาณาเขตต์ออกไปกว้างขวาง อย่างพระเจ้าพรหมและพระ
 เจ้ามังราย ในราชวงศ์เชียงแสนเป็นต้น ครั้นต้นผู้มั่งมุนแล้ว เมือง
 ต่าง ๆ ในราชอาณาจักรตักดับแยกกันอีก จะเร็วและช้าก็แล้วแต่
 เหตุการณ์ เหตุนี้บ้านเมืองในแคว้นตานา ที่แยกกันอยู่เป็นอีตัสระ
 เป็นแคว้น ๆ จึงมักเป็นว่านครือเชื้อชาติเดียวกันมาแต่เดิม อย่างที่
 เรียกกันเป็นคำมัญว่า บ้านพี่เมืองน้องเกี่ยวเนื่องกัน ความสนิทสนม
 จึงมีอยู่ต่อกัน เช่นพระเจ้าเมงรายแห่งเมืองเชียงแสน ชุนงำเมืองแห่ง
 เมืองพะเยา ซึ่งเป็นกษัตริย์มีอำนาจผู้หนึ่ง และพระร่วงเจ้าแห่งกรุง
 สุโขทัย จึงปรากฏในตำนานว่าได้เป็นมหามิตรสนิทสนมกันมาก ทั้ง
 ก็เพราะมีชาติเชื้อเชื้อเป็นไทยด้วยกัน พงศ์าวดารและตำนานเมือง
 ต่าง ๆ ก็มักมีเรื่องร่วมกันในตอนต้น จะผิดแปลกกันบ้างก็ในส่วนที่
 เป็นพดความ ทั้งนี้ด้วยเหตุที่ในชั้นเดิมร่วมวงศ์กันมาด้วยอีกประการ
 หนึ่ง แล้วต่อมาจึงได้แยกเรื่องไปคนละทาง อย่างเช่นพระเจ้าชัยศิริ
 ซึ่งเป็นต้นพระวงศ์พระเจ้าอู่ทอง และสืบเชื้อวงศ์ไปจากพระเจ้าพรหม
 ก็มีเรื่องแยกออกไปจากตำนานเชียงแสน ในพงศาวดารและตำนาน
 เมืองอื่น ๆ ก็เป็นทำนองเดียวกัน

อนึ่งเป็นการสมควรที่จะกล่าวไว้ในที่นี้ด้วยว่า เรื่องราวอันเป็น

ตอนต้นของพงศาวดารแต่ละตำนานต่าง ๆ ของเก่า มักเป็นเรื่องเกี่ยว
 ไปในทำนองนิยายนิทานไม่น่าเชื่อ เป็นกรายากที่จะถือเอาเป็นหลักฐาน
 ได้แน่นอน ศักดิ์ราชกิติ ชื่อบุคคลและชื่อภูมิประเทศบ้านเมืองกิติ กิติ
 มักมีต่าง ๆ ไม่ตรงกัน ชื่อบุคคลคนเดียวกัน ก็อาจมีหลายชื่อ บางที
 เรื่องก็สืบต่อกัน แต่เรื่องอย่างหนึ่งมีความเป็นธรรมดา มีอยู่ทั่วไปทุก
 ประเทศ เพราะเป็นเรื่องดึกดำบรรพ์พันนาน ได้อาศัยสืบต่อกันมา
 ตามที่มั่งเก่ากันอยู่ในพื้นเมือง ธรรมดาว่าเรื่องราวที่สืบต่อกันมาใน
 หมู่มนุษยชาติ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องใด โดยมากย่อมจะมีจุดแห่งความ
 จริงปนอยู่เสมอ เรื่องชนิดนี้จึงอาจแบ่งได้เป็นสองส่วน คือ ส่วนหนึ่ง
 มีความจริงเป็นพงศาวดาร อีกส่วนหนึ่งเป็นเรื่องปรัมปราที่เกิดจาก
 ความคิดนึกของมนุษย์ เรื่องทั้งสองชนิดนี้ย่อมมีประโยชน์ด้วยกัน แต่
 เป็นคนละทาง เรื่องเหล่านี้ บางทีอาจรักษาเอาความทรงจำแต่ครั้งสมัย
 ดึกดำบรรพ์ไว้ได้ต่อมา บางทีเรื่องราวที่จำไว้ได้ มีอยู่ในประเทศถิ่น
 ต่าง ๆ เป็นเรื่องราวอย่างเดียวกัน ก็อาจสืบสาวราวเรื่องถึงทางคิด
 ต่อกันแห่งประเทศถิ่นเหล่านั้นได้ ข้อลำบากยากยิ่งก็อยู่ที่รู้จักแยกเอา
 ความจริงในเรื่องออกจากเรื่องที่คิดนึก อันไม่เป็นความจริงเท่านั้น
 หาใช้ว่าเรื่องทั้งหมดเหลือเหลือไม่มีประโยชน์เสียทีเดียว เพราะฉะนั้น
 หน้าที่ของผู้อ่านผู้ศึกษา จึงไม่ใช่อยู่ที่อ่านหาข้อค่อนขอคดคอยจับผิด
 แต่อยู่ที่จะค้นคว้าหาความจริงที่มีอยู่ในเรื่อง ถ้าจะได้มาเป็นประโยชน์
 มากหรือน้อยเท่านั้น เมื่อทราบความสำคัญดังกล่าวนี้แล้ว การอ่าน

เรื่องกยอมจะได้ประโยชน์ยิ่งขึ้น

บัดนี้จะได้กล่าวถึงเรื่องราวที่มีอยู่ในพงศาวดารเมืองเงินยางเชียง
แฉ่น และตำนานถึงหนวติกุมารโดยฉะเพาะ

พงศาวดารเมืองเงินยางเชียงแฉ่น เริ่มด้วยเรื่องเทวบุตรชื่อดา
จกหรือตระจิงกราชจุติมาครอบครองเมืองหิริญญนครเงินยางซึ่งภาย
หลังได้ชื่อว่าเมืองเชียงแฉ่น เชื้อพระวงศ์พระเจ้าดาวจกได้สืบต่อกันมา
หลายชั่วกษัตริย์ และบางองค์ก็แยกย้ายไปปกครองเมืองต่าง ๆ เป็น
หลายสาย เรื่องไปหมกอยู่ตอนแผ่นดินพระเจ้าเมงราย พงศาวดารเชียง
แฉ่นฉบับนี้ ตั้งเกิดดูว่าย่อมาก และชื่อในเรื่องก็ไม่สู้ตรงกันนัก เห็นจะ
เป็นเพราะคัดลอกกันมาหลายทอด ไม่ได้สอบทาน เรื่องตระจิงกราชเท
วบุตรในตอนต้นของพงศาวดารเชียงแฉ่นฉบับนี้ ย่อมมีปรากฏอยู่ใน
พงศาวดารเมืองอื่น ๆ มีพงศาวดารเมืองเชียงใหม่ น่าน และพะเยาเป็น
ต้น ใจความก็เป็นอย่างเดียวกัน จะแปลกกันก็แต่พงศาวดาร คือบาง
ฉบับก็กล่าวถึงว่าพระเจ้าอนนรุชแห่งกรุงกุกามได้ประชุมเชิญท้าวพระ
ยานาประเทศในชมพูทวีปไปปลบศักราช ยังขาดอยู่แต่แคว้นฉานนา
ไทย เพราะในสมัยนั้นยังว่างกษัตริย์อยู่ พระเจ้าอนนรุชจึงไปเฝ้าขอร้อง
ต่อพระอินทร์ ๆ ก็ให้ตระจิงกราชเทวบุตร (บางฉบับก็เขียนว่า ตระ
จิงกราชบ้าง ดาวจกบ้าง) จุติมาเป็นกษัตริย์เมืองหิริญญนครเงินยาง
เห็นได้ว่าเรื่องดาวจกนี้ มีมูลที่มาแห่งเดียวกัน บางทีจะมีเค้ามูลความ
จริงในพงศาวดาร แต่จะเป็นเรื่องโบราณมหานไกล ทรงจำกันได้

ดับมาอย่างมัว ๆ จะไม่ใช่เป็นเรื่องในสมัยเดียวกับพระเจ้าอนุรุท ดัง
 ที่บางฉบับยกตัวไว้ ซึ่งตกอยู่ใน พ. ศ. ๑๖๐๐ เพราะในตำนานสิงหน-
 วติกุมาร ก็มีเรื่องดาวจกเหมือนกัน แต่ยกตัวไว้ว่าเป็นหัวหน้าชาวป่า
 ซาคิตะวะ เรียกว่าบูเจ้าดาวจก หาใช่เป็นเทพบุตรที่จุติลงมาเป็นท้าว
 พระยามหากษัตริย์ไม่ และว่าเป็นเรื่องอยู่ในสมัยต้นพุทธกาล ก่อน
 เรื่องดาวจกในพงศาวดารเงินยางเชียงแสนมากมาย บูเจ้าดาวจกนี้ ใน
 พงศาวดารโยนกของพระยาประชากิจกรจักร (แจ่ม บุนนาค) ว่าที่
 ชื่อเช่นนั้นเพราะเป็นหัวหน้า มีจกคือจอบขุดดินมากกว่า ๕๐๐ ขนไป
 และในตำนานพระธาตุอวยรุ้ง ก็กล่าวเช่นเดียวกันว่า “มีมีตกขุ
 ผู้มีชื่อว่าเจ้าดาวจก ผู้มีชื่อว่าเจ้าดาวจก และบุคคลทั้งต้องผู้มี
 มีจกเข้าแต่ละคนละ ๕๐๐ ดูก ดวดได้ชื่อว่าดาวจก” ถ้าจกหมายถึง
 จอบขุดดินแล้ว เรื่องเทพบุตรดาวจกในพงศาวดารเชียงแสนจะแปลว่า
 อะไร ได้มีผู้สันนิษฐานว่า บางที่จกคำนี้ จะเป็นคำเดียวกับโจกที่แปล
 ว่าหัวหน้าได้บ้างกระมัง ดาวจกก็แปลว่าหัวหน้าของพวกตะวะ แต่
 อย่างไม่ก็ดี คำว่าจกนี้ มีแปลกอยู่อย่างหนึ่ง ที่ไปพ้องเข้ากับชื่อของ
 แคว้นเสฉวน หรือตอนหนึ่งของเสฉวนในภาคใต้ของประเทศจีนต่อจาก
 แคว้นยูนนานขึ้นไป แต่โบราณมาแคว้นเสฉวนมีชื่อว่าสวกหรือจก และ
 ว่าเป็นชื่อของชาติหนึ่งในแคว้นนั้นด้วย ซึ่งบางที่ก็เรียกว่าปาจก พระเจ้า
 เฒ่าในเรื่องสามก๊กที่ได้มาปกครองแคว้นเสฉวน ก็ได้พระนามว่า พระ
 เจ้าจกชั้นฮ่องเต้ แปลว่าพระเจ้าแคว้นจกแห่งราชวงศ์ฮั่น ดินแดนที่

อยู่ในคอนไตซ์ของแคว้นเสถียรแต่โบราณมา ย่อมเป็นที่อยู่ของชนชาติไทยส่วนหนึ่งเหมือนกัน บางทีจักจะเป็นชื่อของชาติไทยที่เรียกว่าอ้ายหญ้ายดาวก็รู้ไม่ได้ หากดาวหรือความชอบนั้นจะเป็นได้บ้าง ก็น่าจะเกี่ยวเนื่องมาถึงคำว่าดาวจกในตำนานทางตานนาด้วย

ตำนานสิงหนวัติกุมาร ดำเนินเรื่องว่า สมัยต้นแห่งพุทธกาล สิงหนวัติกุมารโอรสพระเจ้าเทวภาคแห่งนครไทยเทศ คือเมืองราชคฤห์นครหลวง และสืบเชื้อสายมาจากไทยเมือง เสด็จออกจากเมืองราชคฤห์มาทางทิศตะวันออกเฉียงใต้จนใกล้แม่น้ำโขง ถึงแคว้นซึ่งแต่เดิมเรียกว่าเมืองสุวรรณโคตมคำเป็นเมืองร้างมาแต่เก่าก่อน (มีตำนานเรื่องเมืองสุวรรณโคตมคำส่วนหนึ่ง) แคนนั้นเป็นที่อยู่ของพวกตะวา มีปู่เจ้าดาวจกเป็นหัวหน้า เจ้าสิงหนวัติกุมาร ได้สร้างเมืองลงแถวถิ่นนั้น ให้ชื่อว่าเมืองนาคพันธู์สิงหนวัตินคร หรือโยนกนครราชธานีไชยบุรีศรีช้างแสด สืบพระเจ้าแผ่นดินมาหลายชั่วกษัตริย์ จนเมืองโยนกนาคพันธู์สิงหนวัตินครถล่มทะลายกลายเป็นหนองไป เพราะเหตุที่พระเจ้าแผ่นดินและราชฎรไปกินปลาตะเพียนเผือก (ในพงศาวดารโยนกกว่าปลาไหลเผือก ในตำนานเมืองหนองหานก็มีเรื่องเป็นตำนานคล้าย ๆ กัน แต่ว่าเป็นกระรอกเผือก) สิ้นเชื้อวงศ์เจ้าสิงหนวัติกุมารเพียงเท่านั้น ตอนต่อไป กล่าวถึงเรื่องพระเจ้าจักราชเทวบุตรรับอัญเชิญพระอินทร์จุติมาเป็นกษัตริย์ เป็นเรื่องตอนเดียวกับพงศาวดารเมืองเงินยางเชียงแสด แต่มีข้อความพิสดารกว่ามาก ในการพิมพ์ตำนานสิงหนวัติกุมารคราวนี้ ต้องแปล

ญ

ออกจากคัน ฉะบับหนังสือไทยเหนือมาเป็นภาษาไทยสยามเดี่ยขึ้นหนึ่ง
 และทำในเวลาเร่งร้อนกำหนดงานมีวันจำกัด ไม่มีเวลาชำระสอบทานได้
 ตะเยียด เพราะแปลเสร็จเท่าใด ก็ต้องรีบส่งไปลงพิมพ์ทันที จึงน่าจะ
 มีที่บกพร่องอยู่บ้างไม่มากก็น้อย ในการแปลคราวนี้ ได้รักษาดำนวน
 โวหารของเดิมไว้บริบูรณ์ คำและประโยคใดที่ฟังไม่ได้ชัดในภาษาไทย
 สยาม ก็ได้จัดแปลและอธิบายเป็นบรรทัดก็ได้ไว้ เท่าที่จะสามารถจัดทำ
 ได้ ส่วนบางคำที่เป็นคำสำคัญใช้อยู่ในภาษาทางเหนือ ได้จัดตามสำเนียง
 ในภาษานั้นให้ดูเป็นตัวอย่างในหน้าคัน ค่อไปได้เปลี่ยนเป็นภาษาไทย
 สยาม เพื่อไม่ให้เกิดความรุงรังตาในเวลาอ่าน ส่วนข้อป้และศกตามที
 หนักนอยู่ทางเหนือก็ได้จัดพิมพ์ไว้เป็นพิเศษอยู่ค่อไปนี้ สำหรับการตรวจ
 สอบได้สะดวก

อนึ่งพงศาวดารและตำนานต่างๆ ทางแคว้นตานนา มักแต่งขึ้นใน
 สมัยที่พระพุทธศาสนามีความเจริญรุ่งเรือง เหตุนี้ จึงต้องมีเรื่องราว
 ทางพระพุทธศาสนาแทรกไว้ด้วยตลอดไป ในตำนานสิงหนวัติกุมารน
 เริ่มต้นก็กล่าวถึงพระพุทธประวัติ ค่อเป็นลำดับมาจนเสด็จดับขันธปริ
 นิพพาน แล้วถึงตำนานสังคายนา พิมพ์คราวนี้ได้ตัดเรื่องทักดาวเหต่าน
 ออก เพราะไม่เกี่ยวกับเรื่องโดยตรง ทั้งใจความก็กล่าวซ้ำๆ ซากๆ
 ตามโวหารที่นิยมกันสมัยนั้น ถึงจะตัดออกก็ไม่ทำให้เสียเนื้อถ้อยกระทรง
 ความอย่างไร

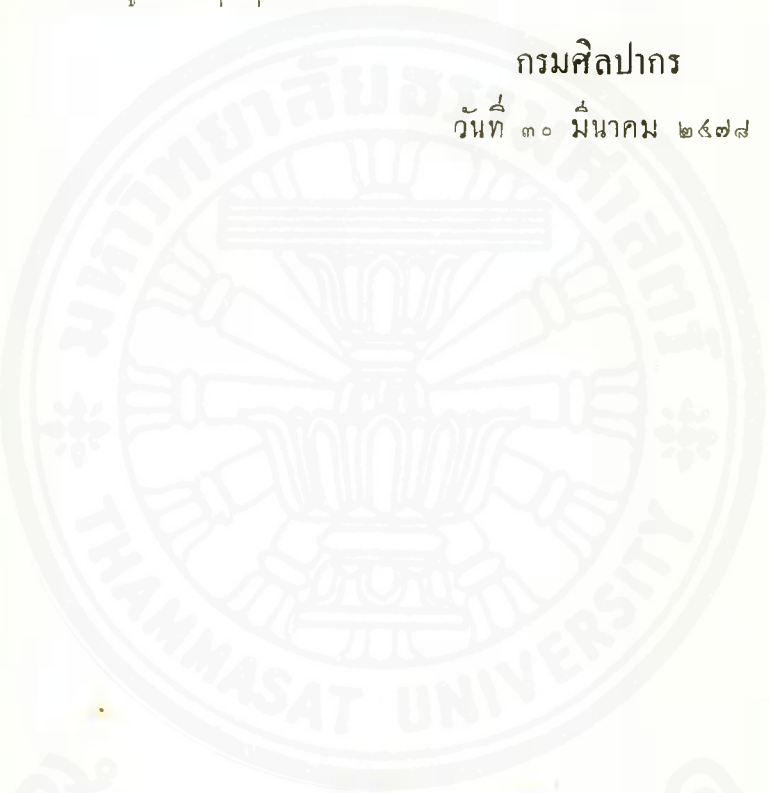
ขออนุโมทนากุศลบุญราศีที่เจ้าภาพได้พิมพ์หนังสือเรื่องนี้แจกเป็น

๓

วิทยาทาน จงบรรดุมตตบรรดาดแก่นางราชพินิจัย (ขึ้น โสฬสจินดา)
ให้ดำรงอยู่ในคติสุขทุกเมื่อ เทอญ,

กรมศิลปากร

วันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๔๗๘

สำนักหอสมุด

บัญชีรายชื่อ ในหนังสือชุดประชุมพงศาวดาร

ประชุมพงศาวดาร ภาคที่ ๑

๑. พงศาวดารเหนือ
๒. พงศาวดารกรุงเก่าฉบับหลวงประเสริฐ
๓. กรุงสุโขทัยตามศิลาจารึก
๔. พงศาวดารเขมร
๕. พงศาวดารพม่า รามัญ
๖. พงศาวดารล้านช้าง

ประชุมพงศาวดาร ภาคที่ ๒

๑. เรื่องตั้งเจ้าพระยานครศรีธรรมราช
๒. พงศาวดารเมืองถดถาย
๓. พงศาวดารเมืองไทรบุรี
๔. พงศาวดารเมืองตรังกานู
๕. พงศาวดารเมืองถันตัน

ประชุมพงศาวดาร ภาคที่ ๓

๑. พงศาวดารเมืองปัตตานี

(๒)

๒. พงศาวดารเมืองสงขลา
๓. พงศาวดารเมืองเชียงใหม่

ประชุมพงศาวดาร ภาคที่ ๔

๑. พงศาวดารความเก่า ระบุว่า จ. ศ. ๓๑๓๖
๒. พงศาวดารเมืองตะแวก ระบุว่าสมเด็จพระนารายณ์รามาธิบดี
(นักองค์เอง)
๓. พงศาวดารมณฑลอิสาน ระบุว่าหม่อมอมรวงศ์วิจิตร
(ม.ร.ว. ปรุ้ม คณเฑียร ผนวกรุงเทพ ฯ)

ประชุมพงศาวดาร ภาคที่ ๕

๑. จดหมายเหตุจีน ว่าด้วยกรุงสยามแต่โบราณ
๒. เรื่องศักราชรัชกาลครั้งกรุงศรีอยุธยาตามที่สอบใหม่
๓. พงศาวดารดาวเนียง ของพระยาประกาศกิจกรจักร (เข้ม
บุณฑกร)
๔. พงศาวดารเมือหาดวงพระบาง

ประชุมพงศาวดาร ภาคที่ ๖

เรื่องไทยรบพม่าครั้งกรุงเก่า

ประชุมพงศาวดาร ภาคที่ ๗

๑. คำให้การจับกักเรื่องเมืองบาดั
๒. คำให้การเถาเฝ้าเรื่องหนักราชด้ห้
๓. คำให้การขุนโชนเรื่องพระพุทธรบาท
๔. คำให้การนายจาด เรื่องเหตุการณัในเมืองพะม่า เมื่อพระ
เจ้ามินตงทิวงคล

ประชุมพงศาวดาร ภาคที่ ๘

๑. จดหมายเหตุไหร
๒. จดหมายของหมื่นก่งคิตป์
๓. พระราชพงศาวดารกรุงเก่า ฉบับพระจักรพรรดิพงศ์ (จาด)
๔. พระราชนิพนธ์รัชกาลที่ ๔ เรื่องปฐมวงศ์
๕. ตำนานพระโกศ

ประชุมพงศาวดาร ภาคที่ ๕

๑. พงศาวดารเมืองเซียงรุ่ง
๒. พงศาวดารเมืองไถ
๔. พงศาวดารเมืองเถง
๕. พงศาวดารเมืองเซียงแขง

(๔)

ประชุมพงสาวดาร ภาคที่ ๑๐

ราชวงศ์ปกรณ พงสาวดารเมืองน่าน

ประชุมพงสาวดาร ภาคที่ ๑๑

พงสาวดารเมืองหลวงพระบาง

ประชุมพงสาวดาร ภาคที่ ๑๒

จดหมายเหตุของราชทูตฝรั่งเศสเข้ามาในแผ่นดินสมเด็จพระ
นารายณ์ และจดหมายเหตุของหมอบรัดเต

ประชุมพงสาวดาร ภาคที่ ๑๓

๑. คำานานวังหน้า
๒. เทศนาบวรราชประวัติ
๓. พระนามเจ้านายในพระราชวังบวร

ประชุมพงสาวดาร ภาคที่ ๑๔

๑. คำให้การมะยี่ห่วนแม่ทัพพะม่า
๒. คำให้การพระมหาโค มหาภคช เรืองเมืองพะม่า

(๕)

ประชุมพงสาวดาร ภาคที่ ๑๕
เรื่องเมืองพทุง

ประชุมพงสาวดาร ภาคที่ ๑๖
พงสาวดารเมืองพระตะบอง

ประชุมพงสาวดาร ภาคที่ ๑๗
ตำนานเด็กหยดและบ่อนเบี้ยในกรุงสยาม

ประชุมพงสาวดาร ภาคที่ ๑๘

๑. เรื่อง ราชกร คำ ชายใน กรุง สยาม ครั้ง แผ่น ดิน สัมเด็จพระ
นารายณ์
๒. เรื่องราวเจ้าพระยาวิชาเยนทร์
๓. เรื่อง ทูตานุทูต ของ สัมเด็จพระนารายณ์ ออกไป กรุง ฝรั่งเศส
ครั้งสุดท้าย

ประชุมพงสาวดาร ภาคที่ ๑๙

๑. จดหมายเหตุหอศาสตราคม
๒. จดหมายเหตุของเจ้าพระยาทิพากรวงศ์ เรื่องพระบาท
สัมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จทอดพระเนตรสุริยุปราคา
ที่หัวอก

(๖)

๓. แปลงจุดหมายเหตุของเซอร์แฮร์ริออกเจ้าเมืองสิงคโปร์ผู้มาเฝ้าที่หน้าอก
๔. กระแสรับตั้งครั้งรัชกาลที่ ๕ เรื่องสุริยุปราคา เมื่อปีมะโรง
พ. ศ. ๒๔๓๑

ประชุมพงศาวดาร ภาคที่ ๒๐

จดหมายเหตุทางไมตรีระหว่างกรุงศรีอยุธยา กับ ญี่ปุ่น

ประชุมพงศาวดาร ภาคที่ ๒๑

จดหมายเหตุเจรจากความเมืองในระหว่างไทยกับพม่า

ประชุมพงศาวดาร ภาคที่ ๒๒

พงศาวดารเมืองหัวพันห้าทั้งหก

ประชุมพงศาวดาร ภาคที่ ๒๓

๑. คำนานการเกณฑ์ทหาร
๒. คำนานกรมทหารบกราบที่ ๕

ประชุมพงศาวดาร ภาคที่ ๒๔

จดหมายเหตุเรื่องปราบฮ่อ

(๗)

ประชุมพงสาวดาร ภาคที่ ๒๕

เรื่องสถานที่และวัตถุซึ่งสร้างในรัชกาลที่ ๕

ประชุมพงสาวดาร ภาคที่ ๒๖

ตำนานวังเก่า

ประชุมพงสาวดาร ภาคที่ ๒๗

เรื่องไทยกับฝรั่งเศสเป็นไมตรีกัน ครั้งแผ่นดินสมเด็จพระ
นารายณ์มหาราช

ประชุมพงสาวดาร ภาคที่ ๒๘

๑. พงสาวดารฉนวน
๒. ประวัติหน้ามหาราช

ประชุมพงสาวดาร ภาคที่ ๒๙

อธิบายเรื่องราวทูตไทยไปยุโรป กับจดหมายเหตุเรื่องราวทูต
ไทยไปประเทศอังกฤษในรัชกาลที่ ๕

ประชุมพงสาวดาร ภาคที่ ๓๐

เรื่องราวทูตไทยไปประเทศฝรั่งเศส ในรัชกาลที่ ๕

(๘)

ประชุมพงสาวดาร ภาคที่ ๓๑

จดหมายเหตุเรื่องมิชชันนารีอเมริกันเข้ามาประเทศสยาม

ประชุมพงสาวดาร ภาคที่ ๓๒

จดหมายเหตุของคณะบาทหลวงฝรั่งเศส ซึ่งเข้ามาตั้งคริสต
แผ่นดินสมเด็จพระนารายณ์มหาราช

ประชุมพงสาวดาร ภาคที่ ๓๓

บูรพภาคพระธรรมเทศนา เณรพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว

ประชุมพงสาวดาร ภาคที่ ๓๔

ว่าด้วยหนังสือสัญญาค้าขายระหว่างประเทศสยามกับฝรั่งเศส
ในแผ่นดินสมเด็จพระนารายณ์มหาราช

ประชุมพงสาวดาร ภาคที่ ๓๕

จดหมายเหตุของคณะบาทหลวงฝรั่งเศส ซึ่งเข้ามาตั้งคริสต
แผ่นดินสมเด็จพระนารายณ์มหาราช

ประชุมพงสาวดาร ภาคที่ ๓๖

จดหมายเหตุของคณะบาทหลวงฝรั่งเศส ซึ่งเข้ามาตั้งคริสต

(๘)

กรุงศรีอยุธยา ตอนแผ่นดินพระเพทราชา

ประชุมพงสาวดาร ภาคที่ ๓๗

จดหมายเหตุของคณะบาทหลวงฝรั่งเศส ซึ่งเข้ามาตั้งกรุง
กรุงศรีอยุธยา ตอนแผ่นดินพระเจ้าเสือและแผ่นดินพระเจ้า
ท้ายสระ

ประชุมพงสาวดาร ภาคที่ ๓๘

จดหมายเหตุของคณะบาทหลวงฝรั่งเศส ซึ่งเข้ามาตั้งกรุง
กรุงศรีอยุธยา ตอนแผ่นดินพระเจ้าบรมโกศ

ประชุมพงสาวดาร ภาคที่ ๓๙

จดหมายเหตุของคณะบาทหลวงฝรั่งเศส ซึ่งเข้ามาตั้งกรุง
กรุงศรีอยุธยา ตอนแผ่นดินพระเจ้าเอกทัศ กับครั้งกรุง
ธนบุรีและกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น

ประชุมพงสาวดาร ภาคที่ ๔๐

จดหมายเหตุของคณะพ่อค้าฝรั่งเศส ซึ่งเข้ามาตั้งกรุง
ศรีอยุธยา ตอนแผ่นดินสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ภาค ๓

ประชุมพงศาวดาร ภาคที่ ๔๑

จดหมายเหตุของคณะพ่อค้าฝรั่งเค้ด ซึ่งเข้ามาตั้งครังกรุงศรี
อยุธยา ตอนแผ่นดินสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ภาค ๒

ประชุมพงศาวดาร ภาคที่ ๔๒

จดหมายเหตุของคณะพ่อค้าฝรั่งเค้ด ซึ่งเข้ามาตั้งครังกรุง
ศรีอยุธยา ตอนแผ่นดินสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ภาค ๓

ประชุมพงศาวดาร ภาคที่ ๔๓

จดหมายเหตุของคณะพ่อค้าฝรั่งเค้ด ซึ่งเข้ามาตั้งครังกรุง
ศรีอยุธยา ตอนแผ่นดินสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ภาค ๔

ประชุมพงศาวดาร ภาคที่ ๔๔

จดหมายเหตุของคณะพ่อค้าฝรั่งเค้ด ซึ่งเข้ามาตั้งครังกรุง
ศรีอยุธยา ตอนแผ่นดินสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ภาค ๕

ประชุมพงศาวดาร ภาคที่ ๔๕

จดหมายเหตุเรือทูตไทยไปประเทศอังกฤษ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๓๐

ประชุมพงสาวดาร ภาคที่ ๔๖

จดหมายเหตุของคณะพ่อค้าฝรั่งเค้ด ซึ่งเข้ามาตั้งครั้งกรุงศรีอยุธยา ตอนแผ่นดินสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ภาค ๖

ประชุมพงสาวดาร ภาคที่ ๔๗

จดหมายเหตุของคณะพ่อค้าฝรั่งเค้ด ซึ่งเข้ามาตั้งครั้งกรุงศรีอยุธยา ตอนแผ่นดินสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ภาค ๗

ประชุมพงสาวดาร ภาคที่ ๔๘

จดหมายเหตุของมองซิเออร์เซเบเรต์ราชทูตฝรั่งเค้ดซึ่งเข้ามาเจริญทางพระราชไมตรี ครั้งแผ่นดินสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ตอนที่ ๒

ประชุมพงสาวดาร ภาคที่ ๔๙

จดหมายเหตุของมองซิเออร์เซเบเรต์ราชทูตฝรั่งเค้ด ซึ่งเข้ามาเจริญทางพระราชไมตรีในกรุงสยาม ครั้งแผ่นดินสมเด็จพระนารายณ์มหาราช

ประชุมพงสาวดาร ภาคที่ ๕๐

ตำนานเมืองระนอง

(๑๒)

ประชุมพงศาวดาร ภาคที่ ๕๑

จดหมายเหตุเรื่อง พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว
สวรรคต

ประชุมพงศาวดาร ภาคที่ ๕๒

จดหมายเหตุเรื่อง พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
สวรรคต

ประชุมพงศาวดาร ภาคที่ ๕๓

๑. พงศาวดารเมืองสงขลา
๒. พงศาวดารเมืองนครศรีธรรมราช
๓. พงศาวดารเมืองพัทลุง

ประชุมพงศาวดาร ภาคที่ ๕๔

พงศาวดารเรื่องอิเหนา

ประชุมพงศาวดาร ภาคที่ ๕๕

ว่าด้วยอังกฤษเข้ามาทำสัญญากับไทย

ประชุมพงศาวดาร ภาคที่ ๕๖

ว่าด้วยเหตุการณ์เมืองเขมรตอนใต้รัชสงครามไทยกับญวน

ประชุมพงศาวดาร ภาคที่ ๕๗

โกษาปานไปฝรั่งเศส ภาค ๓

ประชุมพงศาวดาร ภาคที่ ๕๘

โกษาปานไปฝรั่งเศส ภาค ๒

ประชุมพงศาวดาร ภาคที่ ๕๙

โกษาปานไปฝรั่งเศส ภาค ๓

ประชุมพงศาวดาร ภาคที่ ๖๐

โกษาปานไปฝรั่งเศส ภาค ๔

ประชุมพงศาวดาร ภาคที่ ๖๑

๑. พงศาวดารเมืองเงินยางเชียงแสน
๒. ตำนานสังหนวติกุมาร

ข้อป้ในหนังสือเล่มนี้

ใจ	ชวด
เป่า	ฉลุ
ยี่	ขาด
เมา	เกาะ
ดี	มะโรง
ได้	มะเด็ง
ซัง	มะเมีย
เมด	มะแม
ตัน	วอก
เต้า	ระกา
เต็ด	จอบ
ไก่	กุน

ข้อสกที่ไซในหนังสือเล่มนี้

กาบ	เอกศก
ดับ	โทศก
ระวาย	ตรีศก

เมิง	จัตวาสก
เบิก	เบัญจสก
กัต	นอศก
กต	ตปตสก
ตวง	อัญฐสก
เต้า	นพสก
กา	ตัมฤทธิศก

วิธีนับปี ทางไทยเหนือเขาคอกไว้หน้า เช่นปีชวดเขาคอก ใ้ชื่อว่า “กาบใจ” ปีฉลูโทศก ใ้ชื่อว่า “ดับเป้า” ดังนี้เป็นต้น และใช้นับศกตามอย่างข้างจีน มิได้นับศกตามจุดศักราช จุดศักราชที่เราใ้กันอยู่ตัวเดรท่ายตรงกับศกเด่มอ เช่นปีชวด เขาคอก ตัวเลขท่ายจุดศักราชต้องเป็น ๓ มิได้ไปเตียนเป็นอื่นเตย ส่วนในหนังสือเด่มนั้น เพราะเหตุใ้ใช้นับศกอย่างข้างจีน และใ้จุดศักราชอย่างไทย ศกจึงมิได้ตรงกับเลขตัวท่ายของจุดศักราช เช่นกาบใจ มิได้ตรงกับ ๓

ชำนาญกทอสมุด

สำนักหอสมุด

สารบาญ

พงศาวดารเมืองเงินยางเชียงแสน	หน้า ๓
ดะจังกราชเนรมิตบันไดเงิน	,, ๓
ดะจังกราชเตะบริวารตงมาตามบันไดเงิน	,, ๓
ตำนานเมืองเชียงด้า	,, ๒
พระยาตรัจจุษัตถ์คักราช	,, ๒
ดะจังกราชอุปัถิ	,, ๒
ดะจังกราชครองเมืองเงินยาง	,, ๓
เจ้าเมืองยวนทวยบรรณาการ	,, ๓
พระมเหษั้ดะจังกราชอริษฐานขอโอรส	,, ๔
ประสูติโอรส	,, ๔
ประสูติดาวเกตาแก้วมาเมือง	,, ๕
โอรสทั้ง ๓ ไปจับปู	,, ๕
ดะจังกราชให้โอรสทั้ง ๓	,, ๖
ดาวเกตาแก้วมาเมืองยกพลไปฆ่าปู	,, ๖
ดาวเกตาแก้วมาเมืองทูลบิดาให้แยกกันไปอยู่คนละเมือง	,, ๗
ดาวเกตาแก้วมาเมืองเสวยราชย์	,, ๘
ดาวเคียงสร้างแปลงเมืองเงินยาง	,, ๘
สันตติวงศ์ของดาวก่อ ดาวเกื้อะ พื้ดาวเกตาแก้วมาเมือง	,, ๘

ขุนจอมธรรมไปด้วยเมืองภูพานยาว	หน้า ๓๐
ขุนจอมธรรมทรงสติปัญญา	,, ๓๓
ขุนจอมธรรมรู้นิมิตต์	,, ๓๒
จดหมายกำหนดคน	,, ๓๓
อภิธานิยธรรม ๗ ประการ	,, ๓๔
ขุนเจ็ยง ขุนจอม เกิด	,, ๓๗
ขุนเจ็ยงเรียนวิชา	,, ๓๘
ขุนเจ็ยงเสวยราชย์	,, ๓๙
ขุนเจ็ยงรบกับพระยาแก้ว	,, ๔๐
เหตุที่จะเกิดศึกพระยาแก้ว	,, ๔๑
ถวายพระนามขุนเจ็ยงว่า พระเจ็ยงฟ้าธรรมิกกราช	,, ๔๒
พระยาธรรมิกกราช (ขุนเจ็ยง) ตั้งโอรสทั้ง ๕ ไปครองเมือง	,, ๔๓
อัครเทวด์พระยาธรรมิกกราชเห็นอัครจริย์ ๓๐ ประการ	,, ๔๔
พระยาแมนตาออกชอกชอกฟ้าคายื่นฆ่าพระยาธรรมิกกราช	,, ๔๕
ต้นตอคิดวงศ์ขุนจอมเมืองพะเยา	,, ๔๖
พระยาจำเมืองเกิด	,, ๔๗
พระยาจำเมืองเรียนวิชา	,, ๔๘
พระยาจำเมืองเสวยราชย์	,, ๔๙
เชือดวงค์พระยามังราย	,, ๕๐
พระยามังรายสร้างเมืองเข็ยงราย	,, ๕๑

พระร่วงเข้าหาเทวจำเมือง	หน้า ๓๐
พระยงจำเมืองตามจับพระร่วงได้	,, ๓๓
พระยามังรายตัดสินความพระยงจำเมืองกับพระร่วง	,, ๓๒
พระยามังรายแผ่อำนาจ	,, ๓๓
พระยามังรายสร้างเมืองเชียงใหม่	,, ๓๓
ต้นตอศึกพระยงจำเมือง	,, ๓๕
ต้องยายตาสร้างพระประธาน	,, ๓๖
ตำนานการสร้างพระประธาน	,, ๓๗
นิทานเค้ามุตทุ่งเชียง หนองเชียง	,, ๔๗
คำถามคำตอบ	,, ๕๓

ตำนานสิงหนวัติ	หน้า ๕๖
เทวภาคเสวยราชย์เมืองนครไทยเทศ	,, ๕๖
โอรสธิดาของเทวภาค	,, ๕๖
สิงหนวัติกุมารไปหาที่ตั้งเมือง	,, ๕๖
สิงหนวัติกุมารสร้างเมืองนาคพันธุสิงหนวัตินคร	,, ๕๗
สิงหนวัติกุมารได้เมืองอุโมงค์เสดา	,, ๖๐
พระยาอชุตราชเสวยราชย์เมืองโยนก	,, ๖๓
พระยาอชุตราชได้นางปทุมวัตต์เป็นมเหสี	,, ๖๒

มหากัสสปเถรเจ้านำพระมหาธาตุเจ้ามายังเมืองโยนก	หน้า ๖๓
พระยาอชุตราชพระราชทานที่แก้มหาธาตุเจ้า	” ๖๔
พระยาอชุตราชให้ช่างคำมาหล่อรูปกัมมโตฤกษ์	” ๖๕
มหากัสสปเถรเจ้าได้ตั้งเจ้าผู้นิพพาน	” ๖๕
มหากัจจายนเถรเจ้านำมหาธาตุเจ้ามาสู่โยนกนคร	” ๖๕
พระยาอชุตธรรมิกราชตาย	” ๖๗
พระมั่งรายราชโอรสเสวยราชสมบัติแทน	” ๖๗
มหาวชิรโพธิเจ้ากับฤกษ์นำพระบรมธาตุจากเมืองราชคฤห์ มาสู่เมืองโยนก	” ๖๗
พระมั่งรายราชเจ้าขอมีดักขุรัักษาพระบรมธาตุ	” ๖๘
พระมั่งรายราชเจ้ามีราชบุตร ๒ คนราชธิดา ๒ คน	” ๗๐
พระมั่งรายราชเจ้าแบ่งราชสมบัติ	” ๗๐
ตั้งเวียงไชยนำรายัน	” ๗๑
ต้นศตวิวงศ์พระมั่งรายราชเจ้า	” ๗๒
เสียดเมืองโยนกนครแก่พระยาขอมคำ	” ๗๘
พระองค์พังเจ้าถูกขอมจับไปอยู่เวียงศรีทวง	” ๗๙
เทวีพระองค์พังประสูติโอรส	” ๗๙
คำอธิษฐานของสามเถร	” ๘๐
ความฝันแห่งเทวีของพระยาศรีทวง	” ๘๑
เทวีศรีทวงประสูติโอรสให้ชื่อว่าพรหมกุมาร	” ๘๒

ความฝันของพรหมกุมาร	หน้า ๘๓
พรหมกุมารได้ช้างตามฝัน	,, ๘๔
พรหมกุมารห้ามบิดาไม่ให้ส่งด้วยพระยาขอม	,, ๘๔
พรหมกุมารเตรียมตัวพระยาขอม	,, ๘๕
พรหมกุมารยกพลมาต่อรบพระยาขอมดำ	,, ๘๖
พระยาขอมดำพ่ายหนีแก่พรหมกุมาร	,, ๘๖
พระยาอินทร์เนรมิตกำแพงหิน	,, ๘๗
พระองค์พังเจ้าได้ครองเมืองโยนกครั้งที่ ๒	,, ๘๘
พรหมกุมารยกให้ทุกชีวิตคนพิเป็นอุปราชา	,, ๘๘
พรหมกุมารได้เทวี	,, ๘๙
พรหมกุมารกับเทวีไปสร้างเวียงไชยปราการ	,, ๘๙
พุทธโฆษาจารย์มหาเถรเจ้าชำระพระธรรม	,, ๘๙
บรรจุพระมหาธาตุเจ้าไว้กตางเวียงไชยนารายณ์	,, ๙๐
การตั้งสันตติวงศ์พระองค์พัง	,, ๙๑
พระองค์ไชยศิริโอรสได้ครองเวียงไชยปราการต่อจากพระ องค์พรหมราชาเจ้า	,, ๙๑
กษัตริย์เมืองสุวรรณภูมิเมืองเมยกรพดมารบเวียงไชยปราการ	,, ๙๒
พระองค์ไชยศิริเจ้าเดี่ยวเวียงไชยปราการ	,, ๙๓
พระองค์ไชยศิริสร้างเมืองกำแพงเพชร	,, ๙๔
พระองค์มหาไชยชนะเจ้าราชโอรส เป็นกษัตริย์เมืองโยนก	,, ๙๔

ชาวโยนกนครกินปลาตะเพียนเผือกตัวใหญ่	หน้า ๘๔
ความพินาศของเวียงโยนก	” ๘๕
ขุนตั้งได้เป็นใหญ่	” ๘๗
การตีบต้อกันมา	” ๘๘
พระยาอินทร์ให้ดะจังกะราชเทวบุตรตงมาเป็นเจ้า	” ๓๐๐
ดะจังกะราชคัตคักราช	” ๓๐๓
ดะจังกะราชสร้างเวียงเทรัญญนครเงินยางเชียงแสน	” ๓๐๒
ญาณรังสีมหาเถรเจ้านิมนต์มหาธาตุเจ้ามายังเวียงเทรัญญ นครเงินยางเชียงแสน	” ๓๐๓
เวียงฝาง	” ๓๐๔
เวียงเชียงรายเวียงเชียงของ	” ๓๐๕
ดะจังกะราชมีโอรส ๓ องค์	” ๓๐๕
โอรสทั้ง ๓ ไปจับปู	” ๓๐๖
โอรสทั้ง ๓ ไปกินเวียง	” ๓๐๖
ดะจังกะราชตาย	” ๓๐๗
เจ้าดาวแก้วเสวยราชสมบัติแทน	” ๓๐๗
ต้นคติวงศ์ของดะจังกะราช	” ๓๐๘
ท้าวแก้วคำดานเจ้าเมืองน่านฆ่าพระยาดาวจังกะวาเรื่อนคำแก้วตาย	” ๓๐๘
พระยาควักควาโอรสพระยาดาวจังกะวาเรื่อนคำแก้วฆ่าท้าว แก้วคำดานตาย	” ๓๐๙

พระยาควักควาดได้ครองเมืองเงินยางเชียงแสน	หน้า ๓๓๐
ขุนเทืองโอรสครองเมืองต่อมา	,, ๓๓๐
ขุนเทืองได้นางเอกไค้	,, ๓๓๓
นางเอกไค้ให้บุตรแก่ขุนเทือง	,, ๓๓๒
ขุนทังโอรสได้กินเมืองแทน	,, ๓๓๒
นางเอกไค้ได้เห็นโอรส	,, ๓๓๒
ขุนทังได้ของวิเศษจากปู่ย่าตายาย	,, ๓๓๓
ขุนทังสร้างเวียงเชียงเรือง	,, ๓๓๓
ขุนทังประกาศไม่ให้ทำร้ายสัตว์	,, ๓๓๔
จอมผาเรืองหุดานครองเมืองแทนขุนทัง	,, ๓๓๕
โอรสของเจ้าจอมผาเรือง	,, ๓๓๕
จิตาของพระยาถาวสิน	,, ๓๓๖
พระยาอ้ายเจืองกับเจ้าอุปราชขุนเจืองชนช้างชนะ	,, ๓๓๗
เจ้าขุนเจืองได้อัครมเหสี	,, ๓๓๘
เจ้าขุนเจืองได้เป็นพระยาเจืองฟ้าธรรมมิกราชาเสวยราชสมบัติ	
เมืองหริภุญไชยบุรีเงินยางเชียงแสน	,, ๓๓๘
พระยาเจืองฟ้าธรรมมิกราชได้เครื่องบรรณาการและเมืองต่าง ๆ	,, ๓๓๘
พระยาเจืองฟ้ารู้ข่าวศึก	,, ๓๓๐
พระยาเจืองฟ้าธรรมมิกราชส่งบุตรไปครองเมือง	,, ๓๓๓
ต่าง ๓๐ ประการปรากฏแก่อัครเทวีขุนเจือง	,, ๓๓๓

พระยาแมนตาตอกชอกฟ้าต้ายีนฆ่าพระยาธรรมิกราช	หน้า ๓๒๒
ต้นติวังค์ต่อจากพระยาธรรมิกราช	,, ๓๒๓
โอรสพระยาดาวเมง	,, ๓๒๓
คำทำนายของบัทมังกฤกษ์เกี่ยวกับโอรส	,, ๓๒๔
มังรายราชโอรสครองเมืองเชียงวาย	,, ๓๒๔
มังรายได้เสด็จนครในเวียงเงินยางเชียงแสน	,, ๓๒๕
ฤกษ์ & คนตูกพระยาวองค์ฟ้างโพธิญาณ	,, ๓๒๕
ฤกษ์ทั้ง & ตรงเกศาธาตุแห่งพระพุทเจ้า	,, ๓๒๖
ฤกษ์แยกกันกระทำสมณธรรม	,, ๓๒๘
ผู้เป็นใหญ่ในเมืองจอมตุงค์	,, ๓๓๓
ท้าวมังรายทรงสร้างรูปไว้ที่ตอยจอมหงส์	,, ๓๓๒
ท้าวมังรายทรงไต่ถววง	,, ๓๓๓
ท้าวมังรายรบกับชาวตะ	,, ๓๓๕
มังคัมมังเคียนทำอุบายเอาชะนะตะได้	,, ๓๓๖
ท้าวมังรายให้อุตรพราหมณ์มาตูกี่จะสร้างเมือง	,, ๓๓๗
เหตุผลในการตั้งชื่อเมืองต่าง ๆ	,, ๓๓๘
ท้าวมังรายให้มังคัมมังเคียนกินเมือง	,, ๓๓๘
โอรสธิดาของพระยามังราย	,, ๓๔๐
พระยามังรายใช้ให้หมื่นฟ้าทำถกคัก	,, ๓๔๓
พระยายีบาเมืองดำพุนหงเซอเตยงหมื่นฟ้าไว้	,, ๓๔๒

การกระทำต่าง ๆ ของหมื่นฟ้า	หน้า ๑๕๓
พระยามังรายได้เมืองลำพูน	,, ๑๕๔
พระยามังรายครองเมืองหริภุญไชย	,, ๑๕๕
พระยามังรายกับพวกรบชนะพระยาชัยบาศักดิ์	,, ๑๕๖
พระยามังรายให้โอรสครองเมืองต่าง ๆ	,, ๑๕๗
พระยามังรายให้หมื่นฟ้าครองเมืองหริภุญไชย	,, ๑๕๗
พระยามังรายออกไปอยู่ไชยปราการ	,, ๑๕๘
พระยาเด่นพู่หลานไปแต่งเมืองเชียงราย	,, ๑๕๙
เขตต์แดนเมืองเชียงเด่น	,, ๑๕๒
พระยาเด่นพู่ได้พระบรมธาตุ	,, ๑๕๗
บริจาศที่ให้แก่พระบรมธาตุ	,, ๑๕๘
เขตต์แดนพินนาเชียงราย	,, ๑๖๐
เขตต์แดนพินนาเงินยางเชียงเด่น	,, ๑๖๐
พวกฮ่อรบเมืองเงินเชียงคอง	,, ๑๖๒
ฮ่อพากันพ่ายหนีไป	,, ๑๖๓
เจ้าน่านนากินเมืองเชียงคองแทนพระยาน้ำท่วม	,, ๑๖๔
พุงตายังแก้วฮ่อยกพลมารบเมืองเงินเชียงคอง	,, ๑๖๔
พุงตายังแก้วตายในสนามรบ	,, ๑๖๕
ฮ่อพ่ายหนี	,, ๑๖๕
พระยาเด่นพู่สร้างเวียงเงินยางเชียงเด่นใหม่	,, ๑๖๗

พระยาแสนพิให้โอรสครองเมืองต่าง ๆ	หน้า ๓๗๐
พระยาแสนพิตาย	,, ๓๗๐
สันตติวงศ์ต่อจากพระยาแสนพิ	,, ๓๗๑
ทำมหาพรหมสังฆวัดและเจดีย์บรรจุพระมหาธาตุ	,, ๓๗๒
พระราชเจ้าก่อนผู้ครองเมืองพิงเชียงใหม่รบชนะยี่	,, ๓๗๓
พระมหาเถรเจ้าศิริวงโล	,, ๓๗๔
ข่อยกมารบตานนา	,, ๓๗๕
ศิริวงโลมหาเถรเจ้าเป็นราชครู	,, ๓๗๕
พระยาสามปะยาให้ขุนแสงรบยี่	,, ๓๗๖
สามพระยาทำสัตย์ต่อบานกัน	,, ๓๗๖
อุบุญฐากมหาธาตุเจ้าจอมของ	,, ๓๗๗
ขุนแสงได้เป็นพระยาสุวรรณคำตานาครองเมืองไชยบุรี	
นครเชียงใหม่	,, ๓๗๘
หมื่นพร้าวได้ครองเมืองเชียงใหม่	,, ๓๗๙
หมื่นเชียงสงหรือหมื่นพร้าวสังฆวัด	,, ๓๘๐
หมื่นงั่วหลานอติโตกราชได้ครองต่อมา	,, ๓๘๑
หมื่นงั่วสังฆวัด	,, ๓๘๓
พระยาอติโตกราชเป็นพระยาหลวงเมืองดาด	,, ๓๘๓
การครองเมืองเชียงใหม่สืบต่อกันมา	,, ๓๘๕
เจ้าฟ้ามังทาบได้เมืองเชียงใหม่	,, ๓๘๘

เจ้าฟ้ามังทดาให้เจ้าฟ้าสว่างวัดถ้ำมอกินเมืองเชียงใหม่	หน้า ๑๘๘
พระหวัระมังทดาครองเมืองเชียงใหม่	” ๑๘๙
เจ้าฟ้าสุทโธเกิดทะเลาะกันกับเจ้าอุปราชามังแด จ้อเจ้า	” ๑๙๑
แสนหลวงเวือดอนเป็นเจ้าฟ้าหลวงทิพเนตร	” ๑๙๓
เจ้าฟ้าหลวงทิพเนตรถูกจับขัง	” ๑๙๒
เจ้าฟ้าสุทโธรวบรวมราชตีได้เมืองฝาง	” ๑๙๓
จิมฟ้าหมวกคำถูกเจ้าฟ้าหลวงทิพเนตรได้ครองเมืองเชียงใหม่	” ๑๙๔
เจ้าฟ้าหลวงทิพเนตรกับเจ้าฟ้าหมวกคำถูกได้เป็นใหญ่ในด้านนา ๕ ทงมวด	” ๑๙๕
วัดในเวียงไชยบุรีเชียงแสนทั้งหลาย	” ๑๙๕
วัดนอกเวียงไชยบุรีเชียงแสนทั้งหลาย	” ๑๙๗
วัดที่ดอนมดุกวาว	” ๑๙๘
พระเจ้าศรีสุทโธรวบรวมราชตาย	” ๑๙๙
นัญชะได้เป็นกษัตริย์แทน	” ๑๙๙
การสืบต่อกันมาของเจ้าฟ้าหลวงทิพเนตร	” ๑๙๙
ศึกฮ่อมาตีเมืองอังวะ	” ๑๙๙
พระเจ้าเมืองเบ่พ่ายแก่ชาวอโยธยา	” ๒๐๐
เอกราชรบปราบได้เมืองเชียงใหม่	” ๒๐๐
การครองเมืองเชียงใหม่สืบต่อกันมา	” ๒๐๑
ไปเมงซาระเจ้าเมืองเชียงใหม่ข้ามฉันทองหวนเชียงใหม่	” ๒๐๓

มหาธรรมการของเมืองเชียงใหม่	หน้า ๒๐๓
เมืองเชียงตุงคืนเป็นข้าม่าน	,, ๒๐๕
นตของชาติเจ้าจอมกิติ	,, ๒๐๕
เจ้าฟ้าดกที่กินเมืองเชียงใหม่	,, ๒๐๕
พระเจ้าหาญวงศ์ต้นคัทพ์เชียงใหม่แตก	,, ๒๐๗
พระยาหาญเมืองพงครองเมืองเชียงใหม่	,, ๒๐๘
องค์นักไต้เป็นเจ้าเมืองเชียงใหม่	,, ๒๐๘
เชียงใหม่เป็นอิสระ	,, ๒๐๘

สำนักหอสมุด

พงศาวดารเมืองเงินยางเชียงแสน

จะกล่าวถึงภุมเทวดาอันมีชื่อว่าตวจังกราช อันมีใครให้เป็น
คุณในพระพุทธรักษา จึงพิจารณาดูในเมืองมนุษย์แล้วก็รู้ด้วยปัญญา
ว่าศาสดาแห่งพระพุทธรเจ้าจะตั้งอยู่ในเมืองยวนทรบาท ๕๐๐๐ พรรษา
ส่วนตวจังกราชก็เจรจาปราศรัยกับด้วยเทวดาผู้เป็นภรรยาว่า ภาทุก
ดูกรนาง กานเอด อันว่ากาดมดนั้นก็กาดอันบริสุทธ์แล้ว ควรเราทั้งต้อง
ลงไปเป็นท้าวพระยาในเมืองมนุษย์ แล้วจะได้ยกยอพระพุทธรักษา
สมควรแล้ว ส่วนนางเทวดาผู้เป็นภรรยาก็รับคำพระดำมิ่งว่า ส่ำชู่ ส่ำชู่
ดังนี้แล้ว ส่วนตวจังกราชเทวดาก็เนรมิต อุโบ เพรณณเสณีเย
มีพระองค์หนึ่งพาดแต่บนเขาถึงกลางทุ่งตรงหินเดาและหินกอง ขณะ
นั้นชนทั้งหลายได้เห็นแล้วก็เรียกกันมาดูเป็นอันมาก ชาวยวนทั้งหลาย
มีพระยายวนเป็นประธาน ทั้งอุปราชเสนาอำมาตย์ราชฎรและนักบวช
ทั้งปวงพากันมาดูแล้วก็บูชาด้วยธูปเทียนดอกไม้ทุก ๆ คน เขาสรรเสริญ
ว่า ส่ำชู่ ส่ำชู่ เทวดาองค์ประเสริฐมาเนรมิตบันไดเป็นอันตั้งงาม ดังนี้
ส่วนเทวดาทั้งต้องมีภุมเทวดาหนึ่งเป็นบิณฑาร ก็ลงมาด้วยบันไดนั้น
ตวจังกราชเทวดาผู้เป็นสามีนำหน้า ภรรยาตามหลังกันแล้วตวจังกราช
โบกมือ ส่นุกสนานโดยเสียงดนตรีแล้วด้วยดี ดูเพราะเหมาะแก่หมู่มนุษย์
ทั้งหลาย ครั้นลงมาถึงแผ่นดินแล้ว ก็เนรมิตอาสน์เงินอันหนึ่ง

กว้าง ๑๒ คอก ยาว ๓๗ คอก สูง ๘ คอก ใต้ร่มไม้พุทธรักษาต้นหนึ่ง
 ไม้พุทธรักษาต้นนั้นใหญ่สูงมีร่มกว้างขวางยิ่งนัก ส่วนตระจิงกราทเวดากก็
 ขึ้นยืนอยู่บนอาสน์เงินนั้นแล้ว ก็ร้องบ่าวประกาศว่า ชนา ตูกรชน
 ทงหตาย มยี่ อินว่าเราหนักเป็นพระยาเทวดามีชื่อว่าตระจิงกราทเทว-
 ราช เราจะมาเป็นพระยาแก่ท่านทงหตาย เพื่อจะได้ตั้งด่อนท่านทงหตาย
 ให้รู้ท่านบท่านองค์อธรรมะธรรมโม ให้ตั้งอยู่ในไครรัตนธรรมาคมน์
 ทุกๆ คนจะดีหรือไม่ ส่วนว่าคนทงหตายก็รับโดยคำว่า ด้่าชู้ ด้่าชู้
 ดิงนทุกคน เหตุนี้จึงได้ชื่อว่า เขียงด้่า มาจนทุกวันนี้เด

บัดนี้จะกล่าวปฐมศักราชก่อนปีมะแม ตรีกศ ศักราชได้ ๕๓ ปี
 ต่อมาถึงปีมะเส็งแต่ปีพระพุทธเจ้าเข้าสู่พระปรินิพพาน ต่อมาถึงปีชวด
 เหา ๕๓๘ มาประสมด้วย เป็น ๘๐๐ พรรษา ยังมีพระยาองค์หนึ่งชื่อ
 ตรีกษุ เป็นเจ้าเมืองตั้งกาศศักราชเก่าเสีย ตั้งใหม่อีกคือ ๑ ปีเถาะ
 เอกศก ตั้งแต่นั้นมาได้ ๘๐๐ พรรษา ต่อมาถึงปีจอ ทศศก พระยา
 อนุรุฑได้ครองเมืองภูกามข่าตัดเด้า ตั้งใหม่คือ ๑ ปีกุน เอกศก เป็น
 ศตศักราชแต่นั้นมาได้ตัดเดย

จะกล่าวถึงท้าวโอบาปติภรณ์ และท้าวหน้เกิดมาในวันเสาร์ยาม
 เที่ยง เดือน ๔ ขึ้น ๑๕ ค่ำ ปีกุน เอกศก ครั้นเกิดมาแล้วเครื่อง
 อภิศักก็เกิดมาด้วยพร้อมทุกประการ ส่วนภุมเทวดาพันหนึ่งแต่ละคน
 ทงหตายมีท้าวพระยาเป็นประธาน ก็พากันอภิศักท้าวโอบาปติให้เป็น
 พระยา ทรงพระนามว่าตระจิงกราท แล้วมอบสมบัติบ้านเมืองให้ท่าน

ได้ด้วยครึ่งหนึ่ง ส่วนเทพดาพันหนึ่งนั้นครั้นแคว่การอภิเศก บ้างก็อยู่
ด้วยท้าวดระจังกราช บ้างก็เสด็จไปที่อยู่ ครั้นถึงที่อยู่แล้ว ส่วนพระองค์
ที่พาดอยู่นั้นก็ดับหายไป ขณะนั้นคนทั้งหลายที่อยู่ใกล้มามีทัน จึงร้อง
ถามซึ่งกัน บางคนก็บอกว่าเงินยง ๆ เมืองนั้นจึงได้ชื่อว่า เมืองเงินยง
ต่อมาบัดนี้เรียกกันว่า เมืองเงินยาง จนถึงทุกวันนี้แต่

ส่วนท้าวดระจังกราช ก็มีพระราชอาชญาให้หรือเอาเอาเงินนั้น
มาตีเป็นบ่วงเป็นตราเงินยาง ให้รู้ว่าเป็นเงินทิพย์ แล้วท่านก็จำหน่ายทำ
บุญให้ท่านแก่คนทั้งหลาย และสร้างกุฎีวิหารตามแต่พระราชศรัทธาทุก
ประการ ส่วนความดีรเดรัญก็ปรากฏไปทั่วบ้านน้อยเมืองใหญ่ทุกตำบล
โดยคำว่า ท้าวองค์จากเมืองสุวรรณคัมมาโดยอุปบัติในเมืองเงินยาง ทำ
ให้บ้านเมืองรุ่งเรืองรุ่งเกษมมากนักหนา ชาวบ้านชาวเมืองทั้งหลายพา
กันยินดีทุกตัวคน จากนั้นมาได้ ๖ ปี พระยาที่เป็นเจ้าเมืองยวน ก็พร้อม
กันประชุมท้าวพระยาเสนาอำมาตย์ราชบัณฑิตและไพร่ทั้งหลาย ให้ท่าย
ศูฤกษ์ยามวันดีอันเป็นมงคลได้แล้ว ก็พากันนำเอาของบรรณาการ เป็น
ต้นว่าเงินทองเสื้อผ้าขางน้ำโคกระบือ น้ำมาถวายแล้วก็ตั้งน้ำพระสุคนธ์
อันบริสุทธ์ ยกขึ้นเป็นใหญ่ตั้งพระนามใหม่ว่า ดระจังกราชเอกกษัตริย์
ครั้นท่านได้เป็นเอกกษัตริย์แล้ว ก็ตั้งสอนท้าวพระยาเสนาอำมาตย์
ราชครู ให้ตั้งอยู่ในไตรรัตน์ธรรมาคมน์ทุก ๆ คน ท่านด้วยเมือง
เหรัญนคร ก็ขนนมังการพระเจ้ายศยศอภุเชาขง (คือตอยตุง) ทุกปีมี
ได้ชาติ ท่านก็บังคับให้พวก ท้ามีตะ คือผู้รักษาพระเจ้ายศ ๕๐๐ คน

อยู่รักษาพระเจดีย์ตามประเพณีโบราณมาแต่ก่อน บ้านเมืองก็ย่อมมี
 ความเจริญสุขทุกเมื่อ แต่ว่าพระมหากษัตริย์องค์นั้นยังมีโอรสจะ
 สืบเชื้อวงศ์ครองสมบัติแทนคนไม่ ท่านพิจารณาดูแล้วจึงบอกให้พระ
 ราชเทวีว่า เราเกิดมาในเมืองมนุษย์ปางนี้ ก็ปรารถนาอยากได้ทำ
 พระยาที่เที่ยงธรรม มีความเมตตาผู้อาณาประชาราษฎร์ให้ถาวรไป
 ภายหน้า จะเป็นที่ยำรุงพระพุทธศาสนารุ่งเรืองต่อไป บัดนี้เราทั้งสอง
 ยังมีบุตรจะสืบเชื้อวงศ์ไม่ เหตุคตินางจึงอุทิศให้รักษาเบญจศีล
 อัญญาศีลให้เที่ยงแล้ว จึงตั้งอธิษฐานซึ่งเทวดาอินทร์พรหมแล้วขอให้
 พระโอรสผู้ประเสริฐ จะได้สืบพระราชวงศ์

ฝ่ายนางเทวีก็รับคำพระสามีว่า ส่าซุ ส่าซุ ตี ตี ตังนิ แด่วนาง
 ก็กระทำตามคำพระองค์บอกทุกประการ อยู่มามิช้านานนางก็ทรงครรภ์
 ซอนจะรวบรัดตัดตอนถอนบท ครั้นถึงกำหนด ๓๐ เดือนถ้วนแล้ว นางก็
 ประสูติพระโอรสองค์หนึ่ง ในปีออก อัฐศก วันเดือนไม่ปรากฏ อยู่มา
 ได้ช้านาน ถึงกุมารผู้นั้นใหญ่มาพอเดินเห็นไปมาได้แล้ว พระนางเทวีก็
 ทรงครรภ์อีก พอถึงกำหนด ๓๐ เดือน นางก็ประสูติธิดาอีกผู้หนึ่ง
 ในปีจอ เอกศก ครั้นกุมารผู้นั้นใหญ่พอเดินเห็นไปมาได้แล้ว ยังมีในคันทหนึ่ง
 พระนางเข้าสู่ที่บรรทมในปราสาท นางก็ทรงพระสับนิมิตต์
 หน้าควรอัศจรรย์ยงนักหนา ฝันว่ายังมีแก้วตูกหนึ่งดูมีรัศมีรุ่งเรืองทั่วไป
 ในเมืองเงินยางทั้งปวง แด่วนางก็มีความโลมหนักยิ่ง ครั้นคืนนั้นแล้ว
 ก็ไปบอกเล่าให้พระสามีฟังทุกประการ

• น่าจะเป็นโอรส

ส่วนดวงจักรวาลมหากษัตริย์ก็พิจารณาดูความฝันนั้นแล้ว ก็วิตถ
 ภัยว่าท่านก็บอกว่า ฤๅเทพ ดุกรนาง นิमितต์แห่งนางนี้เป็นอันตัก
 ผู้มีบุญสมภารจะมาถือปฏิสันธิในท้องแห่งนางเป็นแน่ แล้วนางจงรักษา
 ครรภ์แห่งนางไว้ให้ดี บุตรผู้จะเจดีย์ดวงตาดียิ่งกว่าบุตร ๒ คนที่เกิด
 ก่อนนั้นแน่ ครั้นว่าครรภ์แห่งนางแก่ได้ ๓๐ เดือนบริบูรณ์แล้ว ก็
 ประสูติบุตรอีกผู้หนึ่งเป็นชาย มีลักษณะเนื้อตัวบริสุทธ์ดุจงามหาที่เปรียบ
 บมิได้ คดอดเมื่อบซวด เอกศก ศคิยศักราชได้ ๖๒ ปี เดือน ๘
 ขึ้น ๑๕ ค่ำ วันพฤหัสบดี ครั้นกุมารผู้นี้ใหญ่มาแล้ว พระบิดาจึงตั้ง
 นามว่า ดาวฤกษ์แก้วมาเมือง ครั้นใหญ่มาพอคิดราชการได้ ขณะ
 นั้นยังมีบุตรหนึ่งใหญ่เท่าช้างข้ามมีลูก ๒ ตัว เวลาดาวตกคืนมันพาดู
 เทียวหากินกัดข้าวกล้าในภูม้านาแห่งคนทั้งหลาย กำมันคืบข้างกัดตาย
 คืบโคกระบือก็ถวายชีวิต

ส่วนว่าพระมหากษัตริย์ผู้เป็นบิดากไซ้ให้บุตรทั้ง ๓ คนพี่น้องไปทำ
 ตายปู ๓ ตัวแม่ลูก กุมารทั้ง ๓ ก็พากันต้องนำตามรอยปู ๓ ตัวนั้น
 ครั้นไปถึงระหว่างเขาแห่งหนึ่งก็มองเข้าไปเห็นปูอยู่ในรูถ้ำ ผู้ปู ๒ คน
 ก็ซุกรูปบังคับให้ผู้นองเขาด้วงไปดักไว้ไต่หน้าแล้ว ถือตระบองไว้อันหนึ่ง
 มิฉะนั้นชะรอยปูมีกำลังมันจะโคดออกไป ฝ่ายผู้นองว่า ไหนๆ ก็เรามา
 พบนี้แล้ว ซุดเขาให้ไต่มัดหรือ จะให้มันไปไต่หน้ามันไม่ไป ฝ่ายว่าพิ
 ทั่ง ๒ ก็ดำนองว่าให้ไปจงได้ ผู้นองเสียไม่ได้ก็ไปตามคำพิทั่ง ๒ ก็เขา
 ด้วงไปดักไว้ไต่หน้า มีถือตระบองอยู่ที่นั่น พอถึงพระอาทิตย์ตกนกร้อง

ทง ๒ ฟันของชุดปยุ้งไม่เป็นท่วงเป็นที เหตุว่ารูหินนั้นแข็งเหลือเกิน ครั้น
 คำแล้ว ๒ คนพี่น้อง ก็เกล็ดหินก้อนใหญ่เข้าทับรูปไว้ แดงก็กดับ
 มาบ้านแต่ ๒ คน หาใต้เรียกผู้คนที่อยู่ได้นามาคด้วยไม้ ครั้นคำแล้ว
 ผู้คนที่อยู่ได้นาคอยฟังเหตุการณ ก้มได้วิวยรูดี นั่งพิจารณาอยู่ว่า
 จะเป็นประการใดหนอ จำจะไปดูพทง ๒ ดูก่อน คิดดงนแฉกชุนนา
 ไปที่ปากกรูปักไม่เห็นพทง ๒ ผู้คนที่คนเดียวก็กดับมาบ้านทงถดางคิน
 ครันถึงแฉกไปกต่างเหตุการณทงปวงให้บิดาฟัง ครันบิดาได้ฟังผู้ของ
 บอกรดงน ก็เรียกพทง ๒ มา ท่านก็ตั้งสอนว่าเจ้ายิ่งหวังใจปรารถนา
 จะเป็นผู้ดีไปข้างหน้า เหตุใดนมิได้มีความพิจารณา ทงน้องเดียวไม่เรียก
 มาด้วย เป็นการไม่ดีเลย โบราณว่าคนรักใหญ่เท่ารอยตีนเตือ คนซัง
 คนเบือกวางเท่าเตือดำแพน ต้มตามิเห็นพี่ ซังตามิเห็นน้อง รุงรังมิ
 แหนมแถมซ้างใหญ่ บ้างดงชุนบก บ้างทงดงนา บ้างคิดให้อยู่ บ้างยุ
 ให้เห็น บ้างทำให้ได้ บ้างโพดให้เสีย บ้างทำให้ดี บ้างดีให้ห่าง เป็น
 การไม่ดี เจ้ายชกไปซ้างซาย เจ้อายชกไปซ้างชวา น้องก็ว่าน้องจะจ้
 พักว่าพจะเผา มิดีเลย จะเป็นข้าราชการต้องได้คิดพิจารณาตุ ร้ายดี
 ประการใด ครันเห็นจะสมควรก็ให้ควร ถ้าไม่สมควรก็ทงเสีย จึงจะ
 เป็นผู้ใหญ่ได้ กุมารทง ๒ ครันได้ยนิบิดาสอนดงนนักโกรชชง มิได้เชื่อ
 ถ้อยฟังคำของบิดาตั้งสอนเลย

ต่อมาวันหนึ่ง ส่วนดาวเกดาก้าวมาเมืองก็เรียกพรตโยชามาให้
 มาก ให้มีเครื่องอาวชุกรบมือทุกคน บ้างก็เอาจอบเดียมไปด้วย ครัน

ถึงแล้วก็เอาสวิงตักไว้น้ำบ้างก็ระวงอยู่ บ้างก็ซุดไปมิได้หยุดมือ
 ตักประมาณ ๓๐๐ ค็อก ก็ถึงที่อยู่ ๓ คิว ถูกปัดหนึ่งวิ่งออกมา
 ก่อนไปถูกสวิงเข้า เขาก็พากันทุบตีทำตายฆ่าให้ตายแล้ว ถอนเอาก้าม
 ปูขึ้นมาทำกตอง ส่วนปัดก็พิกกับแม่ปู ๒ คิว แม่ตูกนึ่งออกมาที่หลัง
 เขาพากันพันแทงด้วยหอกคาบก็ไม่ว่า ทุบตีด้วยไม้กระบองก็ไม่ตาย
 กระตองมันแข็งนักเหลือที่จะประมาณ มันเอาก้ามก็ถูกจุมุกคนชาติไป
 นำทุเรศนัก มันฆ่าคนตายหลายคนแล้ว ปูทั้ง ๒ แม่ตูกัดต้องนำแม่
 หนึ่งไปถึงแม่ตะว้า จากแม่ตะว้าไปถึงแม่น้ำของ คนทั้งหลายพากันช้ำช้ำ
 ช้ำมาไปตามฆ่าก็ไม่เห็น ปู ๒ คิวไปซ่อนกายอยู่ในถ้ำหนึ่งตักนัก คนทั้ง
 หลายก็เหลือสติกำลังที่จะคิดอ่านฆ่าปูนั้นได้ พากันกลับมาที่อยู่ของคน

ช้อยกไว้ จะกัดบักดำถั่งดาวฤกษ์แก้วมาเมืองก่อน ส่วนดาว
 ฤกษ์แก้วมาเมือง จึงกราบทูลพระบิดาเจ้าดาวฤกษ์ว่า ครั้นเราจะอยู่
 ด้วยกันทั้ง ๔ คนพ่อตูก ก็จะไม่กว้างขวางยี่ดยาวไปข้างหน้า เพราะฉะนั้น
 ขอบิดาจงได้มีความกรุณาตั้งแต่งให้ตูกทั้ง ๓ ไปอยู่คนละแห่งละที่ จะ
 อยู่ด้วยกันอยู่รู้ว่าบิดามารดาหรือ ครั้นและบิดามารดาแก่ชราไปเฒ่า
 ตูกก็กตัญญูอันตราจะมีภรรยา เหตุที่พวง ๒ นั้นเป็นคนคชดิงนัก
 ส่วนตวงจึงกราชครั้นได้ฟังตูกว่าดังนั้น ก็พิจารณาตูกูแจ้แจ้แล้ว แบ่งราช
 สัมบัติคือ ช่างม้าเงินทองให้ได้เสมอกันทั้ง ๓ คนพี่น้อง แล้วแจกให้ไป
 อยู่หัวเมือง ผู้พี่ให้ไปอยู่เมืองน้ำแข็งของ ผู้กลางให้อยู่เมืองของ ผู้
 น้องให้อยู่ในเมืองว่าราชการแทนบิดา ส่วนตวงจึงกราชผู้เป็นบิดาก็ให้

ไปนำเอานางแก้วรูปทิพย์ อันเป็นลูกสาวพระยาเมืองหวดวงปุกา มาเป็น
 อัครมเหสีแก่ดาวฤกษ์แก้วมาเมือง แล้วบิดาก็ตั้งสอนให้ดาวฤกษ์
 แก้วมาเมืองตามประเพณีธรรมทุกประการ แล้วทำนก็อยู่ด้วยสมบัติ
 ถึงอายุได้ ๑๒๓ ในปีฉลู ตรีศก ศตยศักราชได้ ๑๒๓ ปี พระพุทธ
 ศาสนาตวงแก้วได้ ๓๓๐๓ พรรษา ดาวฤกษ์แก้วมาเมืองครองสมบัติ
 แทนบิดาได้ ๕๒ ปี ก็ประชวร ถึงแก่กรรมตวงไป แล้วบุตรหลาน
 อันเป็นเชื้อราชวงศ์ต่างวงศ์สืบแทนต่อ ๆ กันมา ตั้งแต่ดะจังกษามา
 ถึงดาวฤกษ์ได้ ๓๐ ชั่วท้าวแล้ว

ตั้งวันดาวฤกษ์แก้วมาเมือง บ้านเมืองโตไม่มีรื้อบ้านกำแพงเมือง
 แน่นหนานนั้น เมืองนั้นก็หาเป็นราชธานีใหญ่ไม่ ครั้นแต่เช้าศึกมา หาที่
 พังมิได้ ชายธงของบูกตกไหนักัดสมควรจะสร้างกำแพงเมืองขึ้นนั้น ครั้น
 ทำนพิจารณาตั้งนแล้ว ก็ไปตรวจดูถิ่นฐานที่จะสร้างกำแพงเมือง ท้าว
 ก็ให้หนักการไปตัดเอาหัวขางอันหนึ่งเกี่ยวกับถ้ำแห่งหนึ่ง แล้วเดินไป
 ทิศเหนือถึงแม่น้ำแห่งหนึ่งชื่อแม่ตะว้า ทิศตะวันออกเอาแม่น้ำเป็นแดน
 ครั้นซึ่งเชือกหมาหยเซตต์แดนแล้ว ก็เร่งให้ราษฎรทั้งหลายทำให้ราบ
 เสมอดีทุกที่ทุกแห่ง แล้วก็นิมนต์พระภิกษุสงฆ์มาสดมมนต์ทำให้เป็น
 ล้วนดีมงคล ที่จะสร้างวังแห่งหนึ่ง ที่กลางใจเมืองแห่งหนึ่ง แล้ว
 ดำดัดไปประตูเมืองทั้ง ๓ แห่งและในเมืองทุกที่เอาสายสิญจน์วงรอบกำแพง
 เมืองแล้ว ขุดให้เป็นหลุมที่จะฝังเอาอินทขี้ตะและกำแพงเมืองก็ให้
 รดด้วยน้ำมนต์ แล้วนิมนต์พระท่านสดมมหาสัณณิมยและมงคตทั้ง ๗ ประ

การแคะขรรหมัจฉกร ครั้นกระทำเสร็จแล้วจึงเอาแก้ว ๗ ประการมีรัศมีต่าง ๆ และยันต์ตะกรุดมีชื่อว่าฝนแสนห่า พ่าทำตายกำแพงแสนชั้นใต้ไว้ใน ให้เอารองคั้นเส้าทุกคั้น แล้วให้ทำรูปช้างม้าโคกระบือทำด้วยทองคำ แล้วเอาฝังไว้ทั้ง ๕ ทิศ ครั้นได้ฤกษ์วันดีแล้วก็ให้พวกคนทวีพิณพาทย์ประโคมกลอง เคียงครึกครื้นเป็นที่สนุกสนาน ราษฎรทั้งหลายก็พากันไปตีทุกคน แล้วก็พากันปลูกเส้าขึ้นให้พร้อมกัน แล้วเอาเพ็ชรรัตนจินดาค่าควรเมือง ๓ ตุก มหานิธ ๓ ตุก มรกต ๓ ตุก ทับทิมค่าควรเมือง ๓ ตุก แล้วเอาใส่ในไหทองคำใบหนึ่งฝังไว้ใต้หอสงระวันออกหัวนอน เพราะว่าจะให้เป็นมงคลต่อไปข้างหน้าชวดลูกชวดหลาน เหตุตั้งนมนเมืองนั้นจึงได้ชื่อว่า ยางสาย ถ้านั้นชื่อว่าถ้าเกี้ยว น้าแม่เดชะ ได้ชื่อว่าแม่สาย ต่อมาถึงบัดนี้แต่ เมื่อดาวเคียงสร้างเมืองหริภุญชรศตยักราชได้ ๑๕๓ ปีมะแม ครีศก วันอาทิตย์เดือน ๔ ขึ้น ๑๕ ค่ำแต่ตั้งแต่ทำดาวเคียงมาถึงชุนเงินได้ ๑๑ ชั่วท้าวคือ ๆ กันมาแต่

ฝ่ายดาวก่อดาวเกาะไปอยู่เมืองมาเชียงของแคะเมืองของนั้นก็มีบุครมีหลานแพรวหลานชนแล้ว เขาก็แต่งให้ไปอยู่หัวเมืองทุกตำบล บางคนก็ไปสร้างบ้านสร้างเมืองอยู่ตามชอบใจแห่งเขา ส่วนชุนเงินแล้วละดับคิแทนบิดาก็มีบุตรชาย ๒ คน ผู้พี่ชื่อชุนขึ้น ผู้น้องชื่อชุนจอมขรรหมชุนเงินผู้เป็นบิดาก็รำพึงว่า ชาติข้างสาร ๒ ตัวอยู่ร่วมโรงเดียวกัน รู้แต่จะเป็นอริซึ่งกันมิได้ขาดเลย ส่วนบุตรหญิงทั้งสองนั้นควรจัดแจงให้อยู่คนละเมืองถึงจะดี คิดแล้วก็แบ่งสมบัติให้ ก็อ ช้างม้าเงินทองแคะตั้งของ

ต่าง ๆ ให้ได้มอกันแล้ว ให้ขุนจอมธรรมไปเสวยเมืองภูพาน ท่านก็
 จัดแจงแต่งรพตทหารไปตามเด็่จขุนจอมธรรม ไปตามระยะทางนาน
 ได้๗ราตรี จึงไปถึงบ้านเชียงหมื่นที่ระวางเขาแล้ว ก็พักอยู่ที่นั่น ตาม
 โบราณประเพณีท้าวพระยาแต่ก่อน ครั้นจะเสด็จราชสมบัติย่อมพักอยู่
 บ้านเชียงหมื่นแต่ก่อน เหตุบ้านนั้นเป็นเค้ามืดของเมืองนั้น แล้วท่าน
 ก็ให้เสนา ๓ คน ผู้หนึ่งชื่อพันธเสนา ผู้หนึ่งชื่อบัณฑิตเสนา ผู้หนึ่งชื่อ
 ว่าส่ามบัญญัติ ใช้ให้ไปพิจารณาดูในเมืองเชียงแก่นให้ทั่วทุกที่ทุกตำบล
 ยังจะมีเซียมงคดหรือไม่ ท่านก็พักอยู่ที่นั่นได้หลายราตรี ก็พักหนัก
 ไกลน้ำ ท่านก็ให้ชุดคตองน้ำ ชาวเหนือว่าชุดเหมือง ชุดคตแต่แม่น้ำ
 ดำตามาจนถึงที่พัก เพราะวารพตข้างมาจะได้กินได้อาบตามชอบใจ
 นานจึงได้ชื่อว่า แม่น้ำเหมือง เท่าถึงทุกวันนี้แต่

ฝ่ายว่าพันธเสนาและส่ามบัญญัติก็พิจารณาดูในเมือง ก็จึงเชื่อก
 ดูกระบวนหน้ากว้างมีอยู่ ๓๐๐๐ วา หน้ายาวมี ๑๒๐๐ วา ว่องกำแพง
 ดึก ๗ วา ประตูเมืองมี ๘ แห่ง กำแพงทิศตะวันตกสูง ทิศตะวันออก
 ต่ำ สระใหญ่มี ๒ แห่ง สระหนึ่งมีทิศอีสาน สระหนึ่งมีทิศพายัพ
 พันธเสนาและส่ามบัญญัติรู้ว่าเมืองนี้เป็นมงคดอันประเดรัฐู กำแพง
 เมืองตั้งอยู่ริมคันเขาข้างประตูตะวันออกมีไม้ ๓ ต้น ตามคัมภีร์ว่าเมือง
 นามดีหราช แต่วิกพากันกราบทูลขุนจอมธรรมทุกประการ แล้วท่าน
 ก็ประกาศข่าวให้เสนาอำมาตย์ราชฎูรทั้งปวงทำให้เป็นการมงคด คือ
 มคดองเมืองตามเทศกาดโบราณแต่ก่อนแล้ว ให้ไปนิมนต์พระดังฆราช

มาตั้งพระยาที่จะด้วยเมือง แล้วให้บุชชาด้วยรูปเทียนดอกไม้มากำบัด
แล้วให้นำมายังสิริวิฑูทกมังกตามี่เสดตสิริระเป็นประธาน ในรัตนสุวิฑนณราช
สดมาเป็นมกคต แล้วไปฝังไว้ที่ประตูเมืองประตูวังใหญ่วังน้อย แล้วให้
เอาสิริวิฑูทกนามฝังเป็นเสดประตูเมืองทั้ง ๘ ทิศ แล้วบูชาท้าวทั้ง ๕ เลี้ย
ก่อน แล้วนิมนต์พระภิกษุสงฆ์สดมณคี่ให้เป็นมกคต แล้วขับส่งจัญไร
ทั้ง ๘ ทิศ มีเครื่องส่งตั้งตะ ๓๐๐ แล้วปล่ตอยส์ดัว ๔ เท้า ๒ เท้า แล้ว
ตรวจหน้าถึงท้าวจตุโถกบาดทั้ง ๕ แล้วบูชาเทวดาเมืองทั้ง ๕ ทิศ ให้ทำ
หอโรงไว้ในเมือง ๕ ทิศ คือใต้ เหนือ ตะวันตก ตะวันออก ตาม
ธรรมเนียมโบราณแต่ก่อนทุกประการแด

ครั้นเสด็จแล้วเสดนำอำมาตย์ราชฎรทั้งปวง ก๊ยกขุนจอมธรรมให้
เป็นเจ้าเป็นใหญ่แก่อาณาประชาราษฎรครองดัมบัติในเมืองนั้น ครั้นถึง
เวดากตางคั้นท้าวจอมธรรมก็พิจารณาแต่ในใจว่า เมืองนี้ต่อไปข้าง
หน้าจะร้ายหรือดีเป็นประการใดหนอ พิจารณาดังนี้แล้วก็หลับไป
บััจจุสดัมยจะโกตั้งรุ่งท้าวทรวงพระสุบินนิมิตต์ ฝันว่าเมเทวดาองค์หนึ่ง
มากต่าวว่า ท่านอยากจะรู้ว่าบ้านเมืองจะร้ายแเตดีหรือ ครั้นท่านอยาก
รู้จึงพิจารณายังอีกขระ ๓ ตวันเทอญ สู้ ๕ ขันญะ ว่าดังนี้ แล้วก็หายไป
จากที่นั้น ครั้นรุ่งสว่างแล้วท่านเรียกหมอโหระ ๘ คน และเสดนำผู้ช้อ
สามบัญญัติเป็นประธาน แดท้าวทรวงเดานิมิตต์ฝันให้ฟังทุกประการ หมอ
โหระทั้งหลายครั้นได้ฟังแล้ว ก็รู้ด้วยบัญญัติด้วยกันทุกคน จึงกราบทูล
ว่า นิมิตต์ดังนี้คั้นกแด บทว่า สู้ ๕ นั้น คือ ว่าสุวิฑนณณรัฐฐ ท้าว

พระยาองค์ใดเสวยเมืองห้อยมมีศักดิ์ ๕ ศักดิ์ ๘ และทรงพระบัญชาเรียก
 ประเพณีธรรม เจริญแก่ประชาราษฎรและสมณชีพราหมณ์ ย่อมคง
 อยู่ในธรรม & ประการ คืออายุยืน วัณณะมีเนื้อตัวอันงาม บัญญา
 สุขสวัสดิ์ โภคามีเครื่องบริโภคเป็นต้น เสนา โยธา ดุจดังทองคำ
 และเงินแก้วแหวนแสนดังปนกัณฐินั้นแท้ บทว่า รัชัญญะ คือ ธนญา-
 ธนญาศาลาจุดจณฺเฐน จีโต ท้าวพระยาที่ครองสมบัติในเมืองนี้ และ
 เสนาอำมาตย์ราษฎรสมณชีพราหมณ์ทั้งปวงคงอยู่ในทางอันดีเสมอกัน
 เมื่อใดท้าวพระยามิได้คงอยู่ในทางอันดีแล้ว คือ ร้ายบ้าง ดับ้าง เสนา
 ราษฎรและสมณชีพราหมณ์ก็ตามกันมิคงอยู่ตามประเพณีธรรม อปริ-
 หานิชธรรม ย่อมเบียดเบียนกันร้ายนัก เป็นต้นว่า ปล้นสะดม
 อทินนาทาน อภิภวิตฺวา ฆนฺหาติ ผจญชนะแล้ว เอาโบราณประเพณี
 ธรรมเป็นใหญ่ เจริญแก่ประชาราษฎรตามบ้านเมืองแต่ก่อน ภิณฑติ
 ทั้งเตี้ย พาดมญฺญติ ติงไว้ให้เตือคร้อนแก่ประชาราษฎรมิเมื่อใด ใน
 เมื่อนั้นท้าวพระยาก็ย่อมเตือคร้อนด้วยกัน ในบทคัมภีร์ว่า พุฑฺฒาภิกคฺวา
 เอโก ราชา วิหฺยญฺเร นคฺวี สํสุญฺญภเว ติ เป็นท้าวพระยามหาษัตริย์
 หากอยู่ยังเมืององค์เดียว ไม่มีเสนาและราษฎร ใครเล่าจะมาเรียกท่าน
 เป็นเจ้าเป็นนาย ท่านจะสร้างบ้านสร้างเมืองคนเดียวให้รุ่งเรืองได้หรือ
 บ้านเมืองจะไม่สูญร้างห่างเป็นอันครวญไปหรือ

ฝ่ายว่าขุนจอมธรรมครั้นท่านได้รัชนิมิตต์ ๓ ประการดังนั้นแล้วก็มี
 ความยินดีเป็นอันมาก ท่านก็ให้เสนาเอาพงศาวดารบุราณเมืองมาเล่า

ให้ฟัง ท่านก็จำไว้ทุกประการ แดวกั้เรียกเสนาอำมาตย์ข้าราชการและ
หัวเมืองใหญ่น้อย เป็นต้นว่า เมืองงาว กาวสะเอิบ เชียงมอนดะปง
ออยงิม ด้ระดาว ครอบเชียงแวง หงาวดอเทิง แซ่เหียง แซ่ตุง
ปากบ่อง หนองขวาง เชียงแซ่ตอด เมืองวังแซ่หัดวง แซ่หม มา
ประชุมพร้อมแล้ว ท่านจึงมีอาชญาให้นับดูในเขตต์แขวงเมืองภูกาม
ยาว แดะตูกเมืองซนทุกตำบล พวกข้าราชการก็จัดแจงกันไปตรวจ
จดหมายกำหนดคนในเมืองภูกามมี ๑๘๐,๐๐๐ รวมทั้งหัวเมืองซนมี
๑,๓๒๓,๐๐๐ ตำบลกัน แดะจึงตั้งทุ่งนาไว้ ๓๖ ตำบล ตำบลไหนให้ปลูก
& ซังข้าวเปลือก

จะกล่าวตำบลนาก่อน ๑. ตำบลนาเชียงดี ๒. นาโคกหัดวง
๓. นาคันมี ๔. นาแกง ๕. นาแซ่ตาก ๖. นาพิม ๗. นามอง ๘. นาแดง
๙. นาพันกิม ๑๐. นาทุ่งหัดวง ๑๑. นาไชย ๑๒. นาดอ ๑๓. นาเชียง
เคียน ๑๔. นาธิญญี่ ๑๕. นาเอียน ๑๖. นาเซา ๑๗. นาพูชวย ๑๘. นาควะ
๑๙. นาเชียงขี้ ๒๐. นาด้าเถา ๒๑. นาชานาด ๒๒. นาข้าง ๒๓. นาแซ่โหว่
๒๔. นาแน่นเซา ๒๕. นาแซ่ข้าง ๒๖. นาเชียงเค็ง ๒๗. นาแซ่หาด
๒๘. นาคอไคว ๒๙. นาริน ๓๐. นาเวิง ๓๑. นาด้างหัดวง ๓๒. นาพันมุด
๓๓. นาแคว่นอ้อย ๆ มี ๓ ตำบลเป็น ๓๖ ตำบล รวมทั้งหัวเมืองซนมี
๑๒๔ ตำบล เขตต์แดนเมืองภูกามยาวทิศหัดดี หินหัดกั้ไก่อเป็นแดน
ตัดไปหนตะวันออกไปถึงห้วยหินกาด จากนั้นไปถึงซำวอน จากนั้นไปถึง
ตามาน จากนั้นถึงปรางค์ศรีคำ จากนั้นถึงไพร่ดำมอย่าง แดะถึง

ห้วยน้ำพระ แดงถึงน้ำพุรุง แดงถึงน่ายม แดงถึงปากน้ำบึง แดงถึง
 ปากน้ำห้วยทอง แดงถึงห้วย ๒๐ วา แดงถึงขมิ้น แดงถึงกุ่มอง
 แดงถึงกัวแก้ว แดงถึงกิวดำมท่า ผังหินไว้หน่น้ำตามตูกให้เป็นที่คคิภาย
 หน้าชวตูกชวหาดาน คัดค่าไว้ว่าพันตำดิ่งทอง จากนั้นไปถึงกัวฤกษ์คัว
 น้อย แดงถึงนำสายตารอด แดงถึงกิวช่างทุม แดงถึงกิวซาเปย
 แดงถึงภูเขารางค์ แดงถึงขุนแม่พรากทิศปัจฉิมไปถึงด้นกตาง แดง
 ถึงปงฟุด แดงถึงนำแก้ว แดงถึงกิวแก้วเขาพูย แดงถึงแม่คาว
 แดงถึงกิวม่วง ทิศใต้ถึงกิวรูเหตา แดงถึงม่อนจิกจ้อง แดงถึง
 กิวขุนธรรม แดงไปถึงเขาคังบาย ทิศตะวันตกไปถึงเขาหม้อ แดง
 ถึงเขาคอกกิว แดงถึงทุ่งแซม่าน แดงไปประจบหินหัดกักไก่ ท้าว
 องคนมฤตขเดชาปราบบ้านน้อยเมืองใหญ่ทั่วไป ทิศหรั้เขา ๗ ก้อนเส้า
 เป็นแดน ทิศทักษิณประคุดหินเป็นแดน ประจิมเขาดังกาเป็นแดน ถ้า
 บุคคลผู้ใดอยากจจะรฐิตจะแจ้ง ก็ให้ไปคูในแบบใหญ่ั้นเทอญ แดง
 ท้าวก็สอนประเพณี ธรรม อปริหานิย ธรรมให้ท้าวพระยาเสนาอำมาตย์
 ราษฎรทั้งหลายว่า ประเพณี ธรรม อปริหานิย ธรรม ๗ ประการนี้ บ้าน
 เมืองใดมีแต่ราษฎรไม่มีเจ้านาย ท้าวพระยาบ้านเมืองนั้นก็หาได้มีความ
 เจริญไม่ เขาก็จะเบียดเบียนซึ่งกัน เปรียบเหมือนดังสัตว์ที่อยู่ป่าหาเจ้า
 มิได้ ตัวโตมีกำลังแข็งแรง ตัวนั้นชนะ ไม่ว่าตูกเมียใครเที่ยวคุมเหงเอา
 ตามอำเภอใจ แดงกักกันรบกันอยู่เสมอมิได้ขาด เพราะฉะนั้นท่านทั้ง
 หลายจงพิจารณาตงนี้ เทอญ

ประการหนึ่ง มีเจ้านายไม่มีราชวงศ์จะเป็นเจ้าเป็นนายด้วยใคร หรือจะเป็นเอาเองก็ได้ แต่ว่าราชการใหญ่ย่อยเกิดขึ้นในเมือง ท่านจะทำเอาเองจะตลอดหรือไม่ เพราะฉะนั้นโทษควรฆ่าก็จงคดีเดียว โทษควรตัดจ่า โทษควรต่ำจงสอนโดยความดี เป็นขุนหมื่นให้คิดถึงหมื่นชั้น เป็นแสนให้คิดแสนชั้น เป็นท้าวให้มื่นแสนตา เป็นพระยาให้มื่นแสนหู ของดีหรือร้ายให้ฟังเต็มหูให้ดูเต็มตา ให้พิจารณาเต็มใจ ที่สมควรก็ให้สมควร ไม่สมควรก็ทั้งเสีย เป็นเจ้านายท้าวพระยาให้มีความเมตตา กรุณาราชฎ เพราะเขาเป็นรวบ้านกำแพงเมืองของท้าวพระยาบ้องกัน อันตรายไว้ เหตุว่าหมื่นหูแสนตา ครั้นราชฎมีความเจริญ บ้านเมืองก็รุ่งเรืองขึ้น เหตุนี้เจ้านายท้าวพระยาควรที่จะรักไพร่ฟ้าข้าแผ่นดิน และให้สร้างรวบ้านกำแพงเมืองเสียให้ดี เวลาเกิดศึกชนแฉกจะได้เป็นที่พัก

อนึ่งให้บำวประกาศราชฎทำบุญให้ทานและทำไร่ไถนาไว้ข้างถนน หรือทางน้อยทางใหญ่ สร้างศาลาและบ่อน้ำไว้ให้คนไปมาได้อาศัย ทำเช่นบ้านเมืองจะได้รุ่งเรืองไปข้างหน้า นี่เป็นเจริญเมืองที่ ๒

อนึ่งว่า อาณา จ ฤๅค คือว่าอาชญาตั้งไว้แต่ก่อน แต่ดะจิงกราสสอนต่อ ๆ มา ตโต ครุกั อนันว่านัครหินของพระอินทร์ว่าเป็นของหนัก ยังมีเท่าโอวาทอาชญาของท้าวพระยาตั้งไว้แต่ก่อน หนึ่งคำโบราณว่า ทำเรือไว้ให้ตายท่า เดียงมาไว้ให้ตายตัว ดังนี้ ให้ผู้ไม่รู้ กับด้วยท้าวพระยาต่างประเทศผู้มีความฉลาดในทางคดีโลกหรือคดีธรรม

นี่เป็นเจริญเมืองที่ ๓

อนึ่งราชภูผู้ใดทำเป็นการรุ่งเรืองแก่บ้านเมือง เป็นต้นว่าสร้างบ้านใหม่และทำไร่หรือทำสวนให้ถาวรไปข้างหน้า คนผู้นั้นเป็นกษัตริย์ทั่วพระยาอย่าได้ถอดถอนของมันเลย นี่เป็นเจริญเมืองที่ ๔

บ้างของทั่วพระยาไปได้ไพร่เมืองเป็นเมีย มีบุตรชายบุตรหญิง ก็คนก็อย่าเอาบุตรมันเป็นทาสไม่ควรแต่ ถึงว่าราชภูทั้งปวงก็เป็นข้าแผ่นดินของทั่วพระยาทั้งต้น หรือบุตรมันไม่มีตัวมันตายก่อนเมีย ควรแบ่งเอามรดกมันครึ่งหนึ่ง ไร่ให้เมียมันครึ่งหนึ่ง แล้วย่าได้เอาเมียมันเป็นทาส ปล่อยให้มันเป็นไพร่เมืองเทอญ นี่เป็นเจริญเมืองที่ ๕

อนึ่งเสนาผู้ใคร่คิดโลก คดีธรรม ประเพณีธรรม อปรีหานิยธรรม และดีบความร้อนของราชภู และคดีดินความตามชอบธรรมไม่รับดินจ้างดินบน เสนาผู้นั้น ครั้นมันตายให้เลี้ยงบุตรภรรยาของมันต่อไป คือคนเช่นนี้หายาก นี่เป็นเจริญเมืองที่ ๖

ประการหนึ่งแพทย์หรือโหรทายและผู้ใด่ด้วณความ คน ๓ จำพวกนี้ ครั้นเขาตายอย่าตีบแทนของเขา ลูกหลานเขามีก้ให้ตีบแทนต่อ ๆ กันไป ลูกหลานไม่มีก้ให้เอาเผาไฟโหดน้ำเตี้ย นี่เป็นเจริญเมืองที่ ๗

จะกล่าวอปรีหานิยธรรมก่อนมี ๗ ประการ ดังนี้ คือ อภินิหารสนธิปคณติ เป็นทั่วพระยาและข้าราชการให้พร้อมประชุมวันละ ๓ เวลา เพื่อจะได้พิจารณาข่าวสารและเหตุการณ์ที่จะบังเกิดขึ้นในเมืองกดี หรือหัวเมืองอื่น ประชุมดังนี้ เป็นอปรีหานิยธรรมแต่ ส้มคุดาอุสุหาปเนน

ครั้นพร้อมประชุมแล้ว เมื่อจะถูกทำให้ลุกขึ้นพร้อมกัน เมื่อเหตุการณ์
เกิดขึ้น ก็ให้พร้อมเป็นใจเดียวกัน นี้เรียกว่า อปบริหานियธรรมที่ ๒
อปญาคุคฺคิ น ปญญาเปตฺตสฺส น ปญญาคุคฺคิ น สมุจฺจนฺทิสฺส น อาชญา
ต่าง ๆ ที่ท้าวพระยาตั้งไว้แต่โบราณมีอย่างใด ให้ถืออย่างนั้น อย่าเอา
ธรรมเนียมใหม่มาตั้งให้เดือดร้อนราษฎรมิควร นี่เป็นอปบริหานियธรรม
ที่ ๓ แด ปณฺทิตโปราณเก มหุตเตก สกฺกโรนฺทิต เตสํ วจฺนํ
โสตพฺพิ มจฺจนฺติสฺส น คนฺทิตเป็นผู้เฒ่าผู้แก่รู้ธรรมเนียมโบราณบ้าน
เมืองแต่ก่อนแต่มีความดีด้วย วาจาเป็นมงคล ควรนับถือผู้นั้นเขาเป็นที่
ปรึกษาถ้อยความ นี่เป็นอปบริหานियธรรมที่ ๔ กุตฺตคฺคิโย กุตฺตุมาริโย
น โอบกตฺตสฺส ปตฺตยฺห วาเสตฺตสฺส น หญิงโตมีรูปร่างงดงาม เจ้านาย
ท้าวพระยาชอบพอใจอยากได้ แต่หญิงนั้นไม่דםมีคร ก็อย่าคุมเหงเขาด้วย
อำนาจไม่ควรเดย เจ้านายท้าวพระยาถือได้ดังนี้ ชื่ออปบริหานियธรรมที่ ๕
อนฺโต พหิทฺธา เจตฺยานํ พตฺติมมิกํ อปฺปบริหาเปตฺตสฺส น ในเขตต์บ้าน
แดนเมืองแห่งใดตำบลใด เป็นที่ค้ำบัของท้าวพระยาองค์ใดได้ครอง
เมืองเป็นเจ้าเป็นใหญ่ ก็จงทำตามโบราณประเพณีแต่ก่อน บ้านเมือง
จะได้มีความรุ่งเรืองขึ้น นี่เป็นอปบริหานियธรรมที่ ๖ สัตฺตวณฺตานิ จมฺมิก-
สฺมณพฺรหฺมณานิ จมฺมิการกฺขาวรณคฺคฺติ สุตฺตวิหิตา พระภิกษุสงฆ์
ผู้ทรงศีลได้สดเรียนบำเพ็ญสมณกิจธุระของสงฆ์ คือคณฺธธุระวิปัสส-
นาธุระ ท่านอยู่ที่ใด ตำบลใด เจ้าผู้ครองเมืองต้องแต่งให้ผู้ใหญ่ที่อยู่
บ้านนั้น ตำบลนั้น ดูแลรักษา อย่าให้มีอันตรายต่าง ๆ เป็นคั่นว่าโจรภัย

โรคนัย ให้ท่านได้ทำกิจธุระของสงฆ์ตามสะดวก นี่เป็นอภิธานิยธรรม
ที่ ๗ และทำวสังฆอนเสนาอำมาตย์ราษฎรทุกประการ และหัวเมือง
ทั้งหลายก็กระทำตามคำสอนของท่าน บ้านเมืองก็รุ่งเรืองมีความเจริญ
ขึ้นทุกเดือนทุกปี

ท้าวครองสมบัติได้ ๓ ปี ก็ได้บุตรชายผู้ ๑ ในวันอังคารเดือน ๕
กลางเดือน ๖ เปาะ ตรีศก ยามจะย่ำรุ่ง ครั้นเกิดมาแต่หัวก้นเรียก
โหรทายมาทายดูกุมารผู้จะตั้งหรือร้าย โหรทายยามก็เอาปี่เดือนวันยาม
มาประสมกันเข้า แล้วคุณหารตามคำรำกึ๋นได้ว่า จันทร์กับเสาวอยู่เมษ
ราหุอยู่กุมภ อังคารอยู่มังกร พุชพฤหัสถ์อยู่กรกฎ ศุกรอยู่ตุลย์
ตคนอยู่มีน คนไหนเกิดมาได้ตั้ง ตามกัมภีร์ว่าคนนั้นจะได้เป็นกษัตริย์
แล้วโหรก็กราบทูลว่าพระราชกุมารองค์นี้ ครั้นใหญ่มาจะได้เป็นเอกราช
ปราบชมพูทวีปทั้งปวง แต่ว่าเหาะเหินเดินอากาศยังมีได้แต่ ครั้นกุมาร
ผู้เกิดมาได้ ๑ เดือนถ้วน ท้าวก็เรียกเสนาอำมาตย์ญาติวงศ์ทั้งปวง
อันอยู่ในเมืองเงินยาง มากระทำมหารหะ คือว่า ทำขวัญผูกมือแห่ง
กุมารให้เป็นมงคลแล้ว ตั้งพระนามว่า ชุนเจียง ครั้นถึงเวลาต่างคืน
เครื่องทิพย์ ๓ ประการก็เกิดมาเทียมชุนเจียง คือว่าพระแสงทิพย์เล่ม ๑
กระบองทิพย์ ๑ คนโทหิน ๑ เกิดมาพร้อมกันทั้ง ๓ อย่าง เมื่อศตย
ศักราชได้ ๕๒๑ มาถึงศตยศักราช ๕๒๓ ปีเปาะ จัตุาศก พระนางเทวี
ก็ประสูติได้บุตรชายผู้หนึ่ง ทรงพระนามว่า ชุนจอม

ครั้นกุมารทั้ง ๒ เจริญใหญ่ขึ้นแล้ว ฝ่ายชุนเจียงก็เที่ยวหาเรียน

วิชาต่าง ๆ คือหัดเพลงจับข้างจับม้าและเพลงอาวุธต่าง ๆ ได้ชำนาญแล้ว ครั้นถึงอายุได้ ๑๖ ปีไปคล้องช้างเมืองน่าน พระยาน่านองค์ชื่อพลเทวर्मมีความชอบยกถูกสาวผู้ชื่อนางจันทาให้แก่ขุนเจียงกับข้าง ๕๐ เชือก ต่อมาได้ปี ๓ ถึงอายุได้ ๓๗ ปี ไปคล้องช้างเมืองแพะ พระยาแพะองค์ชื่อพรหมวงศ์ ยกถูกสาวผู้ชื่อนางแก้วอดีตให้ขุนเจียงกับข้าง ๕๐ เชือก ขุนเจียงมีช้าง ๓๐๐ เชือก มีช้างเชือก ๑ ชื่อพานทองเป็นประธาน เมื่อเวลาขุนเจียงจะได้ช้างพานทองนั้น เวลากลางคืนจะใกล้รุ่งเทวดามายบอกว่า มหาราช อยากได้ช้างเผือกประเด็กรูหรือ ยังมี ๓ เชือก ๆ ๑ ชื่องาไฟ ครั้นทรงเสด็จไปทางโดยย่อมน้ำทั้งโลก ตัวที่ ๒ ชื่ออ้ายก่า งาเขียวแทงคนเคี้ยวตายทั้งท้อปี ตัวที่ ๓ ชื่อพานทองย่อมนำท่านปราบท้อปีได้ ครั้นท่านอยากได้ตัวใดก็เลือกเอาตามชอบใจเทอญ ฝ่ายขุนเจียงมิได้พิจารณาพลาดออกปากว่า เราจะเอาช้างพานทอง เทวดาก็ว่าพวกรุ่นนี้เข้าท่านจงไปอยู่ท่านาคอยเอา ครั้นเห็นนาค ๓ ตัวต้องนำมากท่านจึงจับเอาตัวที่ ๓ นั้นเทอญ หากแม้ว่าช้างพานทองแล้วแต่ ว่าเท่า นั้นแล้วก็หายไป เทวดาพูดเป็นปัญหาว่า ช้างงาไฟเสด็จไปทางไหน ย่อมใหม่ไปทั้งโลกนั้น ปัญหาว่า ได้เมืองหนึ่งแล้วย่อมน้ำทั้งโลก ช้างก่างาเขียวแทงคนเคี้ยวตายทั้งท้อปีนั้น ครั้นได้เมืองหนึ่งแล้ว ย่อมได้ทั้งท้อปี ช้างพานทองจะนำท่านไปปราบท้อปีนั้น คือว่าทรงช้างพานทองไปถึงไหนย่อมปราบได้แต่เพียงนั้น ถ้าเมื่อนขุนเจียงจะเอาตัวอื่นก็ได้แต่ว่าออกปากจะเอาช้างพานทอง เพราะฉะนั้นนาคที่มาก่อน ๒ ตัวไม่เอา

จับเอาตัวที่มาจากตมหลัง ครั้นขุนเจียงได้ช้างพานทองแล้ว ก็อยู่เป็น
อุปราชรองขุนจอมธรรมในเมืองภูกามยาว

ฝ่ายขุนจอมธรรมครองสมบัติได้ ๓๓ ปี อายุ ๕๘ ปี ก็ถึงวรคต
ขุนเจียงครองเมืองแทนต่อมาได้ ๒ ปี ทพแก้วมาค่อสู้เมืองเงินยางเชียง
แสน มีท้าวกวาและเองกาเป็นประธานแก้ท้าวพระยาทั้งปวง มรวพต ๓
ด้าน ช้างมากกว่าแสน ฝ่ายพระชนผู้ครองเมืองเงินยางเชียงแสน จึงให้
เสนาผู้หนึ่งชื่อหมื่นพิจิตรารับราชคำสั่งได้แล้วรีบด่วนไป ครั้นถึงแล้ว
ก็เอาราชคำสั่งนยถวายขุนเจียง ๆ รับแล้วก็อ่านดูเนื้อความว่า บดินท้าว
กวาและเองกาพากันเอาริพตมาเป็นอันมากมาย ขอหาดานจงรับขึ้นมา
ส่วนว่าราชสมบัติทั้งปวงและนางโศคาแพงเมืองนั้น บุ่ก็จะยกมอบให้
หาดานทุกประการ ขุนเจียงครั้นอ่านหนังสือจบแล้วก็ชอบใจขึ้นทันใด
เปรียบดังพระอินทร์จะได้รับกับอสูร แล้วท่านก็ให้ตักทองมรดกพดเถรี
ร้องบ่าววิพโยธา และท้าวพระยาเมืองน้อยเมืองใหญ่ คือเมืองกอ
เมืองเทิง เมืองกวา เมืองงาว เมืองคอบ เมืองคำ เมืองเชียงแตง เมือง
ชะเอียบ เมืองมวน เมืองสระ เมืองปง เมืองอ้อย เมืองจิม เมืองหาง
แช่หุ้ม แช่หาดวง เมืองวัง บำกบ่อง หนองขวาง แช่เดียง เชียงแช่
แช่กอด แช่หาน แช่ตุง ครั้นมาพร้อมแล้วก็ตั้งกองทัพอยู่แห่งหนึ่ง นับ
ศุภกำหนดริพตมีแสนสามหมื่นสามพัน ช้าง ๗,๐๐๐ ม้า ๓,๐๐๐๐ ตัว
ท่านพักเอาชัยอยู่ที่นั่น จึงได้ชื่อว่าคุณไชย คือว่าบ้านแม่ไชย ทหาร
ไปลอบซุ่มเพลงอาวุธที่หนองหาดวง ๆ นั้นจึงได้ชื่อว่าหนองหารต่อมา

บดิน ปากคนไม่อยู่ที่เรียกกันว่าหนองหาง จนถึงทุกวันนี้แต่ ครนจัด
 รวบพร้อมแล้วก็ยกออกไปถึงแม่हनาด คือห้วยคอกหมู ฝ่ายนาง
 อัครมเหษั๓ง ๒ ครนตั้งทางไปตั้งที่นั่นแล้วก็เอาช้างไปรวมกัน แล้ว
 จึงกราบตาวาจะกลับมาเมือง ก็ถวายพรแก่พระเจ้ายงว่า สามี ข้าแต่
 พระสามี ท่านไปครงนจึงมีความเจริญสุขทุกประการ ให้ชนะศัตรูทั่ว
 โลก แล้วจึงกลับมบ้านเมืองเราอย่าให้ช้านานเทอญ เหตุตั้งนั้นคำบดิน
 จึงได้ชื่อว่ารวมช้าง คือเดิมว่าแม่ก้อดยาว เห็นอห้วยคอกหมู ต่อมา
 บดินปากคนไม่เที่ยงเรียกกันว่า คตองช้างจนเท่าทุกวันนี้แต่

ฝ่ายว่าพระเจ้ายงก็ส่งนางทง ๒ ว่าไปครงน ครนนานหลายปีไม่
 กลับมา นางทง ๒ จึงไปอยู่ด้วยบิดามารดาของนางเทอญ ก็ดำวเท่า
 นั้นแล้วก็ยกไปถึงเมืองศรีวิ ครนถึงแล้วก็ผูกพรานป่าผู้หญิงเข้าไว้คน
 หนึ่ง เมืองนั้นจึงได้ชื่อว่าแม่พรานจนทุกวันนี้แต่ จากนั้นไปถึงเชียงตง
 เชียงช้าง ถ้าดับไปจนถึงเมืองเงินยางเชียงแสนแล้ว เข้าประตูเมือง
 ทิศตะวันตก ครนถึงแล้วพระชนกก็มอบสมบัติทั้งปวงให้ แะนางโศคา
 แพงเมืองให้เป็นอัครเทวด์แก่ขุนเจียง แล้วท่านก็ทำขบวนรพชุนเจียง
 ๓ วัน แล้วจึงออกรบด้วยแถว ชุนเจียงก็ทรงช้างพานทองเข้าต่อสู้ช้าง
 พระยาจันทบุรี ๆ ก็ทรงช้างตัวชื่อสุรสงครามเข้าต่อสู้ช้าง ชุนเจียง ๆ ก็
 เองว่าพันคอพระยาจันทบุรี ๆ ก็ตายอยู่บนคอช้างนั้นแต่

ฝ่ายพระยาแกมผู้เป็นพี่จึงร้องว่า อย่าฟังรับพันกันโดยง่ายซิณะ
 ช้างแพศว ๓ ก็คงได้ชนะตัว ๓ ช้างดีเรายังมีอยู่หลายตัว เดินกันให้

ต้นๆ ว่าแต่เด็กชนช้างตัวช้อแก้วคุณเมืองเข้าต่อสู้ช้างพานทอง ๆ ก็
 บ่ายจาร์จับแทง ถูกต้นคอช้างแก้วคุณเมือง ๆ ก็ล้มตายตายเสีย
 เปลา พระยาแก้วก็วิ่งไปเอาช้างแก้วปราบเมืองมาอีก ช้างพานทองก็
 แทงตาย พระยาแก้วก็ไปเอาช้างตัวช้อแก้วบุญเรือง เข้าต่อสู้ช้างพาน
 ทอง ๆ ก็แทงด้วยงาถูกต้นคอช้างแก้วบุญเรืองล้มตมกับที่ ชุนเจียงก็
 เอง้าวพันพระยาแก้วตายทั้งช้างทั้งคน ฝ่ายรพตแก้วก็แตกตื่นไป ทหาร
 เมืองเงินยางเชียงแสนแคะเมืองฝางก็จับไล่ตามทัน จับได้แก้ว (คือชาติ
 อ้อ) หมั้นคน ได้ทั้งช้างม้า เอาซึ่งไว้ในเมืองเงินยางเชียงแสนที่นั้นแคะ

เมื่อจะเกิดคึกกันเกิดด้วยประการใด ผู้อ่านผู้ฟังยังมีได้รู้เค้ามุด
 เพราะฉะนั้นจะกลบถทำให้รู้ต่อก่อน ต้นเหตุว่า เมื่อนางโศคาแพงเมือง
 แคะนางอามแพงจีนผดสองคนพี่น้องนั้น ใหญ่มาพอประมาณอายุ ๓๕ ปี
 มีรูปร่างงดงามหาที่เปรียบมิได้ ขณะนั้นความปรากฏไปทุกบ้านทุกเมือง
 ว่า นางรูปทิพย์เกิดที่เมืองเงินยางเชียงแสน ทุกท้าวพระยาที่มีความ
 ปรารถนาอยากได้เป็นเทวี คือเมืองโกสัมพี เมืองกลิงคราช เมือง
 สวรรค์ดี เมืองกบิลพัสดุ์ เมืองหงสาวดี เมืองอโยธยา ต่างองค์ก็
 อยากได้จึงยกกริพตมาทุกบ้านทุกเมือง

ส่วนพระยาจันทบุรีและเองกาทั้งสองพี่น้องพูดกันว่า เราจะเอาให้
 ได้ พี่เอานาง ๓ น้องเอานาง ๓ ว่าแต่ก็ยกกริพตมาเป็นอันมาก ฝ่าย
 ท้าวพระยาที่มาจากทิศใต้ต่างองค์ก็ต่างกล้าหาญแข็งแรงเหมือนกัน เข้า
 ต่อสู้แก้วและดาวด้านข้างก็แพ้แก้วและดาวด้านข้าง ฝ่ายแก้วและดาว

เป็น ๑๒๕ แล้วอภิเษกชนใหม่ ตั้งพระนามว่า ไชยนาทรายณ์ธรรมิกราช ตามออกบัตรหมายตายแทงหินเงา ๑๒ คอก มี ๒ ที่ เป็น ๑๕๐ คอกแต่
แต่นั้นมาย่อแยะแถวทิศตะวันออก ทิศเหนือ ทิศใต้ เมืองโกสัมพี
กถึงคราว หงสาวดดี ฮโยธยา ก็นับมถวายดอกไม้เงินทองแต่นั้นมาแต่

ฝ่ายว่าพระยาธรรมิกราชท่านกตัญจะเดือดร้อนบุตรบุญหลานค่อไป
ข้างหน้า จึงยกแถวไปเป็นเจ้าของด้วย แล้วคัดด้วยไร่ย่อเสียให้เป็น
เมืองเดิมอกัน แล้วก็จากรักอักษรใส่ในศิลา ไว้ในเมืองมิลิตานคร ใน
บวอกเอกศก ศักราชได้ ๕๐๒ ปี เมื่อท่านปราบชมพูทวีปนั้น พระชนม์
ท่านได้ ๒๗ กำตั้งกตัญหาญแข็งแรงนัก จึงรับสั่งให้พวกตูกค้าต่าง
ประเทศว่า ท่านทั้งหลายเที่ยวหัวเมืองใหญ่่น้อยทั้งปวง ท่านทราบข่าว
ว่าเมืองไหนจะชนข้างบ้าง ครั้นทราบแล้วจงแจ้งความให้เราด้วยเทอญ
ท่านก็สั่งตูกค้าไปทั่วทุกตำบล ฝ่ายท้าวพระยาหัวเมืองทั้งปวงไม่แข็ง
แรงค่อสู้อำนาจท่านได้ ก็พากันอ่อนน้อมฟังตมภารทั้งสิ้น ต่อมาพระ
ชนม์ท่านได้ ๕๐ ปี ยังมีตูกค้าแถวพวกหนึ่งไปค้าเมืองแมนตาตอก
ครอบฟ้าตาหยึด เสนาเมืองนั้นครั้นเห็นแถวเข้าไปในเมือง ก็ต้อนรับ
เชื่อเชิญจับมือเข้าไปพุดที่ตมตดอดวงเอาใจความได้แล้ว ก็นำความไป
กราบทูลเจ้าของคนทุกประการ ครั้นพระยาแมนตาตอกครอบฟ้าตาหยึด
ได้ทราบความแล้ว ก็ให้หาตัวตูกค้ามาแจ้งความให้ตูกค้าฟังว่า เรา
อยากชนข้างค่อพระยาธรรมิกราชหนักว่าท่านนั้น ครั้นตูกค้าทั้งหลายทราบ
แล้วก็พากันกตบ พอลถึงเมืองแล้วก็เข้ากราบทูลพระยาธรรมิกราช

ฝ่ายว่าพระยาธรรมิกราชาได้ยื่นเนื่อความของพวกตูกค้ามากกราบทูล
 ดั่งนั้น จะครัดว่าคนของพระองค์คนแก่ชราเสียแล้ว ก็ครัดไม่ได้ เหตุ
 ว่าเป็นผู้ใหญ่ ออกปากแล้วกลับก็ได้ แต่ไม่ควร ท่านก็เรียกราชโอรส
 ทั้ง ๕ พี่น้องมาประชุมพร้อมแล้ว ก็แต่งให้ดาวเงินเรืองผู้พี่เป็นบุตร
 นางอามแพงจันผงนั้นให้เป็นกษัตริย์ครอง ดั้มบัตเมืองเงินยาง เชียงแสน
 และหัวเมืองชนท่งปวง ฝ่ายดาวเจื่องผู้พี่และบริวารพัน ๓ ให้ไป
 เสวยเมืองแควหลวง แล้วทำหอสร้างที่ภูเขาเหมือนเมืองแควสูง ๓๐๐
 ศอก แล้วอภิเษกให้เป็นเจ้าแก้วราชฎรในเมืองแควท่งปวง แล้วแต่ง
 ดาวขาวผู้น้องและบริวารพัน ๓ ให้ไปเสวยเมืองจันทบุรี ให้เป็นเจ้าเป็น
 ใหญ่แก่ดาวท่งปวง

ฝ่ายบุตรนางโอคาแพงเมืองหนผู้พี่ขอขานคำร้อยๆนั้นให้เสวยเมือง
 ไชยนาทรายเมืองมุต ให้เป็นเจ้าเป็นใหญ่ฝ่ายหัวเมืองทิศอาคเนย์ทั้งดิน
 แล้วแต่งเจ้าสร้อยเบญจनोंให้เป็นอุปราชในเมืองเชียงเรืองทิศตะวันตก
 เสร็จการแล้ว ท่านก็ยกพลทหารรวมมี ๕,๕๐๐,๐๐๐ คน ครั้นได้ฤกษ์
 เสด็จออกจากเมืองหริภุญนครเงินยางเชียงแสนไปได้หลายราตรี พอไป
 ถึงเมืองแมนตาตอกครอบฟ้าตาหยดแล้ว ท่านก็เห็นเมืองนั้นเป็นหินคม
 ยิ่งนัก ทางจะเข้าไปเมืองนั้นก็จำเพาะมีทางเดียวจะเข้าไปก็เป็นทกนคาร
 นึก ส่วนตนของพระองค์ก็ชราแล้ว ทั้งซ่างก็ชราด้วยกัน ที่จะได้ชนะ
 เขาหนักเห็นยาก มองไม่เห็นเสียแล้ว พิจารณาดังนั้นแล้ว ก็เปิดองเสื่อ
 และผ้าพันพระเศียรได้ระอบทองคำ แล้วใช้อำมาตย์ผู้ ๓ เอาด้ามมาให้

พระนางขักรเทวี

ฝ่ายนางขักรเทวีอยู่หลังก็มีเหตุเกิดขึ้นอย่างอัศจรรย์ ๓๐ ประการ
คือ (๑) หนูกระโดดตงมากดับเป็นกระบือชนกัน (๒) ถ้วยชามอยู่บน
โต๊ะพัดตกตงมาเป็นตะพานน้ำ (๓) เรืออยู่ท่าหน้าดับเป็นตะกวดวิ่งไป
ซ่อนตัวอยู่รูหิน (๔) ความรุ่งเรืองน้อยตกตงกดับเป็นภมร (๕) ผงมา
ทำรังติดอยู่พระเชนยของพระองค์ (๖) ภูเขาเกิดอนพิง (๗) ก้อนหิน
กดับเป็นเงือก (๘) เห็นปลาตัวหนึ่งดำใหญ่เท่าเรือ (๙) เตื่อโครงเข้า
ในเมือง (๑๐) พระเชนยอิงของพระองค์ตากไว้ต้มเก็บ ผนตกได้ถึง
๒๔ วัน นิमितต์เกิดมั่งคั่ง มีหน้าเข้าไต่เห็นภูเขาผ้าเตื่อของพระองค์ เข้า
ยิ่งตกใจก็พากันโถมหนีเดี่ยวใจร้องให้ทวงทวงพระนคร ว่าแต่ไปข้างหน้า
จะมีได้เห็นหน้าพระองค์ต่อไปแล้ว

จะกล่าวถึงพระยาแมนตาตอกครอบฟ้าตาหยัดก่อน ฝ่ายพระยา
แมนตาตอกครอบฟ้าตาหยัดนั้นก็มีอาชญาให้เส่นาราชฐรทำขานหิน แล้ว
ทำสะพานพาดไว้ให้หมื่นพอทำเสร็จแล้ว พระยาฯ ทรงช้างตัวชื่อ
ไชยনারายณ์คอยพระยาฯ รรมิกราชฯ ทรงช้างชื่อพานทองแล้วได้ขานหิน
ไป พอทำเหยียบสะพานประมาณงาจกกัน สะพานก็พังตตกตงหลุม
ช้างชื่อพานทองก็ตกไปตามสะพานงาแทงเข้าดิน ฝ่ายพระยาแมนตาตอก
ครอบฟ้าตาหยัดก็เอาง้าวข้างตักคอยพระยาฯ รรมิกราชฯ ๆ ก็สิ้นชีพอยู่ที่นั้น
ฝ่ายท้าวพระยาฯ รรมิกราชฯ ก็เข้าแย่งชิงเอาพระเคี้ยวของ พระยาฯ รรมิก-
ราชฯ ได้แล้ว ก็เอาใส่หีบหามกดับพอมมาถึงเมืองเชียงใหม่ เด่นากัแตก

กันมากจนกระทั่งทาง พระยาเจืองฟ้าธรรมิกราชสวรรคตเมื่อศักราชได้
 ๕๒๔ ปีชวด อายุท่านได้ ๗๔ ปี เสวยสมบัติได้ ๕๓ ปี และพวกเสนา
 อำมาตย์ข้าราชการทั้งปวงก็พากันเอาพระเคี้ยวกรอกเป็นเจดีย์ไว้ในเมือง
 เจริญนครเขียงแฉ้นนั้นแต่ แต่นั้นมา ท้าวจอมผาเรืองครองราชสมบัติ
 แทนได้ ๓๕ ปีก็สวรรคต แล้วขุนแพงองค์เป็นบุตรของสมบัติแทนได้
 ๗ ปีก็สวรรคต ส่วนว่าในเมืองเงินยางเขียงแฉ้นก็สิ้นเชื้อวงศ์ไม่มีใคร
 จะสืบแทนแต่

บัดนี้จะกล่าวถึงขุนจขององค์นี้ ท่านครองสมบัติเมืองพะเยาก็รุ่ง
 เรื่องสุขเกษมยิ่งนัก เหตุที่ท่านได้เรียนอธิบายธรรมและประเพณีธรรม
 ด้วยมิตา แดวกักรทำตามคำมิตาสั่งสอนทุกประการ เพราะฉะนั้นบ้าน
 เมืองก็มีความเจริญขึ้น อยู่มาได้ช้านาน ก็มีราชบุตร ๒ องค์กล้าหาญ
 ยิ่งนัก องค์พี่ชื่อขุนเหิง องค์น้องชื่อขุนแก้วแฉ่นเมือง และจะกล่าวถึง
 เมืองเงินยางก่อน ครั้นขุนแพงถึงแก่กรรมแล้ว ไม่มีใครจะสืบแทน
 พระราชสมบัติ ฝ่ายเสนาทั้งปวงประชุมตกลงกันแล้ว ไปเชิญเอาพระ
 ราชโอรสของขุนจขององค์ชื่อขุนเหิง พี่ขุนแก้วแฉ่นเมืองในเมืองพะเยา
 มาเสวยสมบัติเมืองเงินยางเขียงแฉ้น ฝ่ายขุนจของเสวยสมบัติในเมือง
 พะเยาได้ ๒๐ ปี อายุ ๖๘ ปีก็สวรรคต ขุนแก้วแฉ่นเมืองเสวยสมบัติ
 แทนบิดา และจะพรรณนาท้าวพระยาตั้งแต่ท้าวจอมผาเมืองมาถึง
 จำเมืองได้ ๓๓ ชั่วท้าวแล้ว ย่อมเสวยเมืองพะเยาทุกองค์ และท้าว
 จำเมืองประสูติจากครรภ์มารดาเมื่อศักราชได้ ๖๐๐ ปีจอ ทศศกเดือน ๔

ฝ่ายว่าท้าวพระยาทั้งปวงก็ว่าพวกข้าพเจ้านี้เป็นเชลยวงศ์ท้าวดวง
 จักรราช ใครคุมเหงมิได้ ไม่ต้องประมุขใคร ว่าตั้งนทุกเมือง ฝ่าย
 มังรายก็พิจารณาเห็นว่า บ้านเมืองอยู่ใกล้กันไม่เป็นด้ามักด้วยกษัตริย์
 ราชภูรภัยาก ท้าวจึงยกทัพไปตีได้เมืองบวกล เมืองเชียงไร่ เมืองบง
 เชียงคำ เชียงเงิน เชียงช้าง เชียงทอง เมืองเทิง ๑๘ หัวเมือง ถึง
 ศักราชได้ ๖๒๔ ปีจอ จัตวาศก มังรายมาสร้างเมืองเชียงราย เดือน ๒
 ขึ้น ๑๕ ค่ำ วันอังคาร เวลากลางวันทำกำแพงถึงย่ำค่ำ แต่ย่ำค่ำเท่า
 ึ่งแดงทองขึ้น จึงได้รับบูรณ แล้วท่านกษัตริย์มนตรีผู้หนึ่งชื่ออ้ายฟ้า
 มานไปขอเอาเมืองแะพราน แะเชียงเคี่ยน ด้วยท้าวว่าเมือง ๆ ก็ว่าไอ้
 เหตุไฉน แะเหยง แะตั้ง ปากบ่อง หนองขวาง อีตาท้าวเจ้าขุนเหิง
 ดาวเอาไปเสียแล้ว บัดนี้เกิดขอเจ้าชามาขออีกได้ ฝ่ายว่าอ้ายฟ้ามานก็
 เป็นคนเข้าใจพูดก็กราบทูลว่า กระหม่อมฉันเห็นสมควรให้ ครั้นไม่ให้ก็
 เห็นจะขาดไมตรีกัน ต่อภายหลังเอาคืนมาอีกก็ได้ เมืองเชียงรายเห็น
 จะไม่ถาวรไปข้างหน้า เหตุว่าแรกจะสร้างเมืองนั้น นิมิตตเกิดขึ้นอย่าง ๑
 ก็เกิดขึ้นคลาดไปเสียแล้ว นิมิตตนั้นคือ พระยานาคองค์หนึ่งมาบอกให้
 มังรายว่า พรุ่งนี้ให้มังรายไปหาที่ท่าน้ำ อย่าวให้ทันอรุณขึ้น ฝ่ายมังราย
 ก็บรรทมคืนส่าย ครั้นไปถึงท่าน้ำก็ไม่เห็นพระยานาค เห็นแต่รอย
 เพราะฉะนั้นกระหม่อมฉันเห็นว่าเมืองเชียงรายคงจะไม่ถาวรไปข้างหน้า
 ฝ่ายเจ้าเมืองจึงว่า ครั้นท่านจะเอากให้เอามนตรีอ้ายฟ้ามานมารับเอา
 เมื่อจะเอาไปก็มีในท่าน จะได้คืนมากมีในท่าน เทอญ ครั้นเราให้ก็จะ

เสียของ ครั้นไม่ให้ก็จะหมองใจ ท้าวจำเมืองพูดเท่านั้นอย่าพามาก
 ทูตดา ครั้นถึงเขียงรายแล้วก็คิดเอาใจความที่ตีมากทราบทูตท้าวมัง
 ราย ๆ ก็พิจารณาดูเนื้อความว่า ท้าวจำเมืองเกิดอญว่ามากถูกแค้น
 ฝ่ายมังรายก็แบ่งเอาตามชอบใจของคนแต่

จะกล่าวถึงพระร่วงผู้ครองเมืองสุโขทัยก่อน ฝ่ายพระร่วงก็คิด
 ถึงจำเมืองผู้เป็นเกลตอยู่เมืองพะเยา ก็เสด็จออกจากสุโขทัยมาเยี่ยม
 จำเมือง ครั้นถึงแล้วก็สนทนากันด้วยถ้อยคำต่าง ๆ พระร่วงแต่เห็น
 นางเทวีของจำเมืองมีรูปร่างงดงามบริสุทธิดุจคิ่งนางเทพธิดา พระร่วง
 ประรณาคะเพียรพยายามเอาให้เต็มหวัง ยังมีคิ่งหนึ่งพระร่วงก็แต่งตัว
 ให้เหมือนจำเมืองแต่เข้าไปถึงที่นอนของนางนั้น ก็ทำสมพาสด้วยนาง
 พระยา ฝ่ายว่านางไม่รู้ก็หวังใจว่า จำเมืองคิ่งเดียว ครั้นพระร่วงกระทำ
 กามคุณด้วยนางแล้ว ก็รีบออกจากห้องนาง มีชานานในทันใดนั้น
 จำเมืองก็เข้าไปหานางอีก ฝ่ายนางเทวีก็ว่าในคิ่งนี้ดูแปลกประหลาดนัก
 พระองค์เข้าห้องหม่อมฉัน ๒ ครั้ง ฝ่ายจำเมืองพิจารณาตุ้ก็เข้าใจได้ว่า
 นอกจากพระร่วงแล้วไม่มีใครจะแปลกปลอมมาได้ พระร่วงคิดกบฏ
 ต่ออญแล้ว ครั้นรุ่งเช้าจำเมืองก็เรียกรพตสุรเสนามาประชุม เหตุว่าจะ
 จับเอาพระร่วงให้ได้ ฝ่ายพระร่วงก็รู้ได้ว่าท่านจะจับตน ก็จำแดงเพศ
 เป็นนกขุนทอง คือ นกเอี้ยงบินไป ฝ่ายจำเมืองก็ตั้งอริษฐานอินทร์พรหม
 ตามความลี้ภัยใดตงไว้ด้วยกันแล้วเดกมนต์ไป ฝ่ายว่านกนั้นอ่อนกำลัง
 ก็ตกลงในหนองนั้น ๆ จึงได้ชื่อว่าหนองเอี้ยงจนเท่าทุกวันนี้ มีในแขวง

เมืองพระเยานันแด แลวันนั้นก็กลับเป็นโคแดงโดดไปในสระแห่งหนึ่ง
 อ่อนกำลังเสียในที่นั้น สระนั้นจึงได้ชื่อว่าหนองวัวแดงจนเท่าทุกวันนี้
 พอคนทั้งหลายจะไถดิน วันนั้นก็กลับเป็นคูนดินเข้าดินไป ฝ่ายเจ้าเมือง
 ก็แตกเสียด้วยทิพมนต์ชูดด้วยทันใด จำเพาะที่นั้นเป็นคูนเขาหินแข็ง
 เหลือเกิน คูนตัวนั้นคูนไม่ไหว ทำวงจำเมืองจับได้เป็นพระร่วงขึ้นมาแล้ว
 ให้พระตำมรงค์จำคุกไว้ จัดให้ยายแก่ผู้หนึ่งอยู่ภูธราภิวัดร่วมกับชาวทุกเวลา
 ยังมีวันหนึ่งยายแก่ผู้นั้นไม่มีกับชาวจะได้สำรับให้พระร่วงเสวย
 ยายก็แฉเห็นไม้คาหีบ คือ คับบงปลา อันหนึ่งปลาติดอยู่บน ก็เอาได้สำรับ
 ไปให้พระร่วงเสวย พระร่วงเห็นดังนั้นก็มีความน้อยใจหนักอกพูดไม่ออก
 ก็รำพึงว่า โอศวกุหนอ จะมาสิ้นชีพเสียทีหรืออย่างไร ยายผู้มาติดถูก
 ถึงปานนี้ แล้วท่านก็ตั้งอธิษฐานขึ้นว่า ถ้าแต่เราอายุข้าพเจ้าจะยืดยาวต่อ
 ไปข้างหน้ามนาน จะได้เป็นท้าวพระยาอย่างเดิมนี้ จงให้ไม้คาหีบ
 ออกรากออกไปชนเดยวัน ว่าแต่ก็เอาไม้คาหีบปักลงดิน ไม้
 คาหีบก็ออกไปชนทนนดินนี้ จึงได้ชื่อว่าไม้คาหีบพระร่วงมาจนทุกวันนี้
 ที่พระร่วงจำแลงเพศเป็นคูนดินเข้าดินไปนั้น จึงได้ชื่อว่าบ้านคูนจนถึง
 ทุกวันนี้ ทั้งเจ้าเมืองเอาเสียมชูดตามหาคูน รอยชูดนั้นเป็นร่องไป
 ต่อภายหลังงัดน้ำเดินได้ คนทั้งหลายจึงเรียกกันว่า น้ำแม่คูนต่อมาเท่า
 ถึงทุกวันนี้

ฝ่ายท้าวจำเมืองก็ใช้ราชศาสตร์ไปเชิญพระยามังรายผู้เป็นเกลตมา
 พิจารณาเหตุการณ์ที่พระร่วงคิดอกใจ ฝ่ายพระยามังรายก็เสด็จมา

ด้วยเสนาบดีทั้ง ๔ และข้าราชการทั้งปวงมาพักอยู่บ้านเชิงหมื่น ฝ่ายท้าว
 จำเมืองและเสนาอำมาตย์ทั้งหลายก็พากันเอาพระร่วงไปสู่พระยามังรายฯ
 กษัตริย์แห่งเมืองฝางแสดงความผิดและชอบหลายประการต่าง ๆ ให้พระยาทั้งต้องฟัง
 เพื่อจะตัดสินความโทษโมหะของพระยาทั้งต้องให้เป็นเกิดเป็นมิตรกันต่อ
 ไปอย่างเดิม ตัดสินให้พระร่วงเสียทองคำหนักเท่าตัวนางให้จำเมืองแล้ว
 พาเอางำเมืองและพระร่วงทั้งต้องไปในบ้านแห่งหนึ่ง ตั้งให้เป็นเกิด
 สหายกันอย่างเดิม คือว่าเกณฑ์ให้เป็นนั้สหายกันเหมือนเก่า คำบถนั้นจึง
 ได้ชื่อว่าบ้านเกณฑ์เท่าถึงทุกวันนี้ แต่เอาพระยาทั้งต้องลงไปแม่น้ำ
 สายตา แล้วให้เอาहतังพิงหรืออิงแม่น้ำสายตาอยู่ แล้วพระยามังรายก็
 ให้โอรสท้าว ตั้งแทนหน้าท้าวทั้งต้องอย่าคิดคบฏร้ายด้วยกันต่อ
 ไป แล้วก็ให้พระยาทั้งต้องถือน้ำพิพัฒน์ส่วมานต่อกันไว้ ท้าวทั้งต้องดง
 อิงอยู่นาน แม่น้ำนั้นจึงได้ชื่อว่า แม่อิงจนเท่าทุกวันนี้ เมื่อเห็นท้าวทั้ง
 ดำมาถึงท้าว ๆ จึงได้ชื่อว่าท่าแห่งจนถึงเท่าทุกวันนี้ ที่พระยามังรายตั้ง
 โรงศาลหรือกว้านที่เขาท้าวทั้งต้องไปตัดสินความนั้น คำบถนั้นจึงได้ชื่อ
 ว่าบ้านกว้านจนเท่าถึงทุกวันนี้ เมื่อราษฎรทั้งหลายไปคอยฟังคำตัดสิน
 พระร่วงนั้นไปประชุมกันอยู่ตำบล ๓ หรือบ่อยก็อยู่ที่ว่า คำบถนั้นจึง
 ได้ชื่อว่าบ้านบ่อยจนถึงทุกวันนี้ ฝ่ายจำเมืองก็ปลุณาด้วยมังรายว่า พระ
 ร่วงนับดาของเธอชื่อพระยาดีอ ฝ่ายมารดาที่เป็นผู้ดี เธอผู้มีฤทธิมาก
 จำแดงเพศเป็นอย่างไรก็ได้ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจะคืนทองคำหนักเท่าตัว
 นางให้เธอดีหรือไม่ ฝ่ายมังรายก็ว่าความใจท้าวทอญ ฝ่ายจำเมืองก็คืน

ทองคำให้พระร่วงตั้งเกล้าแล้วเอากันเป็นมิกครต่อไป

ฝ่ายมังรายก่กตบเมืองของตน ต่อมาได้ ๕ ปี พระยามังรายก็
มาสร้างเมืองฝาง ท่านก็ทราบข่าวว่าเมืองดำพูนเจริญขึ้นมาก ก็มี
ความปรารถนาอยากได้ ก็ใช้ให้พม่าขึ้นไปกระทำเพียรพยายามเอาเมือง
ดำพูน ข้ายพม่าขึ้นรับตั้งแต่นั้นก็ไปตามคำพระยามังรายหากใช้คน พอลง
เมืองดำพูนแล้วก็คิดตามปัญญา เห็นท่วงท่าจะได้โดยง่ายก็ใช้ตูกน้อง
มากทราบทูลพระยามังราย ๆ ก็เอาเรือเส่นาดงมาเอาเมืองดำพูน เมื่อ
ศักราช ๖๓๖ ปี ต่อมาได้ ๕ ปี ไปสร้างเมืองภูกาม ๆ แล้วได้ ๓ ปี
ไปตีเอาเมืองหงสาได้นางพาโคมาเป็นอัครเทวมังราย ต่อมาได้ปี ๑ ไป
ตีเมืองอิงวะแล้วเอาช่างฝอยมา ๓๐๐ ครวมาไว้เมืองเชียงแสน ต่อมา
ได้ ๖ ปี ศักราชได้ ๖๕๘ มีวอก อัฐศก เดือน ๕ ขึ้น ๑๕ ค่ำ วันพฤหัสบดี
ยามจะใกล้รุ่ง แรกสร้างเมืองเชียงใหม่ตั้งตลาดชายของคิงแต่่นั้นมา
คนทำงานมีหมื่นคนทำประมาณได้เดือนหนึ่ง เมื่อจะสร้างเชียงใหม่
มังรายก็ให้เสนาไปเชิญเจ้าเมืองที่เมืองพะเยา และพระร่วงที่เมืองสุโขทัย
มาช่วยพิจารณา ครั้นเจ้าเมืองและพระร่วงมาถึงเชียงใหม่แล้ว ท้าว
ทง ๓ ก็พากันขนอยุ่นยอดเขาด้ามยอดคุดชะบวรเมือง พระยามังรายจึง
ถามพระร่วงว่า เมืองนี้จะป็นมงคลหรือไม่ พระร่วงจึงกล่าววว่า เมือง
นี้ข้าศึกจะเบียดเบียนกระทำร้ายมิได้ คนใหม่มีเงินพันหนึ่งมาอยู่เมืองนี้
จะมีเงินหมื่น ครั้นมีเงินหมื่นมาอยู่จะมีเงินแสน ฝ่ายมังรายจึงว่า
เกิดมาเป็นมนุษย์กตเวทิต์ทำไมข้าศึก แล้วมังรายจึงถามเจ้าเมืองว่า

หรือในเขตค้แขวงเมืองนี้ จำเมืองจึงตอบว่าแท้จริง เหตุว่าเนื้อดินมี
 พรรณรังสี ๕ ประการ มีไชย ๗ ประการ เมืองนี้มีดีที่หนักแต่ แด้ว
 ท้าวทง ๓ ก็บุจฉกกันโดยถ้อยความต่าง ๆ แด้วก็พากันลงมาในเมือง
 ครั้นกระทำสำเร็จทวบริบูรณ์แล้ว ยังมีฤษัของค้หนึ่งและท้าวจำเมือง
 และพระร่วงทง ๓ ก็กระทำไชยมงคลให้พระยามังรายเป็นเอกราชเมือง
 เชียงใหม่ ครั้นเสร็จแล้วพระร่วงก็เสด็จกลับเมืองของตน ฝ่ายจำเมือง
 ก็อยู่ด้วยมังรายนานประมาณเอกราชคือเดือนหนึ่ง พระยามังรายก็ยก
 เทวให้จำเมืองผู้หนึ่ง แก้วดุกหนึ่ง สืบมาแต่พระยาตเวจิงกราช และ
 ค้เมืองแซ่พราวน เมืองเชียงเคียนให้จำเมืองค้แก่แด

จะกล่าวถึงนางอัครเทวีของจำเมืองอยู่เมืองพะเยา ครั้นได้ทราบ
 ข่าวว่าจำเมืองเอาเมืองเชียงใหม่นี้ ก็โกรธเคืองตั้งท่านเอาหอแหงอุรา
 ออกปากว่าจะตามฆ่าเมี้ยน้อยจำเมืองเสีย ว่าแต่ก็ทรงม้าออกจาก
 เมืองไป พอถึงกลางทางก็ตายออกแตกเสียที่นั้น แด้วเส่นอำมาตย์
 เขาเนื้อความไปกราบทูลจำเมืองที่เชียงใหม่นี้ทุกประการ ครั้นจำเมือง
 ทราบแล้ว ก็เข้ากล่าวเหตุการณ์ทงนั้นกะมังรายทุกประการ แด้วก็
 ดากลับเมืองของตน ครั้นถึงแล้วปลงศพนางเทวีตามธรรมเนียม แด้ว
 ท่านก็อยู่เสวยสมบัติในเมืองพะเยา ตามโบราณท้าวพระยาต่อ ๆ กันมา
 แต่ก่อน ย่อมมีชนนมีดีการพระเจดีย์จอมทองทุกปีและยกมินตะฐุ ๗๐ คริว
 ให้ผู้มีฐุรากพระเจดีย์ตามโบราณท้าวพระยาแต่ก่อน แด้วท่านอยู่เสวย
 เมืองพะเยาได้ ๒ ปี แด้วไปอยู่เมืองจางแต่่งให้โอรสองค์หนึ่งชื่อคำแดง

อยู่รักษาเมืองพะเยาเป็นอุปราชรองบิดา ครั้นเจ้าเมืองผู้เป็นบิดาสวรรคต
แล้ว ฝ่ายคำแดงก็ครองสมบัติเมืองพะเยาแทนบิดา ต่อมาถึงศึกราช
ไต้ ๒๘๐ ปีมะเมีย ทศศก ขุนเพอเจ้าเมืองนายมาคิดจะทำร้ายต่อเชียง
ใหม่ ท้าวคำฟูมีความกลัวมิต่อสู้จึงหลบหนีไปพึ่งบิดาที่เมืองเชียงราย
ขุนไชยสงครามผู้บิดาจึงไปอ้อนวอนท้าวคำแดงเมืองพะเยา ท้าวคำแดง
จึงให้โอรสของตนผู้ชื่อคำว้อไปป้องกันเมืองเชียงใหม่ ครั้นชนะข้าศึก
คำว้อเดวิดก็กลับเมืองของตน ครั้นถึงพะเยาเดวิดก็เข้ากราบทูลบิดาโดย
เนื้อความต่าง ๆ ที่ตนได้มาป้องกันเมืองเชียงใหม่ตามเหตุการณ์แต่
ฝ่ายท้าวคำแดงผู้เป็นบิดาก็ใช้ราชคำสั่งไปถึงเมืองเชียงราย ขอ
เอานางแก้วพอดาผู้เป็นธิดาขุนไชยสงครามมาเป็นเทวีคำว้อ ฝ่ายว่าขุน
ไชยสงครามก็ให้เสนาจตุรพต ๓๐๐ ครวให้ไปตามนาง ครั้นถึงเดวิดก็ให้
คน ๓๐๐ ครวนั้นตั้งบ้านอยู่แห่งพรานและเชียงเคียน ครั้นแต่งงานคำว้อ
ด้วยนางแก้วพอดาแล้ว ฝ่ายท้าวคำแดงก็ตั้งให้คำว้อเป็นอุปราชแต่
ครั้นคำแดงสวรรคตแล้ว คำว้อก็ครองสมบัติแทนบิดา

จะพรรณนาท้าวพระยาด้วยเมืองพะเยา ตั้งแต่ท้าวเจ้าเมืองมา
ถึงพระยาเมืองยไต้ ๑๖ ชั่วท้าวแล้ว ต่อมาถึงศึกราชไต้ ๓๐๑๘ ปีมะแม
นพศก พระพุทธศักราชล่วงแล้วได้ ๑๒๓๑ พรรษา เดือน ๖ ขัน ๑๕ คำ
ในราตรีคืนนั้น ๒ ยามเศษ ยังมีพญานาคองค์ ๑ เอาทองคำมาจาก
เมืองนาค นำหนักมี ๒๕๕,๐๐๐ เอาไว้กีดวางสระทนนคือหนองเชียง แล้ว
จำแดงเพศเป็นบุรุษผู้ ๓ ทรงเครื่องชาวบริสุทธ์แล้วเข้าไปเรือนต้องยาย

๕๕ ๕๕ ๕๕ ๕๕ ๕๕
 ตาที่เตียงเปิด เตียงท่านชายเตียงชั้นบน พญานาคจึงเล่าเหตุการณ์
 นิทานที่ตนได้รับคำสั่งสอนของพระพุทธองค์นั้น ให้ย้ายตาฟังทุกประการ
 ท่านว่าให้ย้ายตาต้องคนนั้นสร้างรูปของพระศากยโคตมไว้กต่างสระนั้นแต่ แด้ว
 พญานาคก็เเนรมิตตนเป็นพระพุทธเจ้าใหญ่เท่าพระพุทธโกนาคมนั้น นั่ง
 อยู่สูง ๓๒ ศอก แด้วเเนรมิตตนเป็นพญานาค เอาหินที่พระพุทธเจ้า
 นั้นน้อออกมาแสดงให้ส่องขยายตาได้เห็นแเด้ว พญานาคก็ยกเอาทองคำ
 นั้นให้ส่องขยายตา แด้วกลับไปที่เมืองของตน ต่อมาเรื่อยๆ ออกมาเยี่ยม
 คนทั้งหลายยังเป็นท่ค่านับอยู่บ้างหรืออย่างไร เมื่อพญานาคออกมานั้น
 ท่านออกมาจากภูเขา คนทั้งหลายก็เห็นอยู่ ที่เขาว่านาคออกคดอยๆ คือ
 นาคควนแต่

ฝ่ายว่าต้องขยายตาดมสระมัจฉดิษฐ์ คือหนองเชียงนานได้ ๒ ปี ๗
 เดือน ถ้าเรื่จบริบูรณร่าบเล่มอดี้แต่ แด้ว ส่องขยายตาก็พากันบั้นอิฐได้แเด้น
 หนึ่ง ก็เห็นอยด้าบ่าใจ ก็เอาทองคำออกให้รางวัลคนทั้งหลาย ทำได้
 อิฐ ๓๐๐,๐๐๐ ดั้นทองคำ ๒๐๐ ขณะนั้นพระยายอดแเด้วเมืองเชียงใหม่
 พระยาเมืองยี่แเด้วเมืองพะเยา พระยา ๒ องค์ก็ปรึกษากันตกลงกัน
 แด้ว ก็พากันบั้นอิฐแเด้วเรื่จบริบูรณร่าบถึงบักุณ ครี่ศก เดือน ๓
 ๕ ขัน ๑๕ ค่ำ วันพุธ เวลาค่ำเข้าครู่ เมื่อแรกลงมือทำพระประธานองค์ใหญ่
 แตะต่อมาถึงปีเถาะ สัปตศก พระยาเมืองยี่แเด้วรรคคป็นั้น พระยา
 เมืองยอดก็ด้วรรคคป็นนั้น เดือน ๓๐ ๕ ขัน ๑๕ ค่ำ วันอาทิตย์ ยกให้
 พระยาเมืองแแก้วครองส้มบัคี่เชียงใหม่ แด้วให้พระยาหัวเคียนไปแเด้ว

เมืองพระยาไต้ ๒๐ ปีถึงแก่กรรม แล้วพระยาเมืองแก้วก็แต่งตั้งให้
 พระยาเมืองตูไปเสวยเมืองพระยาในบิชาด ทศศก แด เมื่อต้องตายาย
 แรกสร้างพระประธานตั้งแต่ปีกุน ตรีศก อายุผู้ได้ ๕๕ อายุเมียได้ ๕๒
 มาถึงบมะแม เอกศก เดือน ๖ ขึ้น ๑๕ ค่ำ เวตาเช้า ตั้งแต่มือทำ
 มาได้ ๑๑ ปี อายุตาได้ ๖๖ ปี อายุยายได้ ๖๓ ปีจึงก่อแล้ว และมา
 ถึงบวอก โทศก เดือน ๒ ขึ้น ๑๕ ค่ำ ลงมือโบกปูน และในทองคำ
 ๒๐๐,๐๐๐ นั้นจ้างให้รางวัลคนช่วยทำดิน ๒,๐๐๐ ทองคำ ซ้อวิกดิน ๒๐๐
 ทองคำ ซ้อปูนสองล้าน (ดินทองคำโตไม่ปรากฏ) ซ่อน้ำอ้อยล้านปาย
 หมั้น ทองคำยังเหลือเอาพอกพระเคี้ยวรดถึงคางแด พอแล้วทวาริบุญ
 ฝ่ายต้องตายาก็ถึงแก่กรรม ท่านทั้ง ๒ ก็ได้ไปเกิดเมืองสวรรค์นั้นแด

เมื่อวันพระพักตร์ พระอินทร์ลงมาขึ้นแด ฝ่ายพระเมืองคูครอง
 เมืองพระยาไต้ใช้หมื่นตางตาเอาส่วนกุศลที่ได้สร้างพระประธานใหญ่นั้นไป
 ถวายพระเมืองแก้วเชียงใหม่ให้ท่านโมทนาด้วย แล้วเจ้านิทานต้นเหตุ
 ให้ท่านฟังทุกประการ ฝ่ายพระเมืองแก้วก็มีความบิตินดีในทันใด ก็
 เรียกกรมการคลังเอาทรัพย์ออกมา ทองคำ ๓,๐๐๐ เงิน ๖,๐๐๐ ให้เอา
 สร้างพระวิหาร นานได้ ๓ ปีจึงสำเร็จบริบูรณ์ พระเมืองแก้วจึงยก
 บำวของท่าน ๓๐ ครวี่ พระเมืองคู ๑๐ ครวี่ถวายให้พระปฏิมากร ให้
 อยู่อยู่บูชาข้าวชุกถุกหลานตราบเท่า ๕๐๐๐ พรพษา แล้วพระเมืองแก้วก็
 ชักเขตต์หมายแดน คือทิศเหนือมีต้นเขาจอมทองเป็นแดน ทิศใต้หน้า
 วัดอุหลา ตัดไปทิศตะวันออก ๓,๐๐๐ วา ทิศตะวันตก ๕๐๐ วา เขตต์

แดนที่กล่าวมานั้นเป็นหน้าที่ของพระปฏิมากรทรงดินแด

บดินจะแก้ความสับสนแห่งของชนทั้งหลายที่ได้อ่านได้ฟังก่อน มิ
 ณะนั้นก็คงจะมีความสงสัยว่า เหตุไฉนพระพุทธรองค์จึงได้ฝากความให้
 พญานาคเอาทองคำออกมาให้ส่งขายค้าสร้างพระรูปของท่านนั้น แต่
 ครึ่งไหน ผู้รู้ไม่ถึงก็คงจะแก้ไม่ตลอดได้เป็นแน่ เพราะฉะนั้นสำหรับ
 จึงปนกันอยู่ทั้งคดีโลกคดีธรรมแต่

ตथा กาเต ในกาลเมื่อพระพุทธรเจ้ายังทรงมานจะเสด็จเที่ยวโปรด
 บรรพตษ์ทุกบ้านน้อยเมืองใหญ่ทั้งหลาย ท่านก็เสด็จมาจากเมือง
 พาราณสีลำดับมาด้วยเจ้าอาณัติและโศณะบุตรเป็นสงฆ์ มีพระยา
 อโศกราชและพระอินทร์ตามอุปฐาก ครั้นถึงไชยภูมิท่านก็บิณฑบาต
 ที่แม่ครัว แล้วก็เสด็จขึ้นมาตามฟากหน้าแม่คงคะมิง คือ น้าแม่บั้งที่
 เรียกกันทุกวันนี้ ครั้นเสด็จถึงตำพูนท่านได้เฝ้าพระราชาที่นั่นแล้วเสด็จ
 ขึ้นเขาสุเทพ จากนั้นถึงวัดบุบผาราม คือ วัดอุปลา ที่เรียกกันทุกวันนี้
 แล้วเสด็จไปกระทำกิจที่ท่าช้างดาว จากนั้นไปประทับเต้า แล้วเสด็จ
 ไปสัณเภา แล้วถึงแม่น้ำคง ท่านก็เทียบฟากน้ำคงขึ้นไปถึงแผ่นดิน
 แล้วไปถึงเมืองวิเทหราช จำพรรษาอยู่ป่าอัมพวัน เทศนาเนมิราชและ
 สุทธนราชและพตีทชชาตก ครั้นออกพรรษาแล้ว ท่านก็เสด็จมาเมือง
 ดอไว้แก่พระราชาที่นั่น แล้วเสด็จถึงเมืองสีหระไว้แก่พระราชาที่จอม
 ยองแล้วเสด็จขึ้นเขาพิกขิม จากนั้นแล้วขณภูเขารัง คือ ดอยตุง แล้วไป
 เขากู่แก้ว แล้วไปจอมกิติ แล้วไปสัจจน แล้วไปผาเรือไว้แก่พระราชา

ที่นั่นแล้ว ท่านยืนอยู่ครองจิวรแล้วไปพักใส่ยาสน์อยู่เนินหินก้อนหนึ่ง
 แล้วขึ้นไปบนเขาที่นั่น แล้วก็เดินแลดูโลกทั้งปวง แล้วก็เสด็จไป
 ดั้นชายไฉวร้อยพระบาทที่นั่น แล้วไปเมืองพรัง แล้วไปเมืองนาย ไฉว
 ร้อยพระบาทที่นั่น แล้วไปถึงหัวภูเขาด่วนไฉวร้อยพระบาทที่นั่น ให้ยักษ
 อยู่อยู่ภูราก จากนั้นแล้วไปจอมแฉ แล้วไปบ่อกง แล้วไปภูเท่า
 แล้วเสด็จเข้าเมืองพะเยา ขณะนั้นยังมียักษตัวหนึ่งมีนอคอาหารได้
 ๗ วันมาแล้ว มันเห็นพระพุทธรูปองค์ก็มีความปรารถนาว่าจะกินเป็นภักษ
 พระพุทธรูปองค์ท่านก็มีความกลัวมัน ท่านก็หนีอยู่ที่เดียวหนีมาได้หก
 หนัก ฝ่ายว่ายักษนั้นดูจึงดำได้ต้อนพระพุทธรูปองค์ มันก็เลยไปเลยมาเป็น
 หลายเที่ยวหลายหน พระพุทธรูปองค์ท่านเหยียบศิลาหินก้อนหนึ่งเป็นรอย
 เส้นพระบาทพอยักษไปเห็นแล้ว มันก็ว่าชายผู้แข็งแรงนักเหยียบหิน
 พอขุดลงเป็นรอยคั่นอยู่ ก็กินมันไม่ได้เลย พระพุทธรูปก็ให้ยักษเห็น
 คนแล้ว ท่านก็กระทำปาฏิหาริย์ให้ยักษเห็น ครั้นยักษเห็นแล้วมันก็
 รู้ว่าเป็นองค์ศตภาค แล้วท่านก็ให้มันรักษาเบญจศีล ท่านจึงถามมันดู
 ว่า ดูกรยักษ ศตภาคหากอยู่ที่เดียว ทำไมท่านได้ต้อนเลยไปเลยมาเป็น
 เป็นหลายหน แล้วท่านก็ว่า ดูกรอาณนที ดินเขาที่หน้า ฆะโมย
 โจรทั้งหลายจะมาตงบ้านเรือนอยู่ตำบลนี้ จะได้ชื่อเมืองเฉยแฉ แล้ว
 ท่านก็ไต่ไปบนเขาขึ้น ไปถึงที่ตองคนผิวเมี้ยทำไร่อยู่ที่นั่น ครั้นเห็นพระ
 พุทธเจ้าเข้ามา ทั้งตองยายตาก็ไม่มีสิ่งไรจะทำบุญ ผู้สาวจึงถามว่า พดู
 เรามัหรือ ผู้เมี้ยจึงตอบว่า เออพดูเรายังพอทำบุญ แล้วตองยายคา

ก็เอาพญามาถวายพระพุทธรเจ้า แด่กับบอกว่าดิฉันเป็นคนแก่ชรา ฟันก็
หักถอนไปหมดแล้ว จึงได้เอาครกหินบดหมากกิน แต่เดี๋ยวนี้เจคนา
บังเกิดชนขอเอาครกคำหมากไปบดถวายให้พระผู้เป็นเจ้า ๆ จึงเอาไปบด
หมากกินอย่างดิฉันหนีโทษอยู่แล้วก็ยกเอาครกหินบดหมากถวาย พระ
มหากษัตริย์คุณเจ้าท่านก็รับเอาแล้ว จึงกล่าวว่าคุณครูอาสน์ ต้อง
ผิวเมียพูดกันว่า พญูเราพอทำบุญดังนี้ ตำบลนี้ภายหลังจะได้ชื่อว่า พญู
พอแด่ ต้องผิวเมียเอาครกหินถวายคดกคตดังนี้ เมืองนี้คือไปข้างหน้า
ทำการใดจะสำเร็จด้วยหินมาก ครบถ้วนท่านก็เสด็จไปตามบนเขา
แล้วไปพบช่างของผู้นั่งคตของชายเตยงชีวิต ครั้นเห็นพระพุทธรของคก
เอาข้าวมาคกบาตร ท่านก็นั่งจึงเห็นที่บ้านช่างทองแล้ว ไม่นานจะฉัน
ท่านจึงกล่าวว่าคุณครูอาสน์ ตำบลนี้คนก็สมควรตั้งศาลาไว้ถน
แต่ท่านอาสน์ก็ขอพระราช พระพุทธรเจ้าก็เอาพระหัตถ์ขวาดูบคตคำพระ
เคี้ยวได้เกศเส้น ๓ แล้ว ท่านก็เอาให้อาสน์ ๆ ก็รับเอาแล้วเอาให้
พระยาอโศกราช ๆ ก็เอาให้ช่างทอง ๆ ก็เอาใส่ไว้ในคตบไม้รวก พระ
พุทธรของคกจึงครบถ้วน ท่านจึงเอาพระราชคุณของคตคตบรจุไว้ยังภูเขา
หิน เทอญ

ฝ่ายว่าพระยาอโศกราชและพระอินทร์ก็เอาได้มะอบแก้ว แล้วได้
มะอบเงิน แล้วได้มะอบหิน ได้ ๔ ชิ้น แล้วเอาตวงไว้ในถ้ำลึก ๗๐ วา
พระอินทร์ก็จุดประทีปบูชาแล้วได้ย่นคกงจักรทิพย์ไว้ให้ถึง ๕๐๐๐ พรรษา
พระพุทธรเจ้าจึงกล่าวว่าคุณครูอาสน์ เรามาเห็นช่างทองอยู่ถนภายหลัง

จะได้ชื่อว่าจอมทองแดง เรามาฉนั้นจึงเห็นทันที ช่างทองไม่เขานำมาทำบุญ
 อานนท์จึงไปค้นเขาไปขอน้ำด้วยพญานาคที่กีดขวางทุ่งโน้นมา ฝ่ายท่าน
 อานนท์ก็เอาฝาบาตรลงไปเพื่อจะตักน้ำ ครั้นถึงกลางทุ่งที่ตักน้ำ ก็เห็น
 พญานาคเด่นน้ำอยู่ ท่านอานนท์ก็เข้าไปปรวรกเพื่อจะเขาน้ำ พญานาค
 จึงร้องว่ามึงจะมาตักน้ำทำไม พญานาคของคณนี้ชื่อว่าชุมลิตี มีหงอน
 เป็นคณ ว่าแต่ก็จำแดงให้หงอนเป็นคณปกปิดสระไว้ให้มีค ท่าน
 อานนท์เขาน้ำมาได้ก็กตัญญูมากกราบทูลพระพุทธรูปองค์ฟ่งทุกประการ ครั้น
 ท่านทรงทราบแล้ว ก็รู้ด้วยพระปัญญาว่า สระนี้คงแต่พระกฤษณ์ พระ
 โภจนาคมน์ พระกัณฑ์ ท่านเที่ยวโปรดบรรพตซึ่งหลายมาจนถึงที่นี้ ย่อม
 ฉนั้นจึงเห็นทุกองค์ และเพราะว่าศาสนาจะมาตักกต่างสระที่นภายหน้า
 แด แต่ที่ท่านก็แต่ตั้งลงไปสู่สระนั้น ก็กล่าวซึ่งพญานาคว่า ตูกร
 นาคมึงไม่รู้จักกูบ้างเลยหรือ พญานาคจึงถามว่า ท่านมีชื่อตั้งฤ
 พระพุทธรเจ้าจึงกล่าวว่ กูมีชื่อว่าคตาคตแต่ แต่ครั้งเมื่อพระกฤษณ์
 พระโภจนาคมน์ พระกัณฑ์ ด่วงแต่ ท่านก็ยอมมาฉนั้นจึงเห็นที่นี้ มึง
 ก็ยังได้เอาหินก้อน ๓ ออกจากเมืองนาคมาให้พระกฤษณ์ พระโภจนาคมน์
 พระกัณฑ์นั่งฉนั้นจึงเห็นที่นี้แต่ พญานาคจึงว่าครั้นมีเป็นดังท่านว่าน
 ก็เหตุไฉน พระพุทธรเจ้า ๓ องค์มีคณอันสูงใหญ่นัก ท่านว่าเป็นคตาคต
 ทำไมคณน้อยไม่สูงใหญ่เหมือนพระพุทธรเจ้า ๓ องค์ที่ด่วงแต่ ฝ่ายว่า
 พระพุทธรเจ้าก็แรมมิคณให้ใหญ่สูงเท่าพระกฤษณ์ พระโภจนาคมน์
 พระกัณฑ์ มีคณสูง ๓๒ ศอก แต่เหี้ยบหัวพญานาคให้จมลงใน

ถึง ๕๐๐๐ พรรษา และพระพุทธเจ้าตั้งพระอินทร์และพญานาคไว้ด้วย
แล้วท่านก็ถูกชนเขาเทวเหยียบหินก้อนนั้น แล้วให้พญานาคเอาไปรักษา
ไว้เมืองนาคดงเก่าเด

แล้วพระพุทธเจ้าทำนายไว้ว่า ตถาคตฉันจึงหนีที่บางช้างทองมิได้
ฉันอุทกั ครั้นขณะพญานาคแล้วจึงได้ฉันน้ำ ดงนภายหน้าเมืองนคร
ถึงฤดูร้อนหน้าใหญ่มิได้แต่ แล้วท่านก็เสด็จไปภูเขาน้อย คือ ดอยน้อย
และแซ่โว ม่อนจอมลัด ภูขวาง จอมไคร้ จอมแจ้ง แล้วเสด็จ
ไปชิงแกง แล้วไปสับแวน แล้วไปแซ่แห้ง แล้วไปช่อแร แล้วไป
ชวยบู่ แล้วไปภูทับ แล้วไปแหลมดี แล้วไปร้องอ้อ แล้วเสด็จไป
ข้ามหม้อ แล้วไปดำปาง แล้วไปจอมทอง แล้วไปเมืองหอด แล้ว
ไปภูเขามัง คือ ดอยเก้ง แล้วไปเมืองงุม ท่านเที่ยวโปรดสัตว์ทั้งหลาย
แล้ว ก็เสด็จไปสู่ป่าเขตวันอาราม และจากนั้นมาต้องยาศาที่ได้เอา
พญานาคด้วยพระพุทธองค์นั้น ตายแล้วเกิด ๆ แล้วตายได้หลายชั่ว
หลายชาติแล้ว ชาติหนึ่งต้องย้ายตาไปเกิดเมืองฝางเมื่อพระพุทธเจ้า
นิพพานไปแล้ว พระพุทธศาสดาได้ ๘๐๐ ต้องผัวเมียตายจากเมืองฝาง
ได้มาเกิดเมืองพะเยา ในบ่อกทศก จตุศักราชได้ ๘๐๐ พระพุทธ
ศาสดาตวงแล้วได้ ๓๐๘๒ พรรษา จากนั้นถึงปีมะแม นพศก อายุผัว
ได้ ๔๐ ปี อายุเมียได้ ๓๘ ทั้งต้องผัวเมียตั้งบ้านเรือนอยู่ที่ทิศเหนือใกล้ที่
จะสร้างพระพุทธรูปนั้น ๒๐ วา ต้องคนผัวเมียพากันเตยงเบ็ดเตยงห่าน
ขายเตยงอาตมา ขณะนั้นจตุศักราชได้ ๘๔๐ ปี ศาสดาตวงได้ ๒๐๓๘

พรรษา เดือน ๖ ชัน ๓๕ คำ เวตถกต่างคืนประมาณ ๒ ยามเศษ ฝ่าย
 ว่าพญานาคก็คิดถึงที่ตนได้รับรับสั่ง พระพุทธเจ้า แล้วก็เอาทองคำ
 ๒๓๕,๐๐๐ นำหนักจากเมืองนาคออกมาไว้กัถางสระ แล้วเนรมิตตนเป็น
 บุรุษผู้หนึ่งทรงเครื่องชาวบริสุทธี เข้าไปในเรือนดองผิวเมียที่เตียงเปิด
 เตียงห่านนั้น แล้วเอาเหตุการณ์ที่ตนได้รับรับสั่ง พระพุทธเจ้าให้ดอง
 คนผิวเมียฟังทุกประการ แล้วอุคมีผู้ผิวทองเรือนไปที่สระแล้ว ชัน
 ทองคำนั้นให้ดู แล้วบอกว่าให้สร้างพระรูปเหมือนเช่นอย่างเราจะทำให้
 ทำนดูนี้ เทอญ

ว่าแล้วก็เนรมิตให้ตนเป็นพระประธานใหญ่สูง ๓๒ ศอก เช่น
 อย่างพระกฤษณ์ แล้วเนรมิตตนเป็นนาคลงไปเอาหินก้อนที่พระพุทธ
 เจ้านั่งนั้น ออกมาให้เห็นแล้ว ก็ลงไปเมืองนาคอันเป็นที่อยู่ของตนแต่
 ที่ต้องขยายศาลสร้างพระพุทธรูปนาคังพรรณนามาแต่ต้นนั้นแต่ ต่อมาได้
 หลตายชั่วท้าวพระยาต่อ ๆ กันมา ในคน ๒๐ คราวที่พระยายอดเชียงใหม่
 และพระยาเมืองยี่พะเยายกถวาย พระปฏิมากรให้เป็นคนอุปฐากรักษา
 พระปฏิมากร องค์ใหญ่ที่ตั้งอยู่ในวัดศรีกรรม คำหนองเอียง เมืองพะเยา
 คนเหล่านั้นก็ดิ้นดื้อกันมาชั่วฤดูชั่วหลานคราบเท่าถึงเส่นามังชา ได้ชนะ
 ปราบเมืองตานาไทยคือ เมืองเชียงใหม่ และเมืองอโยธยากรุงสยาม
 และเมืองจัน ในปีกุน โทศก (ศักราช วัน เดือน ไม่ปรากฏ) เวลา
 นั้นเส่นามังชาจับเอาดาวไปไว้เมืองหงสา ๓๓๓,๐๐๐ คราว แต่่นั้นมาถึง
 ปีมะเด็ง มังชาถึงแก่กรรม ต่อมาถึงปีจอ ทศศก ดาวอยู่เมือง

หงส์จากบฏต่อเจ้าฟ้าอิเม พากันหลบหนีมาถึงลำพูน แล้วมาพบเพื่อน
ที่แตกกันมาอยู่ตามบ้านน้อยเมืองใหญ่นั้น พากันมาเมืองพะเยาทั้งดิน
ถึงเดือน ๖ ชน ๘ คำ ก็พาพวกชาวพะเยาหนีไปเมืองจันทบุรีให้เล็ดลอดกับคน
พวกที่รักษาวัดศรีครมคำพระประธานองค์ใหญ่ ก็พาเอาพงศาวดาร
โบราณวัดศรีครมคำ ทุ่งเอียง เมืองพะเยาไปตกอยู่เมืองจันทบุรีได้นาน
นัก ชาวจันทบุรีก็ถามพวกที่รักษาวัดว่า พระปฏิมากรองค์ใหญ่นี้นับ
บริบูรณ์ดีอยู่หรือว่าทรุดโทรมบ้าง พวกเหล่านั้นก็ได้รู้อยู่ดีแต่คน
และชาวจันทบุรีก็คิดลำเนาพงศาวดารฉบับนั้นแล้ว ให้หมีนั้นอุตุกระเซียง
ของเอามาไว้ให้ปรากฏแก่ฝูงชนทั้งหลายในเมืองพะเยา เพื่อจะให้กว้าง
ขวางต่อไปข้างหน้า พงศาวดารเป็นของจริงคัดตามคำหรับเดิมมิได้
แต่งใหม่เลย

จะเป็นศักราชเท่าใดไม่ปรากฏ สิ่งที่กฎฐะอำมาตย์เอาชง คือ คุง
ไปบูชาพระประธานองค์ใหญ่และพระเจดีย์ศรี ครันดินอายุจะไปตกนรก
พระยายมราชก็แสดงขงนั้นให้เห็น แล้วพระยายมราชจึงกล่าวไว้ว่า เมื่อ
ท่านทำบุญวันนั้น ท่านยังตรวจหน้าแผ่นดินมาถึงเรา และบัดนี้ท่านจงชง
ไปบนสวรรค์ เทอญ

แต่่นนมายังมีพรานเนื้อผู้หนึ่ง มันฆ่าเนื้อเบือปลาดังแต่อายุมันได้
๓๕ ปี จนถึงอายุได้ ๕๘ ปี ยังมีวันหนึ่ง มันเข้าไปป่าเพื่อประสงค์จะหา
เนื้อ พอไปถึงที่วัดศรีครมคำ พระปฏิมากรองค์ใหญ่ ก็เห็นท่านเขวณ
ชง คือ คุงไว้ที่นั้นอันพายุพัดไปพัดมามันเห็นคุงามแก้ตานัก พอมาถึง

บ้านก็จัดแจงหาผ้ามาทำธง คือ ธง แล้วเอาไปบูชาพระประธานใหญ่
 อยู่มาครั้นมันตาย พระยายมราชมีทันได้พิจารณา ก็เอามันโยนลงนรก
 ในทันใดนั้นธงที่มันทำนั้นก็มาพันเอาตัวมันออกจากนรกเสีย พระยายม
 ราชจึงพิจารณาดูแล้วก็บอกให้มันขึ้นไปบนสวรรค์แต่ เมื่อคดียศกราช
 ได้ ๙๐๘ ปีชวด อัฐศก เดือน ๖ ขึ้น ๑๕ ค่ำ ขณะนั้นมีชาวขานผู้หนึ่ง
 มีรูปงามผิวน้ำ มาบูชาพระประธานใหญ่ พอถวายทานแล้วก็เอาขัน
 แฉวนบนเพดาน แล้วก็พลาดตกลงมาตาย ชงผืนนั้นกับเอาทำนผู้หนึ่ง
 ขึ้นไปบนสวรรค์ไปปรากฏที่พระเกศแก้วจุฬามณี ขณะนั้น เทวดาทัง
 ปวงมีพระอินทร์เป็นประธาน พวกนั้นมาเฝ้าถว้พระเกศแก้วจุฬามณี ก็
 เห็นเทวดาใหม่องค์ ๑ ปรากฏอยู่ที่นั่น ทรงเครื่องประดับตบแต่งมิ่ง
 เทวดาทังหลาย พระอินทร์จึงถามไปว่า ท่านได้ทำบุญสิ่งไรบ้าง แกก
 บอกอาการที่ได้ทำบุญให้พระอินทร์ฟังทุกประการ พระอินทร์ก็ตรัสว่า
 พระประธานใหญ่ของคั่นประเดรีฐนิก เมื่อพระมหากษัตริย์คุณเจ้ายัง
 ธรรมานอยู่นั้นท่านก็ทำนยไว้แต่

เมื่อแรกเขาสร้างนั้น เราพระอินทร์ก็ยงได้ลงไปช่วยเขาทำพระ
 พักตร์ให้งามเหมือนพระกฤษณ์ พระโกนาคมน์ พระกัสด์ปเต แต่พระ
 อินทร์ก็บอกให้มันผู้หนึ่งว่า อายุของท่านยังไม่ถึงที่ตายเคย ท่านจงถับ
 ไปเมืองมนุษย์เสียก่อน ให้สร้างการกุศลให้มากยิ่งกว่านี้ พระอินทร์
 ตรัสแทนเทอญ คนผู้หนึ่งก็ถับหายจากที่นั่นลงมาเมืองมนุษย์ แล้ว
 มาเข้าร่างกายของคนตั้งเก่า เขาตายเวลาเช้าถึงเวลาดำจิ่งคืนเป็นคน

แต่ แล้วเขาก็เล่าเหตุการณ์ที่ตนได้รู้อยู่เห็นนั้นให้คนทั้งหลายฟังทุก
ประการแต่

จะกล่าวถึงขณะพระปฐมมารองค์ใหญ่ก่อน สร้างเมื่อศักราชได้
๘๔๓ ปีกุน ตรัสศก คำสอนต่างได้ไว้ ๒๐๓๔ พรรษา เดือน ๖ ขึ้น
๑๕ ค่ำ วันพุธ เวลาเช้า ปลูกแกนพระประธานใหญ่วัดศรีศรัทรมกำหนด
เอียง เมืองพะเยาวันนั้นแต่ พระเกศโมดีใหญ่ ๒๐ กำ องค์สูง ๓๒ ศอก
พระเศียรใหญ่ ๒๔ ศอก เกศมี ๑๕๐๐ คัดไว้เป็น ๔ จำพวก ๆ หนึ่ง
ใหญ่ ๔ กำ จำพวกหนึ่งใหญ่ ๓ กำ จำพวกหนึ่งใหญ่ ๒ กำ จำพวก
หนึ่งใหญ่ ๑ กำ แต่ พระพักตร์ยาว ๘ ศอก กว้าง ๘ ศอก พระขนง
ยาว ๓ ศอกคืบ หว่างพระขนงกว้าง ๑ ศอก พระเนตรยาว ๓ ศอก
กว้าง ๑ คืบ พระฆาณะยาว ๓ ศอก ใหญ่ ๖ กำ พระโอษฐ์ยาว ๒
ศอก กว้าง ๑ คืบ พระโศคยาว ๖ ศอก กว้างศอกคืบ พระศอยาว
๒ ศอกคืบ กดม ๑๒ ศอก ใหล่ยาว ๓ ศอก แต่อุร่าถึงคาง ๒ วา
แต่พระเศียรถึงใหล่ ๒ วา แต่น้ำถึงอุร่า ๓๐ ศอก อุร่ากว้าง ๘ ศอก
พระกรยาว ๓๖ ศอก กดม ๘ กำ นิ้วพระหัตถ์ใหญ่ ๘ กำ ยาว ๔
ศอก เหวกดม ๓๖ ศอก ฝ่าพระบาทยาว ๘ ศอก กว้าง ๓ ศอก
หน้าคักกว้าง ๒๘ ศอก หักยังใหญ่ ๗ กำ ตั้งแต่หนึ่งถึงพระเกศโมดี
สูง ๓๒ ศอกแต่ พระปฐมมารองค์นี้ ตั้งคั่นอยู่เมธุน ๑ กับ ๔ อยู่
พฤษภ ๒ อยู่พฤศจิกายน ๓ อยู่กันย ๕ อยู่คฤตย ๖ อยู่เมษ ๘ อยู่มิถุน ๗ อยู่
กุมภาพันธ์แต่ พระมหาเถรเจ้าองค์ซึ่งอัครมปาตะจาริกไว้ ที่วัดศรีศรัทรมคำ

หนองเอียง เมืองพะเยานนแด

จะกล่าวนิทานเค้ามุดทุ่งเอียง หนองเอียง ก่อนเดิมเมื่อพระโพธิ-
 ์ศิว์ ยังวนเวียนอยู่ในสังสารวัฏยังมีแก่กล้า ชาติเป็นนกล่าตีกา
 คือนกเอียง คำว่านนกอาศัยอยู่ไม่ชอบสักคนหนึ่งที่บนเขาจอมทอง ก็
 ได้ลงมาอาศัยซึ่งสระหนองนั้น มากินอาบอยู่นั้นทุกวัน ยังมีในวันหนึ่ง
 อาบน้ำแล้วก็บินไปจับอยู่ไม้คนหนึ่ง ใกล้ที่อยู่ของคนเผือกแดงทางอยู่
 นั้น ขณะนั้นยังมีเหยี่ยวตัวหนึ่งมาคิกนเป็นอาหารแต ครั้นท่านได้ครัด
 เป็นพระด้พัพัญญ์แล้ว มาฉันจังหันที่ข้างทองคำบดเขาจอมทอง ท่าน
 ก็เทศนาให้พระอรหันท์ว่า ดูกรอรหันท์ คำบดินเป็นป่าช้าของตถาคต
 แห่งหนึ่งแด เหตุดังนี้สระนั้น ทุ่งนจึงได้ชื่อว่า หนองเอียง ทุ่งเอียง ว่าง
 คามนามนกเอียงนนแด พระพุทธโสดเธรเจ้าจึงแต่งบาตไว้ว่า ส่าตีกา
 มตุคาโต ปพุดคั ดงนแด

บัดนี้จะกล่าวแรกด้ร้างกำแพงเมืองตะวันตกก่อน ท้าวพระยา
 เสวยสมบัติเมืองพะเยาคอ ๆ กันมา ถึงพระยาดังคราช ในขณะคดีย
 ศักกราช ๕๓๖ ปีกุน นพศก พระยาองค์นั้นมีราชโอรสดองค์ ๓ ตอนยาก
 มียอยู่ในถ้อยคำของบิดาเดย ไปตั้งโรงชนเใกล้อยู่ที่ศตะวันตกเมือง ว่าง
 บ่าวให้เจ้านายผู้ใหญ่ผู้น้อยแะระวางฏรทั้ง หตายมาเด่นการพระนินชนเใกล้ที่
 นั้นทุกวัน ๆ แะเด่นเบยเด่นมะแควทุกวันคั้นมิขาดสักเวตา ฝ่ายพระ
 ยาดังคราชผู้เป็นบิดาจึงรับสั่งให้มาเฝ้าถึง ๒ ครั้ง ๓ ครั้งจึงมา แด้ว
 บิดากตั้งสอนให้ตงคนเป็นผู้ค ดึงหตายครั้งแะวกัหาได้ฟังคำตั้งสอน

บิดาไม่ พระยาดิ่งคราชผู้เป็นบิดาก็โกรธจึงถอดพระแสงได้ฟันมีให้อยู่ใน
เมือง ฝ่ายพระราชโอรสองค์นั้นครั้นรู้ว่าบิดาโกรธมิให้คนใดเข้าเฝ้า
ดังนั้น ก็เกลียดต่อมประชาชนทั้งปวงว่า ท่านทั้งหลายจะทิ้งเราเสีย
หรือ ๆ จะโกรธด้วยบิดาเรา หรือมีความรักเรา ฝ่ายคนทั้งหลายนั้นก็
กล่าวกันว่าพวกข้าพเจ้าทั้งปวงมีความคิดถึงพระราชบุตรเจ้ามาก พระราช
บุตรเจ้าเสด็จไปคำบดใด พวกข้าพเจ้าทั้งปวงจะขอตามไปคำบดนั้น
ฝ่ายว่าบุญเมืองราชบุตรรักให้คนทั้งหลาย ที่จะเป็นพรรคพวกด้วยท่านนั้น
ให้เข้าถือนาฬิกาพัฒนาตอกัน แล้วท่านจึงกล่าวซึ่งคนทั้งหลายว่า พวกเรา
จงพากันสร้างกำแพงเมืองอยู่ที่นั่น

ท่านจึงให้คนทั้งปวงทำให้เรียบร้อยดีแล้ว จึงตั้งโรงศาสต์คด
ดินความที่สนามชนไก่ สร้างวังอยู่ที่บ่อนเล่นมะแฉะ สร้างวัดหลวง
ซีกเหล็กที่ป่าไม้ซีกเหล็กนั้น ตรงกะเหล็กเมือง แล้วเอานางมาซึ่งไว้ นาง
นั้นเป็นเครื่องตักกระต่าย แล้วก่อกำแพงเมืองให้เหมือนแบบนั้นแต่
ประตูมี ๘ ประตู คือ (๑) ประตูไชย (๒) ประตูหอกดอง (๓) ประตู
เหล็ก (๔) ประตูท่านาง (๕) ประตูศรี (๖) ประตูปราสาท (๗)
ประตูบ้าน (๘) ประตูอ้อมบ้อม มี ๘ ประตูแต่ ตั้งแต่ประตูหอกดอง
ทิศเหนือไปถึงประตูปราสาททิศใต้ยาว ๕๓๓ วา แต่ประตูไชยทิศตะวันออก
ออกไปถึงประตูเหล็กตะวันตกยาว ๗๓๑ วาแต่ ด้ระที่ราชบุตรบุญเมือง
ไปก่อนก็เป็นอันคือหนกแข็ง ด้ระภูมิเมืองมีทิศอุดรนั้น ทุกวันนี้เรียก
กันว่าหนองแฉะ แต่เดิยอนถมดินจนราบเสมอกันแล้วแต่ ไชยภูมิเมือง

๓๓ มัทธาพระเจดีย์จอมทอง คือเป็นจอมเกศเกล้าเมืองพะเยาแต่

ฝ่ายว่าบุญเมืองราชบุตรของคนนี้ ครั้นสร้างกำแพงเมืองเสร็จก็
บริบูรณ์แล้ว ท่านก็รู้สึกว่าตัวคุณหมิได้ยู่ร่วมมิตามารดา ก็เหตุคุณ
ชั่วร้ายใจนักแดง อย่างกระนั้นเลย แตะไปก็จะกระทำตัวเป็นผู้ดี แล้ว
ท่านก็ไปกราบทูลพระยาดังคราชผู้เป็นบิดา ขอขมาโทษที่ตนได้ประพฤติ
ร้ายแต่ก่อนนั้น แล้วท่านก็ช่วยบิดาทนุบำรุงบ้านเมืองให้รุ่งเรืองขึ้น
ครั้นพระยาดังคราชผู้เป็นบิดาพิราลัยไปแล้ว ราชบุตรบุญเมืองครอง
สมบัติแทนบิดา ท่านก็ตั้งอยู่ตามชอบธรรมและปฏิสังขรณ์วัดวาศาลา
พระพุทธ พระบาท พระเจดีย์ กุฏิวิหาร การเบรียนชำระตุลาการ
ท่านก็ได้ทนุบำรุงให้รุ่งเรืองถาวรไปข้างหน้า แล้วท่านก็แข่งใจว่า ทำ
พระยาองค์ใดด้วยสมบัติในเมืองพะเยานี้ ทำตามกประพฤติร้ายเช่นอย่าง
ข้าพเจ้าเมื่อเป็นแต่ก่อนดั่งเดี๋ยวมา ก็ให้ท้าวพระยาองค์นั้น อยุ่
บ้านเมืองก็ให้เป็นอันครายไปต่าง ๆ ท่านแข่งใจเมื่อวันฝังศพตั้งมา
วัดหลวงขเหล็กกลางประชุมสงฆ์ทั้งปวงแต่

ตั้งแต่พระยาเมืองตู๋ด้วยสมบัติเมืองพะเยา มาถึงเจ้าฟ้ามังฆ
เมืองหงส์ได้ปราบเมืองตานนาไทยนานได้ ๗ ปี ตราบเท่าถึงเจ้าฟ้า
สุโขเมืองอังวะได้ปราบตานนาไทยนานได้ ๕๐ ปี ค้อมาถึงเจ้าฟ้าเมือง
ใต้ครองสมบัติเมืองพะเยา เมื่อศักราช ๓๑๕๘ ปีมะแม นพศก ขณะนั้น
เมืองพะเยา เมืองเชียงราย เมืองฝาง เมืองปู้ เมืองลำด เมืองปาย
๖ หัวเมืองนี้คิดกบฏต่อพม่า แล้วเมืองพะเยามีสมันท์ เมืองพะเยาก็

แตก เจ้าฟ้าเมืองผู้ครองเมืองพะเยาก็หลบตัวมาอยู่นครลำปาง ได้ไป

นอนล้อมรับเอาราชการพระเจ้ากรุงสยาม

จะกล่าวเมื่อกลับจากนครลำปางขึ้นตั้งเมืองพะเยาก่อน

ถามว่า จากนครลำปางขึ้นตั้งเมืองพะเยานับปีใด

ตอบว่า ปีเถาะ เบญจศก ศักราช ๑๒๐๕ ปีเถาะ

ถามว่า เจ้าหลวงวงศ์ชนมาถึงเมืองพะเยาเดือนไร

ตอบว่า เดือน ๓ ใต้ เป็นเดือน ๕ เหนือ ขึ้น ๑๓ ค่ำ วันพฤหัสบดี

ถามว่า บินเจ้าชนพักอยู่บ้านไหน

ตอบว่า พักอยู่บ้านตุน

ถามว่า เสด็จเข้าตั้งอยู่ในเมืองปีใด

ตอบว่า ปีมะโรง ฤศก วันพุธขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๘ เป็นเดือน ๒

ใต้ ศักราชใต้ ๑๒๐๖ ปีเถาะ

ถามว่า เจ้าหลวงวงศ์เสด็จตาไปปีใด

ตอบว่า ศักราช ๑๒๐๖ ปีมะโรง ฤศก คือปีเข้าตั้งอยู่เมืองนั้นเถาะ

ถามว่า เจ้าหลวงวงศ์ครองสมบัติได้กี่ปี

ตอบว่า ได้ ๖ ปีเถาะ

ถามว่า เจ้าหลวงวงศ์ถึงแก่กรรมปีใด

ตอบว่า เมื่อศักราชใต้ ๑๒๑๐ ปีวอก ทศศก

ถามว่า เจ้าหลวงยศลงไปรับสัญญาบัตรปีใด

ตอบว่า ศักราช ๑๒๑๑ ปีระกา เอกศก

ถามว่า เจ้าหตวงยศครองเมืองได้กี่ปี

ตอบว่า ได้ ๗ ปี

ถามว่า เจ้าหตวงยศได้สร้างการบุญสิ่งใด

ตอบว่า ปฏิบัติชธวันบำรุงพระพุทธรูปองค์ใหญ่ วัดศรีครมคำ
ทุ่ง^๕เอียง และสร้างวิหารมุงคาไว้ ไฟไหม้เสีย พระพุทธรูปก็เศร้างาไป

ถามว่า เจ้าหตวงยศถึงแก่กรรมเมื่อใด

ตอบว่า ศักราช ๓๒๓๗ ปีเถาะ ด้ปีตศกแด

ถามว่า เจ้าหตวงบุรีชติยวงศ์ตั้งไปรับสัญญาบัตรเมื่อใด

ตอบว่า ศักราช ๓๒๓๗ ปีเถาะ ด้ปีตศก วันอังคารแรม ๘ ค่ำ
เดือน ๓ แด

ถามว่า เจ้าหตวงบุรีชติยวงศ์ตั้งไปนานกี่ปี

ตอบว่า ได้ ๑ ปีกับ ๓๐ เดือนแแด

ถามว่า เจ้าหตวงบุรีชติยวงศ์จากกรุงเทพ ฯ มาถึงพะเยาเมื่อใด

ตอบว่า ปีมะเสง นพศก ศักราช ๓๒๓๘ เดือน ๓ ด้นเดือนมา
ถึงพะเยา

ถามว่า เจ้าหตวงชติยวงศ์ครองเมืองได้กี่ปี

ตอบว่า ได้ ๖ ปีนับทั้งปีไปรับสัญญาบัตร

ถามว่า เจ้าหตวงชติยวงศ์ได้สร้างการกุศลสิ่งใด

ตอบว่า บำรุงซ่อมแซมพระพุทธรูปองค์ใหญ่ วัดศรีครมคำ ทุ่ง

เอียง บัดทองใหม่ และสร้างพระเจดีย์จอมทองและ
วิหารจอมทอง และสร้างโบสถ์ใหม่

ถามว่า เจ้าหลวงบุรีรัตนดิยวงศ์ถึงแก่กรรมปีใด

ตอบว่า ศักราช ๑๒๒๒ ปีวอก โทศก

ถามว่า เจ้าหัวหน้าอินทรชมภูไปรับสัญญาบัตรปีใด

ตอบว่า ศักราช ๑๒๒๒ วันพฤหัสบดี ขึ้น ๓ ค่ำ เดือน ๓ ปีวอก
โทศกแล

ถามว่า เจ้าหัวหน้าอินทรชมภูครองเมืองได้กี่ปี

ตอบว่า ได้ครองเมือง ๑๑ ปีนับตั้งปีไปรับสัญญาบัตรนั้นแล

ถามว่า เจ้าหัวหน้าอินทรชมภูได้สร้างการกุศลสิ่งใดไว้บ้าง

ตอบว่า ได้สร้างพระวิหารใหญ่ไว้ในเมือง และสร้างวิหารพระ
พุทธรูปองค์ใหญ่ คือ ต่อวิหารใหญ่นั้นออกอีก และ
สร้างศาลาวัดจอมทอง และสร้างระฆังใหญ่ไว้วัดหลวง
ในเมือง ๑ ใบ วัดศรีक्रमคำ พระปฐมมาใหญ่ ๑ ใบ
สร้างรศธรรมเทศนาไว้ ๕๐ กัณฑ์

ถามว่า เจ้าหัวหน้าอินทรชมภูถึงแก่กรรมปีใด

ตอบว่า ศักราช ๑๒๓๒ ปีมะเมีย โทศก วันเสาร์ แรม ๑๓ ค่ำ
เดือน ๑๒

ถามว่า เจ้าหลวงอริยะไปรับสัญญาบัตรปีใด

ตอบว่า ปีกุน สัปตศก ศักราช ๑๒๓๗

ถามว่า เจ้าหลวงอริยะครองเมืองได้กี่ปี

ตอบว่า ได้ ๒๐ ปี

ถามว่า เจ้าหลวงอริยะได้สร้างการกุศลสิ่งใดไว้บ้าง

ตอบว่า ได้สร้างพระวิหารวัดสูง และสร้างสะพานที่สับคำเตี้ยวัน
ชำรุดทรุดโทรมเสียแล้ว

ถามว่า เจ้าหลวงอริยะถึงแก่กรรมปีใด

ตอบว่า ศักราช ๑๒๕๕ ปีมะเมีย เบ็ญจศก

ถามว่า เจ้าหลวงมหาประเทศอุดรทิศไปรับสัญญาบัตรปีใด

ตอบว่า ศักราช ๑๒๕๕ ปีมะเมีย เบ็ญจศกแฉก

ถามว่า เจ้าหลวงมหาประเทศอุดรครองเมืองได้กี่ปี

ตอบว่า ได้ ๑๑ ปี นับตั้งรับสัญญาบัตร

ถามว่า เจ้าหลวงมหาประเทศอุดรทิศ ได้สร้างการกุศลสิ่งใด
ไว้บ้าง

ตอบว่า ได้สร้างพระเจดีย์ม่อนจอมคีตบ้านถ้ำ แล้วจากนั้นมา
สร้างพระเจดีย์แซ่โหว่ พระเจดีย์วัดราชคฤห์วิหาร วัด
ราชคฤห์ และวิหารวัดศรีक्रमคำ เหล่านี้มีทันดำเร็ว
ท่านก็พิราดขยับไปเสียก่อน และท่านได้สร้างมหาคัณฑ์
คือ ระฆังใหญ่ไว้ในวัดจอมทอง ๑ ใบ และบำรุงกำแพง
เมืองขึ้น

ถามว่า เจ้าหลวงมหาประเทศอุดรถึงแก่กรรมปีใด

ตอบว่า คักราช ๑๒๖๗ บัมมะเต็ง ดัปตศก วันจันทร์ ชน ๗ คำ
 เดือน ๕ เวลาบ่าย ๓ โมง ตั้งแต่แปดะ นก ก คก
 มาถึงบัมมะเต็ง ดัปตศก คักราช ๑๒๖๗ นี้ได้กับ

ตอบว่า ได้ ๓๖ ปี

ถามว่า ในระวาง ๓๖ ปีนี้ เจ้าผู้ครองเมืองพะเยาต้องไปกี่องค์

ตอบว่า ๖ องค์

ถามว่า เจ้าหลวงมหาประเทศอุดรทิศเกิดปีใด

ตอบว่า ปีชวด เอกศก คักราช ๑๒๐๒ ณวันจันทร์ แรม ๑๔ คำ
 เดือน ๑๒ ราตรีนั้นจะตั้งเที่ยงนาม ๓ แด

สำนักหอสมุด

ตำนานสิงหนวัติกุมาร

ท่นจะกล่าวถึงวงศ์ไทยเมืองหนึ่งก่อนแต่ ยามนั้นมหาคักราชได้
๑๗ คิวบักตใจ ยังมีมหากษัตริย์ชื่อนหนึ่งชื่อว่าเทวกาด ว่าอัน เป็น
ใหญ่กว่าไทยทั้งหลาย อยู่ด้วยราชสมบัตินครไทยเทศ คือว่าเมือง
ราชคฤห์นครหตวงนั้นแต่ ส่วนเมืองอันนั้นกับบริบูรณ์ด้วยราชสมบัติเข้า
ของเงินค่า ช่างมาจิวควายผู้คนรพดมนตร์มากหลาย ยดยายคตคัง
บลังขยาได้ พอแม่ไก่ดำถึงกันแต่ ส่วนว่ามหากษัตริย์คนนั้นก็มีราชบุตร
๓๐ คน ราชธิดา ๓๐ นาง ทั้งมอถมี ๖๐ แต่ ราชบุตรผู้เค้า ชื่อว่า
พิมพิสารราชกุมารแต่ ราชบุตรผู้ถวน ๒ ชื่อว่าสิงหนวัติราชกุมาร เหตุ
ว่ามีลักษณะมีกำลังเป็นดังราชธิดานั้นแต่ เมื่อนั้นมหากษัตริย์คนพื่อนั้น
แบ่งราชสมบัติหือ แก่ลูกทั้ง ๖๐ คนนั้นแต่ ก็ตั้งยังพิมพิสารราชกุมารผู้
เป็นเค้านั้นไว้ในที่เปนยุปราชาภิธิดาหนึ่ง หืออยู่ด้วยคนในเมืองราชคฤห์
หตวงทั้นแต่ ก็แจกยังลูกชายลูกหญิงทั้งหลาย ๒๘ คนนั้น หือไป
เสาะหาตงบ้านแปดเมืองอยู่ทั่วทิศ พดนตั้งสิงหนวัติกุมารผู้ถวน ๒ นั้น
กับน้องหญิงหนึ่ง ก็แบ่งเอาราชสมบัติกับด้วยมหากษัตริย์คนพ่อแล้ว
ก็ตั้งอาดาควรวเวย่าง มหากษัตริย์คนชื่อว่าเทวกาด อันเป็น
ราชบิดาแะราชมารดาแห่งคนแล้ว ก็รวบรวมเอาเข้าของสมบัติช่างมา

๑ นั้น ๒ เรียงลำดับคั้ง ๓ ต้น ๔ ให้ ๕ ย่าง

๕ วิวความรพถมนครครว้แค้นหนึ่งแฉ้ว กั้เด็ด้จออกจากเมืองราชคฤห์
 นครหลวงแฉ้ว กั้ข้ามน้ำแม่สำระฟูไปทางหนอาคเนย์ คือ ว่าหนวัน
 ออกชวยไตไปโกถนัถ ถ้าดับไปอรัญประเทศบ้ำไม้ดงคอยชอกห้วยราว
 เขาแฉ้วแม่สำระฟูให้ญ่น้ำน้อยท้งหิตายมากนัถ คังแต่เดือนธอธำทออก
 ๒ คำวันพูช เด็ด้จออกจากเมืองราชคฤห์นครหลวงไปได้ ๕ เดือน จั้
 ไปชอด^๑ ไปถึงประเทศที่หนึ่งมีสถานอนรบบเพียงเรัยงงาม มีแม่สำ
 ใหญ่แม่สำระ^๒ น้ำน้อยมากนัถ กั้บ่พอโกถแม่สำระ^๓ เท้าไต คือ
 ว่าแม่สำระหาน้อยอันจักสร้างไว้แต่งนาตั้นักแฉ้ว เป็นแฉ้วนเมืองสุวัตรณ
 โคมคำแต่เก้านั้นแฉ้ว กาดบดินกั้หากมีแต่มีตักกยู^๔ ทงหิตายอัยยังชอก
 ห้วยราวเขาพูชคอยไชวไปสุ่ที่แฉ้ว ยังมีชุนหลวงผู้หนึ่งชื่อว้าเจ้าดาวกระยูว้า
 ๕ กั้เป็นใหญ่กว่ามีตักกยูทงหิตาย กั้อยูยังคอยดินแดนอันมียงหนบ้จนิม
 ทิศประเทศที่นั้นแฉ้ว ยามนั้นถึงหนวตักกุมารกั้ไปรอดที่หนึ่งหมดได้ ๕ กว้าง
 ขวางนัถ บ่โกถแม่สำระใหญ่สำระนามไปบ่รอดน้ำแม่สำระที่นั้นโกถเจ็ดพัน
 ๖ เมืองสุวัตรณโคมคำเก้านั้นกั้มีปากน้ำแม่สำระที่กาหนานั้นแฉ้ว เมื่อ
 นั้นท่านกั้แบ่งปาง^๖ จอดยงเขาชยอัยที่นั้น รอดเดือน ๖ คำ ๓ วันศุกร
 มหาศักราชชุนแฉ้วตวหนึ่ง เป็น ๑๘ ตวบ่ชวงเป้า วันนั้นยังมีพระยา
 ๗ นาคตวหนึ่งชื่อว้าพันชุนาคราชนัน กั้เนรมิตตนเป็นพราหมณผู้หนึ่ง แฉ้ว
 กั้เข้ามาดูที่อัยเจ้าถึงหนวตักกุมารแฉ้ว กั้ถ้าวเชิง^๗ ถึงหนวตักกุมารว้า

๑ รอด, ถึง ๒ ราม, กลาง ๓ แม่สำระไซง ๔ ชาวป่าเดือน หมายความถึงชาติ
 ละว้า ๕ สะอาด ๖ ตั้งค้ำบ ปลูกที่พัก ๗ ชั้

ดุกรเจ้ากุมาร ท่าน^๕เป็นลูกท่านพระยามหากษัตริย์ หรือว่าเป็นเศรษฐี
 และคบคิดก่อกวน^๖พี่และพ่อค้อ^๗อินชา ลูกบ้านโตเมืองโตมาชา เจ้ากุมาร
 มาน^๘ประโยชน์อินชาว่าอิน เจ้าสิงหนวดกุมารกดว่า พร้าหมณ
 ดุกรท่านพร้าหมณ^๙ เราน^{๑๐}ักเป็นลูกมหากษัตริย์คนชื่อว่า เทวภาค อิน
 เป็นเจ้าเมืองราชคฤห์^{๑๑}หัดวง โพนแก เราน^{๑๒}มาเพื่อจัก^{๑๓}แสวงหาที่สร้าง
 แปร^{๑๔}เมืองอยู่แต่^{๑๕}ว่าอิน เมื่อน^{๑๖}นาคพร้าหมณ^{๑๗}ผู้^{๑๘}นกดว่า^{๑๙}ดัด^{๒๐}แต่^{๒๑} ท่าน
 จุง^{๒๒}ตั้งอยู่^{๒๓}สถาน^{๒๔}ท^{๒๕}นให้^{๒๖}เป็น^{๒๗}บ้าน^{๒๘}เป็น^{๒๙}เมือง^{๓๐}อยู่^{๓๑}เดอะ จัก^{๓๒}ดู^{๓๓}ม^{๓๔}จำ^{๓๕}เว^{๓๖}ณ^{๓๗}ดี^{๓๘}บรม^{๓๙}ว^{๔๐}
 ด^{๔๑}วย^{๔๒}เข้า^{๔๓}ของ^{๔๔}ธ^{๔๕}ม^{๔๖}บ^{๔๗}ดี^{๔๘}ะ^{๔๙}เด^{๕๐}๒ ประ^{๕๑}การ^{๕๒}ห^{๕๓}ึง^{๕๔}เด^{๕๕}่า ซ^{๕๖}้า^{๕๗}เค^{๕๘}็ก^{๕๙}ท^{๖๐}ง^{๖๑}ห^{๖๒}ต^{๖๓}าย^{๖๔}เป็น^{๖๕}ต้น^{๖๖}ว่า
 เค^{๖๗}็ก^{๖๘}ม^{๖๙}ห^{๗๐}าน^{๗๑}ค^{๗๒}ร^{๗๓}เม^{๗๔}ือง^{๗๕}ใ^{๗๖}หญ^{๗๗}ึง^{๗๘}ห^{๗๙}ต^{๘๐}าย^{๘๑}จ^{๘๒}ัก^{๘๓}ม^{๘๔}าร^{๘๕}บ^{๘๖}ก^{๘๗}ุ^{๘๘}เป็น^{๘๙}อิน^{๙๐}ย^{๙๑}าก เ^{๙๒}ห^{๙๓}คุ^{๙๔}น^{๙๕}น^{๙๖}า^{๙๗}แม่
 ใ^{๙๘}หญ^{๙๙}ึง^{๑๐๐}ห^{๑๐๑}ต^{๑๐๒}าย^{๑๐๓}ระ^{๑๐๔}เ^{๑๐๕}ภา^{๑๐๖}โ^{๑๐๗}ด^{๑๐๘}ก^{๑๐๙}่า^{๑๑๐}ม^{๑๑๑}า^{๑๑๒}บ^{๑๑๓}ร^{๑๑๔}อด^{๑๑๕}แ^{๑๑๖}ะ^{๑๑๗}ว^{๑๑๘}า^{๑๑๙}อิน^{๑๒๐}แล้ว^{๑๒๑}๓ เท^{๑๒๒}ว่า^{๑๒๓}ใ^{๑๒๔}ห^{๑๒๕}ิม^{๑๒๖}ศ^{๑๒๗}ัก^{๑๒๘}ดี
 มี^{๑๒๙}ใจ^{๑๓๐}ร^{๑๓๑}ก^{๑๓๒}ย^{๑๓๓}ง^{๑๓๔}ค^{๑๓๕}น^{๑๓๖}เด^{๑๓๗}ด^{๑๓๘}ค^{๑๓๙}ว^{๑๔๐}ท^{๑๔๑}ง^{๑๔๒}ห^{๑๔๓}ต^{๑๔๔}าย^{๑๔๕}เดอะ^{๑๔๖}ว่า^{๑๔๗}อิน^{๑๔๘} เม^{๑๔๙}ื่อ^{๑๕๐}น^{๑๕๑}น^{๑๕๒}เจ้า^{๑๕๓}สิง^{๑๕๔}หน^{๑๕๕}ว^{๑๕๖}ด^{๑๕๗}ก^{๑๕๘}ุม^{๑๕๙}าร^{๑๖๐}จ^{๑๖๑}ึง
 ก^{๑๖๒}ด^{๑๖๓}ว่า ด^{๑๖๔}ุกร^{๑๖๕}ท่าน^{๑๖๖}พร^{๑๖๗}้า^{๑๖๘}หม^{๑๖๙}ณ^{๑๗๐} ท่าน^{๑๗๑}อยู่^{๑๗๒}ฐ^{๑๗๓}าน^{๑๗๔}ะ^{๑๗๕}ที่^{๑๗๖}ใด^{๑๗๗}อยู่^{๑๗๘}บ้าน^{๑๗๙}โต^{๑๘๐}เม^{๑๘๑}ือง^{๑๘๒}โต
 ท่าน^{๑๘๓}มี^{๑๘๔}ชื่อ^{๑๘๕}ดี^{๑๘๖}ช^{๑๘๗}า^{๑๘๘}ป^{๑๘๙}ระ^{๑๙๐}การ^{๑๙๑}โต น^{๑๙๒}าค^{๑๙๓}พร^{๑๙๔}้า^{๑๙๕}หม^{๑๙๖}ณ^{๑๙๗}ก^{๑๙๘}ด^{๑๙๙}ว่า^{๒๐๐} ช^{๒๐๑}าน^{๒๐๒}มี^{๒๐๓}ชื่อ^{๒๐๔}ว่า^{๒๐๕}พ^{๒๐๖}น^{๒๐๗}ช^{๒๐๘}
 พร^{๒๐๙}้า^{๒๑๐}หม^{๒๑๑}ณ^{๒๑๒} อยู่^{๒๑๓}ร^{๒๑๔}ัก^{๒๑๕}ษา^{๒๑๖}ป^{๒๑๗}ระ^{๒๑๘}เท^{๒๑๙}ศ^{๒๒๐}์^{๒๒๑}ท^{๒๒๒}น^{๒๒๓}แต่^{๒๒๔}เช่น^{๒๒๕} ๓ คร^{๒๒๖}ะ^{๒๒๗}ก^{๒๒๘}ู^{๒๒๙}ด^{๒๓๐}เค^{๒๓๑}่า^{๒๓๒}มา^{๒๓๓}แ^{๒๓๔}ด^{๒๓๕} ท่าน^{๒๓๖}จ^{๒๓๗}ุง^{๒๓๘}ใ^{๒๓๙}
 ด^{๒๔๐}ี^{๒๔๑}ป^{๒๔๒}ริ^{๒๔๓}ด^{๒๔๔}บ^{๒๔๕}่า^{๒๔๖}ว^{๒๔๗}เพื่อ^{๒๔๘}ไป^{๒๔๙}ท^{๒๕๐}วย^{๒๕๑} ด^{๒๕๒}ู^{๒๕๓}ท^{๒๕๔}อยู่^{๒๕๕}แ^{๒๕๖}ห่ง^{๒๕๗}ช^{๒๕๘}า^{๒๕๙}เดอะ^{๒๖๐} ว่า^{๒๖๑}อิน^{๒๖๒}แล้ว^{๒๖๓} ก^{๒๖๔}ั^{๒๖๕}ด^{๒๖๖}า^{๒๖๗}อ^{๒๖๘}อก^{๒๖๙}จ^{๒๗๐}
 หน^{๒๗๑}ไป^{๒๗๒}แ^{๒๗๓}ด^{๒๗๔} ด^{๒๗๕}ิง^{๒๗๖}หน^{๒๗๗}ว^{๒๗๘}ด^{๒๗๙}ก^{๒๘๐}ุม^{๒๘๑}าร^{๒๘๒}ก^{๒๘๓}ใ^{๒๘๔}ช^{๒๘๕}า^{๒๘๖}ว^{๒๘๗}เพ^{๒๘๘}ื่อ^{๒๘๙}ไป^{๒๙๐}ด^{๒๙๑}วย^{๒๙๒}ค^{๒๙๓}ู^{๒๙๔}เจ^{๒๙๕}็ด^{๒๙๖}ค^{๒๙๗}น^{๒๙๘}แ^{๒๙๙}ด^{๓๐๐} คร^{๓๐๑}น^{๓๐๒}ว่า
 ท^{๓๐๓}วย^{๓๐๔}ใ^{๓๐๕}เ^{๓๐๖}น^{๓๐๗}ห^{๓๐๘}ร^{๓๐๙}ด^{๓๑๐}ใ^{๓๑๑}ก^{๓๑๒}เ^{๓๑๓}ด^{๓๑๔}ป^{๓๑๕}ระ^{๓๑๖}มา^{๓๑๗}ณ^{๓๑๘}พ^{๓๑๙}ัน^{๓๒๐}ว^{๓๒๑}า^{๓๒๒}แล้ว^{๓๒๓} ก^{๓๒๔}ั^{๓๒๕}ด^{๓๒๖}ว^{๓๒๗}ด^{๓๒๘} ก^{๓๒๙}ั^{๓๓๐}ด^{๓๓๑}บ^{๓๓๒}ห^{๓๓๓}าย^{๓๓๔}ไป^{๓๓๕}เ^{๓๓๖}ด^{๓๓๗}ย^{๓๓๘}แ^{๓๓๙}ด^{๓๔๐} เม^{๓๔๑}
 ื่อ^{๓๔๒}น^{๓๔๓}ค^{๓๔๔}น^{๓๔๕}ใ^{๓๔๖}ช^{๓๔๗}น^{๓๔๘} เป็น^{๓๔๙}ต้น^{๓๕๐}น^{๓๕๑}น^{๓๕๒}แล้ว^{๓๕๓} เ^{๓๕๔}ว^{๓๕๕}ก^{๓๕๖}ก^{๓๕๗}ด^{๓๕๘}บ^{๓๕๙}ค^{๓๖๐}ิน^{๓๖๑}มา^{๓๖๒}บ^{๓๖๓}อ^{๓๖๔}ก^{๓๖๕}แ^{๓๖๖}ก^{๓๖๗}แ^{๓๖๘}เจ้า^{๓๖๙}แ^{๓๗๐}ห่ง^{๓๗๑}เ^{๓๗๒}ว^{๓๗๓} ตาม

๑ นั้นแล ๒ แท้จริง ๓ ทั้งประโยคหมายความว่า เรือแพนาวามาไม่ถึง ๔ ชั่ว,
 คราว, ครั้ง หมายถึงดับกาล หมดทั้งประโยคว่า แต่ชั่วตระกูลเดิมมา ๕ คัดตาม
 ๖ เขา, ท่าน ๗ เลข ๘ เห็น

ตั้งเขาหันนชฺฐอน^๑ แต่ เมื่อนั้นถึงหนวดิกุมารได้ยื่นคำอ้อนนั้นแล้ว ก็
 ตั้งใจอยู่แต่ ส่วนนาคพราหมณ์ผู้นั้นก็เอาเพศเป็นพระยานาคแล้ว ก็
 เทียว^๒ ไปหือเป็นเขตตชือเวียงกว้างล้อมพันวารอด^๓ ตัก^๓ แล้วก็นั้น
 ไปตั้งที่อยู่แห่งตนแต่ ครั้นว่าคั่นนรูงแจ้งแล้ว ถึงหนวดิกุมารท่านก็หัน
 เป็นประการดังนั้น ก็มีใจชมช้นยินดีแล้ว ก็ให้หาพราหมณาจารย์มา
 แล้ว ก็ถามพราหมณ์อาจารย์ว่า พราหมณ์ผู้มาบอกให้เราเห็น จักเป็น
 เทวบุตรเทวดาหรืออินทร์พรหมอนชาว่าอัน เมื่อนั้นพราหมณ์อาจารย์
 จึงกล่าวว่ ตามดังข้าผู้เฒ่ามาพิจารณาคุณ^๕ จักเป็นพระยานาคตั้งเดวว่า
 อน^๕ เมื่อนั้นก็พร้อมกันเข้าแต่งเรือนหุดวงแปดงหรือเรือแล้วบรมวน
 ก็เข้าอยู่เป็นเมืองอันใหญ่แล้ว พราหมณ์อาจารย์ผู้นั้นก็พิจารณาเอา
 ชือพระยานาคว่าพันชุนกับชือกุมารผู้เป็นเจ้าของชือถึงหนวดิกุมาร สัม
 ด้วยกันแล้ว ก็เรียกว่า เมืองนาคพันชือถึงหนวดินครนั้น

เจ้าถึงหนวดิราชกุมารได้เป็นเจ้าเมืองนาคพันชือถึงหนวดินครที่นั้น
 แล้ว ท่านก็มีอาชญาใช้ไปเรียกร่องเอาชุนหุดวงมิดักชุนทั้งหลาย ให้เข้ามา
 ตั้งสมภารแห่งตนเอง แต่ แต้นนไปหน้า^๓ บึงมีเมืองอันหนึ่งอยู่หน
 หวดี้ โทดประมาณ ๕ คันทาง มีชางหวนากุกกฏ^๖ ที่นั้นมชือว่าเมือง
 อุโมงค์เส็ดานครว่าอัน เมืองอันนั้นเป็นที่อยู่แห่งชาวชอมทั้งหลายแต่
 ส่วนว่าเวียงชอมก็เป็นเมืองพร้อมกันกับเมืองสุววรรณโคมคำ แต่เช่น

๑ หุดอัน, หุดสัง, หุดอย่าง ๒ คู้ยควัก เจาะ ๓ ช้าง, ฟาก, ทิศ, ด้าน ๔ แท้
 ที่เคียง, แท้จริง ๕ สัน, หังสัน ๖ น้ำแม่ออก

คำสั่งพระเจ้ากัณฑ์ดำปมาต่อเท่าบดิน บั้ต่าง^๕ ใด เหตุ^๕นั้นพระยาขอมคน
 เป็นเจ้าเมืองอุโฆงค์เสถานคร^๕ นั้น จึงมีมานะกระต้างแข็งบ้เข้าสู้^๕ดมการ
 เจ้าเมืองนาคพันธุสิงหนวตนคร^๕ เพ้อ^๕นแด^๕ เหมือน^๕เจ้าสิงหนวต^๕กุมาร
 ท่านก็ยกเอาพลกำลังไป^๕ชนะเอาพระยาขอม^๕แด^๕ เมือง^๕อุโฆงค์เสถาน^๕คร
 ได้^๕เข้ามา^๕สู้^๕ดมการ^๕แต่^๕นั้น^๕แด^๕ มหา^๕ศักร^๕ราช^๕ได้^๕๒๒^๕ ตัว^๕บ้^๕เมิง^๕ได้^๕ตั้ง^๕แถ้ว^๕ได้^๕๕^๕ บ้
 ท่าน^๕ก็ได้^๕ปราบ^๕ดา^๕นา^๕ไทย^๕ท้ง^๕มว^๕ด^๕แถ้ว^๕ เถ^๕นา^๕อำ^๕มา^๕ตย์^๕แถะ^๕พร^๕า^๕ห^๕ม^๕ณ^๕า^๕จ^๕าร^๕ย^๕
 ท้ง^๕ห^๕ต^๕าย^๕ ก้^๕พ^๕ร^๕อ^๕ม^๕กั^๕น^๕เอา^๕อุ^๕สา^๕ก^๕ิ^๕เศ^๕ก^๕ ยัง^๕เจ้า^๕สิง^๕หน^๕ว^๕ต^๕ิ^๕ก^๕ุม^๕าร^๕ช^๕น^๕เป็น^๕เอ^๕ก^๕ร^๕า^๕ช^๕
 มหา^๕ก^๕ษ^๕ัต^๕ร^๕า^๕ปราบ^๕ดา^๕นา^๕ไทย^๕ท้ง^๕มว^๕ด^๕ มี^๕ชื่อ^๕ว่า^๕พระ^๕ยา^๕สิง^๕หน^๕ว^๕ต^๕ิ^๕ร^๕า^๕ษ^๕ก^๕ษ^๕ัต^๕ร^๕
 เจ้า^๕แถ^๕นั^๕น^๕มา^๕แด^๕ ใน^๕เม^๕ือ^๕ง^๕อ^๕ัน^๕น^๕กั^๕บ^๕ร^๕ม^๕ว^๕น^๕ ด้วย^๕ผู้^๕คน^๕ช^๕้าง^๕ม^๕ำ^๕ว^๕อ^๕ว^๕าย^๕เข้า^๕
 ข^๕อง^๕ส^๕ัม^๕บ^๕ติ^๕มา^๕ก^๕น^๕ก^๕ บั^๕ง^๕เก^๕ิด^๕เม^๕ือ^๕ง^๕โ^๕ห^๕เ^๕ง^๕แถ^๕นั^๕น^๕มา^๕แด^๕ อ^๕อ^๕ก^๕ร^๕ว^๕ุ^๕เ^๕า^๕ง^๕ท^๕ำ^๕น^๕ห^๕
 บ^๕ุ^๕พ^๕พิ^๕ศ^๕ิม^๕ำ^๕เ^๕้า^๕เป็น^๕แถ^๕น^๕ หน^๕บ^๕ัจ^๕นิ^๕ม^๕ิ^๕ศ^๕ิม^๕ัต^๕อ^๕ย^๕ร^๕ู^๕ช^๕้าง^๕ช^๕ุ^๕น^๕ห^๕ำ^๕ย^๕อ^๕ย^๕มา^๕หา^๕แม่^๕
 ก^๕ง^๕เป็น^๕แถ^๕น^๕ หน^๕อ^๕ุ^๕ร^๕ท^๕ิ^๕ศ^๕ิม^๕ำ^๕ท^๕ำ^๕ง^๕ หน^๕อ^๕ง^๕แถ^๕เป็น^๕แถ^๕น^๕ หน^๕ท^๕ก^๕ษ^๕ิ^๕ณ^๕ท^๕ิ^๕ศ^๕ำ^๕ได้^๕มี^๕
 ต^๕ว^๕ร^๕ว^๕ุ^๕เป็น^๕แถ^๕น^๕ เ^๕า^๕ง^๕ท^๕ำ^๕น^๕ท้ง^๕มว^๕ด^๕ แ^๕บ^๕ำ^๕น^๕เม^๕ือ^๕ง^๕ท^๕ัน^๕ก^๕็^๕อ^๕ย^๕เ^๕็น^๕ส^๕ู่^๕ช^๕น^๕
 บ^๕ำ^๕น^๕หา^๕โ^๕จ^๕ร^๕มา^๕ร^๕บ^๕ได้^๕ด^๕ัก^๕อ^๕ัน^๕แด^๕ ท่าน^๕ส^๕ำ^๕ร^๕ำ^๕ง^๕เม^๕ือ^๕ง^๕น^๕า^๕ค^๕พัน^๕ธุ^๕สิง^๕หน^๕ว^๕ต^๕ิ^๕ก^๕ุม^๕น^๕
 อ^๕ย^๕ม^๕ำ^๕ได้^๕๕๒^๕ บี้^๕ มหา^๕ศักร^๕ราช^๕ ๖๗^๕ ตัว^๕บ้^๕เม^๕ิง^๕ได้^๕ เ^๕ื่อ^๕น^๕ ๓๐^๕ ทุ^๕ค^๕ิ^๕ย^๕เพ^๕็^๕ญ^๕ว^๕ัน^๕
 พ^๕ฤ^๕ห^๕ั^๕ด^๕บ^๕ตั^๕ย^๕าม^๕ร^๕ุง^๕แจ^๕ง^๕ แ^๕่น^๕ด^๕ิ^๕น^๕โ^๕ห^๕ว^๕ห^๕ว^๕ัน^๕พ^๕ำ^๕ร^๕อ^๕ง^๕ต^๕อ^๕ย^๕ค^๕าง^๕มา^๕ก^๕น^๕ก^๕ป^๕ุ^๕น^๕ อ^๕ั^๕-
 จ^๕ร^๕ย^๕ช^๕น^๕ค^๕ิ^๕ง^๕ ๖^๕ ด^๕ุ^๕ก^๕ส^๕ู่^๕ค^๕น^๕แถ^๕ ศ^๕ักร^๕า^๕ช^๕ได้^๕ ๖๗^๕ ตัว^๕บ้^๕เม^๕ิง^๕ไ^๕จ^๕้^๕ เ^๕ื่อ^๕น^๕ ๘^๕ เพ^๕็^๕ญ^๕ว^๕ัน^๕
 ศ^๕ุ^๕ก^๕ร^๕ย^๕าม^๕ร^๕ุง^๕แจ^๕ง^๕ แ^๕่น^๕ด^๕ิ^๕น^๕โ^๕ห^๕ว^๕พ^๕ำ^๕ร^๕อ^๕ง^๕ต^๕อ^๕ย^๕ค^๕าง^๕ ฝ^๕น^๕ต^๕ก^๕น^๕ำ^๕โ^๕ห^๕เ^๕ง^๕น^๕ำ^๕อ^๕ย^๕ป^๕ุ^๕น^๕
 อ^๕ั^๕จ^๕ร^๕ย^๕ม^๕ำ^๕ก^๕น^๕ก^๕ แ^๕่น^๕น^๕มา^๕ร^๕อด^๕ศ^๕ักร^๕า^๕ช^๕ ๘๗^๕ ตัว^๕บ้^๕เม^๕ิง^๕ไ^๕จ^๕้^๕ เ^๕ื่อ^๕น^๕ ๓๐^๕

วิพตโยธา ไปขอเอานางปทุมวดีกับฤๅษีเจ้าแฉะ จึงจกใจไว้ว่า คาปัส
 ข้าแต่พระคาปัสฤๅษีเจ้า จุงเมตตาให้นางปทุมวดีกุมารแก้วผู้ข้าแต่เทอะ
 แดวก็ถวยกำ ๕๐๐,๐๐๐ คอบคุณฤๅษีเจ้านั้นแฉะ เมื่อนั้นกัมมโตฤๅษี
 ก็กล่าวแก่ราชบุตรีปทุมวดีว่า คุณปทุมวดีเหย บัดนี้พ่อจกปูกยัง
 เจ้าตุกให้ได้เป็นภริยาบาทบริจาริกากับพระยาเจ้า พ่อหนักเฒ่าแก่เดี้ยแฉะ
 ก็จกใจโตเดียงอายุอยู่แฉะ ว่าตั้งนั้นแฉะ ที่อุสุราชภิเศกบุตรีวราชธิดา
 กับพระยาอสุตราชเจ้าแฉะก็อับ ๒ คำ ๕๐๐,๐๐๐ นั้นให้นางแฉะ กล่าววว่า
 นางจุงเอากำ ๕๐๐,๐๐๐ นั้นเมื่อหล่อให้เป็นตูกดวงแฉะ สัมมุติเป็นแม่
 คบย่ำ บุษาทูกวันเทอะ นางก็จกสัมมุติที่มีอายุยืนนัก พระยาอสุตราช
 เจ้ากับนางปทุมวดีก็กระทำคบบย่ำการะยังพระมหาฤๅษีเจ้าตนพ่อแฉะ ก็
 เอากัน เด็ดจเมื่อดูเวียงโยนนครไชยบุรีศรีช้างแฉะแห่งตนแฉะ ส่วน
 ว่านางปทุมวดีก็หาช่างค้ำมาหล่อให้เป็นตูกดวงแฉะ ก็แบ่งมณฑปไว้
 บนหัวแฉะ ให่วบุษาทูกเข้าค้ำสัมมุติเป็นแม่แห่งตนแฉะ ด้วยเหตุนางคบ
 ย่ำยังคำฤๅษีเจ้าตนพ่อแฉะแม่กดวงค้ำนั้น นางก็สัมมุติทุกประการแฉะ
 ส่วนพระยาอสุตราชมหากษัตริย์เจ้านั้น ก็ด้วยเดชะดีทธรรมแห่งท่านแฉะ
 อันบ่จะประเพณีธรรมนั้น เดชะแห่งท่านซาบปราบไปหนอตุระทิศก้ำเหนือ
 มีทางหนองแฉะเป็นแดน หนทักษิณทิศก้ำใต้เขตต์ตวรรฐคือสับแม่น้ำ
 ะมิงเป็นแดนแฉะ หนบุพพิทิศก้ำตะวันออกมีสับน้ำแม่มีวแดนเมืองจุนัน
 นั้นเป็นแดนแฉะ หนปัจฉิมทิศก้ำตะวันตกมีค้อยเขาตูกช้างหัวน้ำย้อยมา

ตกแม่คงเป็นแดน ก็เป็นอาณาเขตต์แห่งท่านทั้งสิ้น เมืองโยนกนคร
ไชยบุรีศรีช้างแสดนั้นปรากฏเป็นราชธานีอันใหญ่แฉะ

ครั้งนั้นโบราณคักราชเก่าได้ ๑๕๘ คั้วมั้งเด่มอแด พระยาอชาต
คั้ตรูก็พร้อมกันกับด้วยมหากัสต์ปเถรเจ้าตัดเสียแล้ว และตั้งมหากั้กราช
ใหม่ไว้คั้วหนึ่งในปีเมืองเม็ด . เดือน ๕ เพี้ยแฉะ ยามนั้นมหากัสต์ปเถร
เจ้าก็มาคิดในใจว่า อายุปุนนั้ได้ ๑๒๐ เต็มบริบูรณ์แล้ว ในเดือน ๖
เพี้ยนุกุจิกเข้าสู่นิพพานแฉะ พระมหาเถรเจ้าก็เอาชาคูตูกคามมัต กั้
ซ้ายแห่งพระพุทธรเจ้าองค์หนึ่ง กับชาคูเจ้าทั้งหลายสามสถานคั้อมหันตา
มั้งนิมาชุกททกาทังปวง ๕๐๐ พระองค์ ใ้ตั้งในพระโกศแก้วพระธรรม
ราชแฉะ ก็พาอรหันตาทังหลาย ๕๐๐ พระองค์ แฉะก็ยกเอามหาชาคู
เจ้าสี่อง^๒ มาด้วยดวง^๓ อากาศแฉะ ก็มาสู่เมืองโยนกนครช้างแสด
แฉะ ก็เมตตาพระยาอชุตราชคนเป็นเจ้าแก่เมืองโยนกนครช้างแสดแฉะ
ก็บอกยังนิทานอันพระพุทธรเจ้าท่านายไฉนให้พระยา^๔ ๖ ประการ เมื่อ
นั้นพระยาอชุตราชกษัตริย์เจ้าก็มีใจชมชื่นยินดีบังเกิดศรัทธาแฉะ ก็ให้
หาช่างเครื่องทังหลายมากระทำพระโกศเงิน พระโกศทอง รับช้อนเอา
พระโกศแก้วธรรมราชนั้นแฉะ ก็บูชาด้วยข้าวดอกคอกไม้เงินคอกไม้
ทอง ช่อธงฉัตรจ้อง^๕ ปกกางบูชามากนักแฉะ ก็เอาเสนาถกตโยธา
แห่แหนยังพระบรมชาคูเจ้า ออกจากเวียงโยนกนครไชยบุรีราชธานีศรี
ช้างแสดนั้น ก็ห้ามมหาชาคูเจ้า^๖ ๕ ไปสู่จอมคอยตายดี คั้คคอยดินแดง

นั้น พร้อมกับด้วยมหากัสต์ปเตรเจ้าแล้ว มหากัสต์ปเตรเจ้าก็ยกเอา
 พระโกศพระมหาธาตุเจ้าขึ้นตั้งไว้เหนือหินก้อนหนึ่ง อันพระพุทธรเจ้านั่ง
 เมื่อครั้งก่อนนั้น มหากัสต์ปเตรเจ้าก็อธิษฐานขอให้มหาธาตุเจ้ามุดจม
 ลงในหินก้อนหนึ่ง ครั้นนั้นมหาชินธาตุเจ้าก็เผ่าปฏิหาริย์แจ่มทั่วเมือง
 ทั่วมวตนาณ ๗ วัน ๗ คืน แดวกัฟพาพระโกศจมลงไปใหนัก้อนหินตึกประ
 มาณ ๗ ศอกนั้นแล กาดนั้นพระมหาเถรเจ้าก็อธิษฐานคันธบูชาพระ
 มหาธาตุเจ้าไว้หนชวาเมื่อขึ้นหนทางสูงประมาณ ๘,๐๐๐ วา ชงห่าง
 ประมาณ ๗,๐๐๐ วา กว้าง ๕๐๐ วา แค้นันมาคณฑหลายเห็นแล้วจึง
 ักเรียกว่าดอยขงแต่นมาแต ยามนั้นพระยาอชุตราชมหากษัตริย์เจ้า
 ก็เรียกร้องขุนตระ คือ ว่าบุเจ้าดาวจกทั้งต้องผัวเมียมาแล้ว ก็ให้คาหิมัน
 หนึ่งแดวกัขอเอาเซตต์แดนด้านไหนด ๓,๐๐๐ วาทุกด้าน กับมีมิดกช
 ๕๐๐ ครัวแล เมื่อนั้นบุเจ้าดาวจกก็บั้นเข้าของให้ตุกทั้ง ๓ ชายนั้นแล้ว
 ผู้เค้าให้ไปกินเมืองควาน ผู้ถัดให้ไปกินเวียงศรีทวง ผู้ปลายนันให้ไป
 กินเมืองระเอกแล้ว ก็รักเอาคากับอชุตราชเจ้านั้นแล อชุตธรรมิกราชา
 เจ้าก็เวนถวายเป็นทานแก่มหาธาตุเจ้าแล้ว ก็หยาดน้ำตกเหนือแผ่นดิน
 แข่งไว้กับมหาธาตุเจ้ามิให้บุคคลผู้ใดมาง ๒ เทแต่ ใครรู้ก็แท้ให้ตุค่านาน
 คอยทุงนักรูแจ่งทุกประการแต่ ยามนั้นกัมมโตฤกษ์อันเป็นพ่อเลี้ยงแห่ง
 นางปทุมวดีราชเทวี ก็จุติตายก่อนนั้นต้องเดือน แดวกัไคชนไปเกิดยัง

๑ คือบุเจ้าลาวจกนั้นได้รับเอาทองคำที่พระราชทานจากอชุตราช ส่วนเข้าของที่บุเจ้าลาว
 บันให้ลูกนั้น เป็นเข้าของส่วนตัว ๒ ทำลาย, พัง

พรหมโลก เมื่อนนอสุตราชมหากษัตริย์เจ้าก็ให้ช่างคำมาห่อเป็นรูป
 ฤษีเจ้าคนเป็นพ่อไว้อย่างมอกมุง เมืองทางตะวันตกนั้นแล้ว อุบัติ
 ฐากมหาธาตุเจ้าตามอชยาศัยแห่งตนแต่ ยามนั้นเดือน ๗ เมืองยวณ
 เพี้ยยามด้ายอรุณขึ้นมาแล้ว มหากัณฑ์ปเตรเจ้าก็ให้วันบเครพยายัง
 พระมหาธาตุเจ้าเสร็จแล้ว ก็เสด็จเมื่อสู่เมืองราชคฤห์นคร ยามเช้า
 บิณฑบาตข้าวมาพันบริบูรณ์แล้ว ก็เข้าไปตั้งอาดาพระยาอชยาศัยครุเสร็จ
 แล้ว ก็เสด็จเข้าไปตั้งนิพพาน วันพุชยามเช้า ยังหว่างคอยเวพุบรพคที่
 นั้น มีตอยหุ้มอยู่ มีคนบ่มได้เบอຍเน่าตั้งอยู่ตอดค้ำด้นาพระเมคไคย
 เจ้า จักตั้งการด้วยฝ่ามือแห่งพระองค์นั้นแต่ ส่วนพระยาอสุตราเจ้า
 หากษัตริย์ก็กระทำทักษิณให้วันบเครพยายังพระมหาธาตุเจ้าเสร็จแล้ว
 ก็พาเอารพดลกลโยธา เสด็จมาสู่เมืองโยนถนนครไชยบุรีราชธานีศรีช้าง
 แฉ่นที่อยู่แห่งตนแล้ว กระทำบุญไปบ่มได้ขาดแต่ ศักราช ๒ ตัวมีระ
 วายสัน เดือน ๗ เพี้ย วันอาทิตย์ ครั้นนั้นมหาจักจายนเดรเจ้าก็อชษ
 ฐานเอาธาตุกระดูก ตา ตัน พระพุทธรเจ้ากาฝ่ายที่ถาดตบณคณาเมือง
 ราชคฤห์นั้น ก็ได้มาทั้งสามสถานทางปวงมี ๒๔ พระองค์แต่ ก็ได้พระ
 โกศแก้วมรกตมีอรรณอันเขี้ยวมีอรหันต์ ๕๐๐ คน ก็เอาธาตุเจ้าเหาะ
 มาทางอากาศแล้วก็มาสู่โยนถนนครบุรีศรีช้างแฉ่นนั้นแล้ว ก็บอกยัง
 นิทานอันพระพุทธรเจ้าทำนายไว้ให้นให้พระยาอสุตราวิกรมราชตนเป็นเจ้าแก่
 เมืองยวณให้รู้แจ้งทุกประการ ครั้นนั้นธรรมิกราชเจ้าก็มีใจศรัทธาอินดี

ยิงนัก ก็ให้ช่างคำมาสร้างพระโกศเงินพระโกศคำ รับเอาพระโกศแก้ว
 อันทรงยังพระบรมราชาเจ้าแก้ว ก็บูชาด้วยเครื่องดีกการะบูชามากนัก
 ก็เอาขึ้นใส่ตู้วิภาภาณูจน้คำแก้ว ก็ให้แห่นยังพระบรมราชาเจ้าไปสู่วัฒน-
 ภูมบรรพตคอกุแก้ว อันมีหนทีศะวันตกเฉียงเหนือแห่งเวียงโยนก
 นครข้างแค้นที่นั่น โกลดประมาณ ๒ คาวุตแก้ว ก็ขึ้นถึงต้นดอย
 พระมหากัจจายนเถรเจ้า ก็ให้หามตู้วิภาภาณูจน้ประทักษิณที่เกศาธาตุ
 เจ้า ๓ รอบแล้วก็ตั้งตั้งไว้เหนือแผ่นดิน พระมหากัจจายนเถรเจ้าก็
 กระทำให้อันบเคารพยำด้วยที่คิตที่เท่า ๕ แห่ง แล้วก็อริษฐานขอให้
 มหาธาตุเจ้าจมลงในกอง ๒ อุโมงค์ที่บรรจุเกศาธาตุนี้ก่อนแล้วก็ก่อดิน
 อีฐไว้ถัดบริวารแล้ว ก็ถอดของทำบุญให้ท่านตลอดถึงเดือน ๗ ขึ้น
 เดือนเสด็จการถอดของบริวารนี้ เดือน ๘ ออกคำ ๑ พระมหากัจจายน
 เถรเจ้าก็ให้แห่นยกขึ้นไปสู่วัฒนภูมบรรพตคอกุแก้ว แล้วอริษฐานเจ้าก็
 เสด็จกลับคืนสู่วัฒนภูมบรรพตคอกุแก้วแห่งตน ศักราชได้ ๗๒ ตัวปีกัดได้ เดือน ๖
 ขึ้น ๓ ค่ำ อริษฐานเจ้าก็เอาเสนาอำมาตย์ราชบริวารทั้งหลายออกไป
 สร้างยังเจดีย์สองหลัง กววมเกศาธาตุเจ้าที่ถากู้และถากู้แปดงไปร้องฟ้า
 ดึงแห่งนี้เสร็จแล้ว เดือน ๖ เพ็ญวันพุทธก็กระทำบุญให้ท่านบริวาร
 แล้ว ก็ขึ้นสู่วัฒนภูมบรรพตคอกุแก้วแห่งตน และกระทำบุญให้ท่านตลอดไปมิได้
 ชาติบมิได้ประมาณในทศวรรษธรรมแต่สักตั้ง ส่วนว่าพระยาอริษฐาน
 และนางปทุมวดีราชเทวีก็พร้อมด้วยราชบุตรและราชธิดามีอายุยืนมากนัก

ศักราชได้ ๑๐๐ ตัวมีเมืองได้ พระพุทธเจ้าหนีพพานไปแต่ได้ ๑๐๐ พระ
วรราชวันนั้น พระยาอชุตธรรมิกกราชเจ้าได้โดยราชสมบัติได้ ๑๐๐ ปี

พระองค์มีพระชนมายุได้ ๑๒๐ ปีบริบูรณ์ก็จุติไปแต่

พระมิ่งรายนราชคนดูมีอายุได้ ๔๖ ปี ขึ้นเสวยราชสมบัติเมือง
นครราชสีมาไชยบุรีศรีช้างแสดันทนแทน ศาสดาพระพุทธเจ้าได้ ๑๐๐
พระวรราช

ครั้งนั้นศาสดาพระพุทธเจ้าก็รุ่งเรืองดีมาเหมือนดังแต่ก่อน ใน
กาลนั้นยังมีอรหันต์เจ้าองค์หนึ่งชื่อมหาวิจิตรโพธิเจ้าเป็นต้นกับฤๅษี ๕๐๐
คน ก็ไปนมัสการมหาธาตุเจ้ายังถ้ำตบป็นถ้ำคูลา อันมีขังคอยเวภาร
บรรพตในเมืองราชคฤห์นครทันทน์แล้ว ก็อธิษฐานขอเอาพระบรมธาตุ
เจ้า ก็ได้ ๑๕๐ พระองค์แล้ว ก็เอาใส่พระโกศแก้วพระธรรมราชตูก
เท่าหมากน้ำเค็มแล้ว ก็เหาะมาด้วยบนอากาศ ก็เอามาสู่เมืองโยนก
นครไชยบุรีศรีช้างแสดแล้ว ก็บอกประวัตินิทานอันพระพุทธเจ้าหากทำ
นายไฉน แก่พระองค์มีรายนราชกษัตริย์ให้ทรงรู้ทุกประการ กาดนั้น
องค์พระมิ่งรายนราชเจ้าก็มีพระทัยยินดีมากนักแล้ว พระองค์ก็ให้นาย
ช่างทั้งหลายมากระทำยังพระโกศเงินพระโกศทองซ้อนพระโกศแก้ว รับ
เอาซึ่งพระบรมธาตุไว้แล้ว ก็ตกแต่งยังเครื่องบูชาทั้งหลาย มีแก้ว
แหวนเงินทองมธุบุษบาราชาคันษมาลาจุนเงินทั้ง ตั้งคันช่อธงและฉัตร
บูชาพร้อมเสร็จแล้ว ก็ยกมหาธาตุเจ้าแล้วก็รวมมัยงรวพดคนการงานทั้ง
หลายมาพร้อมแล้ว ก็ส้มโภชนของพระมหาธาตุเจ้าแต่ละบริบูรณ์ ก็อัญ

เชิญพระบรมราชาเจ้าชั้นสูงเสด็จวิภาคาราญจน์ ก็ยกเอาขี้พระมหาธาตุเจ้า
 -เสด็จให้แห่นพริ้วด้วยเครื่องศุภวิญญานคนตรีแตรตั้งขี บันเพาะวังมือง
 กตองประโคมพระบรมมหาธาตุเจ้า แห่ขอกเวียงไปต่อเท่าถึงเขตบรร
 พตตอยชุง ถิ่นเป็นที่พระบรมราชาบรรจุกะตูกตามมีดกาซ้ายแห่งพระ
 พุทธเจ้านั้น ก็ห้ามยังพระโกศพระบรมราชาเจ้าไปทักขินเห็นศิลาที่ตนพระ
 บรมราชาเจ้านั้น ๓ รอบแล้ว อรหันตเจ้ากับฤษั้ทั้งหลายไปพริ้วม
 กันยกเอาโกศพระบรมราชาเจ้าชั้นประดิษฐานไว้เหนือหินอันมหาธาตุเจ้า
 บรรจุก่อนแต่ ครั้นอรหันตเจ้าทั้งหลายก็อธิษฐาน ขอให้ธาตุเจ้าพา
 พระโกศจมลงไปเป็นดั่งมหากัสสปเถระเจ้า หากอธิษฐานแต่ก่อนนั้นแต่
 ในกาลนั้นมหาธาตุเจ้าก็กระทำปาฏิหาริย์รุ่งเรือง ต้องรัศมีทั่วทิศานุทิศ
 แคว้นเมืองโยนกนครทงมวต แดวกจมลงไปใบก้อนหินที่นั้น ดึกประ
 มาณ ๗ ค่ำอก บนพระบรมราชาเจ้าก่อนนั้นคอกหนึ่ง แดงธาตุเจ้าทงมวต
 ก็คงอยู่ในหินก่อนนั้น ๖๒๐ พระองค์แต่ พระองค์มิ่งรายนราชเจ้าก็ให้
 คำจ้างแก่ช่างทั้งหลาย ให้ก่อมหาเจดีย์ก่อมก้อนหินอันทรงไว้ซึ่งพระ
 บรมราชาเจ้านั้นสูง ๗ ค่ำอก ทาด้วยสีแก้วใสจิงโก ๒ เงินจิงโกค่าประดับ
 ด้วยแก้ว ๗ ประการ ใส่นิครหมากชมพูค่าแฉ้วบริบูรณ กัดตองกระ
 ทำบุญให้ทานเป็นสัมมัยกาดอันใหญ่นานได้ ๓ เดือน ถึงเดือน ๖ เพ็ญ
 วันพุทธก็สำเร็จบริบูรณ พระมิ่งรายนราชเจ้าก็ขอเอาเม็ดขุ้ทั้งหลาย
 ๕๐๐ คริว อันอนุตราชาเจ้าขอเอาแก้วบุ้เจ้าดาวจก บริจาคไว้รักษาพระ

บรมราชาเจ้านั้นเป็นราคา ๓,๐๐๐ ตำดั่งทองแดง ก็เอามาโอกาสให้ขาด
 น้ำถวายให้เป็นทานกับพระมหาราชาเจ้าตั้งแต่ก่อนแล้ว ก็ตั้งมรดกตาม
 แข่งไว้ว่า บุคคลหญิงชายทำวพระยามหากษัตริย์ประชาชนรราชผู้ใด
 มีใจยินดีกับด้วยวัตถุทานและทาสทาสแห่งพระองค์เรานี้ตั้งนั้น แม้ว่า
 บุคคลผู้หนึ่งปรารถนาเอาอย่างใด ก็จงพด้นอุดมสมบัติตามวิมคติทุก
 อันเทอญ บุคคลผู้ใดเบียดเบียนกระทำร้ายของทานแห่งพระองค์นี้ คือว่า
 ใช้ส่วยได้เวียกตกการ ๒ ชาวเมืองมีตักขุทั้งหลายเหล่านี้ และริตมังเท
 เสี้ยให้บริวารตาดเสี้ยจากที่ มีให้เขาได้อยู่บฏวิกรมมหาราชาเจ้าที่นี้ตั้งนั้น
 ให้บุคคลผู้หนึ่งวินาตนิบหายจากภรรยาบุตรบุญาคีทั้งหลายแต่ จากไร
 นาคามเขตต์ประเทศแห่งนั้น ตลอดตั้งสืบบรมราชาภัยไปภายหลัง กัจจุ
 ตายไปแล้วให้ได้ไปจมอยู่ในอเวจิมหานรก พระพุทธเจ้าเกิดมาหมั้นคน
 แล่นคน อย่าให้มันใคร่ดูได้เห็นแม่แต่เด็กคนหนึ่ง แม่ในปัจจุบันชาติเขา
 เขาไปไว้ประเทศบ้านใด เมืองใด ตั้งนั้นก็ให้รอนใหม่จับหายในที่นั้น
 อย่าให้รุ่งเรืองแก่มันเทอญ เหตุว่าเขาได้เป็นข้าโอกาสขาดน้ำแต่เช่น
 ขสุตธรรมิกราชาเจ้าสืบ ๆ มาแต่

พระองค์มีงรายนเจ้าก็ตั้งมรดกแข่งไว้ตั้งนั้นแต่ เดือน ๖ แรมค่ำ ๓
 มหาวิริยโพธิเจ้าก็กระทำปทักษิณยังพระมหาราชาเจ้าแล้ว ก็เกาะเมือ
 ลู่เมืองราชคฤหนครนั้นแต่ ส่วนฤกษ์ ๕๐๐ คน ก็อยู่ปฏิตอยู่บฏวิกร
 มหาชินราชาเจ้าที่นั้นแต่ ส่วนว่าปู่เจ้าตาจาก ๒ คนผิวเมี้ยก่อนนั้น ครั้น

๑ ประสทธิประสาทให้ ๒ ใช้เวียกตกการ=ใช้การงาน ๓ วิตมัง=ตัดล้าง, ตัดรอน, ทำลาย

ว่าเอาเขตต์แดนถวายเป็นทานพร้อมทั้งบุตรราชเจ้าก็มีได้หนีไปอยู่แห่ง
ใด ก็มีใจศรัทธาอยู่ปฏิบัติอยู่ฐากมหาธาตุเจ้าด้วยข้าวตอกตอกไม้
ชุบเทียนทุกค่ำเช้ามิได้ขาด ครั้นว่าจุติก็ไต่ไปเกิดเป็นเทวดาเทวดบุตรอยู่
ปลายเขายุคนธรนนแดน ส่วนว่าองค์มิ่งรายนเจ้าก็ไต่ในวันบเคารพยายัง
มหาธาตุเจ้า เสร็จแล้วก็เสด็จกลับคืนมาอยู่เมืองโยนถนนครราชธานีศรี
ช้างแถมอันเป็นที่อยู่แห่งตน แดงก็กระทำบุญให้ทานบิณฑิชาด มีได้
ประมาณในศีล ๕ ศีล ๘ แดงหนึ่งถึงใด แดงก็บระยังทศพิชราชธรรม
เลี้ยงสักอัน ก็บริบูรณ์ด้วยสมบัติแดนดุ๊กหญิงดุ๊กชาย ศักการาชได้ ๕๐ ตัว
พระพุทธเจ้าหนีพพานไปได้ ๑๒๐ พระวรราชา ท่านก็มีราชบุตร ๒ คน
ราชธิดา ๒ คน ราชบุตรผู้พี่นามชื่อว่าพระองค์เชื่องมีอายุได้ ๕๕ ปี
ผู้รองชื่อว่าไชยনারายณ์ มีอายุได้ ๕๐ ปี

เมื่อนนพระองค์มิ่งรายนราชมหากษัตริย์คนพ่อ ก็กระทำยังพระ
องค์เชื่องคนพินให้เป็นมหาอุปราช แดงกับดุ๊กหญิงผู้หนึ่งให้อยู่
เมืองโยนถนนด้วยคนแล้ว ก็แบ่งยังราชสมบัติข้าคนช้างม้าจิวควยคนคว
แถมหนึ่ง ให้แก่ไชยনারายณ์คนน้องกับดุ๊กหญิงผู้สุดท้ายนั้น แดงก็
แบ่งให้แก่เมืองที่ใหม่ คือของไต่หนูปุพพิศักกว่ามุด เกิดเป็นเกาะดอน
อันใหญ่ที่เมืองสุวรรณโคมคำเก่าศักการาชได้ ๑๕๓ ตัวปีเบิกยี้ เดือน ๗
ออก ๘ คำวันอาทิตย์ พระองค์ไชยনারายณ์คนเป็นดุ๊กพระองค์มิ่งรายน
ราชกษัตริย์เมืองโยนถนน ออกไปตั้งภูถาวว ดอนมุด ให้เป็นเมือง

แล้วเขาย้ายที่นั่นแล้ว ก็เรียกชื่อว่าเวียงไชยনারายณ์เมืองมุตนั้นแต่ แต่
 กาดนั้นมาท่านก็สร้างบุบผารามวิหาร ที่พระพุทธรูปเจ้านั่งสถิตอยู่ณ
 ข้างมณฑปภาคที่ข้างของดอกไม้ให้ท่านนั้น สร้างวิหารแต่ก็สร้างพระ
 พุทธรูปองค์ใหญ่ไว้รักหาง คีตก้าแล้ว ก็ฉลองกระทำบุญให้ท่านบริ
 บุรณแล้ว ก็กระทำบุญเป็นปางอันใหญ่ในเดือน ๔ เพ็ญวันพุธแล้ว
 พระองค์ไชยনারายณ์เจ้าก็อยู่เสวยเมืองไชยনারายณ์ เมืองมุตนั้นสืบคือ
 ถึงถูกหนามไปภายหลัง คนทั้งหลายที่อยู่นั้นก็สมบุรณไปด้วยเข้าของ
 แดะเครื่องปลูกของฝั่งทงมวด ก็มั่งมืตพูดเท่าตามดังพระพุทธรูปเจ้าทำ
 นายไว้นั้นแต่ ที่พระเจ้าหัดวงก็ได้ชื่อว่าเป็นบุบผารามวิหารสวนดอกแต่กาด
 นั้นมาแต่ ก็กราชได้ ๑๕๒ ปีแล้วเมืองได้ พระองค์เชื่องกษัตริย์เจ้าด้วย
 เมืองได้ ๑๑ ปีแล้ว ท่านก็ได้ตั้งไปสร้างเจดีย์หลังหนึ่งกรมเกศาชาตุที่
 ภาแก้วหัวฝ้ายศรีทวงหนตะวันตกเฉียงเหนือ นั้น ก็กระทำบุญฉลองสำเร็จ
 บริบูรณ์ในเดือน ๖ เพ็ญวันศุกร์ แล้วท่านก็มีพระราชอาชญาให้คนทั้ง
 หลายขุดเหมืองใหญ่ต่อเอาน้ำแม่ใต้นั้น ออกมาเลี้ยงไว้หน้าแคว้นทรายทง
 มวดแล้ว ก็ตั้งเจ้ามาตั้งเวียงอันเป็นที่อยู่แห่งคนแต่ ก็กราช ๑๗๓ ปี
 กาบตั้งพระองค์เชื่องเจ้าด้วยเมืองได้ ๓๑ ปี อายุได้ ๗๗ ปีก็จุติไปแด
 พระองค์ชินตนตุมมีอายุได้ ๖๑ ปี ได้ขึ้นเสวยราชสมบัติแทนใน
 เมืองโยนถนนครไชยบุรีราชธานีศรีช้างแฉ่นต่อไปนั้น แต่่นั้นมาก็กราช
 ได้ ๒๐๐ ปีตวงมาแล้ว พระพุทธรูปเจ้าปรีนิพพานไปได้ ๒๐๐ พระวรราชา

พระองค์ชินเสวยเมืองได้ ๒๐ ปี อายุได้ ๘๐ ปีก็จุติไปแด

พระองค์คำคนตุกมีอายุได้ ๕๘ ปี ชินเสวยราชสมบัติในเมือง
โยนกนครไชยบุรีราชธานีศรีช้างแค้นพันห้าร้อยปีต่อมาแด ศักราชได้ ๒๑๖
ตัวพระองค์คำกินเมืองได้ ๓๗ ปี อายุได้ ๗๗ ปีก็จุติไปแด

พระองค์แกงคนตุกมีอายุได้ ๕๖ ปี ชินเสวยราชสมบัติเมืองแทน
ในโยนกนครราชธานีไชยบุรีศรีช้างแค้นจนถึงศักราชได้ ๒๓๘ ตัวปีกมา
พระพุทธเจ้าปรินิพพานไปแล้วได้ ๒๓๘ พระพรรษา

ศักราชได้ ๒๗๖ ตัวปีกมา พระองค์แกงราชาเจ้าเสวยเมืองได้
๖๕ ปี อายุได้ ๓๐๐ ปีก็จุติไปแด

ยกเอาพระองค์ชาติคนตุกอายุได้ ๗๓ ปี ชินเสวยเมืองแทนสืบต่อ
ไป พระองค์ชาติกินเมืองได้ ๒๐ ปี ศักราชได้ ๒๘๕ ตัวปีกเบ็ด พระ
องค์ชาติมีอายุได้ ๘๐ ปีก็จุติตายไป

ยกเอาพระองค์เว้าคนตุกมีอายุได้ ๖๒ ปี ชินเสวยเมืองแทน
สืบต่อไป ศักราชได้ ๒๘๖ ตัวทันท้ไปสร้างเจดีย์กวมเกศาชาตุเจ้าคอบ
เว้าแด ก็ดองให้ท่านบริบูรณ์แด่ก็มาอยู่เวียงแห่งตนตามเดิม ศักราช
ได้ ๓๑๓ ตัวปีกดัด พระองค์เว้าเสวยเมืองได้ ๓๘ ปี อายุได้ ๘๓ ปี
ก็จุติไปแด

ยกเอาพระองค์แวนคนตุกมีอายุได้ ๖๓ ปี ชินเมืองสืบต่อไป
ศักราช ๓๑๕ ตัว ทันท้เด็ด้ไปสร้างเจดีย์กวมที่บรรจุเกศาชาตุเจ้า
หัดหนึ่ง ฝ่ายนาชของกัระวันออกแด่ก็กระทำบุญให้ท่านเดือน ๕ เพ็ญ

วันศุกร์ จำเริญบริบูรณ์แล้วกลับมาสู่เวียงแห่งตนแต่ ศักราชได้ ๓๒๕ ค่ำ
 ๕ ประวาญสิ้น พระองค์แฉ่นกินเมืองได้ ๑๗ ปีอายุได้ ๗๐ ปีถึงแก่อนิจจ-
 กรรมไปแต่

แล้วพระองค์แฉ่นตนดูกลุ่มีอายุได้ ๕๗ ปี ก็ด้วยเมืองสืบต่อไป
 ศักราชได้ ๓๓๓ ค่ำ ท่านก็ไปสร้างเจดีย์กวมที่บรรจุกะศาชาตุเจ้าหัง
 หนึ่ง มีฝ่ายนำของกาหนาร้างหงที่ตนพ่อสร้างนั้นแล้ว ก็ฉดองกระ
 ทำบุญให้ท่านเดือน ๖ เพ็ญวันพุธ ก็จำเริญบริบูรณ์แล้วเสด็จกลับมา
 สู่เวียงที่อยู่แห่งตนแต่ ศักราชได้ ๓๔๓ ค่ำกับกบเส็ด พระองค์แฉ่นด้วย
 เมืองได้ ๑๕ ปีอายุได้ ๗๒ ปีก็จุติไปแต่

พระองค์แฉ่นตนดูกลุ่มีอายุได้ ๕๖ ปีได้ด้วยเมืองสืบต่อไป ศักราชได้
 ๓๔๕ ค่ำท่านก็เสด็จไปก่อเจดีย์กวมกะศาชาตุเจ้าที่พระพุทธรเจ้าอนนหัง
 ฌารูปท่านนั้น แล้วฉดองกระทำบุญให้ท่านบริบูรณ์แล้วเดือน ๖ เพ็ญวัน
 พุธห้าค่ำ ก็เสด็จกลับมาสู่เวียงโยนถนนครอันเป็นที่อยู่แห่งตน ศักราช
 ได้ ๓๕๗ ค่ำกับเบ็กใจ ท่านเสฉ่นด้วยเมืองได้ ๑๕ ปีอายุท่านได้ ๗๓ ปีก็จุติไป
 ตามยถากรรมแต่

องค์พระแฉ่นตนดูกลุ่มีอายุได้ ๕๒ ปีชนด้วยเมืองสืบต่อไป ศักราช
 ได้ ๓๕๘ ค่ำท่านก็สร้างวิหารกวมพระบาทเจ้าที่ผาเรือแล้ว ก็ฉดองกระ
 ทำบุญให้ท่านบริบูรณ์แล้วในวันเดือน ๖ เพ็ญวันศุกร์แล้ว ก็เสด็จกลับมา
 มาสู่เวียงโยนถนนครแห่งตนแต่ ศักราชได้ ๓๗๒ ค่ำพระองค์แฉ่นด้วย
 เมืองได้ ๑๖ ปีอายุได้ ๖๗ ปีถึงแก่กรรมไปในกาดนั้นแต่

พระองค์งามคนตูกมีอายุได้ ๕๐ ปี ขึ้นด้วยเมืองลับค้อตันคตังค์
ไป คักราชได้ ๓๗๕ คิวปีตบได้ ท่านกัเดัดจมาต้วางยังเจ็ดยักกวมเกศา
ชาตุเจ้าที่พระพุทธรเจ้าหนังจอมผาเต็งโตกนัั้น และต้วางวิหารและพระพุทธร
รูปแต้ว กัถดองกระทำบุญให้ท่านดำเรัจบริบูรณ์ไปในวันเดือน ๖ เพ็ญ
วันพูช แต้วท่านกัเดัดจมาต้วางโยนถนนครราชธานีไชยบุรีศรีช้างแฉ่นอัน
เป็นที่อยู่แห่งพระองค์ ในกาดนั้เมืองโยนถนนครทัน กับริบูรณ์รุ่งเรือง
เต็มไปต้วางผู้คนทุกชาติทุกภาษา หาเดี้ยนหนามโจรผู้ร้ายมิได้แต วัน
เรัจไปต้วางการกระทำบุญให้ท่าน ตดอดไปนั้สมัยพระองค์งามครอง
ราชตัมบัตินนแต คักราชได้ ๔๕๐ คิวปีเบกเดัด พระองค์งามด้วย
ได้ ๓๓ ปีอายุ ๘๓ ปีกัถึงแก่ขันจกรรมไปแต

พระองค์ตอคนตูกมีอายุได้ ๖๖ ปีท่านมีราชบุตร ๒ คนแต พระ
องค์ตอด้วยเมืองแทนไปนั้คักราช ๔๓๓ คิวปีระวายตัน พระองค์ตอ
กินเมืองได้ ๑๗ ปีอายุได้ ๗๗ ปีกัถึงแก่กรรมไปแต พระองค์รอยคนตูก
อายุได้ ๕๘ ปีขึ้นด้วยเมืองแทนแต คักราชได้ ๔๔๖ คิวปีพระองค์รอย
กินเมืองได้ ๑๕ ปีอายุได้ ๗๒ ปีกัจุตไปแต

พระองค์เซงคนตูกมีอายุได้ ๕๒ ปี ขึ้นด้วยเมืองลับค้อตันไปนั้
คักราชได้ ๔๖๓ คิวปีกาทัน พระองค์เซงกินเมืองได้ ๑๘ ปี อายุได้
๖๘ ปีกัจุตตายไปแต

พระองค์พนคนตูกมีอายุได้ ๕๖ ปี กัขึ้นด้วยเมืองแทนลับค้อตันไปนั้
คักราช ๔๖๘ คิวปีกตได้ ท่านกินเมืองได้ ๑๖ ปีอายุท่านได้ ๗๒ ปีแต้วกัถึง

แก้กรรมไปแต่

พระองค์เกิดคนตูกมีอายุได้ ๕๖ ปี ก็ได้ชนด้วยเมืองแทนได้ ๑๗ ปีอายุได้ ๗๒ ปี ก็จุติตายไปในศักราช ๔๘๔ ตัวปักตม้านันแต่

พระองค์ฟังคนตูกมีอายุได้ ๕๒ ปี ชนด้วยเมืองดับค้อไป ศักราช ได้ ๔๘๕ ตัว พระยาทัญฐคามินี่เป็นใหญ่ในลังกาและคำสอน่ารุงเรื่องใน ลังกาทันนั้น ในสมัยนั้นมหาเถรเจ้าเป็นใหญ่กระทำจตุคตสังคายนา ก็ยกเอา พระธรรมของพระพุทธเจ้า ๘๔,๐๐๐ พระธรรมชั้นรัตนสุไบदानแล้วเอา ได้มหาโถหปราสาทแล้วตนประแจไว้ในลังกาที่วัดที่นั้น เต็ม ๕ ปีบริบูรณ์ ในเมื่อศักราชได้ ๕๐๐ ตัวปักกบตัน พระพุทธเจ้าหนีพพานไปแล้วได้ ๕๐๐ พระพรรษาเต็ม คำสอน่าริกษุณก็เดินไปในบั้น ครวงนคำสอน่าพระพุทธ เจ้าแห่งเราเมืองใหญ่ทงหลายก็สูญไป ทำยังรุงเรื่องอยู่ตั้งแต่เมือง ราชคฤห์ต้องมาถึงเมืองยวนข้างแดนเรานเท่านั้นแต่ ศักราชได้ ๕๑๒ ตัว ปักมิงเต่า พระองค์ฟังเจ้ากินเมืองได้ ๑๘ ปี อายุได้ ๗๑ ปีก็จุติไปแต่

พระองค์ตั้งคนตูกอายุได้ ๕๔ ปีชนด้วยเมืองแทน ศักราชได้ ๕๒๘ ตัวปักมิงเต่าพระองค์ตั้งกินเมืองได้ ๑๗ ปี อายุได้ ๗๐ ปีก็จุติไปแต่

พระองค์ตั้งคนตูกอายุได้ ๕๒ ปีได้ชนด้วยเมืองดับค้อไป ศักราช ได้ ๕๔๐ ตัว ท่านกินเมืองได้ ๑๗ ปี อายุได้ ๖๒ ปีก็ถึงแก้กรรมไปแต่

พระองค์ตั้งคนตูกมีอายุได้ ๕๐ ปีชนด้วยราชดัมบคิดับค้อไป ศักราชได้ ๕๖๐ ตัวปักกบเสด พระองค์ตั้งกินเมืองได้ ๑๘ ปี อายุได้ ๖๘ ปีก็จุติไปแต่

พระองค์เพงคนดุกมีอายุได้ ๕๘ ปี ^{๕๖} รัชชเสวยราชสมบัติสืบค้อยไป
ศักราช ๕๘๓ คิวบคิบเม็ค พระองค์เพงกินเมืองได้ ๒๐ ปี ^{๕๗} อายุได้ ๖๘ ปี
ก็จุกไปแด

พระองค์พวนคนดุกมีอายุได้ ๕๓ ^{๕๖} รัชชกินเมืองแทนสืบค้อยไป ศักราช
๕๘๓ คิว ท่านกินเมืองได้ ๑๕ ปี ^{๕๗} อายุท่านได้ ๖๕ ปีก็จุกไปแด

พระองค์ฟูคนดุกอายุได้ ๓๖ ^{๕๖} รัชชเสวยเมืองแทนสืบค้อยไป ศักราช
ได้ ๖๑๕ คิว ท่านกินเมืองได้ ๑๒ ปี ^{๕๗} อายุได้ ๔๗ ปีก็จุกไปแด

พระองค์ณคนดุกมีอายุได้ ๓๐ ^{๕๖} รัชชกินเมืองแทนค้อยไป ศักราช
ได้ ๖๒๒ คิวบคิบเม็คเจ้าค้ำค้ำนาพระพุทเจ้าได้ ๖๒๒ คิว ^{๕๗} ท่านกินเมืองได้

๘ ปี ^{๕๗} อายุได้ ๓๗ ปีจุกไปแด ครวงนครจุกเมืองภูกามได้เป็นพระยา
ธรรมเดื่อ ก็ตั้งเห็นค้ำค้ำนาพระพุทเจ้าบมิได้รู้งเรื่อง ท่านจึงจุกมาคัต

ศักราชอันพระยาอชาตศัตรูเมืองราชคฤห็นครคัตเดื่อไว้คัวหนึ่ง ถัดบ
มาได้ ๖๒๒ คิวหนักคัตเดื่อใหม่คิงไว้คัวหนึ่ง ^{๕๗} ในเดือน ๖ เพ็ญวันศุกร์

๕ ^{๕๗} เสนบเตยี่แด ครวงนพระองค์วรรณเตูกพระองค์ณมีอายุได้ ๑๗ ปี ^{๕๗} ก็
จันเสวยเมืองโยนนครราชธานีคัวข้างแฉ่นท้นสืบค้อยไปถึงพระองค์วรรณ

นี้ได้ ๒ คนแด ศักราชได้ ๕๐ คิวบคิบเม็คเจ้าค้ำค้ำนาพานไปได้ ๖๓๑
พระวรรษาพระองค์วรรณท่านกินเมืองได้ ๕๐ ปี ^{๕๗} อายุได้ ๖๗ ปีก็จุกตาย

ไปแด

พระองค์มั่งคิงคนดุกมีอายุได้ ๓๕ ^{๕๖} รัชชเสวยราชสมบัติแทน ศักราช
ได้ ๓๐๐ ปีกาม่า พระพุทเจ้าค้ำค้ำนาพานไปได้ ๖๓๒ พระวรรษา พระองค์

มั่งถึงกินเมืองได้ ๕๐ ปี อายุได้ ๘๕ ปีก็จตุตถายุแด

ยกเอาพระองค์มั่งล้มตน้องผู้ตั้งท้องอายุได้ ๗๒ ปีชนเด็วยราช
ล้มบัตินแทน ศักราชได้ ๓๓๕ ตัวบักดใจมั่งล้มกินเมืองได้ ๘ ปี อายุได้
๗๘ ปีก็จตุตถายุไปแด

ยกเอาองค์พิชัยคนตุมมีอายุได้ ๕๓ ปีชนเด็วยราชล้มบัตินแทน
ศักราชได้ ๓๕๐ ตัวบักดใจ ท่านกินเมืองได้ ๓๗ ปี อายุได้ ๖๗ ปีแล้ว
ก็จตุตถายุไปแด

พระองค์กรมคนตุมมีอายุได้ ๕๓ ปีชนเด็วยเมืองแทน ศักราชได้
๓๗๘ ตัว คำัดนาพระพุทธรเจ้าได้ ๘๐๐ พระวรราชา พระองค์กรมเจ้ากิน
เมืองได้ ๕ ปี อายุ ๔๗ ปีก็จตุตถายุไป

พระองค์ชายคนตุมมีอายุ ๓๐ ปีชนเด็วยเมืองแทน ศักราชได้
๓๘๗ ตัวบักดใจ ท่านกินเมืองนานได้ ๒๐ ปี อายุ ๕๐ ปีก็จตุตถายุไปแด

พระองค์ชนคนตุมมีอายุได้ ๓๒ ปีชนเด็วยเมืองแทน ศักราชได้
๒๓๓ ตัวบักดใจ พระองค์ชนกินเมืองได้ ๓๕ ปีอายุได้ ๔๖ ปีก็จตุ
ตถายุไปแด

พระองค์ชนคนตุมมีอายุได้ ๒๘ ปีชนเด็วยเมืองแทนล้มไป ศักราช
ได้ ๒๓๐ ตัวบักดใจ ท่านกินเมืองได้ ๒๐ ปีอายุได้ ๔๘ ปีก็จตุตถายุไปแด

พระองค์ฟังคนตุมมีอายุได้ ๒๘ ปีชนเด็วยราชล้มบัตินตั้งต้นคติงค์
ต่อไป ศักราชได้ ๒๕๕ ตัวท่านกินเมืองได้ ๑๖ ปีแล้วก็จตุตถายุไปแด

พระองค์พิชัยคนตุมมีอายุได้ ๒๖ ปีชนเด็วยราชล้มบัตินตั้งต่อไป ศัก-

ราชได้ ๒๕๗ ตัวปกติได้ ทำนกินเมืองได้ ๑๕ ปีอายุท่านได้ ๔๒ ปีก็จึ
ไปแด

พระองค์เพียงตนดูมีอายุได้ ๒๔ ปีชนด้วยราชด้มบัคิด้บไป คัก-
ราชได้ ๒๕๘ ตัวปกติได้ ทำนกินเมืองได้ ๑๗ ปีอายุท่านได้ ๔๒ ปีก็จึ
ไปแด

กัยกเอาพระองค์พ้งตนดูมีอายุได้ ๑๘ ปีชนด้วยเมืองแทน คักราช
ได้ ๒๗๘ ตัวปกติเป้า พุทธเจ้านิพพานไปแล้วได้ ๘๐๐ พระวรราชาแด
พระองค์พ้งเจ้าด้วยเมืองโยนถนนครราชธานีไชยบุรีศรีช้างแด้นทั้นได้ ๒ ปี
อายุท่านพอเต็ม ๒๐ ปี ในกาดนหยิมมีขอมล้วยไชเมืองหนึ่ง อยู่หนรด
เป็นดูกเมืองล้วยเข้า แต่เช่นพระยาดิ่งหนวดิราชตนเป็นปฐมมหากษัตริย์
เจ้า มาตงเวียงพันธุดิ่งหนวดิตินครดูกัน ถ้าตบมาถงบดินแด
พระยาขอมอยู่เมืองอุโมงค์เส้แดนครทั้นเกิด ๕ คินทางแด พระยาขอม
ตนดำนมใจด้ทชรรมหยาบข้าทารุณนัถ เห็นพระองค์พ้งตนเป็นกษัตริย์
จิม โยนถนนครช้างแด้นทั้นหนมน้อยดิ่งนนั้น พระยาขอมดำคณนถักยกเอา
ก่าตงมาแด้นหนึ่งแด้วกมาพน ดูกชิงเอาเมืองทั้น เดือน ๕ แรมค่ำหนึ่ง
วันอาทิตย์ พระยาขอมได้เข้าเวียงโยนถนนครช้างแด้นทั้น ครวงนนั้นพระองค์
พ้งเจ้ามีใจอนบักดำแข็ง ก็ถววยเมืองให้แก่พระยาขอมดำคณเป็นดูก
เมืองนนเส้ยแด กาดนนั้นพระยาขอมตนนนครนมนได้เมืองแด้ว มินก
ขบพระองค์พ้งเจ้าตนเป็นกษัตริย์เป็นเค้านั้น แะนางเทวพร้อมด้วย

๑ อีกละดับเขียนว่า "เจ้า" ๒ กลับ

เสด็จมาด้วยไพร่ไทยทั้งมวต ให้ออกหนีจากเวียงให้สิ้นแล้ว ล้วนพระ
 ยาขอมคนนั้นก็เป็นกษัตริย์ด้วยเมืองโยนกนครบุรีข้างแฉ่งที่นั่นแต่ มีน
 ก็เข้าไปเอาตุ้มเมียเสด็จมาอำมาตย์และชาวขอมทั้งหลายแห่งมี นันมีใน
 เมืองเสดานครที่นั่น มาอยู่ในเวียงโยนกนครราชธานีไชยบุรีศรีช้างแฉ่ง
 ที่นั่นตั้งแต่ แล้วมีกษัตริย์พระองค์ฟงเจ้าไปเป็นแก้วบ้านตั้งอยู่เวียงดวะ
 ศรีทวง ริมหนองวันตกเฉียงเหนือ ริมแม่น้ำได้ภายหลังวันออกเฉียงใต้
 ชาติเจ้าแก้วที่นั่น

เหตุใดแต่ว่าเวียงศรีทวงนั้นจา ยามพระพุทธเจ้ายังธรรมานอยู่วัน
 นั้น ยังมีขุนตระผูหนึ่งเป็นลูกบุญเจ้าดาวจากเป็นแก้วนดอยขงนั้น ผู้พี่ชื่อ
 ตระกุม โภณมาตั้งอยู่ที่นั่น แล้วด้วยคำแก่พระยาอชุตราชกษัตริย์เจ้า
 เวียงโยนกนครที่นั่นแต่ บิดะสีทวง ีหมากพินหนอยน้อย นั้น จึงได้ชื่อ
 ว่าเวียงศรีทวงด้วยเหตุอันนั้นแต่

ครั้งนั้นพระยาขอมคนนั้นขับพระองค์ฟงเจ้าไปเป็นแก้วบ้านอยู่ที่นั่น
 แล้ว ก็ให้ด้วยคำใหม่บิตะสีทวงหมากพินแต่นั้นมา ไทยเราเป็นทุกขทั้ง
 เจ้าทั้งไพร่แต่ เหตุว่าขอมได้เป็นเจ้าก็เป็นทุกขได้หาคำทำวคำ มาด้วย
 ขอมแต่ พระองค์ฟงเจ้าไปเป็นแก้วบ้านอยู่เวียงศรีทวงได้บหนึ่ง ศักราชได้
 ๒๙๐ คิว วันนั้นนางเทวก็ประสูติลูกชายผู้หญิงให้ชื่อว่าทุกขิดกุมารแต่
 ท่านไปตั้งอยู่เวียงศรีทวงได้ ๓ บววันนั้น ศักราชได้ ๒๙๒ คิว ยังมีดำมเนร
 คนหนึ่งเป็นชาวศรีทวงทนมอายุได้ ๓๘ ปี แล้วท่านก็ลงไปไหว้มหาชาติ

๐ ไม่ทราบว่าจะไร ๒ หากคำหัวคำ อีกฉบับหนึ่งว่า "หาอ่อนคำแล้วคำ" คำว่า กล้วย

เจ้าแก้ว ก็ไปอาศัยนอนอยู่อารามหลังหนึ่งในเวียงโยนนครที่นั่น ใน
เดือน ๖ ออก ๑๔ ค่ำคืนนั้นรุ่งแจ้งแก้วเป็นเดือน ๖ เพ็ญวันพุธ ท่านถูก
แก้วก็ให้พระรัตนตรัยทั้งสามแก้ว ก็ถือเอาบาตรไปจะเดินบิณฑบาตได้
สามเรือนแล้วดำดัมไป ก็ไปถึงคุ้มน้อยแห่งพระยาขอมดำแก้ว ท่านก็
เข้าเพื่อจบกิณฑบาตนั้นก็ไปยืนอยู่กลางคุ้มที่นั่น กาดนั้นพระยาขอมเดิน
เห็นแก้วก็ถามพวกกรง ทงหลายว่า สามเณรที่ได้มาบิณฑบาตนั้นจา
พวกกรงทงหลายก็ให้ว่า เทว ข้าแต่ เป็นสามเณรถูกชาวศรัทวงนั้นจา
ครั้นนั้นพระยาขอมดำก็โกรธแล้วกล่าว ว่า ดูข้าด้วยพตอยเข้ามาคุ้ม
พระองค์กูตั้งดื้อจา สู้อย่าได้เอาข้าวกูไปใส่บาตรให้มันนะเนอ ขณะนั้น
เจ้าสามเณรน้อยคนนั้นได้ยินคำพระยาขอมดำกล่าวดังนั้นแล้ว ท่านก็
บังเกิดอิจจามานะโกรธในใจ แ้วก็ถอยหนีออกจากคุ้มพระยาขอม
แล้วไปยืนอยู่หน้าตะวันตกเฉียงเหนือแล้วกชนสู้อยู่กู่แก้ว กระทำปัทก
ษิณให้ว้มหาธาตุเจ้าแก้ว ก็ยกบาตรข้าวขึ้นใส่หัวถวายเป็นแทนแก่พระ
บรมธาตุทั้งบาตรทงชาวนั้น ก็ตั้งคำปรารภว่า ข้าชู้ ด้วยเดชอันผู้เจ้า
ได้เอาข้าวบิณฑบาตให้เป็นแทนแก่พระมหาธาตุเจ้าแก้ว ทงนไป ๗ วัน
ภายหลังนั้น ขอให้ข้าจุติตายจากชาติอื่นเป็นสามเณรนี้แล้ว ขอให้
ข้าพเจ้าไปเอาปฏิสนธิในท้องแห่งนางเทวีแห่งคามโกชกผู้เป็นแม่บ้านศรั
ทวงนั้นเทอญ ครั้นว่าผู้ข้าเกิดมาพ้นจากท้องแห่งมารดาแล้ว ขอให้ผู้ข้า
มีรูปอันงามและประกอบด้วยกำลังมีอายุมันยืน ให้เป็นที่รักจำเริญใจ

แก่พระยาศรีทองผู้เป็นบิดาแห่งข้าพเจ้า ครั้นว่าข้าใหญ่ขึ้นมาได้ ๑๖ ขวบ
 เข้าแล้ว ขอให้ขามชัยชนะปราบแพ้ ยังพระยาขอมดำคนหนวดด้วยสัตว์ดีเด
 เทอญ เหตุว่าพระยาขอมดำนอด้ทธรรมใจบาปมิรู้จักคุณแก้วทั้งด้าม
 แด่ วันนั้นก็เป็นวันอุโบสถเดือน ๖ เพ็ญแฉะ แด่แก้วมาแค้นแก้วทวดาทังหตาย
 ว่า โทษโค ตูกรทวดาทังหตาย อันอยู่รักษาศาสนาแตะมหาธาตุเจ้า
 ๘๕ เป็นเค้แตะรักษามืองทังมวด จึงมาเป็นดักขพระยานรูกบด้วย
 ข้าทุกตนเทอญ ว่าดั่งนั้นแตะ กักระทำเคารพยังมีมหาธาตุเจ้าได้รั้งแตะ
 กัถวย หนึ่งจากข้อม มหาธาตุเจ้าที่นั้นแตะ กัถงไปถึงต้นดอยกู่แตะหน
 ตะวันออกเฉียงเหนือ กัไปนั่งอยู่ในร่มไม้คนหนึ่งแตะกักับกินยงข้าวหน้า
 ดักอันแตะ ครันถึง ๗ วันกัรวดจติตายไปแตะ กัไปเอาปฏิธันชิในท้อง
 นางเทวีพระศรีทองวันนั้น

ราตรีจกโกตรุงนางกัเห็นยงนมตศณว่า ยังมีขางเผือกคนหนึ่ง
 มายืนอยู่ยงบริเวณบ้านที่นั้น กัผ่านเวียงต้องไปทางใต้ ครันพนเวียง
 แตะกัไปได้ถักดแทงคนทังหตาย แตะคนแตะนางกัตั้งคั้งชันตกใจ
 กัถว นางกัไปเอาให้เจ้าคนเป็นสามีฟังทุกประการ ครันว่าพระยาได้ยิน
 คำแตะ กัว่าฟังถักถวว่าดีถักถวมบุญจกมาเกิดในท้องแห่งนางฟังมี
 ๘๕ ฉะนแตะ นางจกรักษากรรมแห่งนางให้ดีเทอญ ว่าดั่งนั้นแตะนางกั
 ทรงกรรมแตะนั้นไปถึง ๗ เดือนดั่งนั้น นางกัมักใคร่ไต่เครื่องถักตรา

๑. แก้แปลว่า ชะนะ ในภาษาไทยทั่วไป วันไทยสยาม ๒. เห็นจะเป็น "ถอย"

๓. บริเวณ, ควาง

อาวุธทั้งหลาย ก็จึงไปไหว้ขอพระยาคนเป็นผิวให้เอาช่างเหล็กมาแปดง
 เครื่องทั้งหลาย ส่วนพระยาคนเป็นผิวก็กระทำตามคำแห่งนาง เอาช่าง
 เหล็กทั้งหลายมาตีแปดงเครื่องดำตราอาวุธทั้งหลาย เป็นต้นว่า ดาบ ดาว
 ตะหอกขัดดีนาคบั้นไฟทั้งมวด แด้วเต็นถึง ๗ เดือน นางก็อยากกิน
 ยิงเดือดขอมดำติดคมดาบ นางจึงให้ว่าดีพระยาคนเป็นผิวแล้ว ท่านก็
 ใช้คนไปชวนชวายให้นางได้กินแล้ว นางก็มีใจชมชื่นยินดีมากนัก ถึง
 ศักราช ๒๗๓ คิว ปีกาไล่ เดือน ๔ แรม ๗ ค่ำ วันอาทิตย์ ยามรุ่งแจ้ง
 ครรภันนางเต็มทศมาศได้ ๓๐ เดือนแล้ว นางก็ประสูติได้ลูกชายผู้หนึ่ง
 เกิดมามีวรรณเนื้อคนอันหมัดจดทมิได้ เป็นต้นดังไว้สะอาด
 แล้ว ครั้งนั้นญาติทั้งหลายฝูงอันมีอยู่ในบ้านศรีทวงนั้น และเสนา
 อำมาตย์พราหมณ์ปุโรหิตก็มารับเอาแล้ว เบิกบายนามกรเอา นิมิตต์
 อันงามเหมือนดังพรหมตงมาเกิดนั้น จึงได้ชื่อว่าพรหมกุมารนั้นแต่
 นั้นไปภายหน้าพรหมกุมารก็ชนใหญ่มาได้ ๗ ปีหาพยาธิโรคาไม่ได้ กุมาร
 ก็มีใจใคร่ได้ยังเครื่องดำตราอาวุธทั้งหลาย ก็เข้าไปอ้อนวอนขอยังพระ
 ราชนิดาให้เอาช่างเหล็กทั้งหลายมาแปดง กาดนั้นพระยาคนพ่อก็
 กระทำตามคำตักแห่งตนทุกประการ เอาช่างทั้งหลายมาตีหอกดาบดีนาค
 บั้นไฟทั้งมวดทุกบั้นมิได้ขาด คดอดถึงอายุกุมารได้ ๓๓ ชวบแล้ว

๑. สา เป็นทางเสียงของคำว่า "ไหว้" เป็นคำติดปากของไทยเหนือ ข้อมาจากคำว่า สาธุ
 อันมีในคำนมัสการที่พบทางนั้นไว้ก่อนอยู่เสมอ เป็นคำสุทธาของคำนมัสการ ๒ ไม่ทราบ
 ว่าอะไร

ศักราชได้ ๒๓๓ คิวบิตได้เดือน ๕ ออก ๘ คำ วอนองคาร ยามจะ

โกตรุง ครึ่งนพรหมกุมารท่านก็เห็นนิมิตฝันว่าเทวดามากด่าว่า ดูกร

พรหมกุมาร ท่านยังใคร่ได้ยังข้างตัวพิเศษดังนี้ ครั้นรุ่งแจ้งแล้วให้ท่าน

ตัดเอาข้อมไม้ได้ แล้วไปตั้งหน้าเอาข้อมไม้แม่ของนนเทอญ ข้างเผือก ๓

ตัวจะต้องนำมาแต่ ครั้นว่าได้ตัวตนนั้นก็จักได้ปราบทอว์ปทงดี ครั้นว่าได้

ตัวต้องนั้นจักปราบชมพูทอว์ปได้แท้ ครั้นว่าได้ตัวที่ตามนั้นจักได้ปราบ

ตานนาณะระขอมคำทั้งมวด ในกาดนั้นพรหมกุมารก็ตั้งตุงตนขึ้นมา แล้ว

ท่านก็เรียกเอาเด็กน้อยทั้งหลายพาไปเป็นบริวาร ๕๐ คนแล้ว ก็ตัดเอา

ข้อมไม้ได้ก็ตั้งไปตั้งหน้าหน้าแม่ของนนแล้ว ก็พากันยงอยู่ยงฝั่ง

น้ำทวนครุหนึ่ง กาดนั้นยังมีตุงหนึ่งใหญ่เท่าเทนชาว ชาวเป็นเบือ เป็น

เหตุของยาว ถัดยดองนามาริมฝั่งทวน ครึ่งนเจ้ากุมารกับตวยบริวาร

ทั้งหลายเห็นแล้วก็ตั้งตุงคกใจกลัวมากนัก ก็พากันถอยถอยอยู่ในที่

นั้น ฝ่ายภูตวันนั้นก็เลยดวงไปครุหนึ่ง แล้วเข้าต้องมาแถมอีกตุงหนึ่ง

ใหญ่ประมาณเท่าต้นศาลนน มีวรรณเต็มดวงทั่วทิศทั้งกตวยงนัก

มีเนื้อคนสั้นไปทงกาย ภูตวันนั้นก็ถอยหน้าต้องไปนนแต่ กาดนั้นพรหม

กุมารเจ้าก็มารำพึงว่า เทวดาด่าวอนิมิตดีให้แก่ภูตวันนั้นก็ยังมีข้างเผือก ๓ ตัว

ถอยต้องนามานัน บัดนั้นก็เห็นข้างตุงตุงตวยพลอยมาเห็นแต่ภู ๓ ตัว

นั้นแล้ว ชะรอยจักเป็นงู ๓ ตัวนี้แต่กระหากเป็นนิมิตแท้จริง ครั้นว่าภู

๑ ชื่อไม้ชะนิดหนึ่งในจำพวกไม้ไผ่ แต่ไม่มีหนามถ้าเล็ก ๆ มีแขนงเป็นขอคั่นนัก ๒ ไม้
ทราบว่าจะไร ๓ เลื่อมพราย

เขาก็ได้ ถัดจากบิณฑาคารแห่งคนดงนแด้ว ครั้นที่เราจกจับคองคตวนน
 ให้ตามเราเทอญ คายก็คายด้วยกันเทอญ ว่าดงนแด้วก็มาใกล้ในที่
 นั้น ท่านก็กระโดดลงไปจับคองคตวนนแด้ว ครึ่งนหมูปริวารทงหลด
 ก็ตามลงไปจับคตวนนพร้อมกันแด้ว กาดนงคตวนนก็บังเกิดเป็นช้าง
 ผีออกชนในบดเคียวนนแด้ว ครึ่งนพรหมกุมารเจ้าก็มีใจยินดียิ่งนัก ท่าน
 ก็เอาขอไม้ไต่เกาะให้ออกจากแม่น้ำทนน ช้างคตวนนก็มีไต่ออกดอยไป
 ตามนามายูริมฝั่งทนน ครึ่งนท่านก็ใช้ตูกน้องกตบคนไปกราบทูลพระ
 บิดาแห่งตนให้รู้ ครึ่งนพระบิดารู้แด้วก็เอาหม่อมมาทำนายคต หม่อมก็
 ทำนายว่า ให้ไต่เอาค้ำพินหนึ่งค้เป็นพานแด้วไปแห่แหนน้าหน้าก่อนจึง
 จกชนจากแม่น้ำ กาดนนโภชกแก่บ้านผู้พอนน ก็รับเอาช่างมาค้ยังค้ำ
 พินหนึ่งให้เป็นพานแด้ว ก็ให้ทุกชิตกุมารผู้เป็นพินนเอาไปให้แก่พรหม
 กุมารผู้้อง ครั้นไปถึงแด้วก็คตคตอยยังพานค้ำตูกนนั้น ส่วนว่าช่างเผือก
 คตวนนไต่ยงไต่ยังพานค้ำแด้ว ก็ออกจากน้าแม่ของคตด้วยลัวลัดดีเต สดถาน
 ทช่างทวนนอายุนนก็คตชอว่าคตวนนนนแด้ว ช้างคตวนนก็ให้นามชอว่า
 ช้างพานค้ำนนแด้ว

ครั้นว่าเอาช่างคตวนนมาถึงบ้านศรีทวงแด้ว ก็เข้าไปบอกแก่พระ
 บิดาว่า ข้าแต่พ่อพระยาเป็นเจ้า ตั้งแต่วันนไปภายหน้า ขอพ่อพระยา
 เป็นเจ้าอย่าได้สั่งลัวแก่พระยาชอมคนนนั้นคตไป แม้วามันจกมากกระทำ
 ดงดีก็ดี จึงไว้ชูระแก่ตูกเทอญ ว่าดงนแด้ว ในกาดนนั้นคตมโภชก
 แก่บ้านศรีทวงผู้เป็นบิดามันนามว่าพระองค์พงนน ก็มีใจยินดีกับคตด้วยตูก

ยิงนกแตก ก็ให้คนทงหลายแปงโรงให้เป็นที่ซ้างมงคตอยู่แล้ว ก็ให้
 ซ้างค้ำมาค้เครื่องซ้าง ค้อ ว่าภาชนะใส่หญ้าแตะรวงทอง ซิตวงเยียว
 ให้แล้วไปดวยค้ำทงต้น กาดน่นพรหมกุมารเจ้าก้แต่งให้คนอุปนิชิต
 ไปอยู่ยงเวียงโยนกนครทั้น ให้ฟังข่าวร้ายข่าวดีแห่งพระยาขอมดำ
 เป็ดียนก้นไปมามีได้ขาด ครั้นน้แก่บ้านศรีทวงคนพอก้ให้คนทงหลาย
 ซุดคูเวียงให้ด้แล้ว ก้เป่งนำมาใส่ให้ค้มคูเวียง แดวก้เป่งประคู
 หีบไซให้ด้แล้ว ก้ให้ชื่อว่เวียงพานแต่น้มา ส่วนพรหมกุมารน้
 ก้ให้หัดซ้างมงคตตัวน้แล้ว ก้หัดพวกด้้นาคแตะเบนไฟทงมวดไปทุกวัน
 มีได้ขาด คตขดมาถึงอายุได้ ๑๖ ขวบ แต่น้มาท้มีได้สั่งด้อยแก่พระยา
 ขอมดำค้อไปถึงด้ามบี ครั้นน้พระยาขอมดำก้บังเกิดความโกรชค้อ
 โภชกแก่บ้านศรีทวง จึงกล่าวแก่เสนาอำมาคย์ทงหลายว่ บดินซ้างด้อย
 เมืองศรีทวงน้ดงค้อ หาได้มาสั่งด้อยเหมือนแต่ก่อนไม่ขาดไปได้ด้ามบี
 แดวก้ มันพลอยกระด้างกระเดื่องแข็งเมืองอยู่นจา ดูทั้นทงหลายจง
 เร่งแต่งเอารวพดคนหาญทงหลาย ให้พร้อมเสร์จในภายในด้ามวอนน้ เรา
 พระองค์จกไปซ้ระซ้คักหมนุญเดี่ย อย่าไว้ให้เสียนหนามค้อไปว่าดงน้
 แดวก้ กาดน้ไทยวอนทงหลายอันเป็นอุปนิชิตแห่งพรหมกุมารน้ ได้
 ทราบแล้วกรับนำข่าวด้้นอันน้ไปกราบทุดแก่พรหมกุมาร แตะพระยา
 เจ้าตนเป็นพระบิดาให้รู้เหตุกาดน้ทงน้ ครั้นพระยาเจ้าทงด้้องได้รู้แล้ว
 ก้เร่งตระเตรียมเอาขงรวพดคนหาญทงหลาย มาไว้มีประมาณแด้นหน้

ไทยเหตวนกมีมากกว่าด้านคนเท่าว่าแคว้นหลวงแะแคว้นชวานันก็อยู่
 โกดพระยาชอมดำ ครั้นได้คนหาญมาแะว ก็ขุดดินไชยอนกดำ มีมือ
 ถือชุกกับแดงป็น แะวก็ได้ตั้งชนช้างเผือกแะวพานคำ มีหมอกความขี้
 พร้อมสัตว์พลือพานคำค้ำหน้าหยกพลออกจากรแะวียงพานคำทนนดง ค้อรบ
 พระยาชอมดำคณน ก็ไปพบกันกตางทุ่งดินชรายทนน ครวงนพระยาชอม
 ดำปรารธนาจักค้อรบกับเจ้าพรหมกุมาร ก็ไปท่นรบช้างทนนพระยาชอม
 ดำน ก็เห็นช้างมกคพานคำคณทนนอนพรหมกุมารเจ้าชอยุณน พระยา
 ชอมดำก็มีความสะตุงตกใจหวนไปทงตว แะวก็เห็นหน้ากตบคณวงน
 ไป ครวงนหมุ่ช้างแะวพระยาชอมดำทงทตยักแะกคณน เขยบย่ำ
 หัวชอมดำทงทตยตยมากนัคแะกกระจักกระจายพ่ายหนีไปสู้เวียง ล้วน
 เจ้าพรหมกุมารก็ช้างพาคนหาญเดยได้ไปกำจัดชอม ไปคตลตคตังเวียง
 โย..กนครหลวงนันแะ พระยาชอมดำก็พาตुकน้องเข้าในเวียง แะวปิด
 ประตูเวียงเดยทุกแะว ครวงนพรหมกุมารเจ้าก็ได้ช้างพานคำเข้าแะว
 ประตูเวียงทระดู เข้าไปกำจัดชบได้พระยาชอมในเวียงทนนผู้คนบ่าวไพร่
 แะวพระยาชอมดำก็ฉิบหายตยมากนัคแะว ครวงนพระยาชอมดำก็บ
 อยาจักทงอยู่ได้ก็ชบค้อนเอาพลแะตูกเมย พาออกหนีจากรเวียงโยนก
 เขียงแะนแะว ก็ต้องไปทักษินนคณนแะว

ล้วนพรหมกุมารท่านกก็ช้างพานคำคตวคดำ พาเอาคนหาญได้คค
 ตามกำจัดพระยาชอมดำแะวพอกชอมบรวิวารทงทตย คดำคบ้านบ้าน
 มีตักชทงทตยไปโกตยงนัค ฝ่ายมีตักชทงทตยครนได้เห็นแะว ยัง

พลโยธาก็แตกกระจัดกระจาย เข้าซ่อนอยู่ในซอกห้วยราวเขาต้นแดง
 พรหมกุมารกำจัดขอมไปมิได้หยุดหย่อน พ้นจากเขตต์แดนพ่อแห่งตน
 ไปได้เดือนหนึ่ง ถึงแดนเมืองตเวทียุก็มาต่อกันนั้นมีไต้ย่นย่อ ครึ่งนั้น
 พรหมกุมารก็กวรวดนอนอยู่นั้นคนหนึ่ง ส่วนพระยาอินทรก็แดงดุริย
 เหตุอันนั้น แดวกัมารำพึงว่าพรหมกุมารนี้เที่ยวกำจัดพระยาขอมดำและ
 พดขอมทั้งหลายไปถึงที่ใด ก็มิได้หยุดหย่อนดังนกจกจับหายต้นแดง
 ควรจุกโปรดเอาชีวิตชาวขอมทั้งหลายไว้เทอญ ว่าดังนั้นแดวกัมบังคับ
 ยังเทวบุตร ให้ลงมาเนรมิตกำแพงหินศิลากันหน้าแห่งพรหมกุมารไว้
 ส่วนพรหมกุมารก็ดับเดียวในที่นั้น ครึ่งนั้นเหล่าขอมดำทั้งหลายก็ไต้ย่น
 ชีวิตพ้นจากความตายเล็กน้อย ก็พากันพ่ายหนีเดี่ยวตามดำเนินแม่ระมิง
 ไปไกลนักตลอดถึงริมหน้าแม่สมุทรแล้ว ก็ไปพักอยู่กลางทุ่งหลวงแห่ง
 หนึ่ง เป็นเขตต์แดนแห่งเมืองอินทปัฐานครที่นั่นก็อยู่ประจำยังที่นั้น ครึ่ง
 นั้นส่วนพรหมกุมารเจ้าก็ไต้ย่นขอมทั้งหลายดำไว้แล้ว ก็เอาวิ
 พดสถโยธาแห่งตนกลับคืนมา เก็บเอาเงินค่าอันขอมทั้ง
 หลายหากทั้งเดียนั้น ได้ช่างได้มังกลับมาได้ ๒๐ วัน ก็มาถึงเวียงโยนก
 นครไชยบุรีศรีช้างแถม อันเป็นที่อยู่เก่าแห่งขอมนั้นแล ส่วนว่าขอม
 นี้ย้ายหนีจากเมืองอุโมงค์เสตานครที่อยู่เก่าแห่งนั้น แดวกัมาชิงกิน
 เมืองโยนกนครเขื่องแสนนั้นอยู่ได้ ๑๘ ปี พรหมกุมารเจ้ากำจัดพวก
 ขอมพ่ายหนีไปอยู่ริมสมุทรนั้น เมืองขอมก็หากคนอยู่มิได้แต่นั้นมา ครึ่ง
 นั้นพรหมกุมารก็ให้บริวารทั้งหลาย คบค้ำยังเวียงโยนกนครเขื่องแสน

ทนนให้เวียบร้อยแล้ว ก็ตั้งจิตบ่คั้นมาด้วยเงี่ยงพานคำที่อยู่แห่งคณนั้น
แฉง ด่วนว่าข้างแกว่พานคำคณนั้น ครั้นว่าไปถึงเมืองแล้ว พรหมกุมาร
เจ้าก็ตงจากหลังเปิดองเครื่องแต่งองค์เสร็จแล้ว ก็ตั้งจิตแห่หนีออก
จากเวี่ยงพานคำไปหนอากเนย้แล้ว ท่านก็ใช้ให้คนทั้งหลายได้ตามไป
ก็เห็นย้งข้างคณนั้นกบกดตายเบ็งไปดังเก่าที่หนีเข้าสู่อุดอยไปแล้ว กาดนนั้น
คณทั้งหลายก็ไปไหว้ดำตามเขาทีนั้น เหตุคณนั้นคยอนนั้นคยูกตง
ทง ทนนจึงได้ชอว่าคยอข้างงคณนั้นมาเด

ครั้นพรหมกุมารเจ้าก็บังคับเดนาอำมาตย์ประชาชนรราชฏรทั้ง
หลายให้แผ้วถางหนทางหาดวงคองแต่เวียงบ้านพานคำทีนั้น ตลอดไปถึง
เวียงหาดวงทีเก่าเด ศักราชได้ ๒๕๘๘ ตัวบ่กิดเข้า พระองค์พงกษัตริย์เจ้า
พ่ายขอมหนีไปเป็นค้ำบ้านศรีทวงอยู่นานได้ ๑๘ ปี เดือน ๘ เพญวันจันทร์
ก็ได้อัดดีจาคราพตโยชามาด้วยเมืองโยนถนนครไชยบุรีศรีข้างแฉงเวียง
หาดวงทีเก่า ได้เป็นมหากษัตริย์เจ้าชาัดองครวงนนั้นเด ครั้นนทานก็
ให้พรหมกุมารคณตูกเป็นอุปราชาคองเมือง ส่วนพรหมกุมารเจ้าก็มี
วิบ ยกให้ทุกชีวิตผู้เป็นอุปราชแฉงเมือง อยู่รองมหากษัตริย์คณพอ
นนั้นเด

ทันจกगतาวด้วยกษัตริย์ทั้งหลาย ตั้งแต่พระยาสึงหนวดคิราชเจ้าคณ
เป็นปฐมคองเวียงพันธุสิงหนคินนครราชธานีถาดับมาได้ ๓๕ คณ ก็มีได้
เอาไพร่เมืองมาเป็นเทวด์คัดักคณเด ก็เอาคองค้คยวคณนั้นมาทูก
พระองค์ เตะถึงพระองค์พนนก็เอาไพร่เมืองมาเป็นเทวด์คตอถึงพระ

องค์พระเจ้านแด ครึ่งหนท่านกไปขอเอาตุ้กพระยาเวืองแก้วเวียงไชย
 นารายณ์เมืองมุต อันเป็นตระกูลเดียวกันแต่ชั่วพระองค์นารายณ์น
 ดำดับมาได้ ๓๓ คนมาถึงพระยาเวืองแก้วกนเมืองนี้ มีตุ้กชื่ออานางแก้ว
 สุภานัน ก็เอามากระทำอาวาทมกคตให้แก่พระองค์พรหมราชเจ้าตนเป็น
 ราชบุตรนนั้นแต่ ครึ่งหนพระองค์พรหมกุมารเจ้ากัมารำพึงว่า กตวั
 ซาคักเกำขอมท้งหตายนนพตกคินมาเบียดเบียนพระยาเจ้าตนเป็นบิดาแห่ง
 ตนค่อไปภายหน้า ก็ขออนุญาตกบัด้วยพระเจ้าตนเป็นพ่อ แด้วจักไปตั้ง
 เวียงกิดอยูนนแต่ เดือน ๒ เพี้ยวันพุธพระองค์พรหมราชเจ้า ก็เอานาง
 เทวีแตะยศบิวารแห่งตนได้แล้ว ก็เสด็จไปตั้งเวียงอยู่ฝ่ายหน้ากุกกุฏ
 นท้ทกษินธ์ถานกาไต ครันไปถึงแล้ว ก็ขุดคูเวียงให้เป็นเวียงอันมั่นคง
 ดั้แล้ว ก็เข้าตั้งอยู่ในที่นั้นเรียกว่าเวียงไชยปราการนนั้นแต่ ดุกแต่เวียง
 โยนกนครหตวงไปหาเวียงไชยปราการนนี้ไกลกนคินทางหนึ่ง แตะใน
 เวียงตูกนนี้คือว่า เวียงโยนกนครหตวงหนึ่ง เวียงไชยนารายณ์แคว้นชวา
 หนึ่ง เวียงไชยปราการหนึ่ง เวียงบ้านพานคำแคว้นช่ายหนึ่ง ก็ตั้งอยู่ปาน
 กตางแตะนาติดกนพอแม่ไก่ดำกักัน เป็นอันหนึ่งอันเดียวแต่

กาดนนี้คำัดนาพระพุทธรเจ้าตวงไปได้ ๘๘๘ พระวรราชา ยังมีมหา
 เถรเจ้าตนหนึ่งชื่อพุทธโฆษาจารย์ อยู่บ้านโกศตยั้งเมืองสุขรรวมวัดฝ้าย
 หน้าแม่คงกัตะวันตก ท่านก็ตงไปม้าง ธรรม ๘๘,๐๐๐ พระธรรมขันธ์ใน
 มหาปราสาทในตงกาทวัป จักเอามาเผื่ออยู่ในท่วปตั้งแต่ตั้งเมืองไชย

ปรากฏแล้วได้ ๓ ปี ถึงศักราชได้ ๓๐๒ ตัว มีเตาไฟเดือน ๖ ออก ๘ คำ
 วันจันทร์ มหาพุทธโฆษาเถรเจ้ายกเอาธรรม ๘๕,๐๐๐ พระธรรมชั้น
 แห่ดำดับมายังเมืองสุธรรมวดีหงษาวดีและภูกามมตราขังมวดี อ้อม
 มาถึงเมืองโยนกไชยบุรีศรีช้างแค้น^{๘๕} พระมหาเถรเจ้าคนหนักนมนต์เอา
 พระมหาธาตุกระตูกหน้าผากแห่งพระพุทธเจ้าแต่ตั้งกาทั้งสามสถาน คือ
 ว่ามหันตา มัชฌิมา ชุตตกา ทั้งปวงมี ๑๒ พระองค์ ครั้นนั้นพระพังคราช
 กษัตริย์เป็นประธานและพระไชยনারายณ์กับทั้งพระองค์พรหมราชเจ้า ก็
 พร้อมกันกระทำพระโกศเงินพระโกศทอง รับเอาซึ่งพระโกศแก้วได้พระ
 บรมธาตุนั้นแล้ว มหาพุทธโฆษาเถรเจ้า ก็เอาธาตุเจ้าให้พระยาเรือน
 แก้ว^{๘๖} นมหันตองค์หนึ่ง มัชฌิมาสององค์แล้ว ให้มหาเถรเจ้าคนชื่อว่า
 ยากระเป็นประธานและพระยาเรือนแก้ว ให้พร้อมกันเอาไปบรรจุไว้กถาง
 เวียงไชยনারายณ์เมืองมุตกั้น^{๘๗} ชื่อว่า ธาตุเจ้าจอมทองนั้นแล ส่วนว่า
 มหาพุทธโฆษาเถรเจ้าเป็นประธาน และพระองค์พังกษัตริย์เจ้าและพระ
 องค์พรหมราชเจ้าก็พร้อมกันนิมนต์เอายังพระบรมธาตุเจ้าทั้ง สามสถาน
 รวม ๑๒ พระองค์ ก็ห้ามพระโกศมหาธาตุเจ้าไปบรรจุไว้ยังคดียน้อยที่
 หนึ่งที่พระพุทธเจ้าฐาปนาแก่ธาตุเจ้าแล้ว ก็ทำนายว่าภายหลังจักได้ชื่อ
 ว่าจอมกิตติแต่ แดวก็พร้อมกันก่อเจดีย์กว้าง ๓ วา สูง ๒ วา ๒ ศอก
 ในเดือน ๖ เพ็ญวันจันทร์ก็ดำริจะบริบูรณ์แต่ ให้จัดของพร้อมกันทั้งต้อง
 หลั่ง คือว่าจอมกิตติและจอมทองกถางเวียงไชยনারายณ์ที่หนึ่ง ณวัน
 เดือน ๗ เพ็ญวันพุธ ท่านให้เป็นมหาปางอันใหญ่บริบูรณ์แล้ว มหาเถร

เจ้าดำดับแจกไปทำพระพุทธรเจ้าแจกไปทุกประเทศราช ส่วนพระยามหา
 กษัตริย์เจ้าทางสามพ่อตูกก็เสด็จไปสู่เวียงแห่งตนแล้ว ก็อยู่กระทำบุญ
 ให้ทานบิมีไตชาด ศักราชได้ ๓๔๔ ตวบดับเข้า พระองค์ฟังเจ้ากินเมือง
 นานได้ ๕๔ ปี อายุได้ ๗๖ ปีก็จตุตตายไป

ยกเอาอุปราชาทุกชิตคนตูกอายุได้ ๕๕ ปีชนเดด้วยราชส้มบัตเมือง
 นครโยนกเชียงแสนดับต่อไป พุทธศักราชล่วงไปได้ ๘๖๘ พระวรราชา
 ศักราชได้ ๓๔๘ ตวบักดใจทุกชิตพระองค์กินเมืองได้ ๑๖ ปี อายุท่าน
 ได้ ๗๐ ปีก็จตุตตายไปแด

ยกเอาพระองค์มหาวรรณตูกมีอายุได้ ๔๖ ปี ชนเดด้วยราช
 ส้มบัตเมืองโยนกนครราชธานีไชยบุรีศรีช้างแสนแทนดับต่อไป ส่วน
 พระองค์พรหมราชเจ้าตนเป็นหน้าท่าน ก็อยู่เดด้วยเมืองไชยปราการที่นั่น
 มีได้กตบคินมากินเวียงโยนกนครหลวงแด บ้านเมืองทงปวงกรุงเรือง
 ดอดมาเป็นลำดับ พระองค์พรหมราชเจ้าเป็นต้นคำดนา บ้านเมืองทง
 ปวงก้น้อมนำมาสู่มหากษัตริย์ ประดุจดังบิดาให้ได้เป็นกษัตริย์เจ้าแห่ง
 ตานนาไทยถ้วนตงบดงเก้าวั้นนั้นแด พระองค์สร้างเวียงไชยปราการ
 แด อยู่เดด้วยมานานได้ ๕๘ ปีมีตั้ง มาราว์หิงสาเบียดเบียนแด ศักราช
 ได้ ๔๕๖ ตวบเมิงเมต พระองค์พรหมราชเจ้ามีอายุได้ ๗๗ ปีถึงซึ่ง
 ทิวคตไปแด แด้วยกเอาพระองค์ไชยสิริตูก มีอายุได้ ๔๘ ปีชน
 เดด้วยราชส้มบัตยงเวียงไชยปราการที่นั่นดับต่อไป พระไชยสิริเดด้วย

มหาราชเจ้าชาติเวียงเวลาดูกินถูกสัญญา ดำถนเคระหรัยตกพุมเหมือน
 จักได้เป็นข้าท่าน ถ้ามีเช่นนั้นก็จักเสียเมืองเป็นมั่นคง ขอให้องค์พระ
 เป็นเจ้าพิจารณาไว้เทอญ พระองค์ไชยสิทธิ์เจ้าได้ทราบเหตุดังนี้ ก็
 กล่าวว่เราบได้เป็นข้าผู้ใด เราจักตั้งเมืองให้เขาเสียหนักเห็นจักสมควร
 แด่ก็บ่าวร้องเด่นอำมาตย์ประธานราษฎรทั้งหลาย ให้ดำเอาข้าวได้
 ใถ่ได้ถุงพอประมาณแล้ว ศักราชได้ ๓๖๖ ตัวปีเมืองได้คำดนาพระพุทธเจ้า
 ด่วงไปพันเค็มบริบูรณ์นั้นเดือน ๘ แรมค่ำ ๓ วันพลูหัดบตี ท่านก็มีอาชญา
 ให้ไปปองเอาคนครว्हั้นไปนั้นเด กาดนั้นล่่วงว่าพระยาสุธรรมวดีก็มา
 ได้เวียงเปตำหามผู้คนไม่ เห็นแต่เท่าไฟไหม้ข้าวแฉะเรื่อนนั้นก็มีอาจัก
 ตามไปได้ ก็พาเอารวโงษาหนักดับคั้นเมื่อหามบ้านเมืองนั้นเด ล่่วง
 พระองค์ไชยสิทธิ์เจ้าก็ปองเอาคนครว्हั้นไป จักหั้นไปหาเวียงโยนกนคร
 ราชธานีไชยบุรีศรีช้างแฉ่นหลวงนั้น ก็ไปไปได้เหตุว่าฝนตกน้ำแม่กุกกุก
 นทีนองมากนัก ก็พากันพายหั้นไปทางตะวันตก ต้องได้ไปทางผาหั้น
 ผาแฉ่นแล้วต้องไปทางตะวันตก เข้าชมพุกคือ ว่าดอยด้วยนั้นก็อยู่บได้
 กตัวขี้กก็จะติดตามมาหั้น ก็พากันหั้นไปทางตะวันตกนานได้เดือน ๓
 ก็ไปถึงที่พระยาพรหมราชคนพ่อแห่งท่านได้ขอมไปถึงที่นั้น

ครั้นนั้นก็รอนถึงท่งพระยาอินทร์ ครั้นพระยาอินทร์ได้ทราบเหตุ
 การณดงนั้น ก็ลงมาแหรมิคเป็นตาผ้าขาวคนหนึ่ง แด่ก็มาอยู่ใกล้ข้าง
 ที่นั่งกล่าวว่ ดูกร มหาราช ท่านจงตั้งเมืองอยู่ฐานะที่นเทอญ เป็นชัย
 ภูมิดับมีข้าศึกศัตรูจักมาเบียดเบียนท่านเด ว่าดงนั้นแล้ว พระยาอินทร์

ก็กลับหายไปในกาลนั้น พระองค์ก็ย้ายยังหมู่บริวารอยู่ที่นั่นสามวันแล้ว
เดือน ๘ แรม ๔ ค่ำ วันอังคาร ท่านก็สร้างเวียงอยู่ที่นั่นแล้ว เรียกชื่อ
ว่าเมืองกำแพงเพชรนั้นแต่ เหตุเอานี้มีคัมภีร์พระยาอินทร์นรมิตกำแพง
หินกนพรหมกุมารผู้เป็นพี่ราชบิดาของท่าน ครั้นเมื่อได้พระยาขอมดำ
ไปในั้นแต่ มีคนแค้นครวก็ตั้งอยู่ริมหน้าแม่ระมิงตราบแถวดับแต่ ก็
เปลี่ยนนามว่าพระองค์ไชยศิริเชียงแสนนั้นแต่ แค้นนั้นมาหากษัตริย์เจ้า
ทั้งสองเมืองพี่น้องก็พลัดพรากไกลกันไปแต่่นั้นมา กษัตริย์ไทยเราเคย
แตกเป็นสองกษัตริย์แต่่นั้นมาเวียงไชยปราการแคว้นไตก็กร้างไม่มีผู้คน
แต่่นั้นมาแต่ ศักราชได้ ๔๖๘ ควปีกตสัน พระองค์มหาวรรณเจ้ากิน
เมืองนานได้ ๒๓ ปี อายุได้ ๖๗ ปี แล้วยังก็ตายไปแต่

ก็ยกเอาพระองค์มหาชัยชนะเจ้าคนลูกมีอายุได้ ๔๖ ปีขึ้นเป็นกษัตริย์
ด้วยเมืองแทน ในเมืองโยนกนครราชธานีไชยบุรีศรีช้างแสนแทบดับไป
ศักราชได้ ๔๖๗ ควปีเม็งเม้าคำสดาพระพุทเจ้าดวงไปได้ ๓๐๐๓ ปี พระ
องค์มหาชัยชนะเป็นกษัตริย์มาได้ปีหนึ่งอายุได้ ๗๐ ปี เดือน ๗ แรม ๗ ค่ำ
วันเสาร์ ครั้นนั้นคนทั้งหลายก็ไปเที่ยวยังแม่น้ำกุกกฐันที่ได้เห็นยังปลา
ตะเพียนเผือกตัวหนึ่ง ใหญ่เท่าต้นตาลยาวประมาณ ๗ วา แล้วเขาก็พา
กันไปทูปปลาตัวนั้นตายแล้ว ก็พากันตากมาถวายมหากษัตริย์เจ้า พระ
องค์ก็มีอาชญาให้ตดเป็นท่อนแจกกินกินทั่วทั้งเวียงนั้นแต่ ครั้นว่าบริ
โภกกันเสร็จแล้วตั้งนั้น ด้วยอาทิตยก็ตกไปแล้ว ก็ได้ยินเสียงเหมือน
ดังแผ่นดินดังดินไหว ประจักษ์ดังว่าเวียงโยนกนครหลวงทวนจัก

เกิดออกจกฟงไปนนแด แดวกหายไปครงหน้ง ครนถงมชฉิมยามก้ชา
 ด้งมาเป็นค้บรล้งองแดวก้หายนนแด ก้งบ้ฉฉิมยามก้ชาด้งมาอ้กเป็น
 ค้บรล้งาม หนท้ด้งามนด้งยงก้ว้ท้กคร้งท้กครวาท้ไดยนมาแดว้ กาดน้
 เวียงโยนกนครทลวงท้หนก้ยบจมดงเกดเป็นหนองอ้นใหญ่ ยามนคนท้ง
 ทลายอ้นมีในเวียงท้หน มีพระมหากษัตริย์เป็นประธาณ ก้ฉฉินฉฉิบหาย
 ตกไปในนาท้หนด้งน ยงเหต้ออยุ้แคว้เรื้อนยายแม่หม้ายเฒ่าหต้งเดี่ยวนน
 แด ค้นหนร้งแจ้งแดว้ดงนชุนพ้ณาแะนายบ้านท้งทลายอ้นอยุ้นอก
 เวียงน้ เขาก้ก้ถ้วก้นว่าในค้นท้แเดว้ไปน้ เป็นเหตุด้งใจไดยนเดี่ยง
 เหมือนด้งเดี่ยงฟ้าวร้งด้งนหนนไหวไปทวท้งเวียง ควรวาท้งทลายจะ
 เข้าไปปฏิบศค้ท้ให้รู้แจ้งว้ด้งนนแเดว้ ชุนพ้ณาแะนายบ้านท้งทลาย
 ครนบริโภคช้ว้งายเด็ร้งแเดว้ ท้างก้ฟากนเขามาด้งเวียงเพือจกค้ยง้เหตุด
 การณน้ๆ ครนมาถ้งแเดว้ก้มีไดยนด้งใจ เห็นแคว้นาทวมไปท้งนน ก้บ
 เห็นเรื้อนยายแม่หม้ายเฒ่าหต้งหน้ง เขาก้พร้อมก้นเรี่ยกเขายายแม่
 หม้ายเฒ่าน้มาเดว้ ก้ถ้ามว่า ค้ถกรแม่เฒ่า เป็นเหตุดการณ้อย่างใจเวี่ยง
 แะเจ้านายของเราจ้งจมดงฉฉิบหายเดี่ยงด้งน บ้างนไดยนเห็นเหตุดการณ
 ด้งใจฉ ฉาดน้ยายเฒ่าแกก้ชานว่า เออ บ้าก้ยง้รูด้งก้ถ้วแเด ในฉฉิน
 ฉฉินเจ้านายท้งทลายท้างน้เขาปดตะเพียนเผือคค้วหน้ง มาถววายพระ
 มหากษัตริย์เจ้า ก้เขาปดน้ฉฉแจจ้ยก้ก้ก้ทวท้งเวียง ในฉฉินนถ้ง
 เวลาเย็นมายง้มีมาณพชายหน่มผู้หน้งตค้ก้ไดยนมาถ้งบรู้ ก้มาขอจอดเรื้อน
 บ้าท้หนแเดว้บ้าก้เขาช้ว้ทำให้เขาบริโภค เขาก้มีไดยนบริโภคยง้อาหารของ

ข้าเขาก็กถามข้าว่า ดูกรข้าชาวเวียงทงพากันเอาตั้งโตมาบริโภคนกคุดหอมยิ่ง
 นกทงทงเวียงนจา ข้าก็บอกเขาว่าชาวเมืองทงทงหายได้ปลาตะเพียนเผือก
 ใหญ่ตัวหนึ่งมาแบ่งกันกินทงทงเวียง ว่าตั้งนั้นมาณพญานกถามว่า ข้า
 ยังได้กินกับเขาหรือว่ามีได้กินนจา ข้าก็กล่าวว่า ข้าเป็นคนเฒ่าคนแก่
 เป็นแม่ร้างแม่หม้าย บ่มีตุ้มหัดานผู้ใดใครเขาจะให้ข้ากินหัดานเอ๋ย
 มาณพญานกตัวแก่ข้าว่า ข้ามิได้กินก่ดแล้ว ข้าอย่าได้เอยากินกับเขา
 เทอญว่าตั้งนั้นแล้ว ประมาณครู่หนึ่งมาณพญานกตัวว่า ข้าจักไปเที่ยวลัด
 ครู่หนึ่ง พอมาณพญานกจะไปก็กล่าวตั้งกับยายแม่หม้ายว่า ถ้าหากหัดาน
 ไปแล้วมีเหตุการณตั้งใดบังเกิดขึ้นก่ด ข้าได้เห็นหน้าหัดานอย่าได้ตั้ง
 เรือนไปแห่งใด ว่าตั้งนั้นแล้วก็หันไป แลขวานักเขาไปนอนอยู่ประมาณ
 ครู่หนึ่ง แลวกก็โดยนเดียงตั้งต้นหวนไหวเป็นตั้งเรือนหัดมตงไปเป็นที่
 กตวยงนิก ก็ดูจากที่นอนชนแล้วก็มาคิดแต่ในใจถึงคำซึ่งมาณพญานก
 ตั้งไว้ ก็กตบเขานอนเดียงตั้งเก่า เดียงอนนหนักตั้งไปถึงกตางคินคำเข้า
 ตั้งมาถึงตองที่ข้าก็ดูออกไปถึงประตูเรือน ก็คิดถึงคำหัดานพญานก
 ครึ่งหนึ่ง ก็กตบเขามาอนเป็นคำรบตองเดียงอนนหนักตั้งไป ๆ จวนถึง
 ย่ำรุ่งยังตั้งกว่าแต่เก่าก่อน ข้าก็งกตวหนักชน ก็ดูออกไปถึงหวับนใด
 ก็มองไปทางทิศใต้ทิศเหนือก็เห็นแต่หน้าทวมไปตลอดทงเวียง ชุนพันนา
 แลระนายบ้านทงทงทงก็ถามว่า ปลาตะเพียนเผือกตัวนั้นโคประมาณเท่า
 ใดจ่า ยาเฒ่าแก่ก็กล่าวว่าเท่าใดก็มิได้เห็นปลาตัวนั้น แต่ว่าเขาทงทงหาย
 ได้ปลาเอาปลาตัวนั้นมาพอเป็นทางนำว่าตั้งนั้น ทนนักได้เชื่อว่าแม่หาดาก

แค้นหมาแดง เมื่อนั้นเขาโจทหนักว่าประมาทคนเข่านักผิดแท้หนอ บ่ควร
 เราจักประมาท ว่าดังนั้นแล้ว เขาก็พร้อมกันเอายายเฒ่าผู้หนึ่งไปเลี้ยงดู
 เสียให้บริบูรณ์แล้ว เขาก็ถนัดแต่ว่าทำพระยาต่างประเทศ ประการ
 หนึ่งเขาก็ถนัดแต่พระยาเวียงไชยนารายณ์ เมืองมุตแคว้นชวามันมาซึ่งเอา
 ราชสมบัติบ้านเมืองแดง ครั้นนั้นพระยาศรัยหัตถ์ถูกพระยาศรัยฟ้ากิน
 เวียงไชยนารายณ์ที่นั่น ต่อกันนามมิได้ขาด เหตุดังนี้เขาก็ปรึกษา
 พร้อมกันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันแล้ว ก็ยกเอาโธษกแก่บ้านบุญผู้หนึ่งชื่อ
 ว่า ชุนตงนั้นให้เป็นใหญ่แก่เขาทั้งปวง ศักราชได้ ๓๗๖ ตัวปีเมืองเฒ่า
 เดือน ๘ ออก ๗ คำวันอังคาร เขาทั้งหลายก็พร้อมกันสร้างเวียงดู
 หนึ่งริมฝั่งน้ำแม่ของ กำตะวันตมมีหินตะวันออกเวียงโยนกนครเก่าคือ
 ว่าเวียงอันจมดลงไปแต่ ครั้นสร้างบริบูรณ์แล้วก็ให้ชุนตงตั้งอยู่เป็นใหญ่
 แก่บ้านเมืองแห่งเขาแล้ว ก็เรียกว่าเวียงปริกษานั่นแต่ แค้นหมาหมา
 กษัตริย์เจ้าอันเสวยราชสมบัติเมืองโยนกนครเชียงแสนนั้น ตั้งแต่ปฐม
 มั่งคั่งหนวตกุมารเป็นต้นมา ตั้งให้เป็นเมืองพันธุสิงหนดินคร ถ้าดับ
 ดับสลายมาได้ ๔๕ ราชวงศ์ และมาสิ้นเสียคราวนี้แต่ แค้นไปภายหน้า
 วงศ์มหากษัตริย์ก็เป็นอันสิ้นสุดลง

ตั้งแต่นั้นต่อไปไพร่แดงเมืองต่อไปแต่ ศักราชได้ ๓๗๘ ตัวปีก็เกิดได้
 ชุนตงนั้นได้เป็นเจ้าของแล้วก็ชักชวนไพร่บ้านพลเมืองทั้งหลาย ก่อ
 สร้างมหาเจดีย์ถว้พระพุทธเจ้ามานอน แล้วเอาเกศาธาตุบรรจุไว้ที่

๑. บางแห่งก็เป็นภาคพันธุสิงหนดินคร

๒ พระองค์ท่านายว่า สัถยานทันทจกได้ชื่อว่าธาตุเจ้าตอยชนนแต่ ก็มีใน
 ที่จมีใกล้เวียงแห่งตนนั้นแต่ กระทำเสร็จแล้วก็ถดองทำบุญให้ทาน
 ดำไว้บริบูรณ์เดือน ๒ เพ็ญวันศุกร์ ศักราชได้ ๓๘๒ ตัวปีเมืองเบา ขุน
 ดงกินเมืองมาได้ ๑๓ ปีก็จตุตถายไปแต่ ยังมีนายบ้านผู้หนึ่งชื่อว่าขุนชาว
 ขนกินเมืองต่อไปได้ ๗ ปี ศักราชได้ ๔๘๒ ตัวก็จตุตถายไปแต่ ขุนตาน
 ขนกินเมืองต่อไปได้ ๘ ปี ศักราชได้ ๕๐๐ ตัวปีดวงเม่าก็จตุตถายไป
 ขุนทานกินต่อไปได้ ๘ ปี ศักราชได้ ๕๐๗ ตัวปีเมืองเต่าก็จตุตถายไป ขุน
 ตามกินต่อไปนานได้ ๓๐ ปี ศักราชได้ ๕๓๖ ตัวปีระววยซงก็จตุตถาย
 ไป ขุนคนกินเมืองต่อไปได้ ๕ ปีก็จตุตถายไปแต่ ขุนติมกินเมืองต่อไป
 ศักราชได้ ๕๒๐ ตัวกินนานได้ ๗ ปีก็ตายไปแต่ ขุนแดงกินต่อไปได้ ๕
 ปีศักราชได้ ๕๓๐ ตัวก็ตายไปแต่ ขุนจันกินต่อไปได้ ๕ ปีศักราชได้
 ๕๓๓ ตัวตาย ขุนคงกินต่อไปได้ ๕ ปีศักราชได้ ๕๓๗ ตัวตาย ขุนจอม
 กินต่อไปได้ ๖ ปีศักราชได้ ๕๔๑ ตัวตาย ขุนชงกินต่อไปได้ ๓ ปีตาย
 ขุนชิงกินต่อไปได้ ๘ ปีศักราชได้ ๕๕๐ ตัวปีระววยใจก็จตุตถายไป ขุนอิทธิ
 กินต่อไปได้ ๔ ปีตาย ขุนสุทธิกินต่อไปได้ ๕ ปีตาย ขุนสุขกินต่อไปได้
 ๒ ปีมาถึงศักราชได้ ๕๕๘ ตัวปีเบิกเส็ด ทั้งมวดรวมได้ ๑๑ เช่นขุนกิน
 เมืองแต่ ตั้งแต่ศักราช ๑๑๑๘ พระวรวงษานนั้นมาตลอดถึงศักราช ๕๕๘
 ตัวนี้ ชาติเชื้อชตติยราชวงศ์มหากษัตริย์ อันเสด็จราชสมบัติในเมือง
 โยนกนครที่นี้ แต่เช่นสิ่งหนวดิราชกุมารปฐมกษัตริย์ดำดับมานั้น ก็
 ดันสุดหม่นหมองบ่งรุ่งเรืองมาแต่ กต้าวร้องตำนานนิทานเมืองโยนก

นครทั้งมณฑลตั้งแต่ปฐมมุตถึงหนวศิราชกุมาร มาแต่เมืองราชคฤห์
 หลวงไทยเทศมาตั้งให้เป็นเมืองพันธูถึงหนดินคร ตลอดจนถึงพระพุท
 เจ้าแห่งเราได้ครัดศัพท์บัญญัติญาณแล้วเสด็จมาโปรดในที่นั้น ครั้น
 ต่อมาก็กลายเป็นเมืองโยนกนครราชธานีไชยบุรีศรีช้างแฉ่นตลอดมาถึง
 ตั้งเป็นเวียงปรีक्षा และอยู่มาได้ ๘๓ ปีนั้นแล กล่าวตำนานเมืองโยนก
 นครราชธานีไชยบุรีศรีช้างแฉ่นกัณฑ์หนึ่ง หนึ่งแต่ท่านก่อนแล

พระพุทเจ้าแห่งเรานิพพานไปได้ปีหนึ่งโบราณคักราชได้ ๔๒๐ ตัว
 พระยาอชาตศัตรูเมืองราชคฤห์ตัดเศียรครั้งหนึ่งแล้ว ตั้งไว้ตัวหนึ่งในกั
 เมตดำดับไปถึงปีระวายเป็นคักราชได้ ๘๘ ตัว อรหันตาทำทุคดียสังคายน
 นารวมยังเมืองเวธาลี คำสนาตั้งไปได้ ๒๓๘ คักราชได้ ๒๑๗ ตัว
 พระยาศรีธรรมโศกกราชได้ปราบชมพูทวีปคักราชได้ ๒๒๓ ตัว มหา
 โมคคัลลบุตรเถรเจ้ากระทำคดียสังคายนารวม คักราชตั้งไป ๖๔ ตัว
 ปีเบิกยี่ พระยาศรีจกษุตตัดเศียรแล้วตั้งทุคดียคักราชไว้ตัวหนึ่ง ดำดับไป
 ทุคดียคักราชตั้งไปได้ ๘๖๐ ตัว พระพุทเจ้านิพพานไปได้ ๓๑๘๒ พระ
 วรรษาอนั้น ยังมีมหานครอันหนึ่งมีหนอาคเนียบราชธานีตั้งปวงมีพัน
 เมือง มีชคตยราชวงศ์หากหมดสิ้นไปหาท้าวพระยาที่จะสืบต่อไปมิได้
 ทงพันเมือง มีเมืองยวนเขียงแฉ่นเป็นประธาน อาพวี ๓ จุณณี ๓
 จันทบุรี ๓ โกธัมพี ๓ หงษาวดี ๓ กถิงกราช ๓ ดังกตา ๓
 ท่านเป็นประธานแล ครึ่งนนั้นยังมีพระยาดนหนึ่งชื่อว่าอนุรุชชรวมราช

เป็นใหญ่ในเมืองมณฑลราชตะเป็นใหญ่กว่าเมืองทั้งหลาย สมัยนั้นเมือง
 ใหญ่ทั้งหลายในชมพูทวีปมี ๘,๕๐๐ เมือง ที่มีท้าวพระยามหากษัตริย์
 นั้น ก็พร้อมกันตั้งพระยาธรรมคนนั้นตั้งทุกเมือง ที่นั้นพระยาอินทร์ก็
 ยังเทวบุตรคนหนึ่งตบอกให้พระยาธรรมมิกราชคนนั้นว่า ให้ได้ตัดศักราช
 เดียนั้นแต่ ครั้นท้าวพระยามหากษัตริย์ทั้งหลายก็ไปพร้อมกันไว้ด่า
 พระยาธรรมมิกราชว่า เมืองไทยยวณทั้งหลายมีพื้นเมือง เขาหาเจ้าที่จะ
 ครองเมืองมิได้ เขาก็ได้มาพร้อมในที่นี้ กาดนั้นพระยาธรรมอนรุชก็
 เจรจากับด้วยเทวบุตรคนนั้นว่า ขอเทวบุตรเจ้าจงหาท้าวพระยาคนมีบุญ
 สมภารควรเป็นชาติดิยราชวงศ์นั้นให้แก่เขาด้วยเทอญ ว่าดังนี้แล้ว
 เทวบุตรคนนั้นก็เสด็จดับไปกราบทูลแก่พระยาอินทร์คนเป็นใหญ่ให้
 แจ้งเหตุการณ์ดังนี้แล้ว พระยาอินทร์ก็จึงให้บัญญัติแก่เทวบุตรทั้ง
 หลายพันคน มีตวจังกราชเทวบุตรเป็นประธาน ให้ลงมาเอาปฏิสันนิ
 โอบปาติกเป็นเจ้าในพื้นเมืองแต่ เดวก็ใช้มาตตีเทวบุตรลงมาขึ้นอยู่ยัง
 อากาศ บ่าวร้องแก่คนทั้งหลายฝูงอันอยู่ยังเวียงปรัक्षाเชียงแสนที่นั้น
 ว่า ๗ วันข้างหน้าตวจังกราชเทวบุตรจักลงมาเป็นเจ้าแก่ผู้ท่านทั้งหลาย
 ผู้ท่านทั้งหลายจึงเอารถไปสู้หนเหนือแห่งเวียงสุนัประมาณพันวา คอย
 ทารับเอาเทอญ ว่าดังนี้แล้วมาตตีเทวบุตรก็ดับคืนยังที่อยู่แห่งที่นั้น
 แต่ กาดนั้นชาวเวียงทั้งหลายจึงปรัक्षाกันว่า เราควรจะทำตามคำ
 แห่งเทวบุตรหากมาบอกกล่าวอันทุกประการ กาดนั้นตวจังกราชเทว
 บุตรคนนั้น ก็พร้อมด้วยบริวารมีเทวดาและเทวบุตรทั้งหลายพันคนกาย

เกิน เงินตงมาแค่จอมเขายคนธร มาสู้ต้นไม้หมากทันทันหนึ่งแล้ว ดะ-
 จังกเทวมุตรพร้อมด้วยบริวารทั้งหลายพันหนึ่ง ก็ยืนอยู่เห็นอแทนเงินอัน
 หนึ่งร้องกล่าวแก่คนทั้งหลายว่า เรานชื่อว่าดะจังกฎมเทวดา จักมาเป็น
 เจ้าตั้งตั้งอันสู้ท่านทั้งหลาย ว่าดังนั้นแล้ว ก็อันครธานกลับหายเสียจากที่
 อันเป็นเทวมุตรเทวดานั้น แล้วก็เอาโอปปาดิกชาติเห็นอแทนเงินลูกหนึ่ง
 อันมีภายใต้ร่มไม้หมากทันทัน แล้วก็เกิดเป็นมนุษย์ชาติใหญ่ประมาณ
 ๓๖ปีพร้อมด้วยราชธิดานันแต่ ตั้งชื่อว่าเหรัญญีเด้นยา เกินเงินอันนั้นก็สูญ
 หายไปแต่ ฝ่ายชาวเวียงปรัักษาทงมดก็พร้อมกันอาราธนาชนชิวราชรถ
 อันเชิญมาสู่เวียงแห่งนี้แล้ว ก็อุสาราชาภิเศกให้เป็นเจ้าแก่เขาทั้งหลาย
 ไทยเมืองทงมดในกาลนั้นแต่ ท่านก็รับเอาคำพระยาอินทร์และพระยา
 ชนมอนุรุทธมาแล้ว ก็ป่าวร้องทั่วพระยาทั้งหลายมี ๘๘๘ เมืองมีแต่
 เมืองหริภุญไชยกับเมืองสุโขทัยเท่านั้นมาได้มา เหลือจากนั้นก็มาพร้อม
 กันกับด้วยพระยาดาวเจ้าต้นแต่ ท่านก็ตั้งตั้งราชอินทร์พระยาตรีจกชุกตั้งไว้
 ได้ ๕๖๐ ตัวนั้นเดียวในวันกลางคืนเดือน ๕ ออกค่ำ ๓ วันอาทิตย์ยามจก
 โกลดรุ่งแล้ว ตั้งตั้งกราชใหม่ไว้ตัว ๓ ยามรุ่งแจ้งแล้วเป็นคตยศักดิ์ราช
 ตกกับใหม่บักดโค่นนแต่ แล้วก็ผ้อ ชนมเมอภายบนเห็นเกินเงินนั้นค้อยผุด
 ชนมเมอบเดียง ยังเห็นเงอนยังอยู่แต่ กาลนั้นพระยาเจ้าท่านก็พร้อมกัน
 ด้วยเด้นอำมาตย์ทั้งหลาย สว่างเวียงชุกคูกว้าง ๗ วา ยาว ๓,๓๐๐ วา
 ยาวไปตามแม่น้ำนั้น ก่อเบ็กปรากฏารกวมแทนเงินและต้นไม้หมากทันทัน

๑ พระโอง, เกริน ๒ บรรโค ๓ มงค ๔ บ่เส็ง=ยังไม่หมด

ที่ท่านเอาโอบปาดิกษาคินันต์แล้ว ก็เรียกชื่อว่าเวียงหรือเงินครเงินยางซึ่ง
 แล่นว่าดั่งนั้นแต่ เหตุเอาชนิดค้เงินนั้นดั่งแต่ ที่ดินไม่ให้มากทั้นัน
 ท่านก็ก่อสร้างให้เป็นมหาเจดีย์ธาตุและวิหารทั้งมวดแล้ว ก็เรียกว่าอา
 รามตั้งกาแก้วดอนทั้นันแต่ นัยหนึ่งเรียกว่าวัดตั้งกาแก้วยางเงินก็เรียก
 แต่ เจริญญับตั้งก้แทนเงินนั้น พระยาเจ้าท่านก็มางเอาดั่งสร้างและ
 ให้ท่าน เดือน ๖ ออก ๕ คำ วันอังคารยามเที่ยง พระยาเจ้าก็เสด็จเข้า
 อยู่ในราชโอรฆดวงทั้นันแต่ นามวิเศษก็ปรากฏชื่อว่าพระยาตวงจิงกรราช
 ว่าดั่งนั้น ครงนั้นทวงพระยาทั้งหลาย ๙๙๙ เมืองนั้น ก็รับเอาพระ
 ราชอาชญาพระยาเจ้าแล้วก็ตั้งอำดาพระยาตวงจิงกรราชเจ้าแล้ว ก็หัน
 เมื่อดูบ้านเมืองที่อยู่แห่งเขาทุกคนนั้นแต่

แต่แล้วก็กระทำบุญไป ล้วนบ้านเมืองคำสนาพระพุทธเจ้าก็การกุง
 รุ่งเรืองมากนัก แต่่นั้นมาเมืองยวนตานนาและเมืองจำตานข้างทั้งด้อง
 เมืองนี้ จึงเรียกว่าดาวดาวดั่งนั้นแต่่นมาแต่ ต่อแต่่นมาค้กรราชได้
 ๒ ตัวบักดใจ ยังมีพระมหาเถรเจ้าตนหนึ่ง มีนามบัญญัติว่า ญาณรังสี
 ท่านก็รู้ประวัติชาวคำสนัน ว่าคำสนาแห่งพระพุทธเจ้าอันตั้งอยู่ในโยนก
 ประเทศ คือว่าเมืองยวนเชียงแต่นที่นั้นรุ่งเรืองว่าดั่งนั้น พระมหา
 เถรเจ้าก็ไปนิมนต์เอามหาธาตุเจ้าองค์หนึ่งใหญ่ประมาณเท่าเม็ดในหมาก
 ทั้น เป็นธาตุความหนัก คือว่าธาตุกระดูกคางกาซ้ายแห่งพระพุทธเจ้า
 แต่อโศการามยังเมืองปาดตีบุตรนคร แต่แล้วก็มาถึงพระยาตวงจิงกรราชเจ้า

คนเป็นเจ้าเมืองเวียงจันทน์เงินยางไชยบุรีเชียงใหม่แล้ว ครึ่งหนึ่ง
 พระยาตเวจจิงกราชเจ้าคนเป็นเจ้าเมืองเวียงจันทน์เงินยางไชยบุรีเชียงใหม่
 แล้ว ครึ่งหนึ่งพระยาตเวจจิงกราชเจ้าท่านก็มีใจชมชื่นยินดีกับพระ
 มหาธาตุเจ้าแต่ พระมหาเถรเจ้าโยดิ่งจึงจักแปลงยังพระโกศคำรับ
 เอมมหาธาตุเจ้าแล้ว ก็กระทำสักการะบูชาหนักแต่

กาลนั้นพระยาเจ้าแก้วโหวดมหาเถรเจ้าว่า ดัถยานที่ใดควรตั้งยัง
 มหาธาตุเจ้าที่ใดดี ขอให้เจ้ากุงบอกให้แก่ผู้ข้าทั้งหลายเถอญ ครึ่ง
 นั้นมหาเถรเจ้าจึงนิมนต์เอาพระธาตุเจ้าขึ้นใส่ตู้วิกาภาณจน แล้วก็นำ
 เอาคนพระยาเป็นประธาน และเสนาอำมาตย์ทั้งหลายพร้อมกันนิมนต์
 อาราธนามหาธาตุเจ้าแต่ตั้งขึ้นไปถึงหัวเวียงจักใกล้ตู้คนั้นแล้ว กาลนั้น
 พระญาณรังสีเถรเจ้าได้เห็นทักขังบรรจุพระบรมธาตุเจ้าและเจดีย์กวม
 นั้นฐานะที่นั้นเป็นตอแงมีถ้ำ มีถ้ำฐานเป็นดังหลังเต้านั้นแต่ ตั้งดี
 และมหาเถรเจ้าพลอยว่าให้ตั้งเจดีย์และบรรจุพระมหาธาตุเจ้าในที่นั้นจา
 ก็เหตุว่ายามพระพุทธรูปเจ้ายังชรมาอยู่วันนั้น ก็ได้ตั้งเข้ามาเมตตาพระยา
 คนเป็นเจ้าเมืองโยนถูกเค้านั้น วันนั้นต่อกาลนั้นข้างมงคลแห่งเจ้าเมือง
 นั้นได้เห็นยังพระพุทธรูปเจ้าและสาวกเจ้าทั้งหลายนั้น ก็ตั้งตั้งถนัดหันมา
 ถึงทันทแล้ว ก็ร้องแค้นแค้นพดิกคั้นไปร้องแค้นสะเคียน อยู่ท่ามกลางต้น
 ตรีทันทถ้วนสามที่แต่ ในกาลนั้นพระดีพัญญูเจ้าก็ทำนายว่า ภายหน้า
 เมืองจักไปตั้งอยู่ที่นั้น จักได้ชื่อว่าเมืองไชยบุรีเชียงใหม่ว่าดังนั้นแล้ว

๑ ถัดถ้อง, สะเหือน

เหตุนี้พระมหาเถรเจ้า พร้อมกับด้วยพระยาเอามหาธาตุเจ้าไปบวรกรุง
ไว้ที่นั่น ให้ก่อเป็นเจดีย์สี่รูปแฉะวิหารกำแพงปรากฏบริบูรณ์แล้วฉลอง
ให้ทานในวันเดือน ๕ เพ็ญวันพฤหัสบดีเจ้าเวจบริบูรณ์ก็ให้ชื่อว่ามหาอาราม
เชียงใหม่ข้างคอง แต่นั้นไปก็กราชได้ ๓ คิวมีแปะ พระยาดวงจักรเจ้า
ท่านก็ไปสร้างเจดีย์หลังหนึ่งกวมที่เกษาราชุพระพุทธรเจ้า ที่พระพุทธรเจ้า
ท่านายว่าจักได้ชื่อว่าคองฟ้าอันแต่ เดือน ๖ เพ็ญ วันศุกร์เจ้าเวจแล้ว
บริบูรณ์ แต่นั้นไปท่านก็เสด็จไปสร้างเวียงแถมตูกหนึ่งมีหนวดไถดด้
คันทาง สร้างกวมแม่น้ำอันไหลมาแต่หนตะวันตก มีต้นฐานเป็นดั่งผัก
ฝางนั้น จึงเรียกชื่อว่าเวียงฝางแต่นั้นมาแต่ ตามเหตุนิมิตต์แห่งพระพุท
ธเจ้ามาท่านายได้ว่าภายหลังจักได้ชื่อว่าเมืองฝางนั้น เหตุดังนั้นพระยาดวง
จักรเจ้าสร้างเวียงยาวเป็นดั่งผักฝางนั้น เพื่อเหตุนี้ด้วยเดชะอาชญา
แห่งท่านคุ้มสืบต้องพินนาเงินยางและเมืองฝางสามพินนา เมืองสาทห้า
ร้อยนา ซวาดเมืองหางร้อยนา ซวาดน้อยยางมานร้อยนา รวมกันเป็น
สามหมื่นสี่พินนา เมืองสาทห้าร้อยนา ซวาดเมืองหางร้อยนา ซวาดน้อย
ยางมานร้อยนา รวมกันเป็นสามหมื่นสี่พินนา แต่นั้นควานข้างมงคล
แห่งท่านไปหาข้างก็หายรอยเดี่ยว มันก็ไปหนทักษิณไปไกลคันทางหนึ่ง
ก็ให้เห็นรอยข้างคัวหนึ่งรอยใหญ่ ๓ ศอก เทียวไปตามริมน้ำแม่กก ไป
ไกล ๕๐๐ วา แล้วก็หายรอยไปเดี่ยว มันก็แห้วไป ภายหลังได้ ๓ คันทไป
ถึงริมน้ำแม่ขระ มันก็ไปพบพรานป่าผู้หนึ่งร้อยเต้าหอบมา มันก็ถาม

พรานป่าผู้หนึ่งว่า ป่าที่นั้นข้างป่าทงหลายมีหรือไม่มี พรานป่าผู้หนึ่งกล่าวว่า
 แคว้นนั้นข้างป่ามีแต่แต่ ว่าดังนั้นแต่ ทนนั้นจึงเรียกว่ารอยเต่าเต้านั้นมา
 แด่ ฝ่ายความข้างคนนั้นก็กลับคนมา พอมาถึงที่รอยข้างหอดวงนั้นมันก็
 ับเห็นยังรอยข้างหอดวง ก็เข้ามาเห็นรอยข้างมันตั้งเก่า มันก็ได้ข้างแห่งมัน
 แด่ของมันก็มาถึงสำนักพระยาเจ้าแล้ว ก็เข้าไปไหว้ดำพระยาเจ้าตามดั่งมัน
 ได้เห็นนั้นทุกประการ ในภัดนั้นพระยาจระจกกราชเจ้า ก็มีอาชญาให้ไป
 สืบร้างเวียงที่รอยข้างหอดวงนั้นทุกแห่งแล้ว ก็ได้ชื่อเวียงนั้นว่าเวียงเซียง
 รอย ที่พรานป่าร้อยเต่าหามมานั้นก็ให้ไปตั้งบ้านที่นั้นบ้านหนึ่ง ให้ชื่อว่า
 บ้านร้อยเต่านั้นแต่ ครั้นต่อมาภายหลังเซียงรอยนั้นก็กลับหายไป เรียกว่าชื่อ
 ว่าเซียงรายต่อมาถึงภัดบัดนี้ เหตุว่าพระพุทธเจ้ายังทรงมานอยู่ ฉะนั้นมา
 ทำนายชี้รายนั้น เหตุอันนั้นจึงได้ชื่อว่าเซียงรายด้วยเหตุอันนั้นแต่ ที่ร้อย
 เต่านั้นก็กลายไปว่าเซียงของด้วยเหตุอันนั้น ฉะนั้นว่าพระยาจระจกกราช
 เจ้าท่านก็อยู่เวียงเงินยางบุรีเซียงแต่แต่ ที่ร้อยเต่านั้นก็กลายไปว่าเซียง
 ของด้วยเหตุอันนั้น ฉะนั้นว่าพระยาจระจกกราชเจ้าท่านก็อยู่เวียงเงินยาง
 บุรีเซียงแต่แต่เมืองขวางเซียงร้อยทั้งสามเวียงนั้นแต่ ท่านก็มีราชบุตร
 ๓ คน แด่คนผู้พี่ชื่อว่าดาวกอ ผู้กลางชื่อว่าดาวเกอ ผู้น้องช้อยชื่อว่า
 ดาวเก้านั้นแต่ ในภัดนั้นยังมีชา เจ้าพี่น้องก็ชวนกันไปแอ่ว ที่ลับห้วย
 คมไหลดมาต่อหน้าแม่ของท่าน ก็เห็นยังปูลอดวงตัวหนึ่งใหญ่เท่าเหยี่ยว เข้า
 ขาเจ้าก็ได้จับเอา ปูลอดวงนั้นก็พาเข้าวัดดินอันหนึ่งไปนั้นแต่ ชาล่องคนผู้พี่

นนกว่าให้หนองเอนางไปทางไว้ทางห้วยภายในนั้นแต่ให้เฝ้าอยู่ที่
 นน ฝ่ายหนองนนักไปตามคำบอกนนักทุกประการ ส่วนชาผู้พวงต้องก็
 ขุดไปได้แล้วก็พากันตักหินผูนองนนเสีย ฝ่ายผูนองนนักกาคอนแรวเฝ้า
 อยู่เคียงต้องวันจนค่ำ ขาทั้งต้องเป็นพนักเฝ้าปุดดวงตัวนนักมาถวาย
 พระยาเจ้าคนเป็นพ่อแล้วก็กล่าวขงคฺขานน ก็ได้ปู้ไปผู้เดียวมนักหอง
 หมู่เสีย ผู้ขาทั้งต้องเสาะหาผบ่ ทุกที่ก็บ่เห็นมันแต่ ส่วนพระยาคนพ่อ
 ครนไตทราบคิ่งนนแล้ว ก็มอาชญาให้คนไปตามเสาะหาทงคิ่งนนักบ่เห็น
 ที่ใดสักแห่งแต่ ครนว่าคิ่งนนรุ่งแจ้งแล้ว ส่วนว่าผูนองนนักกาคอนแรว
 เฝ้าอยู่ ครนคามาแล้วก็คินมาหาพวงต้องกับเห็นพเท่าเห็นแต่ครนเขา
 ขุดเอาปุนน เหตุคิ่งนนทอนนจึงได้เชื่อว่าคาน ปุขานนแต่ ผูนองมา
 ผอ^๓หาพวงต้องบ่เห็นแล้วก็กลับคินมาหอบราด่าทในคิ่งนนน ก็มาร้อง
 ให้ว่าไรต่อพระยาคนพ่อว่า คฺขานนของพากนไปขุดปุน ครนได้ปู้แล้วก็
 ยงนคิ่งนนเสียได้ตาย คฺขานนจกอยู่กับคยกับนได้แะว่าคิ่งนนแต่ ใน
 กาดนนเจ้าพระยาคนพ่อ ครนไคยนแล้วคิ่งนนคยคแก้ขาทั้งต้องอน
 เป็นพนัก แล้วก็ให้หาดาวกอกผพคานนไปอยู่เคียงบ้านถานนแต่ แะจก
 ให้ดาวกอกผพคานนไปกนเมืองขาดาวผพวงนนแต่ ส่วนดาวกอกผ
 นองช้อย นนให้อยู่ไชยบุรีกับคยคนนนแต่ ส่วนว่าปุดดวงตัวนนพระยา
 เจ้าก็กระทำสักการบูชาแล้วก็ให้อยู่ไชยบุรีกับคยคนนนนแต่ ส่วนว่าปู้
 หลวงคิ่งนนพระยาเจ้าก็กระทำสักการบูชาแล้วก็ให้เอาไปปด้อยไว้ที่เก่า

๑ ไม่ทราบว่าจะไร ๒ ที่ ๓ มอง ๔ สดห้อง

นั้นแต่ ฝ่ายดาวกอดผู้ไปอยู่บ้านถ่านหิน พระยาเจ้าตนพอกี่ข้าให้ย้ายไป
 กินแคว้นกวาง คือว่าเมืองน่านเดี่ยนั้นแต่ พระยาตเวจิงกราชเจ้าอยู่
 เสวยราชสมบัติกับด้วยราชบุตรแห่งตนผู้ชื่อว่าดาวเก้าผู้ช้อยนั้นยังเวียง
 เหวัญญเงินยางไชยบุรีเชียงแสนทนนานได้ ๑๒๐ ปี แล้วยกจตุไปสู้ปรโลก
 เสี่ยใหม่เบิกเสดศักราชได้ ๑๒๐ ปี อายุก็ได้เท่ากันแต่

ฝ่ายเสนาอำมาตย์ทั้งหลายก็อุ้ดราชธาภิเศกยังเจ้าดาวเก้า ชนเสวย
 ราชแทนบิดาล้มต๋อไปในศักราช ๑๒๐ น แล้วยกเบิกบายนามกรว่าดาว
 เก้าแทนนาเมืองนั้นแต่ ท่านเสวยราชสมบัติได้บหนึ่งถึงศักราช ๑๒๑ ตัว
 บักได้ พระยาดาวเก้าแผ่นมาเมือง ท่านก็บังเกิดเจตนาศรัทธาไปสร้าง
 พระเจดีย์ตั้งอยู่ที่จอมตอยที่ปูเขานัน เหตุว่ายามเมื่อพระพุทธเจ้ายัง
 ธรรมานพระองค์มาฉันข้าวแตะบัววันปาก ผู้ลงไปยังฝั่งน้ำที่นั้นแล้ว ถาปนา
 เกศาราชผู้ไว้ที่นั้นเส่นหนึ่งแล้ว พระองค์ก็ทำนายว่าท่านต่อไปจักได้ชื่ออ่า
 ตอยญเข้าว่าดังนั้น เหตุนี้พระยาดาวเก้าแผ่นมาเมือง จึงจักได้ไป
 สร้างมหาเจดีย์ถอมธาตุเจ้าที่นั้นให้บริบูรณ์แล้วกระทำบุญให้ท่าน จึง
 เรียกทอนนั้นชื่อว่าธาตุเจ้าตอยญเขานันแต่ ถัดนั้นมาถึงศักราชได้ ๑๒๓
 ตัวปี ดวงเบ้า เดือน ๖ เพ็ญวันอังคาร ในภาดนนั้นยังมีคาผาขาวผู้หนึ่งตง
 ไปอาบน้ำชำระตนในที่นั้นน้ำก็พาพัดไหลไป ก็ไปพานอยู่ที่หนึ่งแล้วท่าน
 ก็ตายในที่นั้นแล้วท่านก็บังเกิดศรัทธา ก็พร้อมกันด้วยพระยาเจ้าดาว
 เก้าแผ่นมาเมืองเป็นเค้าแต่ ฝ่ายเสนาอำมาตย์ประชาชนรราชภูริทั้งมวต

• ไม่ทราบว่าจะไร

ก็พร้อมกันสร้างพระเจดีย์หลังหนึ่งสูง ๔ วาอก^๓ แล้วบรรจุนิพพานเจ้า
๓,๐๕๐ พระองค์แล้วก็กระทำบุญให้ทานบริบูรณ์ ให้ชื่อว่าวัดผ้าขาวพาน
นั้นแต่ เรียงวัดตั้งกำแพงวัดคอนทั้นหลังอันพระยาตวงจิงกราชตนพ่อสร้าง
ไว้นั้นแต่ พระยาตวงแก้วแผ่นมาเมืองเดวยเมืองเหรียญนครเชียงใหม่
แทนพ่อ มานานได้ ๓๒ ปีแล้วก็ถึงอนิจจกรรมไปในปีกัตเต้า ศักราชได้
๑๗๒ คว^๕ อายุได้ ๘๐ ปี

ต่อแต่นั้นมา ตวงเล็กกินเมืองแทนไปได้ ๔๐ ปี ก็ถึงอนิจจกรรม
ไปในปีเบ็กดี ศักราช ๒๓๘ คว^๕ อายุได้ ๗๓ ปีแต่

ตวงพังกินเมืองต่อไปได้ ๓๐ ปีก็ถึงอนิจจกรรมไปในปีเม็งเม่า
ศักราชได้ ๒๔๗ คว^๕ อายุได้ ๕๘ ปีแต่

ตวงหวดงกินเมืองต่อไปได้ ๓๐ ปี ก็ถึงอนิจจกรรมไปในปีระวายยี่
ศักราชได้ ๒๗๖ คว^๕ อายุได้ ๖๗ ปีแต่

ตวงแหดงกินเมืองแทนได้ ๒๗ ปีก็ถึงอนิจจกรรมไปในปีเต้าดี
ศักราชได้ ๒๘๒ คว^๕ อายุได้ ๕๘ ปี

ตวงกัตกินเมืองแทนได้ ๓๘ ปีก็ถึงอนิจจกรรมไปในปีกตเต็ด
ศักราชได้ ๓๑๐ คว^๕ อายุได้ ๖๓ ปี

ตวงพังกินเมืองแทนได้ ๓๗ ปีก็ถึงอนิจจกรรมไปในปีระวายดี ศั-
กราชได้ ๓๒๖ คว^๕ อายุได้ ๕๓ ปี

ตวงคนกินเมืองแทนได้ ๓๘ ปี ก็ถึงอนิจจกรรมไปในปีกเม็ด

๑ ส่วครึ่ง คือ จากออกไปปลายแขน

ศักราชได้ ๓๔๓ คั้ว อายุได้ ๕๗ ปี

ดาวจอมกีนเมืองแทนได้ ๑๕ ปี ก็ถึงอนิจจกรรมไปในปีกาบซัง

ศักราชได้ ๓๕๐ คั้ว อายุได้ ๕๑ ปี

ดาวชวักกินเมืองแทนได้ ๓๐ ปี ก็ถึงอนิจจกรรมไปในปีกาไค้

ศักราชได้ ๓๘๕ คั้ว อายุได้ ๕๓ ปี

ตั้งแต่จระจิงกราชปฐมโอบปาตักดำดับมาถึงพระยาดาวชวัก

เทียบระย้อมลูกกินเมืองแทนพ่อมาบั้งกวน^๕ แต่ แค้นนั้นมาพระยาดาวชวัก

ตายแล้วละลูกไว้แทน มีชื่อว่าดาวจิงกวาเรือนคำแก้ว กินเมืองแล้ว

ท่านก็มีลูกผู้หนึ่ง ชื่อว่าดาวควักกวา ท่านก็ให้ไปกินเมืองฝาง แต่ใน

กาลครั้งนั้นยังมีท้าวคนหนึ่งอยู่แคว้นกวาง คือว่าเมืองน่านเป็นตระกูล

ดาวกอกแต่ก่อน มีชื่อว่าท้าวถ่านคำ ก็เอาริพตมารบพระยาจิงกวา

เรือนคำแก้ว ๆ ท่านก็ออกรบยังกลางทุ่งเชียงรายนั้นแต่ ฝ่ายชาวเชียง

รายเดี่ยวเจ้าแม่ทัพ ก็พร้อมกันพ่ายหนีเขาไปในเวียงทนน ครั้งนั้นท่านก็

ไซ้ไปหาพระยาควักกวาคนลูกอยู่ยังเมืองฝางให้รู้แล้ว พระยาควักกวา

ครั้นได้ทราบเหตุดังนั้นแล้ว ก็ยกเอาริพตมาตามหมื่นจิกมาเตือคนพ่อ

ไปทันถึง พระยาคนพ่อก็ถูกฆ่าตายเสียในทริบเดี่ยวก่อนแต่ ครั้นท่านมา

ถึงแล้วก็รวบรวมเอายริพตของพ่อกับทงริพตของท่านพร้อมแล้ว ก็

ยกออกแหวกเข้ารบท้าวถ่านคำแดนแพ้แล้วท่านก็ได้ตัดเอาหัวท้าวถ่าน

นั้นแต่ พระยาดาวจิงกวาเรือนคำแก้วคนพ่อนั้นกินเมืองได้ ๓๒ ปี อายุ

ได้ ๕๓ ปีตาย เขามาเสียยังกตางทุ่งเชียงรายนั้นในป่ากาดัน ศักกราช
ได้ ๕๐๖ ตัว เดือน ๕ ออก ๗ คำ วันเสาร์นั้นแต่ คนในเวียงเชียงราย
ทั้งปวงก็แตกพ่ายเสียร้ายเสียแต่ครั้งนั้นมาแต่

ดาวควักวาวเป็นอุปราชากรของเมืองอยู่เมืองฝางมารบทั่วทุกคำดาน
แพ้แล้ว ก็ได้เป็นพระยาแทนพ่อแห่งคนอยู่ในเวียงเงินยางเชียงแสนแต่
นั้นมา ท่านก็มุดูกผู้หนึ่งชื่อว่าขุนเทือง ท่านกินเมืองได้ ๖ ปีตาย ศักกราช
ได้ ๔๒๓ ตัวบักดไค้ออายุได้ ๗๓ ปี ต่อแต่นั้นมาขุนเทืองกินเมืองแทนพ่อ
สืบต่อไปแล้ว ท่านก็ยอมประสงค์ไปไต่เนื้อในป่า ในกาดวันหนึ่งพระยา
ขุนเทืองไปเยี่ยมไวยวอกผา^๑ ที่แห่งหนึ่ง ครั้นนั้นมีมุดูกผู้หนึ่งชื่อ
ว่า นางแอกไค้แก่นรมิตเป็นมັกกฏ^๒ ตัวหนึ่งไปแอ่วเล่นในที่นั้น ก็ไปกิน
ยังนำเขยวขุนเทืองในบวอกผาทันนั้นก็มีความยินดีตายนึก ก็บังเกิดทรง
ครรรักษ์^๓ ขัน^๔ แด่น^๕ มา นางทรงครรรักษ์มาประมาณเดือนหนึ่ง นางก็มา
ว่าฟังดูกรว่าคงแต่ได้กินนำเขยวแห่งขุนเทืองยังทบวอกผาทันน ก็คงครรรักษ์
ขนมามากน^๖ นางก็รูด้วยผยา^๗ สรวัญญา ซาคีก่อนนเคยได้เป็นผวนาง
นางก็มีใจปฏิพัทธ์กับด้วยพระยาขุนเทือง นางก็แนรมิตคนเป็นนางผู้หนึ่ง
งามประดุจดังนางเทพธิดาน^๘ ก็อยู่ยังวิมานคำเหนือคำไม้หัดวงคันหนึ่ง
กระทำเสียงเป็นดังคนออกดูน^๙ ฝ่ายพระยาขุนเทืองครั้นไคยินแล้วก็ใช้
ให้ลูกน้องไปผ่อดู ก็เห็นยังวิมานแห่งนางแล้ว ก็มาบอกแก่พระยา
ขุนเทืองให้รูดังนั้น ครั้นนพระยาขุนเทืองก็ได้ยังกวางคำควดหนึ่ง อัน

๑ แอ่วผา ๒ ลิง ๓ ผยา-ปรัชญา, บัญญา

นางหากเนรมิตมาจุ^๑ เหา^๒นี้ ดู^๓น้องกับ^๔ทัน^๕แต่ ^๖ด้^๗ว^๘น^๙พระ^{๑๐}ยา^{๑๑}ช^{๑๒}น^{๑๓}เท^{๑๔}อง^{๑๕}คร^{๑๖}น^{๑๗}
 ไป^{๑๘}ก^{๑๙}ง^{๒๐}ย^{๒๑}ง^{๒๒}วิ^{๒๓}มา^{๒๔}น^{๒๕}แห่ง^{๒๖}นาง^{๒๗}นี้^{๒๘}แต่^{๒๙} ^{๓๐}ก^{๓๑}ช^{๓๒}น^{๓๓}ไป^{๓๔}ผ^{๓๕}อ^{๓๖}ค^{๓๗}ดู^{๓๘}ก็^{๓๙}เห^{๔๐}็น^{๔๑}ย^{๔๒}ง^{๔๓}นาง^{๔๔}อ^{๔๕}ย^{๔๖}ุ^{๔๗}ใน^{๔๘}ที่^{๔๙}นี้^{๕๐} ^{๕๑}ผ^{๕๒}่า^{๕๓}ย^{๕๔}
 นาง^{๕๕}คร^{๕๖}น^{๕๗}ไ^{๕๘}ด^{๕๙}เ^{๖๐}เห^{๖๑}น^{๖๒}ย^{๖๓}ง^{๖๔}พระ^{๖๕}ยา^{๖๖}ช^{๖๗}น^{๖๘}เท^{๖๙}อง^{๗๐} ^{๗๑}แต่^{๗๒}ว^{๗๓}ก^{๗๔}เ^{๗๕}า^{๗๖}ด้^{๗๗}ว^{๗๘}ม^{๗๙}ก^{๘๐}อ^{๘๑}ด^{๘๒}เ^{๘๓}า^{๘๔}ไ^{๘๕}ว^{๘๖}เ^{๘๗}น^{๘๘}ผ^{๘๙}ว^{๙๐}ด^{๙๑}ง^{๙๒}เ^{๙๓}ก^{๙๔}
 นี้^{๙๕}แต่^{๙๖} ^{๙๗}พระ^{๙๘}ยา^{๙๙}ช^{๑๐๐}น^{๑๐๑}เท^{๑๐๒}อง^{๑๐๓}อ^{๑๐๔}ย^{๑๐๕}ก^{๑๐๖}บ^{๑๐๗}ด้^{๑๐๘}ว^{๑๐๙}ย^{๑๑๐}นาง^{๑๑๑}เ^{๑๑๒}น^{๑๑๓}อ^{๑๑๔}น^{๑๑๕}น^{๑๑๖}น^{๑๑๗}ก^{๑๑๘} ^{๑๑๙}ห^{๑๒๐}ม^{๑๒๑}บ^{๑๒๒}วิ^{๑๒๓}ว^{๑๒๔}ว^{๑๒๕}ร^{๑๒๖}ท^{๑๒๗}ง^{๑๒๘}ห^{๑๒๙}ด^{๑๓๐}ย^{๑๓๑}
 ก^{๑๓๒}พ^{๑๓๓}าก^{๑๓๔}น^{๑๓๕}เ^{๑๓๖}า^{๑๓๗}ห^{๑๓๘}าก^{๑๓๙}บ^{๑๔๐}พบ^{๑๔๑} ^{๑๔๒}ก^{๑๔๓}ั^{๑๔๔}ง^{๑๔๕}พ^{๑๔๖}่า^{๑๔๗}ว^{๑๔๘} ^{๑๔๙}พ^{๑๕๐}าก^{๑๕๑}น^{๑๕๒}พ^{๑๕๓}่า^{๑๕๔}ย^{๑๕๕}ห^{๑๕๖}ัน^{๑๕๗}มา^{๑๕๘}ย^{๑๕๙}ง^{๑๖๐}บ^{๑๖๑}าน^{๑๖๒}เ^{๑๖๓}ม^{๑๖๔}เ^{๑๖๕}ง^{๑๖๖}แ^{๑๖๗}ห่ง^{๑๖๘}ค^{๑๖๙}น^{๑๗๐}น^{๑๗๑}
 ด้^{๑๗๒}ว^{๑๗๓}น^{๑๗๔}าง^{๑๗๕}น^{๑๗๖}น^{๑๗๗}ก^{๑๗๘}ไ^{๑๗๙}ค^{๑๘๐}ว^{๑๘๑}เ^{๑๘๒}น^{๑๘๓}ต^{๑๘๔}าม^{๑๘๕}ภ^{๑๘๖}า^{๑๘๗}ษ^{๑๘๘}า^{๑๘๙}ผ^{๑๙๐}เ^{๑๙๑}ื่อ^{๑๙๒}แ^{๑๙๓}ห่ง^{๑๙๔}นาง^{๑๙๕}น^{๑๙๖} ^{๑๙๗}น^{๑๙๘}าง^{๑๙๙}ก^{๒๐๐}เ^{๒๐๑}อ^{๒๐๒}เ^{๒๐๓}า^{๒๐๔}ผ^{๒๐๕}่า^{๒๐๖}
 มา^{๒๐๗}ก^{๒๐๘}ง^{๒๐๙}แ^{๒๑๐}ว^{๒๑๑}ด^{๒๑๒}พระ^{๒๑๓}ยา^{๒๑๔}เ^{๒๑๕}ว^{๒๑๖} ^{๒๑๗}ย^{๒๑๘}ิ^{๒๑๙}บ^{๒๒๐} ^{๒๒๑}ค^{๒๒๒}ิ^{๒๒๓}ด^{๒๒๔}พ^{๒๒๕}น^{๒๒๖}ป^{๒๒๗}ร^{๒๒๘}า^{๒๒๙}ด^{๒๓๐}า^{๒๓๑}ท^{๒๓๒}ไ^{๒๓๓}ว^{๒๓๔}เ^{๒๓๕}ว^{๒๓๖}ด้^{๒๓๗}ว^{๒๓๘}ก^{๒๓๙}พ^{๒๔๐}าก^{๒๔๑}น^{๒๔๒}เ^{๒๔๓}น^{๒๔๔}ม^{๒๔๕}ะ^{๒๔๖}โ^{๒๔๗}ห^{๒๔๘}ร^{๒๔๙}ด^{๒๕๐}พ^{๒๕๑}
 ต^{๒๕๒}าม^{๒๕๓}ค^{๒๕๔}น^{๒๕๕}เ^{๒๕๖}ม^{๒๕๗}ท^{๒๕๘}น^{๒๕๙} ^{๒๖๐}ค^{๒๖๑}ร^{๒๖๒}ง^{๒๖๓}น^{๒๖๔}น^{๒๖๕}พระ^{๒๖๖}ย^{๒๖๗}าก^{๒๖๘}เ^{๒๖๙}า^{๒๗๐}ม^{๒๗๑}ค^{๒๗๒}น^{๒๗๓}อ^{๒๗๔}ย^{๒๗๕}ย^{๒๗๖}ง^{๒๗๗}ช^{๒๗๘}น^{๒๗๙}ห^{๒๘๐}มา^{๒๘๑}ก^{๒๘๒}เ^{๒๘๓}น^{๒๘๔}ก^{๒๘๕}ง^{๒๘๖}
 ด้^{๒๘๗}ว^{๒๘๘}ผ^{๒๘๙}อ^{๒๙๐}ค^{๒๙๑}อ^{๒๙๒}ย^{๒๙๓}ค^{๒๙๔}ดู^{๒๙๕} ^{๒๙๖}ก^{๒๙๗}ั^{๒๙๘}เห^{๒๙๙}น^{๓๐๐}เ^{๓๐๑}น^{๓๐๒}ว^{๓๐๓}อ^{๓๐๔}ก^{๓๐๕} ^{๓๐๖}ก^{๓๐๗}ั^{๓๐๘}ม^{๓๐๙}เ^{๓๑๐}น^{๓๑๑}ง^{๓๑๒}เ^{๓๑๓}ห^{๓๑๔}ุด^{๓๑๕}เ^{๓๑๖}ม^{๓๑๗}ด^{๓๑๘}าย^{๓๑๙}เ^{๓๒๐}ด^{๓๒๑}เ^{๓๒๒}ม^{๓๒๓}บ^{๓๒๔}่า^{๓๒๕}แต่^{๓๒๖} ^{๓๒๗}ใน^{๓๒๘}
 ก^{๓๒๙}า^{๓๓๐}ด^{๓๓๑}น^{๓๓๒}น^{๓๓๓}พระ^{๓๓๔}ย^{๓๓๕}าก^{๓๓๖}ย^{๓๓๗}ง^{๓๓๘}ห^{๓๓๙}า^{๓๔๐}ย^{๓๔๑}น^{๓๔๒}ก^{๓๔๓}น^{๓๔๔}น^{๓๔๕}แต่^{๓๔๖} ^{๓๔๗}ค^{๓๔๘}ว^{๓๔๙}น^{๓๕๐}น^{๓๕๑}าง^{๓๕๒}เ^{๓๕๓}เห^{๓๕๔}น^{๓๕๕}ค^{๓๕๖}ด^{๓๕๗}าย^{๓๕๘}ด้^{๓๕๙}ว^{๓๖๐}ก^{๓๖๑}ั^{๓๖๒}เ^{๓๖๓}น^{๓๖๔}ร^{๓๖๕}อ^{๓๖๖}ย^{๓๖๗}
 พระ^{๓๖๘}ยา^{๓๖๙}เ^{๓๗๐}น^{๓๗๑}ก^{๓๗๒}เ^{๓๗๓}น^{๓๗๔} ^{๓๗๕}น^{๓๗๖}าง^{๓๗๗}ก^{๓๗๘}ั^{๓๗๙}ถ^{๓๘๐}าม^{๓๘๑}พระ^{๓๘๒}ย^{๓๘๓}า^{๓๘๔}ว^{๓๘๕}่า^{๓๘๖}ม^{๓๘๗}ห^{๓๘๘}าว^{๓๘๙}ร^{๓๙๐}า^{๓๙๑}จ^{๓๙๒}เ^{๓๙๓}า^{๓๙๔}เห^{๓๙๕}น^{๓๙๖}ด้^{๓๙๗}ว^{๓๙๘}ย^{๓๙๙}น^{๔๐๐}ห^{๔๐๑}า^{๔๐๒}ย^{๔๐๓}น^{๔๐๔}ก^{๔๐๕}
 ด้^{๔๐๖}ว^{๔๐๗}น^{๔๐๘}อ^{๔๐๙} ^{๔๑๐}ผ^{๔๑๑}่า^{๔๑๒}ย^{๔๑๓}พระ^{๔๑๔}ยา^{๔๑๕}ช^{๔๑๖}น^{๔๑๗}เท^{๔๑๘}อง^{๔๑๙}ก^{๔๒๐}ั^{๔๒๑}ก^{๔๒๒}ด^{๔๒๓}่า^{๔๒๔}ว^{๔๒๕}่า^{๔๒๖}เ^{๔๒๗}า^{๔๒๘}ห^{๔๒๙}า^{๔๓๐}ย^{๔๓๑}น^{๔๓๒}ก^{๔๓๓} ^{๔๓๔}แ^{๔๓๕}ะ^{๔๓๖}ว^{๔๓๗}่า^{๔๓๘}ด^{๔๓๙}ัง^{๔๔๐}น^{๔๔๑}น^{๔๔๒}ด้^{๔๔๓}ว^{๔๔๔}
 น^{๔๔๕}าง^{๔๔๖}ก^{๔๔๗}เ^{๔๔๘}า^{๔๔๙}ม^{๔๕๐}เ^{๔๕๑}อ^{๔๕๒}เ^{๔๕๓}ก^{๔๕๔} ^{๔๕๕}ท^{๔๕๖}็^{๔๕๗}อง^{๔๕๘}ด้^{๔๕๙}ว^{๔๖๐}ก^{๔๖๑}เ^{๔๖๒}า^{๔๖๓}เ^{๔๖๔}น^{๔๖๕}ก^{๔๖๖}เ^{๔๖๗}น^{๔๖๘}อ^{๔๖๙}น^{๔๗๐}ห^{๔๗๑}ี^{๔๗๒}ง^{๔๗๓}อ^{๔๗๔}อก^{๔๗๕} ^{๔๗๖}ง^{๔๗๗}า^{๔๗๘}ม^{๔๗๙}เ^{๔๘๐}น^{๔๘๑}ด^{๔๘๒}ัง^{๔๘๓}เ^{๔๘๔}น^{๔๘๕}
 ค^{๔๘๖}่า^{๔๘๗}น^{๔๘๘} ^{๔๘๙}ก^{๔๙๐}เ^{๔๙๑}า^{๔๙๒}ค^{๔๙๓}อง^{๔๙๔} ^{๔๙๕}ท^{๔๙๖}ง^{๔๙๗}ห^{๔๙๘}ื่อ^{๔๙๙}ด้^{๕๐๐}ว^{๕๐๑}ก^{๕๐๒}เ^{๕๐๓}า^{๕๐๔}น^{๕๐๕}น^{๕๐๖}ม^{๕๐๗}ไ^{๕๐๘}ด้^{๕๐๙}บ^{๕๑๐}อ^{๕๑๑}ก^{๕๑๒}เ^{๕๑๓}อ^{๕๑๔}ด้^{๕๑๕}า^{๕๑๖}ม^{๕๑๗}บ^{๕๑๘}อ^{๕๑๙}ก^{๕๒๐} ^{๕๒๑}ก^{๕๒๒}เ^{๕๒๓}า^{๕๒๔}
 ใ^{๕๒๕}ห^{๕๒๖}เ^{๕๒๗}พระ^{๕๒๘}ย^{๕๒๙}า^{๕๓๐}ด้^{๕๓๑}ว^{๕๓๒}ก^{๕๓๓}ด^{๕๓๔}่า^{๕๓๕}ว^{๕๓๖}่า^{๕๓๗}เ^{๕๓๘}า^{๕๓๙}จ^{๕๔๐}เ^{๕๔๑}ง^{๕๔๒}เ^{๕๔๓}า^{๕๔๔}ห^{๕๔๕}ื่อ^{๕๔๖}อ^{๕๔๗}น^{๕๔๘}น^{๕๔๙}เ^{๕๕๐}ม^{๕๕๑}เ^{๕๕๒}ร^{๕๕๓}ก^{๕๕๔}ษา^{๕๕๕}ไ^{๕๕๖}ว^{๕๕๗} ^{๕๕๘}ค^{๕๕๙}ง^{๕๖๐}แ^{๕๖๑}ด้^{๕๖๒}ว^{๕๖๓}น^{๕๖๔}น^{๕๖๕}ไป^{๕๖๖}ไ^{๕๖๗}ด้^{๕๖๘}
 ด้^{๕๖๙}า^{๕๗๐}ม^{๕๗๑}เ^{๕๗๒}ด^{๕๗๓}เ^{๕๗๔}น^{๕๗๕}ด้^{๕๗๖}ว^{๕๗๗}ใ^{๕๗๘}ห^{๕๗๙}เ^{๕๘๐} ^{๕๘๑}ห^{๕๘๒}ื่อ^{๕๘๓} ^{๕๘๔}ค^{๕๘๕}ว^{๕๘๖}น^{๕๘๗}เ^{๕๘๘}น^{๕๘๙}เ^{๕๙๐}น^{๕๙๑}เ^{๕๙๒}น^{๕๙๓}เ^{๕๙๔}น^{๕๙๕}อ^{๕๙๖}ย^{๕๙๗}ด^{๕๙๘}ัง^{๕๙๙}น^{๖๐๐}น^{๖๐๑}าง^{๖๐๒}เ^{๖๐๓}น^{๖๐๔}เ^{๖๐๕}น^{๖๐๖}เ^{๖๐๗}น^{๖๐๘}เ^{๖๐๙}น^{๖๑๐}เ^{๖๑๑}น^{๖๑๒}เ^{๖๑๓}น^{๖๑๔}เ^{๖๑๕}น^{๖๑๖}เ^{๖๑๗}น^{๖๑๘}เ^{๖๑๙}น^{๖๒๐}เ^{๖๒๑}น^{๖๒๒}เ^{๖๒๓}น^{๖๒๔}เ^{๖๒๕}น^{๖๒๖}เ^{๖๒๗}น^{๖๒๘}เ^{๖๒๙}น^{๖๓๐}เ^{๖๓๑}น^{๖๓๒}เ^{๖๓๓}น^{๖๓๔}เ^{๖๓๕}น^{๖๓๖}เ^{๖๓๗}น^{๖๓๘}เ^{๖๓๙}น^{๖๔๐}เ^{๖๔๑}น^{๖๔๒}เ^{๖๔๓}น^{๖๔๔}เ^{๖๔๕}น^{๖๔๖}เ^{๖๔๗}น^{๖๔๘}เ^{๖๔๙}น^{๖๕๐}เ^{๖๕๑}น^{๖๕๒}เ^{๖๕๓}น^{๖๕๔}เ^{๖๕๕}น^{๖๕๖}เ^{๖๕๗}น^{๖๕๘}เ^{๖๕๙}น^{๖๖๐}เ^{๖๖๑}น^{๖๖๒}เ^{๖๖๓}น^{๖๖๔}เ^{๖๖๕}น^{๖๖๖}เ^{๖๖๗}น^{๖๖๘}เ^{๖๖๙}น^{๖๗๐}เ^{๖๗๑}น^{๖๗๒}เ^{๖๗๓}น^{๖๗๔}เ^{๖๗๕}น^{๖๗๖}เ^{๖๗๗}น^{๖๗๘}เ^{๖๗๙}น^{๖๘๐}เ^{๖๘๑}น^{๖๘๒}เ^{๖๘๓}น^{๖๘๔}เ^{๖๘๕}น^{๖๘๖}เ^{๖๘๗}น^{๖๘๘}เ^{๖๘๙}น^{๖๙๐}เ^{๖๙๑}น^{๖๙๒}เ^{๖๙๓}น^{๖๙๔}เ^{๖๙๕}น^{๖๙๖}เ^{๖๙๗}น^{๖๙๘}เ^{๖๙๙}น^{๗๐๐}เ^{๗๐๑}น^{๗๐๒}เ^{๗๐๓}น^{๗๐๔}เ^{๗๐๕}น^{๗๐๖}เ^{๗๐๗}น^{๗๐๘}เ^{๗๐๙}น^{๗๑๐}เ^{๗๑๑}น^{๗๑๒}เ^{๗๑๓}น^{๗๑๔}เ^{๗๑๕}น^{๗๑๖}เ^{๗๑๗}น^{๗๑๘}เ^{๗๑๙}น^{๗๒๐}เ^{๗๒๑}น^{๗๒๒}เ^{๗๒๓}น^{๗๒๔}เ^{๗๒๕}น^{๗๒๖}เ^{๗๒๗}น^{๗๒๘}เ^{๗๒๙}น^{๗๓๐}เ^{๗๓๑}น^{๗๓๒}เ^{๗๓๓}น^{๗๓๔}เ^{๗๓๕}น^{๗๓๖}เ^{๗๓๗}น^{๗๓๘}เ^{๗๓๙}น^{๗๔๐}เ^{๗๔๑}น^{๗๔๒}เ^{๗๔๓}น^{๗๔๔}เ^{๗๔๕}น^{๗๔๖}เ^{๗๔๗}น^{๗๔๘}เ^{๗๔๙}น^{๗๕๐}เ^{๗๕๑}น^{๗๕๒}เ^{๗๕๓}น^{๗๕๔}เ^{๗๕๕}น^{๗๕๖}เ^{๗๕๗}น^{๗๕๘}เ^{๗๕๙}น^{๗๖๐}เ^{๗๖๑}น^{๗๖๒}เ^{๗๖๓}น^{๗๖๔}เ^{๗๖๕}น^{๗๖๖}เ^{๗๖๗}น^{๗๖๘}เ^{๗๖๙}น^{๗๗๐}เ^{๗๗๑}น^{๗๗๒}เ^{๗๗๓}น^{๗๗๔}เ^{๗๗๕}น^{๗๗๖}เ^{๗๗๗}น^{๗๗๘}เ^{๗๗๙}น^{๗๘๐}เ^{๗๘๑}น^{๗๘๒}เ^{๗๘๓}น^{๗๘๔}เ^{๗๘๕}น^{๗๘๖}เ^{๗๘๗}น^{๗๘๘}เ^{๗๘๙}น^{๗๙๐}เ^{๗๙๑}น^{๗๙๒}เ^{๗๙๓}น^{๗๙๔}เ^{๗๙๕}น^{๗๙๖}เ^{๗๙๗}น^{๗๙๘}เ^{๗๙๙}น^{๘๐๐}เ^{๘๐๑}น^{๘๐๒}เ^{๘๐๓}น^{๘๐๔}เ^{๘๐๕}น^{๘๐๖}เ^{๘๐๗}น^{๘๐๘}เ^{๘๐๙}น^{๘๑๐}เ^{๘๑๑}น^{๘๑๒}เ^{๘๑๓}น^{๘๑๔}เ^{๘๑๕}น^{๘๑๖}เ^{๘๑๗}น^{๘๑๘}เ^{๘๑๙}น^{๘๒๐}เ^{๘๒๑}น^{๘๒๒}เ^{๘๒๓}น^{๘๒๔}เ^{๘๒๕}น^{๘๒๖}เ^{๘๒๗}น^{๘๒๘}เ^{๘๒๙}น^{๘๓๐}เ^{๘๓๑}น^{๘๓๒}เ^{๘๓๓}น^{๘๓๔}เ^{๘๓๕}น^{๘๓๖}เ^{๘๓๗}น^{๘๓๘}เ^{๘๓๙}น^{๘๔๐}เ^{๘๔๑}น^{๘๔๒}เ^{๘๔๓}น^{๘๔๔}เ^{๘๔๕}น^{๘๔๖}เ^{๘๔๗}น^{๘๔๘}เ^{๘๔๙}น^{๘๕๐}เ^{๘๕๑}น^{๘๕๒}เ^{๘๕๓}น^{๘๕๔}เ^{๘๕๕}น^{๘๕๖}เ^{๘๕๗}น^{๘๕๘}เ^{๘๕๙}น^{๘๖๐}เ^{๘๖๑}น^{๘๖๒}เ^{๘๖๓}น^{๘๖๔}เ^{๘๖๕}น^{๘๖๖}เ^{๘๖๗}น^{๘๖๘}เ^{๘๖๙}น^{๘๗๐}เ^{๘๗๑}น^{๘๗๒}เ^{๘๗๓}น^{๘๗๔}เ^{๘๗๕}น^{๘๗๖}เ^{๘๗๗}น^{๘๗๘}เ^{๘๗๙}น^{๘๘๐}เ^{๘๘๑}น^{๘๘๒}เ^{๘๘๓}น^{๘๘๔}เ^{๘๘๕}น^{๘๘๖}เ^{๘๘๗}น^{๘๘๘}เ^{๘๘๙}น^{๘๙๐}เ^{๘๙๑}น^{๘๙๒}เ^{๘๙๓}น^{๘๙๔}เ^{๘๙๕}น^{๘๙๖}เ^{๘๙๗}น^{๘๙๘}เ^{๘๙๙}น^{๙๐๐}เ^{๙๐๑}น^{๙๐๒}เ^{๙๐๓}น^{๙๐๔}เ^{๙๐๕}น^{๙๐๖}เ^{๙๐๗}น^{๙๐๘}เ^{๙๐๙}น^{๙๑๐}เ^{๙๑๑}น^{๙๑๒}เ^{๙๑๓}น^{๙๑๔}เ^{๙๑๕}น^{๙๑๖}เ^{๙๑๗}น^{๙๑๘}เ^{๙๑๙}น^{๙๒๐}เ^{๙๒๑}น^{๙๒๒}เ^{๙๒๓}น^{๙๒๔}เ^{๙๒๕}น^{๙๒๖}เ^{๙๒๗}น^{๙๒๘}เ^{๙๒๙}น^{๙๓๐}เ^{๙๓๑}น^{๙๓๒}เ^{๙๓๓}น^{๙๓๔}เ^{๙๓๕}น^{๙๓๖}เ^{๙๓๗}น^{๙๓๘}เ^{๙๓๙}น^{๙๔๐}เ^{๙๔๑}น^{๙๔๒}เ^{๙๔๓}น^{๙๔๔}เ^{๙๔๕}น^{๙๔๖}เ^{๙๔๗}น^{๙๔๘}เ^{๙๔๙}น^{๙๕๐}เ^{๙๕๑}น^{๙๕๒}เ^{๙๕๓}น^{๙๕๔}เ^{๙๕๕}น^{๙๕๖}เ^{๙๕๗}น^{๙๕๘}เ^{๙๕๙}น^{๙๖๐}เ

บังเกิดมีบ้างขึ้น พระยาก็คือเอาที่อื่นนั้นแล้วก็กลับมาตั้งเมืองแห่งตนนั้นแต่
ครั้นก็ตั้งที่เอาที่อื่นนั้นให้คนรักษาไว้พอถึงกำหนดสามเดือนแล้ว ก็ให้
พ่อตุ๊กเห็นเป็นกุมารน้อยงามยิ่งนัก พระยาก็คือให้คนเอาไปช่วยเลี้ยงแล้ว
ก็เอาเข้ามาห้อมพักไว้ ครั้นรุ่งให้เมื่อใดก็เอานำบอกไม้ออนนให้กิน พอ
ถึงกำหนดสามเดือนก็เดยงทั้งสามบอกไม้ออนน กุมารนั้นก็ร้องไห้อยู่
พระยาก็คือให้คนเอาไปนอนไว้ริบ บ้างพันแล้ว ยังมีฟานคำ ๓๖ คำหนึ่งมาให้กิน
นมคู้เทื่อ ๆ แต่ กุมารผู้นั้นก็ขึ้นใหญ่มา พระยาคนพ่อและเสนาคนใช้
ทั้งหลายก็พร้อมกันได้ชื่อว่าขุนท่ง เขายังนึกตาคองตั้งห้อมมานั้นแต่

แต่ขึ้นไปพระยาก็คือยื่นหน้านางแอกไค่นัก พระยาก็คือหานางเมือง
คนเรือนเป็นนมเห็ดแล้ว ก็มาตั้งด้วยกันผู้หญิงได้ชื่อว่าขุนแดงกวานนั้นแต่
ครั้นขุนท่งใหญ่มาได้ ๑๖ ปี พระยาคนพ่อก็อุกเศกชื่อว่า พระยาขุนท่ง
แล้วก็ขอยังถูกอาว ให้เป็นเมีย นางนั้นนามชื่อว่านางศรีสุภานนั้นแต่
ในกาลนั้นพระยาขุนท่งเองคนพ่อกินเมืองได้ ๑๖ ปี ก็ตายในปีเบ็กละง่า
ศักราชได้ ๔๔๐ คิว อายุได้ ๖๐ ปีแต่ ขุนท่งเป็นพระยาแทนพ่อ ก็ประ
สงค์ไปได้เหนือเดือนดวงฟาน ก็ยังได้ดวงคำตัวหนึ่งถูกแก้วบ่ตาย ก็
ทวย รอยกวางไปทางทั้งดอยทุ่งแควเมืองเงินยางแห่งตนทางตะวันตก
นั้นแต่ ในกาลนั้นนางแอกไค้เป็นผู้เป็นมารตาก็อยู่ยังวิมานคำอันนั้น ครั้นนาง
ได้เห็นยังถูกแห่งตนก็มีความยินดียิ่งนัก แดงก็เรียกเอาขงพระยาขุนท่ง
คนถูกขึ้นเมื่อล่วงวิมานคำ แดงก็ปราศรัยกับด้วยพระยาคนถูกแล้วก็พา

เข้าไปในถ้ำ นางก็ตั้งญาแก่ตุกคนว่า แม่จักส่งเจ้าไปหาตานาย^๑เจ้า
 อย่าได้กลัวเนอ เจ้าจงขอเอาหม้อแกงทองรองบ่มจ่าย กับขอชวักชว้าย^๒
 ให้เป็นเมือง ตองอิน^๓เทอญ ว่าดังนี้แล้ว ครั้นว่าไปถึงบูย่าตานาย
 แท้เห็นเป็นงูจง^๔ใหญ่เท่าเทนชาวข้าว เกิดตคำย้วยวาด^๕ตาใหญ่เท่า
 แว่น ท่านก็ขอเอาเป็นตังแม่ตั้งญาให้^๖นเห็นแท้ ครั้นนั้นบูย่าตานายก็ให้ตั้ง
 ของนั้นทุกประการแล้ว ก็ออกมาหาแม่แห่งคนนั้นแต่ นางแอกไค่ก่าว
 ฤทธิ์ของวิเศษแก่ตุกว่า หม้อแกงทองรองบ่มจ่าย^๗นี้ จัก^๘เลี้ยง^๙แกรกรพด
 นับหมันนับแต่น ข้าวแกงชั้นปลาอาหารก็หากมีมาเต็มทุกเมื่อ^{๑๐}บ่ม^{๑๑}เลี้ยง^{๑๒}แต่
 รองชวักชว้ายให้^{๑๓}เป็นเมือง^{๑๔}นี้เจ้าจงเอากวัดแกว่ง ครั้นว่า^{๑๕}อิน^{๑๖}ไป^{๑๗}ร้อง^{๑๘}ที่^{๑๙}ใด
 เจ้าจงจักนอน^{๒๐}ที่^{๒๑}นั้น^{๒๒}เทอญ ว่าดังนี้แล้วก็ตั้งตุกคนให้กลับคืนเมือง
 นั้นแต่ ส่วนพระยาขุนทิงครั้นมาถึงที่แห่งหนึ่งป่าราบเพียงงาม ท่านก็
 เอาขอชวักชว้าย^{๒๓}นั้นกวัดแกว่งไป ^{๒๔}ขอน^{๒๕}นี้^{๒๖}ก็^{๒๗}เกี่ยว^{๒๘}เกาะ^{๒๙}ต้นไม้^{๓๐}ไว้^{๓๑}แล้ว^{๓๒}ท่าน
 ก็นอน^{๓๓}ในที่^{๓๔}นั้น ครั้นถึงกลางคืน^{๓๕}สถาน^{๓๖}ที่^{๓๗}นั้น^{๓๘}ก็^{๓๙}บัง^{๔๐}เกิด^{๔๑}เป็น^{๔๒}เมือง^{๔๓}อัน^{๔๔}หนึ่ง มี
^{๔๕}ทง^{๔๖}รว^{๔๗}เวียง^{๔๘}เชียง^{๔๙}แซ^{๕๐}เข้า^{๕๑}เรือน^{๕๒}ช่าง^{๕๓}มา ก็^{๕๔}บัง^{๕๕}เกิด^{๕๖}พร้อม^{๕๗}ทง^{๕๘}ไฟ^{๕๙}ฟ้า^{๖๐}ชา^{๖๑}เมือง
 มาก^{๖๒}นัก^{๖๓}แต่ ส่วนพระยาขุนทิงคืน^{๖๔}รุ่ง^{๖๕}เช้า^{๖๖}ก็^{๖๗}เห็น^{๖๘}เป็น^{๖๙}เมือง^{๗๐}รุ่ง^{๗๑}เรือง^{๗๒}งาม^{๗๓}เป็น
 ตัง^{๗๔}แผ่น^{๗๕}เงิน^{๗๖}นั้น ท่าน^{๗๗}ก็^{๗๘}ได้^{๗๙}ชื่อ^{๘๐}เมือง^{๘๑}อัน^{๘๒}นั้น^{๘๓}ว่า^{๘๔}เวียง^{๘๕}เชียง^{๘๖}เรือง^{๘๗}เตน^{๘๘}นม^{๘๙}มา^{๙๐}แต่
 ส่วนพระยาขุนทิงก็กลับคืนมายังเมืองเก่าแห่งคนแต่^{๙๑} ก็^{๙๒}ชน^{๙๓}เอา^{๙๔}ครอบ^{๙๕}ครว^{๙๖}
 ตุก^{๙๗}เมีย^{๙๘}และ^{๙๙}เส่น^{๑๐๐}า^{๑๐๑}มา^{๑๐๒}คย^{๑๐๓}ไป^{๑๐๔}อยู่^{๑๐๕}ยัง^{๑๐๖}เวียง^{๑๐๗}เชียง^{๑๐๘}เรือง^{๑๐๙}ที่^{๑๑๐}นั้น^{๑๑๑}แต่^{๑๑๒} ก็^{๑๑๓}แต่ง^{๑๑๔}ให้^{๑๑๕}
 น้อย^{๑๑๖}ท่าน^{๑๑๗}ผู้^{๑๑๘}ชื่อ^{๑๑๙}ว่า^{๑๒๐}ขุน^{๑๒๑}เรง^{๑๒๒}กวาน^{๑๒๓}นั้น^{๑๒๔}เป็น^{๑๒๕}พระ^{๑๒๖}ยา^{๑๒๗}จ^{๑๒๘}ก^{๑๒๙}ว^{๑๓๐}ดี^{๑๓๑}ใน^{๑๓๒}สม^{๑๓๓}พ^{๑๓๔}ทุ^{๑๓๕}ว^{๑๓๖}ปี^{๑๓๗} ฝ่าย^{๑๓๘}ท้าว

๑ ขา ๒ กวัดแกว่ง ๓ งูจงอาง ๔ เลื่อมพราบ

พระยาสามีนครราชทั้งหลายก็เข้ามาสู่สมภาร มีบรรณาการข้างมาช้านาน
 มนตรีมากวายนานัก ใฝ่บิได้นิ่งช้าอหุ่งแกงกินก็เท่าให้รับประทานทุก
 คน ๆ แม้ว่าดีตัวบ้างหลายคือว่าตะมิ่งกวางฟานเลื้อหมี่จอน^๒ อดค่าง
 นางนี้ นกรุ่งเหวด^๓ ทั้งหลาย ก็ว่าดูกลทานเจ้าเราได้เป็นเจ้า ปรวบ
 ปฐวี^๔เราก้ควรไปปฏิบัติแะว่าดงนนแแต่ ก้ดงมาสู่เมืองเสียงนนแแต่
 หมู่คนแะท้าวพระยาทงหลาย ท่านก้มีอาชญาตักตองร้องป่าวในเวียง
 แะนอกเวียงทงมวดว่า ดีตัวบ้างมาสู่เมืองน้ก้หากเป็นบิวารบู้ยาแห่ง
 เราทงสิ้นแแต่ ไครอย่าได้กระทำร้ายแก่เขาเนอ ว่าดงนนแแต่ ในกาตนั้น
 หมู่เถอนทงหลายก้ไปกินข้าวในนาในไร่แห่งชาวเมืองทงหลาย ชาวเมือง
 ทงหลายก้เข้าไปไหว้ดำพระยาซุนทง ๆ ก้แแต่ให้คนเฝ้าแหบบัง^๕ หมู่
 เถอนทงหลายก้ยังมากินอยู่ดงเก่า เขาก้เมื่อดำแดงแก่พระยาเจ้าอีกแแต่
 ท่านก้ให้เขาเอาไม้ไต้คั่นยาวไปแขวนทุกที่ ครันตมมาค้ไม้หนักท้าวไป
 ดีตัวก้เข้าไปกินข้าวดงแต่ก่อนนนแแต่ เขาก้เมื่อไหว้ดำขออาชญากรุณา
 แแต่พระยาเจ้า ๆ ก้ว่าเหตวหาดวงเฝ้านาหาดวง แหตวน้อยเฝ้านาน้อย ครัน
 ว่าเขาเห็นหมู่กวางมาเข้านา แหตวก็อยู่คั่นไม้ดงห้ามเด้อย ดีตัวทงหลาย
 ก้พ่ายหนีไปแแต่ บ่มากินข้าวยังนาดีท้แแต่ ดีตัวทงหลายไปตามข้างบ้าน
 ซ่างเมืองซ่างคุด^๕ รวดคุดเวียง ผู้เลื้อหตุหลาย^๕ ไปเสียงแแต่ เลื้อบ้านเลื้อ
 เมืองก้เคียด ก้แแต่ให้เป็นอันตรายแก่แหตวหาดวงแหตวน้อยอันเฝ้านา
 นั้นตายไปเสี้ยงเสียงแแต่ ดีตัวทงหลายก้มากินข้าวไร่ข้าวนาดงนั้น ท่าน

๑ ไคร ๒ กระจอกขะนิคหนึ่ง ๓ อีโห้ขีว ๔ กระจตอบ, กระจท่อม ๕ หนี

ก็มีอาชญาให้ด้านตาเหตวิ^๑ ด้านเป็นสองตาสามตาเรียงกันแล้ว เขาตา
 หนึ่งขจัดจนเมือบนเห็นบปลายไม้หมายไว้ที่ไร่นานัน^๒ สัตว์ทงหลายจึง
 บ่มากินข้าวไร่ข้าวนาต่อเท่าภาคบดินแด^๓ พระยาเจ้าขุนทังเป็นเจ้าเดี่ยว
 เมืองเชียงเวือง ท่านบ่มักผู้ชายเท่ามีแต่ถูกผู้หญิงหนึ่งชื่อ่านางมนุสดี
 อรุณนันแด^๔ พระยาขุนเรงกวาคณนัน^๕มีลูกสองชาย ผู้พี่ชื่อว่าดาวชิน
 ได้นางพระดีส์กุดเป็นเมียแล้วให้อยู่เงินยางกับด้วยคน ให้ใจรู้^๖ คนภาย
 ตะวันออกต้องไต่เวียงไซยนารายน^๗คือว่าคอนมุดทงมวดแด^๘ หนเหนือ
 ภายตะวันตก ให้คณน้องชื่อว่าจอมผาเวืองท้าวได้ถูกพระยาขุนทังเป็น
 เมียอยู่เวียงเชียงเวืองนันแด^๙ พระยาขุนทังกินเมืองได้ ๔๓ ปี ตายในปี
 กัตไค้ ศักราชได้ ๔๖๓ คั้ว อายุได้ ๕๕ ปีแด

จอมผาเวืองคณหาดานกินเมืองแทนอยู่เวียงเชียงเวืองทนนไต่ ๘ ปี
 แล้ว ก็มีราชบุครสองคณ คณพี่ชื่อว่าท้าวฮ้ายเจือง ก็ให้กินเมืองอยู่ยัง
 เวียงเชียงเวืองกับคณแล้ว ให้เอาใจรู้คนในเมืองแคะเชียงรายแคะแคววัน
 ไต่แล้ว ก็แต่งให้เจ้าขุนเจืองคณน้องนัน^{๑๐}เป็นอุปราชาแต่งเมืองไปกิน
 เมืองฝางแล้ว ให้ใจรู้คนภายตะวันตกทงมวดแด^{๑๑}

ทนนจกจาด้วยเจ้าขุนเจืองก่อนแด^{๑๒} ท่านได้เป็นอุปราชาแต่งเมือง
 แล้ว ในคณอันท่านจัตยกไปเมืองฝางอันนัน^{๑๓} ท่านนอนในราตรีคณวันนัน^{๑๔}
 ก็เห็นยังมีคัตฝันว่า ยังมีชายเฒ่าแก่ผู้หนึ่ง นุ่งผ้าขาวแต่เอาแก้วมา
 ให้ตูกหนึ่ง แดวกัดระดุงคณเจ็งดีแล้ว ศักราชได้ ๖๔๘ คั้ว ปีระวาย

ซังง่า เตือน ๒ ออก ๘ คำวินิจฉัยการ ท่านก็เสด็จออกไปเมืองฝางแต
ท่านยกไปถึงหน้าแม่คำท่าทบทินน์ ยังมีข้างควหนั่งมั่งงอนแดงมีเต็บคั่นอัน
เขี้ยวงามใหญ่ประมาณ ๔ คอก เดินเตี้ยบริมน้ำแม่คำกำหนดงมาถัด
ต้องหน้าท่าน ๆ เห็นแต่วกได้ตามเอาซังง่าตัวนั้นไปหนตะวันตกชวยได้ไกล
ประมาณ ๕๐๐ วา ซังง่าตัวนั้นไปเห็นวกังไม้ครั้นน้อยคนหนึ่งอยู่ ท่าน
ก็ขึ้นคนไม้ครั้นนั้นแล้ววกังเดินได้คอซังง่าตัวนั้นได้แล้ว อุปราชาเจืองเจ้า
ท่านก็มีใจยินดีนักแล้วท่านก็ได้ชื่อซังง่าตัวนั้นว่าพานคำ เหตุว่าได้ทีน้ำแม่
คำนั้นแต่ ไม้ครั้นนั้นก็ได้ชื่อว่าครั้นซังง่าตัวนั้นมาแต่ ท่านก็เลย
ไปกินเมืองฝางนั้นแต่

ทันทีจาดด้วยพระยาตาดชินตนพี่ อินกินเมืองเงินยางตะไชยนา
รายน์เมืองมุดนน์ บ่มีตูกชายมีแต่ตูกหญิงสองคน ผู้พี่ชื่อว่าอามแพง
จันทนผงมีอายุได้ ๑๒ ปี ผู้น้องชื่อว่านางโอคาแพงเมืองอายุได้ ๑๐ ปี
ฝ่ายพระยาจอมผาเรืองคณน้อง ก็ใช้ไปขอเอาจักให้แก่ราชบุตรทั้งสองพี่
น้อง พระยาตาดชินตนพี่ก็ดำวว่าตูกเขายังน้อยอยู่ไปซังง่าสังเทือ ๒
บุญข้าเจ้าเป็นภายหน้าเทอญ พระยาจอมผาเรืองกินเมืองได้ ๑๗ ปี คัก-
ราชได้ ๕๗๘ ตัวก็ตายในปีที่ไซ้คนไปขอนางทั้งสองนั้นอายุท่านได้ ๖๐ ปีแต่
ส่วนพระยาอ้ายเจืองคณตูกกินเวียงเชียงเรืองแทนสืบไป แต่นั้นมาคำ
คือซาปรากฎไปในบ้านน้อยเมืองใหญ่ทั้งหลายว่า ยังมีนางทิพย์ ๒ นาง
พี่น้องเกิดมีในเวียงเงินยางซังง่าแต่นั้นนั้น งานนักหาผู้ใดจักเต็มอบมิได้

๐ ตัดมาจากคำว่า ศรีมหาโพธิ์ ๒ ไปซังง่าสังเทือ=ทำไมพุดอย่างนี้ ๓ คำพุด

เป็นตุ๊กเจ้าเซียงเรื่องนม ๒ คน หาทำพระยาบได้เท่าเงินไว้แต่เจ้าคน
 บุญใหญ่มหานครจึงจักทรงได้แต่ ครึ่งนั้นท้าวพระยาดำมนตราซึ่ง
 หลาย เป็นต้นว่าเมืองโกสัมพี กิ่งคราช ลำวัดถ้ำ หงสาวดี อโยธยา
 ต่างคนก็ต่างห้าง มรพตมากหลาย ว่าจักยกพลมาชิงเอาซึ่งนางทั้งต้อง
 นั้นทุกหัวเมือง ฝ่ายพระยาจันทบุรีกับพระยาแก้วดวงตนพี ก็พูดว่า
 ต้องราฟ้องจักไปเอานางทิพย์มาคนละนางเทอญ ว่าดังนั้นแล้ว ก็ห้าง
 ยิงหมุ่พตเป็นอันมากนัก ท้าวพระยาหนไต้ละครวันตก ต่างคนก็ว่า
 ต่างคิดหาญนัก มารบแถวละครดาวถานข้างบ่แพ้ เขาก็ว่าจักรบด้วยหมุ่
 บ่แพ้ ตูแแต่ เหตุว่าหมุ่ตูหลายนักมาชนข้างต่อกันเทอญ ก็หาไถ่จับชนข้าง
 ต่อแถวบ่ได้ แถวกี่ว่าวันพรุกัน ตูจักเข้าเอานางทิพย์ในเวียงเงินยางเซียง
 แล่นนั้นแต่ ครึ่งนั้นพระยาดาวชินเจ้าคนพ่อแห่งนางทั้งต้องก็ไซ้ให้อำ
 มาตย์ ไปหาเจ้าทั้งต้องฟ้องยังเวียงเซียงเรื่องละครเวียงฝาง ให้เอา
 ฐิพตยกมาช่วยทั้งต้องเมือง ตน้องทั้งต้องเมืองมาไปทันถึง พระยา
 อ้ายเจืองตนพีจึงเอาคนชาวเซียงเหรียญเงินยางละครเวียงเซียงเรื่องได้
 พร้อมแล้ว ก็ชี้ข้างออกชนข้างแถวบ่แพ้แถว เดี่ยวแถวพันตายกับหัว
 ข้างนั้นแต่ ครึ่งนั้นเจ้าอุปราชขุนเจืองตน้องตุ๊กเมืองฝางมาถึงแล้ว
 ก็ชี้ข้างชะพานคำไล่ข้างเข้าต่อ พระยาจันทบุรีก็ไล่ข้างตัวชื่อว่าสุร
 สงครามเข้าต่ออุปราชเจ้าขุนเจืองเคียดนัก ก็จึงเอ้าวางข้างพันหัวพระ
 ยาเวียงจันทน์ตายกับหัวข้างนั้นแต่ ฝ่ายพระยาแก้วเป็นพันจึงกล่าวว่

อย่ำรบพันกันด้วยง่ำยเทอญ ชำงบ่แพ้ตวหนึ่งก็จักเปลี่ยนตวหนึ่งเข้าชน
 ชำงเรวยังม่หตายตวตว ค่ำยเด่นกันไปให้ตงุกก่อนว่ำตงนั้นเด๋ว พระ
 ยาแกวก็ชำชนชชำงตวชชอว่ำแก๋วคุณเมืองเข้าชนชำงเจ้าอุปราชตวชชอว่ำ
 ชะพานค้ำ เข้าชนหงายง่ำรบจับเค้าวคชชำงแก๋วคุณเมืองแห่งพระยาแกว
 ท่ำวไปเด พระยาแกวชำงชำงแก๋วปรวมเมืองเข้ามำชนอื่ก ชำงชะพาน
 ค้ำกักระทำฉนเด็ยวั้น ชำงแก๋วปรวมเมืองกัท่ำวไป พระยาแกวก็เปลี่ยน
 เหาชำงตวชชอว่ำแก๋วบุญเรือง เข้าค่อแถมชำงชะพานค้ำกัเทงเค้าวคชชำง
 แก๋วบุญเรืองท่ำวไปเด๋ว ครังนั้นเจ้าอุปราชชุนเจ็องก็เอาง่ำวชำงพัน
 ห้วพระยาแกวตวยกับคชชำงนั้นเด ฝ่ำยพลแกวท่งหตายก็แตกพ่ำยพลตี
 กัน ส่วนชวเว็ยงเงินยงเชียงแฉ่นเชียงเว็องเมืองฝำงเชียงรยท่งปวง
 กัพร่วมกันไต้เกิดเหาแกวไต้สำหมั้นคนกับท่งชำงมำเข้าของธำคราฮวช
 ท่งมวตพร่วมฉน เด๋วก็เหาคนเหล่านัเข้าไปชงไว้ในเว็ยงเงินยงนั้นเด
 ครังนั้นพระยาตวฉนตงกัม่ใจยงคัฉงน กัประตบตงกัหึงท่งดองพี
 น็องคัวยเค็ร็องอด้งการเส็ร็จเด๋ว กันำออกไปถวยแแก่เจ้าอุปราชชุน
 เจ็องศนหลตนให้เป็นอัครมเหล็ฝ่ำยช้ำฝ่ำยชวท่งดองนางนั้นเด๋ว กั
 เหาหน้ามำอุภิเชกให้เส็ดวยเมืองเท็รวัณญนครเชียงแฉ่นนั้นเด แต่ไปจั้ง
 ไต้เร็ยชชอว่ำพระยาเจ็องฟ้าธรรมิกราชแ

ส่วนว่ำท่ำวพระยาเมืองใหญ่ท่งหตาย อันมำตวฉนคกหนไต้ ว่ำ
 จักมำชงเหาอนางนั้น กัมำคาน ๒ แกวเด็ยก็เตยฉนมเข้าสู่สั่มภำรแห่งทำน

ก็กระทำการอุกฤษฏ์อีกครั้งหนึ่ง จึงได้ชื่อว่าพระยาเจืองฟ้าธรรมมิกราชา
แล้ว ก็ปกิ หออุทุม ๒ พดชนตั้งร้อยศอกก่อนแล้ว ฝ่ายพระยาอ้าย
เจืองคนพี่ท่านก็ด้วยเมืองเชียงเวืองแทนพอนนไต ๗ ปีตาย พระยาแก้ว
ฆ่ากับหลังข้างเดียวในปีถัดกัน ศักราชได้ ๔๘๓ ตัว อายุได้ ๑๘ ปี พระยา
ดาวชินคนลุงอันเป็นพ่อแห่งนางฮามแพงจันทน์ผ่องและนางโศกาแพงเมือง
นิน ด้วยเมืองเงินยางได้ ๒๗ ปีแล้วตายในปีดวงเต่า ศักราชได้ ๔๘๔
ตัว อายุได้ ๗๐ ปีแล้ว

แต่นั้นมาพระยาเจืองฟ้าธรรมมิกราชาที่อยู่ด้วยราชสมบัติในเมือง
เวียงญนครไชยบุรีเงินยางเชียงแต่นั้น ครั้นต่อมาพระยาหลุ่มฟ้า
เก้าพิมาน เมืองวิเทหราช กับพระยาจุพนตั้งคนพี่น้อง ก็เอาหมูรพด
ต้องมาว่าจักมาชิงเอานางและคนและนางนั้น ครั้นมาถึงกลางทางก็รู้
ข่าวว่าบรรดาหัวเมืองทั้งหลายยกพลมาชิงเอานางนั้น พระยาเจืองแพ้
แล้วได้นางทั้งสองมาเป็นมเหสี คนก็มีความกตเวทศอำนาจนั้นมากนัก
ก็พร้อมกันแต่งเครื่องบรรณาการแต่อย่างใด ๑๐๘ ทั้งตั้งคนพี่น้อง
คือว่าหอตั้งขี้เงิน หอตั้งขี้คำ หอตั้งขี้ปกติ อ่างเงินอ่างทอง หอ
ก็มาตมชน แกรม ๑๐ ศอกตั้งเทือง เป็น ๑๒๐ ศอกแล้ว ก็อุกฤษฏ์
เรียกชื่อไว้ไชยনারายณ์ธรรมมิกราชันนั้นแต่ ตามออกมาตั้งบ้านนั้น ๑๒
ศอก มี ๒ ที่ เป็น ๑๒๔ ศอกนั้นแต่ แต่นั้นมาชื่อและแถวฝ่ายตะวันออก
ฝ่ายเหนือก็ได้ด้วยแต่นั้นมาแต่ โกลัมพี, กตั้งคราช, และหงส์าวดี

อโยธยาก็ได้ด้วยแต่นั้นมาแต่

ตั้งแต่นั้นมาพระยาธรรมิกราชาเจ้าท่านก็กตัญญูใจ^๕ ถูกแต่้าหลาน
 เหล่นเมื่อนำ ก็จึงจกย้ายเอาแถวเมือเป็นเจ้าเมืองวงงเดี่ยวแล้ว ก็ตัด
 ด้วยแก่อเดี่ยวแล้ว ก็ดอหน้าแบ้นหินไว้ในเดี่ยวมิดถานครนนั้น ในปี
 กตสัน ศักราชได้ ๕๐๒ คัดแเด ครังเมื่อท่านได้ปราบชมพูทอ์ปนั้น อายุ
 ท่านได้ ๒๗ ปี ยิ่งกต่าหาญแข็งแรงนัก ก็มีอาชญาให้พ่อค้าต่างเมือง
 ว่ากฤษช้างก็ยั้งต้นุกอยู่แเด ก็ยักจกโควชช้างอยู่ ดูยั้งรู้ที่โคจกชนค่อ
 กู ครนดูยั้งรู้ที่โคจกชนจงมาบอกกูเทอญ กูจกไปชนจกให้แพ้เขาทุก
 แห่งแเด ก็ตั้งยั้งพ่อค้าต่างเมืองไปทุกแห่งทุกที่แเด ที่โคท้าวพระยาทั้ง
 หดายฝูงนนั้นเขาบ่แข็งค่อได้ เขาก็เข้ามาอ้อนน้อมลุดมภารท่านตั้งทุก
 เมืองนนั้นแเด ท่านได้เป็นเอกราชเดี่ยวเมืองมาได้ ๕๐ ปี ยังมีพ่อค้าแถว
 หมู่หนึ่งก็ไปถึงเมืองแมนศาตอกชอกพาศายนแเด เขาก็ออกดูรับ จึง
 เอาข้อมือไปโพ^๒ เอาค่านนั้นแเด เขาก็มาบอกข่าวคำสันอันนั้นแกกน
 อยู่แเดมอแเด เขาก็ลุดชนให้หัวดำเจ้าแห่งเขาแเด ก็จึงปลงคำตงว่าเรา
 จกชนช้างค่อพระยาธรรมิกราชนนั้นแเด ฝ่ายพ่อค้าทั้งหดายไดยินคำอย่าง
 นั้นแเด ก็มาไหว้ดำถึงพระยาธรรมิกราชาแท้ พระยาธรรมิกราชาไดยิน
 ยั้งคำอันนั้นแเด จักว่าเราเฒ่าแก่เดี่ยวแเด บ่ไปแเดก็ว่าบ่ได้ เหตุได้
 ออกปากดำเดี่ยว

ครังนั้นท่านก็ร้องเรียกยงดูทงห้าคนมาแเด ก็แต่งดาวเงินเรื่อง

ผู้เค้านั้นเป็นลูกนางอามแพงจันทนผดุงนั้น ให้เป็นเจ้าเวียงเงินยางแตะ
 ไชยนครกับบ้านเมืองท่งมวดแก้ว ก็แต่งตั้งเจ้าผู้กตางนั้นกับบริวาร
 พันหนึ่งแล้ว ให้ไปกินเมืองแถวหลวง ก็ปกหนอดูยังที่ตอขยภูเหมือด
 เมืองแถวสูงร้อยศอกแล้ว ก็อุทิศให้เป็นเจ้าของเมืองแถวท่งมวด
 ก็แต่งตั้งพาวผู้ของช้อยนั้นกับบริวารร้อยหนึ่งให้ไปกินเมืองจันทบุรีให้
 เป็นเจ้าแก้วจกธาภิท่งมวด แล้วแต่งตั้งลูกนางโศคำแพงเมือง ผู้
 ชื่อว่าขุนคำร้อยนั้นให้ไปกินเมืองไชยนาทยานเมืองมุดแด ให้ใจรู้คน
 ภายตะวันออกต้องได้ แล้วก็แต่งตั้งเจ้าร้อยเมียผู้ของนั้น เป็นอุปราชา
 ให้อยู่เวียงเชียงเวียงแดให้ใจรู้คนภายตะวันตกท่งมวดแด แล้วก็เป่า
 เฮอร์พดคนหาญท่งหลายได้แก่ด้านแก้วแค้นแล้ว ก็เสด็จออกจากเวียง
 เหรียญนครเงินยางไปหนตะวันออก ออกไปไกลนั้นก็ไปถึงเมืองแมน
 ตาดอกซอกฟ้าดายนแท้ ในกาดนั้น พระยาธรรมิกราชท่านก็เห็นยัง
 เมืองอนันน์ มีหินผามากนักเป็นหินชา ผาคมทางอันจักเขาหาเวียงนั้น
 ก็มีทางเดียวที่จะเขากเป็นอันลำบากยิ่งนัก เวียงเพือนก็ตั้งนัก บ่อาจ
 จักแพ้เพื่อนได้ อนึ่งข้างที่เท่าเดยแรงตัวก็เท่าเดยแล้ว ก็จึงจัดแก่
 เสด็จมาคาคหัวในอุคคำแล้ว ก็ใช้ให้อำมาตย์ผู้หนึ่งนำเอาคินมาให้แก่ผู้
 แตะเมีย ว่าให้คินเสด็จผ่านต่างตนเราเทอญ ฝ่ายนางเทวีอยู่ภายหลัง
 พระยาเจ้าก็มีเหตุลงใหญ่ ๓๐ ประการ คือ (๑) หูกเดินจงรำนกตาย
 เป็นควายชนกัน (๒) ถ้วยขามเดินตำรำนเป็นปลาฝา, (๓) เรือกตาย

เป็นแดน^๑ไปตั้งอยู่แก่หินผา, (๔) ชายคากตายเป็นค้อแดนใต้เดีย^๒คน,
 (๕) ผิงซามเข้าคิดหมอนหนุนหัวหมอนอิงพระยา, (๖) ฝนตกรินอยู่
 ๑๐ วันนับเอือน^๓ (๗) ภูตอยทะตายเป็นกึ่งไป, (๘) ก้อนหินผากตายเป็น
 เป็นเงือกไปอยู่น้ำ, (๙) เห็นปลาดำตัวเท่าเรือ (๑๐) เลื้อไคร้งแด่น
 เข้าเวียง, เหตุต่างทั้งหลายเกิดมีดังนี้ จักเดี่ยวพระยาเจ้าหรือ ๆ ว่าจะ
 เป็นประการใด นางพญาแตรหนักตั้งนมทั้งหลายผู้อยู่ถ้ำคอยฟังเหตุร้ายดี
 อยู่ในที่นั้น ก็พากันเป็นทุกข์ถึงพระยาเจ้ายิ่งนัก ต่อหนึ่งมาเห็นอำมาตย์
 ผู้หนึ่งนำเอาธออบคำได้ฝ่าไฟอกหัวเขามาถึงเขา ก็ยั้งร้องไห้ทุกไปทั้งเมือง
 เหตุต่างต่าง ๆ ก็มีมากหลาย ท่านก็เข้าฝากยังฝ่าไฟอกหัวเขามาถึงอีกนอก
 คนทั้งหลายก็ซำร้องไห้ตมกดินชวัญแล้ว ก็ว่าค่อนไปบ่ห่อนจักได้เห็น
 หน้าเห็นอย่างดั่งนั้น ส่วนว่าคำอันพระยาแมนตาออกรับว่าจักชนข้างค้อ
 พระยานั้น แด่นนมก็มีอาชญาให้แม่ทัพนายกองทั้งหลายแต่ชานหินชาน
 ผาแล้ว ก็กายชวชวิตไว้ให้หมิ่นแล้ว ก็ชนข้างค้อชื่อว่าไชยนารายณ์
 อยู่คอยท่าพระยาเจืองฟ้าธรรมิกราชาเจ้าแต่ ๆ ก็ชนข้างชะพานคำ ได้
 เข้าชนข้างพระยาแมนตาออกค้อมก้อปดตายางถึงกัน หินดูอันข้างชะพาน
 คำยำนนั้นก็พาดตกไปในชุนนั้น ข้างชะพานคำก็ซัดตกลงไปตามนั้น งาม
 กับกเขาเงอมหินผานั้นแต่ ฝ่ายพระยาแมนตาออกก็เอาง้าวข้างพื้นพระยา
 ธรรมิกราชตายในที่นั้นแต่ คนหาญแห่งพระยาธรรมิกราชาก็หลุมกุ่ม
 ตูเอาหัวแตรค้อพระยาธรรมิกราชได้แล้ว ก็บ่เอาได้หีบหอบเอามาเผา

เลี้ยงขี้เลี้ยงขี้เลี้ยงรายแด คนทั้งหกตายก็แตกพ่ายหนีมาตั้งแต พระยา
เจืองฟ้าธรรมิกราชตายในปีเตาใจ ศักราชได้ ๕๕๕ คว กินเมืองได้
๕๓ ปี อายุได้ ๗๘ ปี พระยาแมนดาตอกชอกฟ้าตายนั้นฆ่าเสีย เอา
กะตูก่อเจดีย์ไว้ในเวียงเหรัญญนครเขียงแสนนั้นแต ส่วนดาวเงินเรือง
เป็นพระยาอยู่ในเมืองไชยนารายนั้นบางที่ก็อยู่เวียงเงินยางแฉะได้ ๒๐ ปี
ตาย ในปีตวงเม็ด ศักราชได้ ๕๗๓ คว อายุได้ ๖๘ ปี

ดาวเคียงกินเมืองแทนพ่อคนได้ ๑๖ ปี ตายในปีระวายยี่ ศักราช
ได้ ๕๘๘ คว อายุได้ ๖๕ ปี

ดาวเมงเสวยเมืองแทนพ่อคนได้บหนึ่ง ก็เข้าไปเฝ้านางเทพคำชาย
ตุงพระยาเขียงรุ่งแกวช้ายเมืองเล่าต้องมาก็เอามาเป็นเทวีแด วันอัน
นางทรงครรภ์นางก็ฝันว่าดาวประกายตมมาตง อยู่เหนือท้องแห่งนางเทว
แล้วก็เปล่งรัศมีไปภายในไตทวทิศทั้งมรดแล้วแตกเป็นดั่งดวง นาง
ก็สะดุ้งตื่นแล้วก็บอกแก่พระยา ๆ ก็หาหมอโหรามาดู หมอทำนายว่า
ตุงมหาราชเจ้าจักได้ปราบหนไต่แท้แต่ ครั้นครรภ์นางถ้วนทศมาด้แล้ว
นางก็ประสูติออกมา วันนั้นยังมีฤกษ์คนหนึ่ง ชื่อว่าบัทมังกร แต่ก่อนนิन्द
ในคำสอนพระพุทธเจ้า บวชเป็นภิกษุภาวะปฏิบัติตามคตของวินัย ยากยิ่ง
นัก จึงปลงสิกขาบทยเสียแล้วก็ทรงเพศเป็นฤกษ์อยู่นั้นแต่ ในวันอันได้
ชื่อราชบุตรนั้น ท่านก็มาสู่คัมพระยานั้นแต่ ฝ่ายพระยาดาวเมงมหา
กษัตริย์คนพ่อ จึงจกใจหัวเจ้าฤกษ์ว่ากุมารน้อยตุงผู้ขานยังจกมีบุญหรือ
ว่าหะบุญบ่ได้นั้นจา ฝ่ายฤกษ์ก็ต้องรู้ด้วยญาณแห่งท่าน ๆ ก็รู้แจ้ง จึง

กล่าวว่าคุณกรมหาราชเจ้า กุมารน้อยผู้นมบุญมากนัก จักได้อยู่ในเมือง
 มหาราชทันใด ๑๖ ปี แล้วก็จะได้ไปสร้างเวียงตูกหนึ่ง มีนันทกษิน
 ดสถานแห่งเมืองมหาราชทัน คือว่าเมืองเชียงรายทันนี้ ให้รุ่งเรืองกว่า
 เก่าแท้แต่ จักอยู่ทัน ๒๕ ปีแล้ว อายุได้ ๘๐ ปี จักตายด้วยความคำ
 จักจับแต่ เหตุว่าท่านจักได้กระทำผิดจักเอาตูกท่านเป็นเมียมันแต่ เจ้า
 ฤๅษีท่านายตงนั้นแล้ว ก็พร้อมกันหาชื่อราชกุมารให้จับทั้งสามประการ
 คือว่าชื่อพ่อและชื่อฤๅษีและชื่อแม่ทั้งสามประการนั้น แล้วเอาเจ้าฤๅษี
 ว่าบัทมิงกรกับชื่อพ่อว่าดาวเมงนั้นตั้งกันว่า มี เอชื่อแห่งแม่ชื่อว่าเทพ
 คำซ้าย เป็นตูกท้าวเชียงรุ่งแก้วชายเมืองนั้นว่า รายให้ตั้งกันแล้ว จึง
 เรียกว่าเจ้ามิ่งรายนั้น ตั้งแต่ปฐมมดระจิงราชเจ้าลำดับมาได้ ๒๕ เช่น
 ท้าวชื่อว่าพระองค์ลาวแต่

แต่ไปภายหลังชื่อว่าดาวดักคนแต่ หน่อพ้ามิ่งรายเจ้าท่านก็
 จำเวียงขันใหญ่ได้ ๑๖ ขวบแล้ว พระยาเจ้าบิดาคนพ่อ ก็ไปนำเอานาง
 ผู้หนึ่งเป็นตูกเจ้าเชียงเรืองนั้น มากระทำอาวาทมงคลให้เป็นเมียแล้ว
 ก็แต่งให้เป็นอุปราชครองเมือง แล้วให้ใจรู้คนภายหลังทั้งมวด ยัง
 มีในวันหนึ่งท่านก็พาบริวารไปแหว่ดงไถดป่า ก็ไปเห็นเวียงเชียงรายร้าง
 อยู่ก็เป็นทีพึงใจยิ่งนัก ครั้นถึงบเมืองไค้ ศักราชได้ ๖๓๐ ตัว เดือน ๕
 ออก ๗ คำ วันพุธ ท่านก็ออกไปตั้งอยู่เวียงเชียงรายท่าไค้แห่งเวียงเงิน
 ยางเชียงแสนทันนั้น พระยาดาวเมงคนพ่อท่านก็กินเมืองเงินยางเชียงแสน
 ได้ ๒๕ ปี ศักราชได้ ๖๓๓ ตัว มีกตยี่ อายุได้ ๖๗ ปีก็จุติไปแต่

เจ้ามั่งรายคนลูกก็แต่งมหาปราสาทตั้งตักกวรพ้อแห่งคนเสวีจบริ
 บุรณแล้ว ก็เรียกร้องเอาราชเคื่อดนักรและเสนาอำมาตย์ประชาชนร
 ราชฏร และราชสัหมติในเวียงเงินยางเชียงแสนทั้งมวตมาแล้ว ก็อยู่
 เสวยราชสัหมติเป็นเอกราชอยู่ยังเวียงเชียงรายทนนแทนพ้อคนแล้ว ก็
 บคนเมืออยู่เวียงเงินยางแกม^๑ ก็อยู่ยังเมืองเชียงรายทนน พระเจ้ามั่ง
 ราชเจ้าได้เป็นเอกราชแทนพ้อแล้ว ก็มีคำกิดคิดชธาปรากฏมากนัก
 พระยามั่งรายเจ้า ท่านก็หุ้ม^๒ไปไต่เหนือ ยังมีในวันหนึ่ง ท้าวแก้วพาเอา
 บริวารแห่งตนไปไต่เหนือ ก็ไปไต่เหล่า^๓ที่หนึ่งแต่

ทนนจกิดคิดนาจากด้วยเงินก่อนแต่ ที่แท้ก็มีในตำนานหตวงนั้นแต่
 ทนนพ้อกิดคิดนาให้รู้ที่มั่งรายราชเจ้าจกได้ปราบนั้นแต่ ยามเมือศักราช
 ได้ ๒๒๕ ตัวเดือน ๔ ออกคำ ๓ วันนั้นยังมีฤกษ์ดีต้นเป็นตูกพระยา
 วงศ์ปางโพธิญาณนั้น คนพนนชื้อว่าพาสู่เทพแต่ คนถ้วนตั้งชื้อว่า
 สู้ทันตะแต่ คนถ้วนตั้งชื้อว่าจันตลิกชตุฤกษ์
 แต่ เขาเจ้าเกิดมาเป็นตูกพ้อเดียวกันคนตะแม่แต่ ยามเมือเขาเจ้าจก
 ตาพระยาคนพ้อไปกระทำสมณธรรมวันนั้น พระยาคนพ้อก็ตั้งเขาว่า
 ครันว่าเจ้าทั้งหลายเห็นที่ใดจกควรตั้งบ้านแปงเมืองดินนั้น ขอให้เจ้าตูก
 ทั้งหลายอย่าละพ้อเลย จ้มพ้อกิดให้เป็นเมือง จ้มเทอญว่าดังนี้แล้ว
 เขาก็พากันลยออกไปด้วยดวงบนหนอากาศ ด้วยอิทธิฤทธิ์อิานุภาพแห่งตน
 ก็ไปหนไต่แล้วไปถึงด่าน ป่าที่หนึ่งราบเพียงเวียงงาม ควรเป็นที่ลุดุกยิน

๑. ไม่ไปอีก ๒. ชักชวน ๓. ที่ป่าซึ่งมีผู้หวงห้าม ๔. ชาย

ดันก ฝ่ายฤษัษทงตักครนไปถงแถวกพรอมกันตงนอนไควรมไมแ่ง
 หนึ่ง พอลถเทยงคินกเห็นเบงตงต่ายตริยชาทคยพุงชนเจตชวตวคน
 ปนอศัจรวรยมากนั กจิงไปผอตุกเห็นยงเกศชาคูแ่งพระพุทชเจ้เปถง
 รัคมีพุงชนมาเตพนเผ่นตินสูงชวตคันตาด ตูวถาคองอจางมมากนั
 ถ่วงเจ้ฤษัษทงตักพรอมกันนหมไหวตวยทคิตทเท้ห้แ่ง ยงเกศ
 ชาคูแ่งตัพพัญญุพุทชเจ้แถทั้นน คื่อว่า หริภุญไชยนั้น กียงเป่นป้า
 ไม้ผออยู่ ครนเจ้ฤษัษรุ้เจ้แถว ก็พรอมกันอริษฐานว่า ตูช้จกเอา
 ชาคูพระพุทชเจ้แถออกตวง ขอให้เทพยดาเจ้ทงหถายจงให้ปราคภูมินี้
 อันประเสวีรัฐ ไทลหถังตงมาพอให้ตูช้ได้ตวงเกศชาคูแ่งพระพุทชเจ้
 เต้เทอญ ว่าตงนั้นแถว ในกาดนั้นเทพยดาอันรักชಾಯูในที่นั้น ก็พรอม
 กันเนรมิตตินคำ ก่ายแถค้อยอชชูปรรพตงมาทงหนตวงวันตคเจียง
 หนึ่ง จิงเรียกว่ห้วยตินเต่นนมาเต ครนฤษัษทงตักได้ตวงพระเกศ
 ชาคูเจ้แถวตงนนั้น ก็ไหวนบเคารพย้เจ้ฤษัษทงตักพากนผต ชนไปหน
 หนึ่งชวตวงวันตคโพ้นแถ เจ้ฤษัษก็เข้าจคุดถานแถวก็เห็นไปตวยหน
 อากาศ ก็ไปถงถือนถ้ภคคยหถวงแ่งหนึ่งแถว ก็พรอมกันตงยงอยู่
 ปากถ้แ่งหนึ่งแถว ครนถงเทยงวณแถวฤษัษคนหนึ่งกเตงชนเมอบน
 กก็เตเห็นนคชตตฤษักรกฏดาวเต้มฟ้า ตุทั้นตฤษัษก็กถ้วแถฤษัษทง
 ต้มพินองว่า เจ้ทงหถายจงผอตุภายบนนนเทอญ ยามนเป่นเมือวัน
 ไคพลตอยว่ามีนคชตตฤษักรกฏดาวมากนั ตูรุงเรอจางมเป่นทอศัจรวรย

แท้ฐานะที่คนทั้งหลายจะมาสร้างบ้านแปงเมืองอยู่ที่นครกรุงเวียงมาก
 นัก และจักเรียกว่าเชียงดาวแต่ เหตุคั้งนั้นดูข้าทางดองอินเป็นพนัก
 จักอยู่กระทำสมณธรรมในที่ เจ้าทงดองอินเป็นน้องจึงผิดเดียบไปหน
 เห็นอนนเทอญ ภายหน้าหากจักเห็นเป็นชนิด จึงตั้งญากนให้รู้น
 เทอญ ด่วนปพานฤกษ์และจันทดิถีขคฺฤกษ์กตั้งอาตาทังดองแต้ว
 ก็เห็นมาทางหนเหนือ มาเห็นหนองหวดงดูหนึ่ง เจ้าฤกษ์ทงดองก็
 เจรจากนั้นว่าควรเรา ทงดองพากันช่างหนองดูกันให้แแห่ง แดวคินเมื่อ
 บอกให้เจ้าวงศ์ฟางคนเป็นพ่อรา ให้เอาไพร่พลทงหลายมาตังแต่ให้เป็น
 บ้านเมืองดัด แดวปพานฤกษ์ก็เอาไม้เท้าอันประดับด้วยแก้วมัตหดอด ๒๕
 มาขัดกายทางไค่นัน พอน้ำไหลซึมแต่เด็กน้อยคนก็เรียกว่าดอยดินซึม
 แต่่นมาแต่ ฤกษ์ทงดองก็ผิดไปตะวันตกเกี่ยวไปหนเหนือ แดวจันท
 ดิถีขคฺฤกษ์ก็เอาไม้เท้าตั้งดีคยาริชฐีว่า ขอให้น้ำแห่งเงินหนองให้
 พ่อข้าชื่อว่าพระยาวองโพธิญาณัน ไคตั้งให้เป็นดูช่างห่างเมืองแค
 เทอญ ขอเทพดาเจ้าทงหลายจงมาค้ำชูข้าช่างให้ดูไหลไปหนเหนืออันแต่
 ว่าคั้งนั้นแดวก็เอาไม้เท้าไม้จันทนขัดทางหนเหนือ นน้ำไหลตงไปเงิน
 ผังรมนแต่ คนทงหลายจึงเรียกว่าถ้าปู่เจ้าแต่่นมาแต่ ด่วนฤกษ์ทง
 ดองก็ไปเดียบคอยคู้หน้าหนองอินแห่งเงินนทุกแห่งแดว ก็มาถึงปาก
 ถาที่ปู่เขานันแดวก็ยังอยู่ปากถาที่นั้น ครวงนปุตวนนก็แรมมิคเป็นชาย
 หนุ่มผู้หนึ่ง แดวก็เข้ามาไหวยังเจ้าฤกษ์ทงดองว่า เจ้ากูมาช่างหนอง

อนันท์ก็มีประโยชน์ตั้งจา ว่าตั้งนั้นแล้ว เจ้าฤกษ์จึงกล่าวว่า ดูกรม
 ณาชชายหนุ่ม ท่านจักมาถามเราด้วยอันช่างหนองนด้วยเหตุอันใดจา
 เราจักช่างให้แห้งให้เงินแล้ว จักเมื่อบอกพ่อเราชื่อว่าพระยาองค์ฟาง
 โพรธิญาณ ให้แต่งให้คนมาตั้งอยู่ให้เป็นตูกช่างห้างเมืองแท้แท้ ว่าตั้ง
 นั้นแล้ว ฝ่ายมาณาชชายหนุ่มผู้หนักใจเจ้าฤกษ์ว่า ตำรุ ตำรุ ตี้แท้แท้
 ตัวชานบใช้ตูกโตมาบมีแต่ ผู้ชานก็เป็นผู้รักษาหนองนั้น แต่เช่นนี้และ
 ย่ามาตลอดถึงตัวผู้ชาน เรียกว่าเป็นผู้เล็ดหนองนั้นด้วยเหตุนี้แต่ แตน
 ไปภายหน้าคนทั้งหลายมาสร้างให้เป็นบ้านเป็นเมืองแล้วตั้งนั้น ขอเจ้าฤ
 ษเมตดาเขาทั้งหลายให้ได้สร้างเจดีย์วิหารวัดวาอารามไว้เป็นที่สักการ
 บูชาให้ผู้มีจำเริญ แก่คนบ้านเมืองไปภายหน้าเทอญ ครั้นก็ตั้งคุณหา
 กาดเพื่อนต่างเมืองจักษมารบดงนั้น ก็ให้ท้าวพระยาเสนาอำมาตย์ทั้งหลาย
 แต่งเครื่องทั้งหลาย มีต้นว่าเสื่อผ้าร้อยผืน พราวตาลร้อยทะลาย กัด้วย
 ร้อยหัว อ้อยร้อยดำ ข้าวคัมขนมข้าวแคบ ร้อยแผ่น ข้าวสุกร้อยก้อน
 หมากพลูตั้งร้อยทุกอันแต่ เอาไปบูชาที่ถ้ำปูเข้านนเทอญ แม้ว่า
 เพื่อนม้หมิ่นเราม้พัน ก็จักพ่ายเราแต่ ไหวเจ้าฤกษ์ตั้งนั้นแล้วก็หนีไปอยู่
 ถ้ำแห่งคนนั้นแต่ ส่วนเจ้าฤกษ์ก็จักษกันว่า เราช่างหนองนั้นก็เงินดีแล้ว
 ก็ควรไปเมตดาพ่อเราให้รู้แจ้งและว่าตั้งนั้นแล้ว ก็พากันส่งของเมือกถึง
 เมืองวิเทหราชแล้ว ครั้นนั้นพระยาองค์ฟางโพรธิญาณคนพ่อก็ตายเสีย
 แล้ว ยังเหลือแต่ตูกชายผู้เฒ่าด้วยเมืองเป็นเจ้าของสืบต่อมา ครั้น

เจ้าฤๅษีทั้งสองไปถึงแล้วก็เข้าไปเมตตาคาพิแห่งตนให้รู้แจ้งตงนห ครน
 เจ้าคนพิรุแจ้งแล้วก็แต่งให้ไพร่ผู้หนึ่งชื่อว่าความเคือ ให้เอาหมูปริวาร
 ตงมามีจำนวน ๓๐๐ ครว มาตงอยู่หนองเรือทนนแล้ว ก็มาสร้างไว้
 แต่งนาหว่านถักกับแต่งออกออกมาได้ ก็แห่งแต่งบเป็นคันเป็นรวง
 นิบหายไปสิ้นแล้ว ก็ใช้ให้คนไปขอเอายังชาวเขอชาวกินมาแถมถึง ๒ หน
 ๓ หน ก็บ้ออกบเป็นคันเป็นถ่าได้ อยู่มาได้ ๓ ปีก็หยังชาวอินจักกิน
 บได้ ก็ถวคบเป็นบ้านเป็นเมืองก็นิบหายตายช่า ยังหัดออยู่ ๓๐ คน
 เขอจักตงอยู่ในที่นั้นกับได้กปากนหนคนเมืองผู้เมืองวิเทหราช อินเป็นท
 อยู่แห่งเขานนแต่ ที่หนองเรือที่อยู่แห่งความเคือนนคนทงหตายก็เรียก
 ว่าหนองเคือแต่นั้นมาแต่ เจ้าฤๅษีทั้งสองจึงจากันว่าเราจักตงอยู่กระทำ
 สมันธรรมอยู่ในที่นี้ ควรเราทงต้องพินองไปเดียบหาคุดี้แต่ ว่าดงน
 แล้ว เจ้าฤๅษีคนชื่อปพานฤๅษีก็ไปเดียบคูนหนเห็นอดำ นำ ก็เห็นถาอิน
 หนึ่ง เจ้าก็อยู่กระทำสมันธรรมในที่นั้น ส่วนจันตลิกขคุงคฤๅษีคนนึ่ง
 ก็ผดเกยวไปตะวันตกหนไตหวนากเห็นยงดำนบ่าที่หนึ่ง ควร ดนุกอินดี มาก
 นิก คุงคฤๅษีก็อยู่กระทำสมันธรรมในที่นั้นแต่ คนทงหตายก็เรียกว่า
 คอยจอมคุงคแต่นั้นมาแต่ ถาอินปพานฤๅษีอยู่นั้น คนทงหตายก็เรียก
 ว่าถาผาแต่งแต่นั้นมาแต่

เจ้าฤๅษีทั้งสองจึงเมตตาคาพญานาคคนเป็นใหญ่และผดเอือนองทง
 หตายว่า แตนไปภายหน้าคนทงหตายมาสร้างบ้านให้เป็นเมืองแต่ เขา

ทงหลายอยู่บุ๋มจำเวิญ เป็นคนว่าคักเพื่อนมายุทกรรมดงนั้น ให้ทา
 พระยาชาวเมืองทงมวดพากันแต่งเครื่องบูชาพร้าวดาด ๗ กด้วย ๗ เครือ
 อ้อย ๗ ตำ ข้าวต้มข้าวขม ข้าวตอกตั้งตะ ๗ ๆ เทียน ๗ คู่ หมาก
 พลุ ๗ ประทีป ๗ แล้วให้บูชาทั้งสองที่ คือว่ามาแสงและดอยจอม
 ดุรงค์ ให้พากันวันเดียวยามเดียวเทอญ เมว่าเพื่อนหมั้น เราม
 พันกับแพเราแด อินทรายทงหลายก็จักรวังกับภัยไปสิ้นแด เจ้า
 ฤษเมตดาพญานาคและผีเสื้อหนองทงดองพ่อถูกดงนั้นแล้ว แค้นไป
 ภายหน้ามันเท่าใดผีเสื้อหนองเรือนั้น เขาทงหลายก็จากนั้นว่าเมืองอิน
 หนายหน้าก็จกวิเศษแท้แท้ คนทงหลายเขาจกดีร้างให้เป็นบ้านเป็นเมือง
 ก็ดูยากแท้ขอ เหตุว่าออกยัง ดำนานหลวงนั้น เหตุดีพิพัญญูพระพุท
 เจ้า จากบ้ดด้วยมหาอนนททำนายว่า ถูกศิษย์กุดถาคคจักมาอยู่ท่นพอ
 ๕๐๐ คนนั้นแท้แท้ ว่าดงนั้นตาย ในภาถนั้นผีเสื้อหนองทงหลายเขาก็แต่ง
 กันไปหา พันธุ์หมากนำเอาทะกาน ก็โตมาเม็ดหนึ่ง เขาก็ปลุกไ้วนาน
 ได้สามเดือน จึงแตกออกมาเป็นเบียนนานได้สามปีปลายสามเดือน เครือ
 จิ่งแพร่ไปได้สามห้อยสามมอน ก็จิ่งเห็นหน่วยหนึ่งแด้วนานได้สามปี
 สามเดือนจิ่งใหญ่เท่าเทนข้าว แค้นไปนานได้สามปีปลายสามเดือน
 หมากนำเอาหนกแตกแด้ว แก่นพันธุ์มันก็กระเด็นไปล้มมอนดอย แด้ว
 ก็ตกอยู่ในรอยคันหมูเถื่อนแะกรวงฟาน นำร่องรูทงหลายนานได้สาม
 เดือน ก็แตกมาเป็นลูกอ่อนน้อยไปสิ้นแด เขาก็ร้องให้อยู่ลับห้อยลับ

• มีอยู่ ๒ ใหญ่ ๓ ไม่ทราบว่าจะไร

คอยแต่ ผู้เด็กไต่ย่นเขากไปเก็บรอมมาแดงไว้เป็นโอปปาคีระแด เนื้อ
 ตัวเขาเป็นอันมิดเด้าดำ เหตุว่าพันธุ์หมากนาเต้านกกระเด็นไปตกนำ
 รากนาซุ่นกักตบค้ำก้าเจ้าด้วยเหตุนี้แต่ แต่หนีไปอายุเขาซุ่นใหญ่มาได้
 ๑๖ ปี คำปากเขาทงหดายก็เรียนจากหมู่เถื่อนกวางฟานจ้อนแจ้วออกค่าง
 ทงหดายร้องในป่าในดงนั้นเขาก็เรียนเอามาเป็นคำปากเขาแต่หนีมาจนถึง
 กาดบดินแด

กาดนั้นเมืองจอมคุงคทนั้นเป็นดจะอยู่เต็มดินทุกแห่งทุนหนแต่ ยัง
 มีชายผู้หนึ่งใหญ่สูงกว่าเพื่อน คำคิดก็หดกกว่าเพื่อน ยังเหลือเพื่อนทง
 หดายแต่ เขาก็พร้อมกันปลุกให้เป็นใหญ่ในถิ่นนั้น แต่ได้ชื่อว่ามี
 หอยให้อยู่เซียงแก้วแต่ ผู้หนึ่งชื่อมวงทงให้อยู่จอมทงแต่ ผู้หนึ่ง
 ชื่อมวงคังกให้อยู่เซียงคองแต่ ผู้หนึ่งชื่อมวงดักกให้อยู่จอมดักแต่ ผู้อยู่
 จอมคุงชื่อว่ามวงคุง มวงกาก็อยู่เซียงกาแต่ ค้างเหต่าหดวงกให้อยู่เซียง
 ค้าง ส่วนผกกให้อยู่เซียงคาง ค้างมุดกให้อยู่เซียงแฉ่นคือคามาแฉ่ง
 มวงดักกให้อยู่เมืองดั่งแต่

ยังมีไทยหมู่หนึ่งดุกแต่เมืองวิเทหราชชนนมา เขาก็หดงเข้ามา
 ๖๘ คน มาตายด้วยผู้หนึ่ง ยังค้างอยู่ ๖๘ คน เขาก็มีเบยมาจ่ายกาด
 จ่ายวิ ทง ๖๘ คน ชายเขาให้เป็นว้อยแต่ เขาหนคิดดากแฉ่นผ่านุงเจียม
 ๘ ทกูปตานดุกแก้วน่มวงดั่ง เขาหนีมาแต่เมืองซุ่นหดวงฟ้าวองภายหน้าโพ
 มาแต่ ค้างมวงใหญ่ทงหดาย ๖๑ คน ตานนั้นเป็นผู้น้อยดินแต่

ตั้งแต่นั้นไปจักจาดด้วยท้าว มังรายเจ้าไปได้กวางคำแด่ก็ไปเห็นยัง
บ้านเมืองดะทงหตายก่อนแด่ ท่านไปทางคอยจอมตุงคั้นในบดบเม็ด
ศักราชได้ ๖๒๓ ตัวท้าว มังรายเจ้าก็เอาหมูรพตไปถึงเหล่าที่หนึ่ง ก็เห็นยัง
กวางคำตัวหนึ่ง มันเด่นออกมาหาท้าว มังรายเจ้าก็เอาหมูได้กับเข็ด
กวางตัวนั้นก็เด่นขึ้นไปภายหนเหนือ ท้าว มังรายก็ได้ตามไปถึงคอยแห่ง
หนึ่งลุ่มกนอยู่ตงหวคคณน จึงเรียกว่าคอยจอมหงส์ ท้าว มังรายเจ้าอยู่ที่
นนั้นก็ตุงเห็นยังเมืองเขิน คือว่าภูมิตนเป็นอนชุมเขินนมรมไม่อนกวาง
ชวางเขียวงาม ก็ชวงดะทงหตายอยู่ แดเขินเดี่ยนอยหนึ่ง ยังพอดสร้าง
บ้านแปงเมืองให้เป็นตุงชางทางเมืองควรแท้แด่ ก็ให้เพื่อนคอง รูปเป็น
พรานแบกหอกจุงหมาพาได้ไวยตาดยตุงนนี้ ไวยให้เป็นลักชโบริธาณ
ไวย ต่อเท่ากตบดินแด่ ท้าว มังรายเจ้าก็เห็นเดี่ยจากที่นั้นก็คิดไต่ไต่ตาม
รอยกวางคำ แต่คอยตุงนนี้ไปก็ไปแแล้วดินคอยแห่งหนึ่งเป็นป่าไผ่รวก
เขาก็ตัดเอาไผ่รวกแปงเป็นคั้นหอกแด่ เขาก็เรียกว่าบ้านรวกคั้นมา
แด่ ก็เห็นจากที่นั้นไต่ตามรอยกวางไปถึงที่อีกแห่งหนึ่ง คั้นหอกเขา
ยาวก็ไปค้างเคิงเดี่ยไปไต่ คั้นทงหตายก็เรียกว่าบ้านเคิงคั้นนี้มาแด่
กวางตัวนั้นก็ไต่ไปตามดินคอยตุงนนี้ ก็ไปเกิดคอกอยู่มวกผาแห่งหนึ่ง
คั้นทงหตายเห็นเดี่ย เขาก็ไปเกิดทางภายหน้ากวางตัวนั้นก็เด่นไปทาง
ตะวันออก เขาก็ไต่ไป กวางตัวนั้นก็เด่นทงอบ คอกห้วยแห่งหนึ่ง
คั้นทงหตายก็เรียกว่ากวางอบคองนนี้แด่ ภายหน้าคนจักมาสร้างให้เป็น

บ้านเป็นเมืองแต่จกเผื่อไปว่าเมืองอบนหนแต่ กวางควนนักพดิกไป
 ทางตะวันตก เขาก็ได้ไปคนทั้งหลายก็เรียกว่าห้วยใต้กวางด้บมา ภาย
 หน้าคือไปคนทั้งหลายจกมาสร้างให้เป็นบ้านเป็นเมืองแต่ ก็จกเรียกว่า
 เมืองใต้แต่ ครั้นนี้ท้าวมังรายเจ้าบ่าวให้คนทั้งหลายแบ่งชวากหดาวไป
 ปักไว้ภายหน้าหน้ดแต่ หน้กแห่งชวากหดาวไปปักไว้แท้ กวางคว
 หน้กชนไปในห้วยอันหน้แท้ ก็บ่ถูกยิงชวากหดาวแต่ด้กอันแต่ ห้วยอัน
 หน้คนทั้งหลายจึงเรียกว่าห้วยด่งทวง หดาวแต่นั้นมาแต่ ถึงวันตุรูง
 เขาก็ตามรอยกวางคำควน หน้ไปตามปดายคอยแต่ผ่อเห็นเมือง
 กวางควนหน้หน้กไปหน ๒ คอยอยู่ ฝ่ายท้าวมังรายท่านก็ตามไปก็คำเดียวใน
 ๑๕ ก็พากันนอนอยู่ณระทหน คนทั้งหลายจึงเรียกทหนว่าคอยบ้านคำแต่
 หน้มาแต่ ครั้นรุ่งแจ้งแต่ท้าวมังรายเจ้าก็เอาหมู่บริวารทั้งหลายได้ตาม
 กวางคำควนนี้ไปตามต้นคอยดงแฉวเมือง ท้าวมังรายก็ได้ตามไปถึงต้น
 คอยดงทหน คนทั้งหลายจึงเรียกว่าต้นรอยใต้แต่นั้นมาแต่ กวางคำคว
 หน้กตกแฉวดงเมืองแต่ ก็เจาะต้นคอยค่นมาทางหนได้ ท้าวมังราย
 เจ้าก็พาหมู่บริวารได้ตามไป ก็มาถึงที่แห่งหนึ่งเป็นป่ามะขามบ่อมขาม
 แคนมีมากหน้ ท่านก็ว่าเรายิงกินหมากด้มเดี่ยวก่อนเทอญ พอให้หายอด
 หน้ก่อน ว่าดงหนแต่ ทอนหนคนทั้งหลายจึงได้เรียกว่าบ้านขามแต่
 หน้มาแต่ ครั้นกินด้มแล้วก็พากันได้ตามรอยกวางไปหนได้ ก็ไปถึงห้วย
 หน้อยแห่งหนึ่ง ท้าวมังรายเจ้าก็ว่ากวางคำดงมาถึงห้วยหนแต่ คนทั้งหลาย

ส่วนอุตรพราหมณ์ก็ไปกล่าวด้วยคำว่า "อิทิ รฐจิ เขมิ สฺลิกขิ"
 ดั่งนี้แล้ว ก็รู้ว่าจักดีแล้วก็มาไหว้ด้วยท้าวมังรายเจ้าว่า ฐานะที่นั้นจัก
 ตั้งให้เป็นเมืองก็จกรุงเรืองแท้แท้ ศักราชได้ ๖๓๒ ตัวมีดวงเฝ้าเดือน
 ๑๒ ออก ๕ คำ วันเสาร์ ท้าวมังรายเจ้าก็แต่งให้ขุนคงพาหุมุรพตขณ
 เมอทางเมืองกาย ตกไปโถงออบไปถึงกระทงห้วงวัง ก็รบตระพาย
 เชียงเหล็ก ขุนตั้งเข้าทางเมืองพัก ดวงก็หันเดี่ยวไป เมืองเค็ม เมือง
 ดาบเมืองตั้ง เขากันเข้ามาหาขุนเวียงหุดวงตั้ง ขุนคงรบพายเชียงกา
 เท้าตาทอง บัชนะเงินตั้ง คนทั้งหุดายตั้งเป็นรัต โบราณไว้ว่าตกคงตุง
 ตกดังตุงดัง เพื่อเหตุอันนั้นแต่ ขุนคงขุนตั้งรบตระ บัแพ้ ก็ถกเอาหุมุ
 รพตคืนมาไหว้สา ท้าวมังรายเจ้าว่าเขาทั้งหุดายนักเช่น ข้าทั้งหุดายรบ
 บัแพ้แต่ ในกาดนั้นมังรายเจ้าจึงพิจารณาดู หาผู้จกรบตระให้แพ้มี
 นานได้ ๓ ปี ถึงบ่เมิงเต้าเจ้าก็พาเอารพตไปไต่เหนือเถื่อนต้นดอยสูง มาง
 คุ่มมวงเคียนต้องขาพี่น้องกัมของยี่นของถวยแต่ มังรายเจ้าจึงว่าแก่
 ต้องขาพี่น้องว่า เราจักให้ต้องเขือเจ้าเมืองพร้าว เจ้าเมืองเงินยงจักได้
 บัได้นั้นจา ต้องขาว่าคู่ข้าหากเป็นตระตั้งกัน เมื่อพร้าวก็พึงจักได้แต่
 มังรายเจ้าว่าครั้นเขือเจ้าเมืองพร้าวเอาได้ ก็จักให้ต้องเขือเมืองกินเมือง
 ทนนั้นแต่ ต้องขาให้หวัดครั้นเหนือหัวมีอาชญาณะนี้ เขือข้าทั้งต้องขอ
 เมื่อพร้อมกันดูก่อน ครั้นบ่ได้ดวยง่ายควรรบก็จกรบเอาแต่ ดูข้าก็จัก
 แต่งคนมาไหว้สาเจ้าเหนือหัว ขอเอาหุมุรพตเมือช่วยรบ มังรายเจ้า

๑ ถึง ๒ ฝ่าย ๓ ยกให้, ปลง ๔ ไม่ทราบว่าจะไร ๕ ย้อมมาจากจารีต ๖ ไม่
 ฐานะ ๗ ไม่ทราบว่าจะไร ๘ ปอง

ว่าฉันใดจักดี เมื่อพร้อมก่อนเทอญ ต้องหาพี่น้องก็เอาครัวพี่น้องดูก็
 เมียหนีไปทางเมืองบุเตง ไปถึงเมืองภูเมืองเพียงแล้ว ก็กดว่าว่าไทย
 ทงหตายขับคุชานันแด คุชามาฟังมาฟังค่างมางทงหตาย พอกรุณาคุ
 ข้ำพร้อมแต่เทอญ ส่วนชาวเมืองทงหตายนั้นเขากคิดว่าซ้อแท้ ก็ให้
 อยู่ด้วยง่ายนินแด ครั้นอยู่มาถึงบ่ดวงเบ้ากัด้ร้างไว้แดงนายอุกินในภู
 เพียงก่อนแล้ว ครั้นว่าคนทงหตายเต็มแล้วในทนน ถึงบ่เศยกัด้ร้าง
 นานักาดำมด้ด้ร้างไว้หน้าแล้ว มางคุมด้ตูกด้ฮึง ผู้หนึ่งซ้อว่าเฮอ
 เข็ม ผู้หนึ่งซ้อว่าอามเข็ม ก็มาตายเดี่ยวฝังไว้ที่หุดดอยมอนหัวช้างงา
 แล้ว ก็แต่งคนไว้เฝ้า เรี่ยวนางทงด้องบ้านหินอย่าเป็นเค้าบ้านรวก
 นาคมนบ้านอ่างบ้านกรวด คำนี้ไว้เฝ้าเรี่ยวนางทงด้องแด มางทงด้อง
 กัด้ไปไหว้เจ้าม้งรายว่าขอเจ้าเห็นอหังแต่งคนมาค้าเชอซ้อแต่ ม้งราย
 เจ้ากัแต่งคนซ้อค้ำดำหมั้น ทงซ้างมาอะมีอกัดินาคแตะคนแถว่นด้า
 ให้มาค้าม้ง ทงด้อง เดือน ๑๒ ออก ๖ คำ วันอาทิตย์ ดงด้ร้างเวียง
 พุยเป็นเค้าแล้ว ก็รบตเวทงหตายขับเมอถึงนาทางตะวันตก ตเวกัมา
 ตอทรบอยทนนมากนก มางทงด้องซนเกิดพบเยะแท้จิงจกแพ แล้ว
 ได้ซ้อว่านาซนต่อเทาบดินแด ก็เขากังทเวียงหดวงทงหตาย ตเวทง
 หตายกัอยู่บ่ได้ก็เอากันหนีไปทางหลายซ้าง ก็ขับได้มางหอยทักถางทง
 กถางเมืองแล้วกับฆ่า ก็ให้ตงอยู่ตามขอบเมืองยาย อยู่ทุกแห่งทุกหน

๑ ไม่ทราบว่าจะไร ๒ ศพ? ๓ ไม่ทราบว่าจะไร ๔ แค ๕ เข็มแข็งมาก ๖ ชั่ว
 ๗ เรืองราช

มางทั้งสองจึงคนมาคงอยู่เคียงพยุทเก่าก็ไซคนเมื่อไหวผ้าทาวม้งรายเจ้า
 แล้ว ท่านก็ให้อุตรพรหมณผู้จบเพทมาตุที่จักสร้างเวียงให้เป็นไชย
 มงคลแด่ไชยภูมิ อุตฺรพรหมณผู้หนักมาหาว่านชาวเขมมทิด พยุทนั้น
 แล้ว อธิษฐานว่า บ้านเมืองทนิยงจกรุงเรื่องภายใน จงให้ชาวหนิง
 งอกออกมาเป็นคั่นเป็นดำแตะว่าคั่นนั้นแล้ว ในกาดนั้นชาวเขมมทิดนั้นก็
 งอกออกมาแต่คั่นนั้น คนทงหลายก็เรียกหนองตากดำคั่นนั้นมาแต่ ฝ่าย
 อุตฺรพรหมณผู้หนักว่าบ้านเมืองนจกรุงเรื่องภายในแท้แต่ แตะกชน
 ดุดอยที่ตั้งแล้วก็มีอตุทิดทงดีก็เห็นมีอยู่ตามที่ จักสร้างบ้านสร้างเมือง
 ดิไนที่ทอดดอยหลวงนิก สร้างเป็นเวียงก็จักมีเดชฤทธิอันภาพ ท้าว
 พระยาในชมพุก่อปจักมาเข้ายัยรบจนบได้ แต่ว่าบมีชาวของ ท้าว
 พระยาในเมืองบุงเรื่อง จักสร้างเวียงเขียงเห็ดกนทกยงจักมีเดชฤทธิ
 เพื่อนก็หุ้มมารบ แต่ว่าบแพ้เราดักที่ ยิงจักมีเขาชองดัมบิตแต่ไพรบ
 แพร่พรอกออกหลาย ท้าวพระยาบมีหลายเชื้อชาติราชวงศ์ อายุท้าว
 พระยาบพอสืบบัลลังคน ช้างมากบแพร่แต่ ที่จอมตุงนับรายบดี สร้าง
 กยงจักมีชาคนมนตร้างม้ามากหลาย เขาชองก็ยงจักมีตามอันฟังอัน
 คอรวรับไว้ ผู้นำสองจักกินเมือง ผู้หญิงกินเมืองเพิน มาตามอันใด
 ก็จักได้ตามใจอันมักเพิน แต่ ผู้นำมอันอื่นกินเมืองเพินจักมาตามมา
 รวมเอาอันใดบได้ตั้งใจแต่ อุตฺรพรหมณทำนายคั่นนั้นแล้ว มางทั้งสอง
 ก็ไซคนมาไหวผ้าทาวม้งรายเจ้าแล้ว ๆ ก็ว่ามางทั้งสองผู้หนึ่งอายุเป็น

๑ ไม่ทราบว่าจะไร ๒ เพื่อน, ท่าน ๓ ตามความประสงค์ของท่าน

เมืองขึ้นเด่นมาแต่ ดัชนีระคำปากคำจาข้ามมาดัดเอาตัดผมตัด
 ตากล้างเงินให้เหมือนชาวขึ้นแก่นัน ก็ได้ชื่อว่าเมืองขึ้นเด่น ชาว
 ขึ้นบ้านนหม ๖๘ คน ตายเดียวคนหนึ่งก็จ่ายเบย ๖๘ เบยให้คาคนเขานน
 แด นยหนึ่งว่าขุนมาตงเมืองนี้ มี ๖๘ คน ตายเดียวคนหนึ่งก็จ่ายเบย
 ๖๘ เบยเป็นรอยแเด ด้วยคติ ๒ ประการนแเด ครึงนหมางทงดองก
 แแต่งคนเฝ้าเมือง ๔๒๘ คนแเดว ก็เอาหมู่แกตัวหาญขับรบดระหันเดี่ยว
 คือ ห้างหมู่ตามไต้ไปทงหดวยยางแฉ่นทบ ซากานุงเซียงเซ็งเงินมาง
 ซางซา ถ้ายากแเดวก็แต่งคนอยู่เฝ้าบ้านแบ่งเมืองทุกแห่งแเดว ก็พอก
 คินมาคู้ถาทหนึ่ง ซางหดวยนหนักว่าถามางคู้มมางเคียนเด่นนมาแเด มาง
 คู้มผู้พกนเมืองเงินบนนแเด

ฝ่ายท้าวมังรายเจ้าก็แต่งให้มางคู้มกินปากนาชนภายตะวันออกทง
 มวดกไว้ให้มางเคียนผู้ของเป็นผู้ครองเมืองกินปากนาชนภายหนานบดินแเด
 ทนจกจาด้วยมังรายเจ้าก่อนแเด ตั้งแเต่เดียงเช่นพระเจ้าองฟ้า
 ชรรมิกราชไปนนี้ เมืองทงหดวยนไต้คือว่าเมืองเท็ง เมืองต่อพราน
 เมืองน่าน เมืองหดวงพระบางผู้งี้ เขาก็ตัดด้วยไว้เดียบมาด้วยแเด ถึง
 พระยาตาเม็งพ่อท่านน ก็ไต้ปราบแเต่เดียงเงินยางเซียงแฉ่นเป็นต้นแเด
 เมืองเซียงเวืองไซยนารายน เมืองฝ่าง เมืองลำททางชาดน้อยยางมัน
 เมืองดวนบุเรงกีกก็มีผาพวงเมืองไร พยาก เมืองเงินปตาแเดวเซียงตาก
 เมืองยอง เมืองมาง เมืองนาง เมืองสิง ภูภาคทาง เซียงของเท่านแเด

มั่งรายเจ้าได้กินเมืองแทนพระยาตนพ่อแก้ว ท่านก็แต่งมางคุ่มมางเคียน
 ให้ไปรบเมืองเงินแก้ว ด่วนคนท่านก็เอาหมู่วรุตลงไปรบเอาเมืองเทิง
 ต่อเมืองพราน เมืองน่าน เมืองหตวงตั้งเคียดแค้น บางครั้งก็ได้เมืองใหญ่
 บางครั้งก็ได้แต่ลูกบ้านห่างเมือง ต้องมีด้ามบั้งได้เมืองเคากัม ครั้น
 ได้กัฆ่าเจ้าเมืองเดี่ยวแล้ว ก็แต่งให้เสนาอำมาตย์ไปอยู่เฝ้าเมืองกัม แต่ง
 ให้กินเมืองแทนกัม แดวกัแต่งคนมาเอาการภายในเมืองเชียงรายตั้งทุก
 เมือง ถึงว่าเมืองเงินก็ลงมาบริหารราชการพร้อมในเมืองเชียงรายแต่ แม้
 ว่าพระยาจำเมืองผู้กินเมืองพะเยา พระยาต้องตนนี้ ก็เป็นดีหลายกันแต่
 เช่นบ่มาตตอดถึงพระยามั่งรายนักเป็นดีหลายกันแต่ แม้ว่าพระยาจำเมือง
 เมืองพะเยา ก็มาพร้อมกันด้วยพระยามั่งรายแต่

พระยามั่งรายเจ้ามีลูก ๗ คน เป็นชาย ๖ เป็นหญิง ๑ ผู้ชาย
 ตายไปเสียชายหนึ่ง ผู้เคาะชื่อขุนอ้ายเครือคำตก ขุนคามเอ็ด ขุนเครือ
 พระยามั่งรายเจ้าแต่งให้อ้ายเครือคำตกไปกินเมืองฝางได้ ๕ ปี อ้าย
 เครือคำตกก็คิดคดต่อพระยามั่งรายผู้เป็นพ่อแถมตั้งนั้น พระยามั่งรายก็
 แต่งให้พวกแม่นขนูไปยิงตายเสียในที่กวาดเมืองขวางนั้น ในที่นั้นก็ได้
 ชื่อว่ากวาดเมืองยังแค้นนั้นมาแต่ ครั้นนั้นพระยามั่งรายเจ้าได้ทราบข่าวว่า
 เมืองตำพูนสู้กันมานานมากนัก มีใจใคร่ได้ แต่บ่อาจจักไปรบพระยาบา
 กับเวียงตำพูนเมืองฝางได้ ก็คิดอยู่แต่ในใจทุกวันทุกคืนมิได้ขาด วันหนึ่ง
 จึ่งพูดกับอำมาตย์แะไพร่ไทยทั้งหลายว่า ผู้ใดจักไปพร่องเอาได้ จาว่า
 ตั้งนั้น ในกาตนั้นหาอำมาตย์ผู้ใดจักรับอาสาทำกับได้แต่เด็กคนเด อยู่มา

วันหนึ่ง มังรายเจ้าท่านก็เสด็จไปตั้งค่ายอยู่ถึงบ้านคั่นค้อยสูง ยังมีตเว
 ผู้หนึ่งชื่อว่าอ้ายฟ้า เป็นลูกแคว้นนางสูง มันเป็นผู้ฉลาดรู้หลักนักปราชญ์
 มันก็รู้ว่าพระยามังรายเจ้ามาตั้งค่ายอยู่ที่ใกล้บ้าน มันก็ไปอัญเชิญมา
 ตู้อเรือนแห่งมัน ครั้นพระยามังรายได้ยินยังคำปากจาแห่งมันดังนั้น ก็มี
 ความยินดียิ่งนัก ก็จึงให้มันพาเอาครัวตุ๊กเมียแห่งมันลงมาปฏิบัติอยู่ใน
 เวียง พระยามังรายเจ้าก็ตั้งชื่อว่าหมีนฟ้า ครั้นอยู่นานได้ ๓ ปี พระยา
 มังรายเจ้าก็จากไปด้วยหมีนฟ้าว่า เราจักให้ท่านไปพร้อมเอาเมืองพินยัง
 จักได้หรือบ่ได้นั้นจา ฝ่ายว่าหมีนฟ้าก็ให้สว่า ครั้นจักให้เข้าไปพร้อม
 เอาอีกหากจักได้ แต่ว่าจักนิพนนานสักหน่อยแฉะ ส่วนพระยามังรายก็ว่า
 ดีแท้แต่ อ้ายหมีนฟ้าก็ว่าครั้นมหาราชเจ้าจะให้เข้าไปแล้ว มหาราชเจ้า
 จงว่าขานบ่ ขันหันเดวรับเอาครัวตุ๊กเมียขานไปไว้อย่างเรือนหอดวงเสี้ย
 แล้ว ข้าก็จักหนีไปพึ่งพึ่งอยู่ยังพระยาดำพูน บอนแก่พระยาแล้ว ควร
 จักได้เมืองเมื่อใด ข้าเจ้าก็หากจักสัญญาได้หนึ่งสี่มาไหว้ตามมหาราชเจ้า
 นั้นแต่ ครั้นพระยามังรายเจ้าได้ทราบดังนั้นแล้ว ก็กระทำตามคำแห่ง
 อ้ายหมีนฟ้าทุกประการ มันก็หนีไปพึ่ง พระยายี่บาในปีกาเม้า คักราชได้
 ๖๒๘ คิว ครั้นไปถึงพระยายี่บาแล้ว พระยายี่บาก็ปราศัยทักถามอ้าย
 หมีนฟ้าว่า ท่านมานเหตุการณ์เม้อย่างใดจา ส่วนอ้ายหมีนฟ้าก็ไหว้สว่า
 ข้าแต่มหาราชเจ้า พระยามังรายว่าข้าเจ้านบมีโทษขันหันเดวตากเอา
 ตุ๊กเมียข้าพเจ้าไปไว้อย่างเรือนหอดวงสิ้น ครั้นพระยายี่บาได้ทราบเหตุดังนั้น
 ก็หาได้พิจารณาต่อไปอีก จึงถามว่าแต่ก่อนท่านได้เคยปฏิบัติราชการ

เหยียงโตจา ส่วนอ้ายหมื่นพักไห้วล่าวว่า ข้าแต่มหाराชเจ้า แต่ก่อน
 พระยามังรายเจ้าเทียรย้อมให้ข้าพเจ้าไต่ถ้อยจากคำกระทำเหมื่องฝ้ายไว้
 นาคาวาสี^๑ ทุกอันแต่ อันชอบท่านก็พตอยว่าผิด อันผิดท่านพตอยว่า
 ชอบ แล้วฟังแต่คำท่านมาต่อทุกอันว่าข้าเจ้านรชัยบดี ก็ให้เป็นโทษ
 แล้วเอาตุกเมี่ยงข้าเจ้าไปเลี้ยงดิน ครั้นพระยาย้บาไต่ยีนค้ำถั่วดิ่งนั้น ก็
 คิดว่าชื่อแท้จึงถั่วว่าดี ๆ ตัวเราก็จกให้ท่านไต่ถ้อยคดคำเหมื่อนอย่าง
 ที่ท่านเคยทำมาแล้ว ส่วนอ้ายหมื่นพามันก็ถั่วล่าวว่า ครั้นมหाराชเจ้าบ
 ฟังคำไผมาต่อตงนั้น ข้าพเจ้าก็จกรับทำตาม ครั้นให้คนก่ายดิน เหน่า
 เจ็ดดินมาตกขานที่หออาบนาแห่งพระยาย้บา แล้วมันก็คร่มาง เรือน
 หลวงแห่งพระยาย้บา มันก็ถั่วล่าวว่าเรือนหลวงแห่งมหाराชเจ้าหลังเก่า
 นิดบ่มเดชานูภาพ ไปภายหน้าจกตายเป็นภยเสีย ว่าดิ่งนั้นแล้ว พระยา
 ย้บาก็บง^๒ อาชญาให้มันคิดตา^๓ ทุกประการ ครั้นมันได้รับอาชญาแล้วมัน
 ก็บ่าวร้องคนทงหลายไปเอาไม้ กีบป่า^๔ แต่สักต้ม ให้ชูดับนเค้าให้คุด
 แล้ว จึงคดเค้าคดปดายไม้ใหญ่่น้อยแล้ว ก็ให้ตักทุกเล่ม แม้ว่าก่อน
 ที่จะให้ตัก ครั้นว่าคนจกมิตทางเค้ากว่ามิตตนพระยา ครั้นว่าจกมิต
 ทางปดายก็ว่ามิตหัวพระยา ตากบดี ก็ให้มิตท่ามกตางตัก ให้ตักฝ่า
 ข้ามทุ่งนากำตงข้าวกำตงกมกำตงมาน กีบให้มาทางเดียว ให้ต่างคน
 ค่างตักมาจนสิ้นไม้ กระทำให้ข้าวของราชฏวโรนนาเลี้ยงหายไปทุกแห่ง
 ครั้นเมื่อจกปก^๕ เถ้านนเต่า กีบให้เอาเชือกชักโยงเอาเถ่าขึ้น ให้เอาแต่

๑ ไม่ทราบว่าจะไร ๒ ร้อ, ถ้าง ๓ ปลง, อนุญาติ ๔ โคน, ตัด ๕ ลาก
 ๖ มีท้องกลม, ถ่าลิ่งตั้งท้อง ๗ ยก (ใช้ชะเพาะชลเสาขาว ๆ)

ไม่คำนึงจนอย่างเดียว แต่ให้ตั้งอยู่เหนือดินแล้ว จึงขุดขุมแล้วเอา
 เสาตงใต้จึงให้สัตว์ ๒ ท่านยังจักฟังหลายปากหลายคำอยู่ ข้าเจ้าก็บ่คิดจัก
 ทำแต่ ล้วนพระยายมบาลมีอาชญาว่า ชาวบ้านชาวเมืองทั้งหลาย ล้วน
 ฟังคำอำมหินฟ้าทุกประการเทอญ ตั้งแต่ขึ้นมาอำมหินฟ้ามันได้ถอย
 คัดคำทั้งหมด คำน้อยก็ให้เป็นคำใหญ่คำไพเราะก็ให้เป็นคำขุ่น หลวงใหม่
 น้อยพลอยว่าใหม่หนัก ได้เข้าของมาถวายพระยายมบาลมากนัก พระยา
 ยมบาลก็ใคร่ใคร่ได้เข้าของมามากกว่ามันดี บ่คิดต่อไพร่บ้านไทยเมือง
 หนึ่งบ่รู้ว่าฟังว่า เพื่อนจักมาพร้อมให้ตัวนิบหาย ตายจากเมืองตน ก็
 คิดว่าเป็นคนดีแท้ แต่หนักให้ชื่อว่าเดินฟ้าพร้อมเมืองแด่ มันก็ให้
 คนทั้งหลายแต่่าเหมือนฝ่ายภายใต้ฟังนำขึ้นไปภายหลังเห็นอนา บ้างก็นำท่อม
 แดงไป ได้ค่าเข้าค่าน้ำก็มาก ที่บ่ควรได้มากก็ว่าได้มาก เขาอาชญา
 ช่มเหลงชาวเมืองฟัง มันก็แต่งขุดเหมืองแก้วกว้างได้ ๓๐ วา ยาว
 ๑๕,๐๐๐ วา พอนอนค้างครวคั้นหนึ่งขุดเอาน้ำลงไปสระวันออกแล้ว
 แวงแล้วจึงบ่กเดียวแต่ ๕ เปร ๕ ตงคาบดอยดังก่อนกันฝ่าให้เจียก ดัง
 อัน เพื่อจะให้ชาวเมืองเกลียดชังพระยายมบาล ก็หากแต่งอาชญาเจ้า
 เห็นหัว หากเยาะระทำให้เป็นทุกข์แก่ชาวบ้านชาวเมืองทั้งหลาย
 เหมือนดังว่าพระยามังรายเจ้านั้นก็บ่ใช้ระทำให้เป็นทุกข์แก่ชาวบ้าน และ
 ชาวเมืองแแต่ ผู้ใดทุกข์เข็ญใจท่านก็ยิงเดียงดูให้เป็นสุขทุกคน ครั้น
 ชาวเมืองฟังเป็นทุกข์หนัก เขารู้ว่าพระยามังรายประกอบชอบในทิศพิล

ราชธรรม เขาก็ปรารถนาใครเห็นหน้าใครได้มาไว้เป็นเจ้าของในเมือง
 พิงทุกคน ครั้นนั้นแสนฟ้าก็จึงได้หนังสือดัดคนไปหาพระยามังราย ให้
 เอาหุมุรพดยกมารบเมืองพิง ครั้นนั้นพระยามังรายเจ้าก็เอาหุมุรพดมา
 มากหลายมีประมาณ ๕๐,๐๐๐ ในปีดวงได้ คักกราชได้ ๖๔๓ คั้ว พระยา
 มังรายเจ้าก็เอาพดเด็ดจ้อออกจากไชยนครณวันอังคาร ท่านก็มาถึงแซ
 ดักก็ตั้งอยู่ในทันทก่อน พระยายบาก็รู้ว่าศึกมากก็แต่งให้แสนฟ้า
 ครองเมืองเอาชาวเมืองพิงออกไปรบ แสนฟ้ามันก็ได้หนังสือไปหาเจ้า
 มังรายให้รู้แล้ว พระยามังรายก็แต่งเอาหน้าเอาหลังแล้ว แสนฟ้าก็
 แต่งเอาหุมุรพดออกรบ ก็ครั้นพระยามังรายหันตงตตาย ทอนน
 ก็ให้ชื่อว่าตงตตายคือเท่ากาดบดินแด แสนฟ้าก็ใช้คนมาไหว้ดำพระยา
 ยบว่า ข้าศึกเพื่อนมากหลายนักเหมือนจักแพะเรบ่ตั้งดี เชิญเจ้า
 เห็นหัวเอาครวตุกครวเมี้ยออกหนีเดี่ยวจากเมืองก่อนเทอญ ครั้นพระยา
 ยบมาได้ยินคำบ่ตั้งนั้น ก็เอาครวตุกครวเมี้ยฆ่าคนตามอันพึงใจได้แล้ว
 ก็หนีออกจากเมืองดำพูนไปถึงคอยแห่งหนึ่ง แล้วก็ผ้อเห็นเวียงก็เห็น
 แดงไฟรุ่งเรืองสว่างทั่วทงเมือง ก็พาหุมุรพดเมืองทงมวดเข้าล้อมพระยา
 มังราย ในกาดนั้นพระยายบาก็จึงรู้ว่าเพื่อนมาร้องปองเอาเมืองแห่งตน
 ก็เคียดมากนัก แล้วก็เอาดาบฟันหินตุกหนึ่งก็ป็นรอยดำคัญไว้ในทันท
 พระยายบาก็กินข้าวแล้วก็ตั้งสัตยาธิษฐานขอให้คนมากินเมืองที่เก่า ก็จึง
 ให้ตองห่อข้าวแห่งข้างมาตั้งอยู่เหนือแผ่นดินที่เก่านั้นเทอญ ก็โยนห่อ
 ข้าวนั้นขึ้นไปนอากาศ ตมก็มาพัดเอาตองห่อข้าวนั้นไปค้ำดำไม้เสีย

แล้ว นิมิตต์พระยาย้ายจากเดี่ยวเมืองนั้น เหตุพระยาย้ายมาได้พิจารณา
 พึงคำคนต่างประเทศอื่นเข้ามาอาศัยอยู่ใหม่ คือว่าหมื่นพ้ามาริดของปอง
 เอาเงินให้ก็มีความยินดีกับด้วยมัน พาเดียบ้านเดี่ยวเมืองชาติเซอวงศา
 แห่งตนแล้ว ก็หนีไปหาพระยาเบ็กคนเป็นน้อง อันอยู่เดี่ยวเมืองตะคร
 ดำปางนั้นแล

นั้นก็จกด้วยพระยามังรายเจ้า ท่านก็เสด็จออกจากเมือง
 เจริญนครเชียงใหม่และเชียงใหม่ฝางทั้งตามเมืองนั้นแล้ว ก็มา
 เดี่ยวเมืองหริภุญไชยบุรีในปีเตาขง้า เดือน ๘ ออก ๔ คำวันอาทิตย์ยาม
 กดของงาย ศักราชได้ ๖๔๒ ตัว ท่านก็อยู่เป็นเอกราชในเมืองหริภุญไชย
 ที่นั้น ก็บดินมาหาบ้านเมืองเก่าแห่งตนแล แต่นั้นนามหาคษัตริย์เจ้าก็
 บ่อยยังเมืองเชียงใหม่เชียงใหม่ ให้แต่ราชบุตรทั้งสองคนพี่น้องอยู่นั้น
 แล มังรายเจ้าท่านก็เดี่ยวเมืองหริภุญไชยที่นั้น ส่วนพระยาย้ายก็พ่ายไป
 หาพระยาเบ็กคนน้องอันกินเมืองตะครดำปางนั้น ก็ใช้ให้คนเมืองอโยชยา
 ดำนได้แล้ว ก็บอกกิจราชการอันเพื่อนได้เมืองนั้นแล้ว เจ้ามหามิตร
 เมืองอโยชยาท่านก็มีอาชญาป่าวเอาคนศึกได้ส่งแค้นข้างม้าสองพัน มา
 คำเมืองแพ้วพระยาบอนคนเป็นลูกพระยาย้ายนั้น ก็ป่าวเอาคนศึกได้เจ็ด
 พัน เมืองตะครได้คนหมื่นสองพัน กับคนตามพระยาแปดพันทั้งมวถรวม
 เข้าด้วยกันเป็นสองแสนสองหมื่นเจ็ดพันคน ก็ผิดกันมารวมกันยังเมือง
 ตะครที่นั้น พระยามังรายเจ้าท่านก็ให้คนอุปนิกริตไปอยู่กับด้วยชาวเมือง

พิง ดำมเท้ามารวมกันที่ทุ่งข้าวสารคือพระยาจำเมืองเจ้าเมืองพะเยาและ
 พระยาร่วงเมืองอโยธยาท่านก็บ่ฆ่า ในปีเดาซึ่งวันนั้นพระยามังรายท่านก็
 แต่งตั้งพระยาอโยธยา และพระยาร่วงเมืองสุโขทัยไปถึงเมืองไตได้
 พระยาอโยธยาพระยาสุโขทัย และพระยาจำเมืองเจ้าเมืองพะเยาก็พดิกมา
 พร้อมกัน อุภิเชกยังพระยามังรายเจ้าให้เป็นท้าวเอกราช ในปีกาเม็ด
 เดือน ๗ ศักราชได้ ๖๕๕ ตัว พระเจ้าฟ้ามังรายได้ปราบตานนาตำพูน
 ตะครแพร่ทั้งมวตแล้ว พระยามังรายเจ้าท่านก็แต่งยังเจ้าขุนคามตนดู
 ไข้ให้ขึ้นเป็นมังคราม แล้วให้เสวยราชสมบัติในเมืองเชียงแสนเชียงราย
 เมืองฝางเมืองลำตหางชวาคน้อยอย่างมันทั้งมวตแล้ว ก็ให้กินเครื่องเดิม
 คักัดเดิมอดังคนท่านแต่ ขุนเครือตบพินันท์ก็แต่งให้ไปกินเมืองพดองแล้ว
 ชาวพดองทั้งหลายก็ว่าเจ้าตานนาท่านก็บ่ันดูท่านมาเป็นเจ้าเป็นนายแก่
 เราแต่ เราก็ควรสร้างเมืองให้อยู่เป็นนายเราแต่ ว่าดังนั้นแล้วก็พร้อมกัน
 สร้างเมืองให้อยู่แล้ว เรียกชื่อว่าเมืองนายแต่่นมาแต่ พระยามังรายเจ้า
 ท่านก็อยู่ยังเมืองตำพูนได้สองปีแล้ว ก็มาคำนึงในใจว่าเวียงดูกันเป็น
 เวียงงามเป็นที่มหาธาตุเจ้า อนึ่งนำแม่ก็ฝากนางเวียงบ่ดีแต่ เป็นท้าว
 พระยาใหญ่บ่ควรอยู่แต่ พระยายี่บาเป็นพระยาได้ ๓๐ ปีก็มาได้เมืองเดียว
 พระยามังรายท่านจึงเจรจากับด้วยหมื่นฟ้าว่า ดูกรหมื่นฟ้าเมืองหริภุญ
 ไชยทีนเป็นเมืองมหาธาตุเจ้าอยู่แต่ กูจักออกไปอยู่บ้านแซ่ดักโพ้นแต่
 ท่านจึงอยู่เป็นใหญ่ในเมืองหริภุญไชยเทอญ พระยามังรายว่าดังนั้นแล้ว
 ท่านก็เสด็จออกไปตั้งอยู่ยังบ้านแซ่ดักทีนนี้ ก็สร้างยังที่โรงยังที่มาดังตำ

หนักอยู่เมื่อหวัทนน ให้เป็นมหาอารามแต่ได้ชื่อว่าชัยปรากฏ ถัดทนน
 คนทั้งหลายก็เรียกว่าแซ่ ถัดทนนไปถึงคักราชได้ ๖๔๘ ตัวปีระวายเส็ด พระ
 ยามังรายเจ้าก๊กยกเอาหุมรพตไปตั้งอยู่บ้านเชียงกุ่มกมณาแม่ระมิง ตั้ง
 บ้านอยู่ ๓ แห่ง แห่งที่ ๓ ชื่อว่าบ้านกตาง แห่งที่ ๒ ชื่อว่าบ้านดุ่มแห่ง
 ที่ ๓ ชื่อว่าบ้านห่มแด ถึงยามกตางวรรณาท่อมนิบหายมากนัก ครั้น
 ออกพรรษาแล้วถึงเดือน ๕ พระเจ้าพามังรายท่านก็มีอาชญาให้เสนา
 อำมาตย์ไปว่าไฟบ้านไทยเมืองทั้งหลาย ถมกมณาแม่น้ำบ้านพึงเป็นเวียง
 เชียงกุ่มกมณาอยู่ก็ได้ ในคักราช ๖๔๘ ตัวปีระวายเส็ดนั้นแต่ ครั้นหนชาว
 เมืองเชินก็ได้มาเอาราชการแต่ด้วยใจในเวียงกุ่มกมณาเมืองพึงทุกเมื่อแต่
 ตั้งแต่มังรายเจ้าตั้งมาอยู่เมืองพึงแล้ว ถูกท่านเจ้ามังครามอยู่ด้วย
 เชียงแสนเชียงรายเมืองฝางทั้งมอดแทนแล้ว ท่านก็มีราชบุตรด้ามคน
 ถูกอ้ายชื่อว่าเจ้าแสนพ ผู้ถวนต้องชื่อว่าน้ำท่อม ผู้ถวนด้ามชื่อว่าน้ำ
 นานแด ในกาดนั้นพระยามังรายเจ้าแต่มังครามทั้งสองพ่อลูกจึงปรึก
 ษากันว่า ควรเราจะมีอาชญาให้เจ้าแสนพคนเป็นหลานนั้นไปเดือกตั้ง
 เวียงเงินยางเชียงแสนให้คนเป็นเวียงแถมแด ให้เจ้าน้ำท่อมไปกินเมือง
 ฝาง แล้วก็ให้เจ้านานไปกินเชียงของแต

ทินจกจาดด้วยเจ้าแสนพหลานผู้เค้านักก่อนแต่ ท่านก็ให้ด้วยยังพระ
 ยามังรายเจ้าคนบู๊และพระมังครามเจ้าคนเป็นบิดาว่า ถ่วนเวียงเงินยาง
 เชียงแสนถูกเค้านั้น มหาราชเจ้าคนเป็นบู๊หากว่าบ่ควรไว้แล้วจึงจักไป

เล็กถอน^๑ เอมารวมไว้ด้วยเมืองเชียงรายทันทีแล้ว กระจ่าให้เป็นเมือง
 ว่างไป บัดนี้^๒ พดอยมีอาชญาให้ผู้ขาน้อยคนไปเลือกตั้งแถมใหม่ ขาน้อย
 ก็หนักอกหนักใจแท้แท้ ในกาดนั้นพระยามังรายเจ้าแะพระมังคราม
 ทั้งต้องพ่อตูกก็จากันว่า จักเติมเมืองนี้ให้แถมบ้านหนึ่งแะ เจ้าตูก
 รักแต่พ่อ จึงอดใจไปตั้งให้เป็นเมืองตั้งแก่นั้นเทอญ ส่วนเจ้าแะนพ
 ท่านก็รับเอาอาชญาทำตนบูแะพระบิดาทังต้องแะแล้ว เหตุุนั้นหาช่วยอัน
 นั้นจึงได้^๓ ชื่อว่าห้วยเผื่อแต่นั้นมาแะ ศักราชได้ ๖๔๘ ตัวปีเมืองไคเดือน ๓
 ออก ๕ ค่ำวันอังคาร ยามแะรุ่ง^๑เที่ยง ๒ พระแะนพเจ้าก็เอาครวัภรรยา
 บุตรีธาเสนาอำมาตย์^๒ ประชาราชบุตร^๓ ทั้งมวดตง ดูเรือฟ่องแะแล้วก็ได้ตั้ง
 ต้องไปตามน้ำแม่กก ถ้าดับไปได้ ๗ คันทางแะถึง^๑น้ำแม่ของ กชน
 ตามดำน้ำของไปหน่อยหนึ่ง เดือนออก^๓ ๑๒ ค่ำวันอังคาร^๑ กชนไปถึงท่า
 เชียงเหล้าหัวดอนมอนแะแล้ว ก็ยังเขาช้อยอยู่^๒เวียงเป็กดำที่^๑เคมน้ำของ
 ภาตวันตก^๑ที่^๒นั้นก่อน แะแล้วพระยาแะนพเจ้าก็ให้ผู้เฒ่าผู้แก่นักปราชญ์
 อาจารย์ผู้รูโโบราณมาแะแล้ว ก็ให้ไป^๑แะแล้วทาง^๒ด้อม^๓มว^๑แบ่ง^๒ประค^๓และ^๑ที่อยู่
 แะแล้ว ส่วน^๑ประค^๒ทั้ง^๓มว^๑มี ๑๑ ประค^๒ คือ^๑พาย^๒หัว^๓เวียง^๑นั้น^๒ชื่อ^๓ว่า^๑ประค^๒
 ยาง ๑ ถึง^๑พาย^๒ริม^๓ของ^๑นั้น^๒ชื่อ^๓ว่า^๑ประค^๒รว^๑ปัก ๑ ประค^๒ท่า^๑อ้อย ๑ ประค^๒
 ท่า^๑สุ^๒ก^๓มี ๑ ประค^๒ท่า^๑หวง ๑ ประค^๒ท่า^๑เส^๒า^๓ดิน ๑ ประค^๒ท่า^๑คาว ๑ คือ^๑ว่า
 ๑^๒ท^๓ชน^๑เรือ^๒ไป^๓ยัง^๑คาว^๒ช^๓ย^๑ท^๒น^๓ ชื่อ^๑ประค^๒ท่า^๑ม้า^๒พาย^๓หาง^๑เวียง ๑ ประค^๒ดิ^๑น^๒ช^๓อ
 หน^๑ต^๒ระ^๓วัน^๑ต^๒ก^๓เ^๑ียง^๒ไ^๓ได้ ๑ ประค^๒เซ^๑ียง^๒แะ^๓น^๑ด้าน^๒ต^๓ระ^๑วัน^๒ต^๓ก ๑ ประค^๒ห^๑น^๒อง^๓ม^๑ุด

๑ เล็กถัด ๒ เวลาจวนเที่ยง ๓ ขัน

หนตะวันตกเฉียงเหนือเวียงแจ้หวักริมหน ^๕ ทงมวดเป็นประตู ๑๓
 ประตูแต่ ครันได้รั้งแล้วถึงเดือน ๓ เพญวันศุกร์ยามกตองงาย พระ
 ยาเจ้าแค้นพุกยกหมู่วรพดตงสู่เรือแล้วก็เสด็จขึ้นไปถึงท่าแจ้ตั้งแล้ว ก็
 จอดยงควาเอาแรงอยู่ที่หน ^๕ แล้วก็ยกขึ้นไปถึงท่าควาญเขาก็เสด็จออก
 จากเรือแล้ว ^๕ ก็ขึ้นไปตั้งการบูชานมัสการไว้ห้อมหาคาตุเจ้าดอยญเขา
 กระทำปทักษิณด้ามรอบบริวารแล้ว ^๕ ก็จึงต้องมาเสด็จเข้าสู่เวียงยาม
 ตะวันเที่ยง ครันไปถึงในเวียงแล้วก็เข้าอยู่เอาชัยมงคลที่ริมประตูข้างถึง
 พายตะวันตกกตองหนก่อน ^๕ ถัดนั้นเจ้าก็ให้เสนาอำมาตย์ทงหลาย แรก
 ก่อกำแพงเวียงแตงตั้งแต่งคุ่มน้อยยกตางเวียงเป็นที่เก่า แต่เช่นปฐมพระ
 องค์ดาวเค้านหมาแต่ ^๕ ต่อแต่นั้นเจ้าก็ให้บันแดนเมืองให้เป็นเขตต์เป็น
 แดนไว้ ^๕ ภายใตตั้งแต่นั้นแม่คตองตงไปถึงดงฝ่ายหน้าแม่ก กำนามัดบ
 ำเผือเป็นแดน ^๕ คัดไปหาขุนห้วยไต้เป็นที่สุดเป็นเขตต์คือเขตต์เชียงราย
 ภายตะวันตกเฉียงใต้มีกัวคอกหมาเป็นแดนคือแดนเมืองฝาง ทางตะวันตก
 มีดอยผาตาแหดวเป็นแดนคือแดนเมืองสาตทางตะวันตกเฉียงเหนือมีดอย
 ผาข้างเป็นแดนคือแดนเชียงตุง ^๕ ภายหนเหนือตวง เมืองมีหัวเมืองก่าย
 คัดไปหาบ้านท่าสามท้าวเป็นแดนคือแดนเชียงตุง ^๕ ภายหนเหนือข่มเมือง
 ม้าและเมืองเชียงขวางเป็นแดนคือแดนเชียงรุ้ง ^๕ ภายตะวันออกเฉียงเหนือ
 มีดอยหลวงหัวเมืองญากเป็นแดนคือบ่เห็บหลวงคือแดนเชียงรุ้ง ^๕ ทางตะ
 วันออกมีดอยเชียงคเป็นแดนคือแดนเมืองหลวงพระบาง ^๕ ทางตะวันออก

ฅียงไค้มีกัควางหวายหัวหนองงัวเป็นแดนค้อแดนฅียงของ ฅียงไค้
 มีค้อยชุนหัวยาคาควันเป็นแดนค้อแดนเมืองเทิงแต แต่ด้วังคุ่มน้อย
 หอโรงที่อยู่บริบูรณ์แล้ว ถึงเดือน ๖ เพ็ญวันอ้งการยามแตร เจ้าพระยา
 แล่นพู่ท่านกัเข้าสถิตอยู่ในโรงหลวงแล้ว ก็ให้เสนาอำมาตย์นักปราชญ์
 อาจารย์ทงหลายกระทำอุภิเชกมงคดกรรมแก้คนเป็นเจ้าแก้วรัฐไชยบุรี
 วนหน แล้วท่านกัตั้งเห็นยงทหอถ่านกันั้นเป็นที่อารามเก่า ท่านกรู้แล้ว
 ก็มีอาชญาให้แรกแต่งให้เป็นอาราม กัดแรกวันเดือน ๖ เพ็ญวันไปได้
 ๔ เดือนก้อเจ็ดยัแระวิหารกำแพงศาลากการเบรียญบริบูรณ์แล้ว มีการ
 นดองเป็นมหกรรมในวันเดือน ๓๐ ปฐุมเพ็ญ แล้วก็เรียกชื่อว่อาราม
 ฅียงมันตงเก่านั้น แด ค้อแดนนั้นมาพระราชเจ้าแล่นพู่ท่านกัยกเอาอย่างดู
 ชุนเครือคำ อินเป็นพีเคาบิตาแห่งท่านอินตายเสยทเมืองยงเมือกอนนั้น
 ท่านกัยกเอาหมั้นเจตตราผู้พนนให้เป็นทเจ้าครองเมืองพินนาชวาแล้ว ก็
 ยกเอาอวมกัการถมผู้้องให้เป็นเจ้าเมืองพินนาชายนั้น แด ท่านกัตั้งยง
 เสนาอำมาตย์ไว้ให้เป็นพวกเป็นค้อเป็นชูเป็นตาเป็นชุนใหญ่ชุนรามชุนน้อย
 แด ค้อว่าคองไว้ให้เป็นเจ้าฅียงยง ๓ เจ้าฅียงคำ ๓ เจ้าฅียงดาว ๓
 เจ้าฅียงรายแเด แล้วกัตั้งให้เป็นพระยาเฒ่าดีเมือง ๓ เป็นพระยาดีสระ
 ธรรม ๓ บาทน่านาหลัง ๓ ถึงตำคร ๓ แล้วตั้งให้เป็นพระยาไชยชิต ๓
 เป็นพระยาตุทธฤไชย ๓ เป็นพระยาหลวงเครือษฐี ๓ เป็นพระยายอง ๓
 แล้วตั้งให้เป็นอาชญาฅียงของ ๓ อาชญาพะเยา ๓ อาชญาเมืองลำด ๓
 อาชญาเมืองโต ๓ แล้วตั้งให้เป็นแล่นหลวงต่าง ๓ แล่นหลวงเทิง ๓

แล่นหอดวงคอน ๑ แล่นหอดวงนาวาหวายท่า ๑ ตั้งเป็นแล่นไชยภารม ๑
 แล่นขวางเมืองมุด ๑ เมืองแพง ๑ เมืองแล่นเมืองรวบ ๑ ตั้งให้เป็น
 หมั้นพอนหอดวง ๑ หมั้นพอนน้อย ๑ หมั้นพอนขวา ๑ หมั้นพอนซ้าย ๑
 ตั้งให้เป็นเชียงมวนใน ๑ เชียงมวนนอก ๑ ให้เป็นหมั้นบวกรขวา ๑
 หมั้นบวกรซ้าย ๑ ดำดิบต้องตำแหน่งเท่านี้ไว้ให้เอาใจราชการเมือง
 แด่ ตั้งให้เป็นหาญราชวังให้เอาใจได้ราชการคุ่มน้อยแด่ ตั้งให้เป็นหาญ
 ราชโกฏให้เอาใจได้เต็มขวางแด่ ตั้งให้เป็นหาญบ้านไว้ให้รักษาราชวัตร
 แด้ว ตั้งให้เป็นพรานเมืองไว้ใช้เอวราชการต่างเมืองแด่ แด่นั้นเจ้าพระ
 ราชแล่นพุดนเป็นอชิบตีมาเด็กเวียงเหวัญญนครเงินยางเชียงแค้นถูกเค้
 ำให้คืนเป็นเมืองตั้งเก่าถ้วนต้องที่แด้ว ท่านก็มีพระราชอาชญาให้หาผู้เฒ่า
 ผู้แก่ อันรยยังเขตต์แดนบักแคว้นเมืองเชียงแค้นทั้งมวดทุกแห่งทุกทนน
 มาถามดูแด้ว ในเดือน ๖ ออก ๒ คำวันจันทร์ ยามนั้นแล่นคารมจึง
 เอาหนังสือพันของใคมาให้หมั้นพอนหอดวงแด้ว หมั้นพอนหอดวงจึงพา
 กันไปไหว้ดำวตั้งแต่เวียงต้องแถมดับกกเป็นที่เจ้าเมืองแด่ ตั้งแต่ดับ
 กกต้องไคถึงงวเก่าทั้งแคว้นหอดวงเป็นที่ขวา ทั้งแคว้นน้อยถึงหาดนาง
 แล่นวัดเป็นที่พอนสวนหอดวง ตั้งแต่ถึงวเก่าต้องไปถึงงวแจ่มแท้แดนเก็ง
 ำวันออกแล้วคอยน้อยเป็นที่เท่าดีเมือง เก็งน้ำไปวันตกต้องถึงหัวหนอง
 งวถึงแจ่มแท้เป็นที่พอนสวนน้อยขวา ตั้งขาดตรงต้องถึงวัดฮาทรายเป็น
 ที่แล่นขวางเมืองมุด ตั้งแต่ทำวัดหาดทรายถึงทำวัดเชียงยืนเป็นที่
 แคว้นเจ้าเมืองขวา ตั้งแต่ทำหาดห่อทำวัดเชียงยืนต้องถึงผาหักเป็นที่

เมืองหลวง ตั้งแต่มาหัดตั้งถึงผาเนเป็นที่เจ้าเมืองขวา ตั้งแต่มาเงดตั้ง
ถึงแจ่มเกิดเป็นที่เจ้าซ้ายของ ตั้งแต่แจ่มเกิดตั้งถึงหาดต้นเป็นที่ขวา
ตั้งแต่หาดต้นตั้งถึงคกควานแตะผาเงเป็นที่เมืองหลวง ตั้งแต่หาด
หน้าดับแถมเป็นที่เจ้าซ้ายของ ตั้งแต่แจ่มเห็ดตั้งไปถึงกองช้างเป็นที่
ธรรม คั้นมาคองเอาตองตั้งตั้งไปถึงผาหงอเป็นที่พระยาทงหลาย ตั้งแต่
หางคองมุดตั้งถึงหาดหลวงเป็นที่เรือคอง ตั้งแต่หาดหลวงตั้งถึง
ผาเนผาเงเป็นที่เจ้าเมือง ตั้งแต่ผาเนเอาเงหนึ่งภายตะวันออกตั้ง
ไต่ถึงทุ่งมอนคำผากวางเป็นไชยชิต ตั้งแต่ทุ่งมอนคำตั้งถึงคกแควนเป็น
ที่เจ้าเมืองหลวง ทางบกตั้งตั้งกั้นน้อยไปตะวันออกเป็นที่เท่าส์เมือง
ตั้งแต่น้อยไปตะวันตกเป็นที่เมืองหลวง ตั้งแต่คกแควนชนเมือถึง
ตั้งออกมากออกไปจับตอยเชียงชู้คองมุดกับแก้ว ตัดไปกักควานหลายไปจับ
หนองงัวเป็นเขตค้แดนเจ้าเมืองเชียงแฉ่นหลวงแตะ ตั้งกึ่งคองน้อยเป็น
แดนเขื่อนเขือกไปได้เป็นที่พอนสวนขวา ตั้งแต่กึ่งภายเหนือเป็นที่เจ้า
ขวา ตั้งแต่กึ่งคองมุดตั้งไต่เป็นที่เรือคอง ตั้งแต่กึ่งภายเหนือเป็นที่
พอนสวนหลวง ตั้งแต่ขอบงับถัดทางหาดแขงไปทางบกถึงหนองอ่าง
เป็นบวคขวา ตั้งแต่ดับห้วยมุงแกวหัวน้ำเป็นที่ไชยคารม ตั้งแต่แดน
ดองตั้งชนมากวมเชียงเหต่าเป็นเรือไห้วท่า ตั้งแต่ดับดองแควนแก้วไป
กวมราวคองไปถึงดองเคือเป็นที่เทิง ตั้งแต่ดองแควนคตชนไปตะวันออก
ถึงหัวหนองงัวเป็นที่เท่าส์เมือง ตั้งแต่หนองงัวคตเข้าไปเมืองคางคค
แกวคตยเชียงชู้เกยวชนเมือแปรคตย ภายตะวันออกเมืองโยคคตชนไป

เมืองหลวงภูคา ตัดเมืองตั้ง^๕นำเกยวมาตอยกั้วง่ามาบุงเป็นเขตต์แดน
 เจ้าเมืองเชียงแสนหลวงแต่ พดิกคั้นมาตงเอาหัววัดปลาหัดเชียงค้าย
 สันคูเวียงออกไปวัดแจ้ง ขววันขึ้นไปตามราวดอยจอมกิตติตั้งมาจับ
 ห้วยหอมแล้ว ขึ้นไปจับต้องหล่านผาหม่น จับดอยกาไปจับหนองชี้แวน
 แดนนั้นต้องมาจับจับต้องมาเป็นหลวงต่าง ตั้งแจ้งขววันตัดไปจับทำ
 ข้าวเปลือกน้ำแม่คำไปไม้สี่ข้างง้าวไปทุ่งฟ้ารามทุ่งกาดทตไปถึงผากอด
 ดอยกู่แก้วไปถึงบ้านเตียงเวงบ้านผิงบ้านหนองคงคายทั้งกิวพร้าวไปจับกิว
 ดอยควาย มาจับแจ้งป่าเมียงเป็นที่เมืองซ้าย ตั้งแต่แจ้งประตูดินขอออก
 ไปกิวดอยควาย ไปหาบ้านดุงถึงหัวหนองหลวงคั้นดอยกู่แก้วภายใต้
 ตัดไปน้ำแม่พวดไปหาผากิวข้างคับ ไปถึงผาดานข้างน้ำกถ่องมาทำข้าง
 เป็นที่แพง ตั้งบ้านฟ้าบ้านแม่เหล็กไปถึงถิ่นน้ำแม่แพงเป็นที่เมือง
 ซ้าย ตั้งแม่แพงไปตะวันตกถึงสบแม่ตมไปจับทบเมียงจอมแก้วเป็นที่
 เชียงมอน นัยหนึ่งตั้งแต่ดอยแกดขึ้นไปดอยจันไกรดอยเตียงคานและ
 ดอยซ้า ให้ตัดไปหาบางก่อแดงน้ำย่อยไปถึงน้ำแม่ทัน ทางบกตั้งแต่
 โป่งแม่ขันหวายไปหาต่องเหมืองหมาตกแม่เพินมาจับกิวหว่างหมามา
^๕เบองตะวันออกเป็นที่ของ ตั้งแต่ดอยแกดมาดอยจันไกรดอยเตียงคาน
 ดอยซ้าให้ปางก่อแดงน้ำย่อยไปแม่ขันแดนโป่งแม่ขันทางบก หวายเป็นจับ
 ต่องเหมืองหมาตกไปแม่เพินมาบักกิวหว่างหมา ภายตะวันตกเป็นที่ดอน
 ภายตะวันออกเป็นที่ของ ถึงสบแม่ค้อค้อที่พันนาซ้ายดังกล่าวแล้ว ภายหน
 เนื้อเป็นที่เชียงคำคิดแดนเชียงคำภายตะวันตกเป็นที่ฟอนหลวงทางตะวัน

ออกเป็นที่ซึ่งคำดังกล่าวแล้ว ตั้งแต่กำบ้านหมาตงจับหัวซึ่งคำมา
จับแม่ชะตองจนห้วยคาดเป็นที่บาดน่านาหงง จนห้วยคาดถึงด้อมห้วยก
ด้องต้นดอนผาม่าตอกแม่น้ำคำกายตะวันตกถึงขุนน้ำเป็นที่พอนน้อย ทาง
ตะวันออกเป็นที่ซึ่งคำดังกล่าวแล้ว ตั้งแต่คอยผาม่าด้องมาแม่คำกวม
เวียงเวียงเป็นที่เจ้าซึ่งราย เตียบต้นคอยถึงด้อมแม่ไตเตียบต้นคอยจน
ถึงแม่บวมถึงถ้ำป่าเป็นที่พะเยา ตั้งแต่แม่บวมถึงแม่ซาดเป็นที่บวกลซ้าย
ตั้งแต่แม่ซาดถึงแม่ถ้ายเตียบด้อมถึงบ้านชานตองหมอบเป็นที่เจ้าเงินยาง
ซ้าย ตั้งแต่ด้อมแม่ไตมาตะวันออกมามีบ้านเล็กบ้านเห็บบ้านชานน้อยบ้าน
ยางคำไปถึงบ้านแดงเหมืองเป็นที่พระยาหัตถวงเศรษฐี ตั้งแต่บ้านห้อม
บ้านตุง บ้านหัวน้ำ บ้านหิก บ้านบง บ้านแพรว บ้านจำยาง บ้านดีท่าแร่
บ้านกาดกุดมา บ้านกาดเหียงนด้อมเหมือง บ้านยางถึง บ้านกุดด้วย บ้านก
วอิน บ้านซอนหนองแดง บ้านค้อหนองคำ บ้านหัวทุ่งหัวคอยชะงู เป็นที่
เมืองโน ตั้งแต่ด้อมตองแวนแก้ว บ้านแจ่มยางดีท่าแร่ บ้านแก่น บ้านพร้าว
บ้านเทิงท่าดอกไม้ มาถึงแปรราวคอยจอมกิตติเป็นที่มวนน้อย ตั้งแต่แม่
พิศท่าซ้ายบ้านเหล่าข้างเป็นที่ซึ่งจวาก ตั้งแต่ทางท่าด้อมเป็นที่เมืองขวา
ตั้งแต่คอยยันท่าค้อมท่าคอยเมืองแปงเถื่อนท่าผาคอมเป็นที่ซึ่งยอน ตั้ง
แต่นั้นไปถึงขุนน้ำแม่ตะว้าเป็นที่เมืองไต ตั้งแต่บ้านเวียงบ้านม่าด้องคูน
หงโม่งนาโคเป็นที่เจ้าเมืองซ้าย ตั้งแต่หนองจิวจับวัดจ่ายของจับบ้านเท่า
จับกัวแล้วจับยางดีจอย จับไม้ห่มขั้วแซวจับกัวถางค้อเท่าถึงผาดึง ดงจับ
ด้อมเขวนแล้วจับผาหาญวางทอง จับโม่งกัวง้อมขึ้นไปจับไม้ม่วงด้อง

ตั้งตงจับน้ำบึงไปจับไม้ต้นอากาศ ไปถึงหาญวางทอง จับโป่งกำว้งอ้อมขึ้น
 ไปไม้ม่วงสองตั้งตงจับน้ำบึง ไปจับไม้ต้นอากาศ ไปถึงผาบุ่งผาม่องขึ้นไป
 ดอยรวมจับวัดหดวงเมือง จับบ้านแควนหวายไปแจ่ง เห็นต่อตึงแพรว
 ตั้งแต่ไม้ตุงพันเช้าไค่ต้นโป่งไปจับไม้ไร่พันกอ ตั้งแต่น้ำย่อยไปตะวันออก
 ตกถึงหัวโป่งเป็นที่คับคายนึงสาคร ตั้งแต่น้ำไปตะวันออกเป็นที่แควนเจ้า
 เมืองตั้งแต่แปรตอยถัดหัวโป่งตัดไปตะวันออกไค่ต้นไปจับไม้ชูดเกยวดง
 ไปจับนาค้อมจับน้ำหดวง ไปจับห้วยไค่ออกไปจับห้วยตึงพิง ทางใต้เป็น
 คับคายนึงเห็นเป็นที่เจ้าเมืองคัตของไปฝ่ายหน้า ภายตะวันออกคัตไป
 จับวังว้างน้ำเก็งออกไปผ่าวัดจอมแฉ่ออกปากก่อ ภายทางเหนือเป็นที่
 เมืองทางใต้เป็นที่แฉ่คือว่าเท็ดเมือง คัตไปตะวันออกขึ้นห้วยเตยไปผ่า
 บ้านเพี้ยนออกไปกระจับกั้วปางสา ขึ้นดอยหดวงไปหลายน้ำเก็งไปตะวันออก
 ออกไค่ต้นหดวงไปจับห้วยคู ตกบ้านคะหดวงขึ้นดอยจอมเทงตงไปจับ
 เกยวเติมไปภายตะวันออกเป็นที่หดวงเท็ง ภายหนเหนือตลตลถึงผาดึง
 เป็นที่เจ้าเมืองท่งมวด ภายตะวันตกจับบ่อไก่ตเป็นที่หดวงต่างเต
 จาด้วยพันพันนาในเมืองเงินยางเซียงแฉ่นมตั้งนเด

พระราชเจ้าแผ่นดินฟูไค่ตรัสรู้แล้ว ท่านก็มีพระราชกรุณาว่าจารีต
 โบราณแห่งท้าวพระยามหากษัตริย์ดีบ ๆ มามีฉันใด พระองค์เราก็
 อนุญาตไว้ตามด้วยจารีตท้าวพระยามหากษัตริย์เจ้าทั้งหลาย ผู้เป็น
 แฉ่นนทุกประการแต ว่าตั้งนั้นแล้ว ครั้นอยู่ต่อมาพระราชเจ้าแผ่นดินฟู

ท่านก็สร้างเมืองแล้วได้ตั้งปี ท่านก็มาพิจารณาเห็นจารึกเป็นหินที่วัด
 แจ่งตั้งบุญเรือนั้น เป็นวัดพระยาศรีวิไลโกศกษัตริย์ราชสร้างเจดีย์นั้น บรรจุ
 พระธาตุเจ้า ๖๐ พระองค์ทั้งสามสถานแต่ ศักราชได้ ๖๕๓ ตัว เดือน ๕
 เพ็ญวันอังคาร ท่านก็พร้อมไปด้วยกันสร้างเจดีย์กวมที่เจดีย์เก่า
 สูง ๘ วา ดำไว้บริบูรณ์ ครั้นต่อมาท่านสร้างแล้วได้ ๓ ปีท่านมาตั้ง
 เห็นวัดพระหลวงนั้นเป็นวัดเก่าเมืองทนต์ เป็นที่บรรจุนครุฑพระคช
 พระพุทธเจ้ามาแต่ก่อนนั้น ท่านก็บังเกิดยงเจตนาศรัทธาชวนในศักราช
 ได้ ๖๕๒ ตัวปีกดีย์ เดือน ๓ เพ็ญวันศุกร์ มหาปฐมมุตศรัทธาพระราช
 เจ้าพระยาแสนพูนเป็นเค้า ท่านก็มาสร้างมหาวิหารวัดพระหลวงดวงกว้าง
 ๘ วา ออกปลายศอก ตวงยาว ๓๗ วา กว้าง ๒๘ วา กว้าง ๑๔
 วา เต็มบริบูรณ์ก็กระทำมหารวมฉลองไว้เขตต์ด้านใต้ด้านตะวันออก
 ๓๐๐ วา ด้านเหนือถึงท่าหลวง ด้านตะวันตกถึงต้นเวียงไว้คร้ว ๕๐ ไร่
 ตั้งด้านเบียงแต่ ชาติเจ้าจอมกิตติ ๓ ชาติคชยงเขา ๓ ชาติเจ้าคช
 รั้ง ๓ หากมีมาก่อนแต่ ที่แดนทุ่งมวตก็มีในตำนานนั้นทุกประการ ใน
 ๕๕๕ ไร่ได้กฐินหมายแต่ ต่อแต่นั้นมาศักราชได้ ๖๕๗ ตัวปีกดับเมต ยังมี
 มหาเถรเจ้าคนหนึ่งเอาพระบรมธาตุพระคชคาตั้นกาชวาแห่ง พระพุทธเจ้า
 ใหญ่เท่าเม็ดถั่วกว้าง เอามาแต่เขตต์เมืองปทุมธานีเอามาสู่พระยา
 ราชแสนพูนแล้ว ท่านก็พร้อมไปด้วยมหาเถรเจ้าเอาไปสร้างมหาเจดีย์
 บรรจุไว้ภายนอกประตูเชียงแสน ด้านเวียงแห่งตนภายในตะวันตก ต่อ

วัดพระหุดวงภายนอกที่นั่นแล้ว ก็ตั้งร้างให้เป็นอารามกว้าง ๕๐ วา เอา
 ไม้สักมาปลูกแถวกำแพง ๓๐๐ ต้น แล้วเรียกว่าอารามป่าสักแต่นั้น
 มาแต่ แล้วก็ตั้งร้างกฎให้เป็นที่นาก่มหาเถรเจ้าตนชื่อว่าพุทธโฆษาจารย์
 นั้น อยู่ตั้งที่นั่นก็อุทิศเป็นดังพระราชามหาเถรอยู่ยังอารามป่าสักที่
 นั้น แล้วพระราชเส่นพู่เจ้าท่านก็แบ่งเอาข้างแคว้นของเหนืออันเป็นแคว้น
 เมืองนั้น ถวายให้เป็นทานแก่พระบรมราชาเจ้าวัดป่าสัก เอาตั้งแต่หนอง
 รั้วฝ่ายซ้ายย่อยแปรดอยตะวันออกหัวโป่งไปตะวันออกนั้น ไปจับวัดจอม
 ยองจับบ้านท่าวัดกวดแล้ว จับยาวตั้งจ้อยจับไม้หม้อแถวจับกวดคางตลอด
 ถึงผาตั้ง ตั้งจับดับแขวนแล้วจับผาหางตางของจับโป่งแก้งอมนั้นขึ้นไป
 จับไม้ม่วงสองตั้ง ตั้งจับน้ำบึงจับไม้ต้นอากาศไปถึงผา บึงผามองขึ้นไป
 ดอยลงไปจับวัดหุดวงเมือง จับบ้านแควนจะวดยขึ้นเมื่อถึงแพรว
 ภายตะวันออก เป็นแคว้นพุทธป่าสักภายตะวันตกเป็นแคว้นเจ้าเมืองแต่
 พระเหนือหัวเจ้าท่านนั้นแคว้นบ่ตะไกว้นั้นแต่ คั้นมาตั้งเอาไม้ดุงพันได้
 ใต้ต้นดอยแปรหัวโป่งต้องไปจับป่าไม้ไร่สามพันกอ ตั้งแต่แดนซ้ายย่อย
 ไปตะวันตกเป็นแคว้นกับคาย ตั้งแต่แดนซ้ายย่อยไปตะวันออกเป็นแคว้น
 พุทธป่าสัก ตั้งที่นั่นเป็นแดนแล้วใต้ขึ้นไปตะวันออกต้นไม้ชูด แล้ว
 เกี่ยวลงไปจับนาค้อมจับน้ำหลวงจับห้วยไค้ แล้วออกไปจับห้วยพิง
 ภายเหนือเป็นแคว้นพุทธป่าสัก ภายใต้เป็นแคว้นกับคายแต่ ข้ามของ
 ไปภายหน้าตะวันออกแล้วขึ้นของทั้งฝ่ายหน้า จับป่ากอยหลวงบึงตั้ง

หมายำสั่งดีผ่าเกินบ้านปลากอยทางตะวันตกไปเป็นแคว้นพุทธรป่าดึก ภาย
 ตะวันออกเป็นที่หลวงต่างแคว้นกลับมาตะวันตกผ่าต้นดอยทองงจับหัวนา
 หนุ่นชนนารอก แล้วขึ้นไปจับไปจับจับวัดครุฑขึ้นไปจับด้อมทงจับผ่า
 ช้างคับแแต่ ชนเมือหัวนาจับผ่าช่างชนหัวยบูนเมือจับดินหลวงภายทาง
 เหนือเป็นที่เมืองภายทางเหนือเป็นที่เมืองภายทางใต้เป็นที่พุทธรป่าดึกแล้ว
 ใต้ดินหลวงไปจับพอมคะหลานแคว้นกลับไปตะวันออก ไปจับซุดฝั่ง
 ออกไปจับชนหัวยาคาดแล้ว ชนดินครุมน้อยตกไปชนเดยแล้วออก
 ไปหัววิหาร แล้วไปจับชนคาคชนตะวันออกจับบ้านหมื่นอาดแล้วใต้
 ดินหลวงขึ้นไปจับชนหัวยเมง ฝ่ายน้ำไปตะวันออกเป็นที่หลวงเทิงดงเก่า
 ภายตะวันตกเป็นที่พุทธรป่าดึก ใต้ดินขุมเมงไปจับกึ่งเทิงออกไปจับหัว
 ชนหัวยทงแล้วใต้ดินคูนหัวยมัดอกออกไปจับหนองผามูจับดอยฟ้าท่า ทาง
 ใต้เป็นที่เทิงดงเก่า ภายเหนือเป็นที่พุทธรป่าดึกภายใต้ขึ้นไปและดอยฟ้า
 จับจอมชันทัดดอยแค้นชันทงไปมาต่อคนดุงพันเจ้า ภายใต้เป็นที่เทิง
 ภายตะวันออกต่อเท้างถึงขุมฟ้าเป็นที่เทิงดงกต่างแล้วนั้นแแต่ ช้าง
 เหนือต่อถึงแพรวเป็นแคว้นพุทธรป่าดึกแแต่ จากด้วยพื้นแคว้นแดนดินเมือง
 เงินยางเชียงแค้นและพระราชเจ้าพระยาแค้นพุกนเป็นปฐมมาเด็กหงาย
 เวียงเงินยางเชียงแค้นที่ถ้วนดอง ใต้สร้างอารามพุทธรวัดป่าดึกแล้ว
 แบ่งเอาที่อันเป็นแคว้นแห่งเจ้าเมืองอันมีแคว้นของเหนืออันถวายเป็นทาน
 แก่พุทธรป่าดึก ก็มีด้วยประการดังกล่าวมานั้น

๕๕ จักจกต่างด้วยพินนาเขียงแฉ้นเขียงรายก่อนแด จักจกด้วย
 พินนาเขียงรายแคว่นไคก่อน ทังมวณมี ๒๗ ฉะฉิน ๑, พินนายางหนต่นเวียง
 พินนาพูเต้า ๒, พินนาเขียงรายน้อยตบคอน ๓, พินนาทรง ๔, พินนา
 กอ ๕, พินนาเซระหาตเวียง ๖, พินนาเซหาต ๗, พินนาเกียงแก้วนา
 หั่ว ๘, พินนาเขียงเคียน ๙, พินนาดองน้อย ๑๐, พินนาพริ้อมเผียน
 ๑๑, พินนาแซหุง ๑๒, พินนาซากกา ๑๓, พินนาข้างคอง ๑๔, พินนา
 เขียงตมน้อย ๑๕, พินนาตั้น ๑๖, พินนาแซง ๑๗, พินนาบ้าวรอก
 ๑๘, พินนาหาตพูบ่าแม่ด้วย ๑๙, พินนาบ่าเบ้า ๒๐, พินนาแปร ๒๑, พิน
 นาเขียงน้อยคองชัย ๒๒, พินนาดง ๒๓, พินนาดอกคำ ๒๔, พินนานาย
 ๒๕, พินนาราช ๒๖, พินนาเขียงรายแคว่นไคมี ๒๗ เท้า^๕ พระราชเจ้า
 มังครามตนเป็นราชบิดาท่านกินแด

๕๕ จักจกด้วยพินนาในเมืองเงินยางเขียงแฉ้นตูกเค้าก่อนแด ทัง
 มวณมี ๒๕ พินนาแด ๑ พินนาโค ๒ พินนาเขียงคำ ๓ พินนาเขียงยง
 ๔ พินนามวนคำ ๕ พินนาเงินยาง ๖ พินนาเขียงข้าง ๗ พินนาเทิง
 ๘ พินนาเมืองบ้านพราน ๙ พินนาท่าซ้าย ๑๐ พินนาเงินยาง ๑๑ พินนา
 เขียงข้าง ๑๒ พินนาบวบ ๑๓ พินนาไร่ ๑๔ พินนาควน เท้า^๕เจ้า
 เมืองชวา กินแด ๑๕ พินนาออง ๑๖ พินนานาย ๑๗ พินนาราก ๑๘ พิน
 นาเดนเห็นอ ๑๙ พินนาเมืองใต้ ๒๐ พินนาชวญต้อ ๒๑ พินนากอง
 ๒๒ พินนาแปน ๒๓ พินนาง้าวคมคำ ๒๔ พินนาคาคา ๒๕ พินนาชวง
 ๒๖ พินนาท่าข้าง เท้า^๕พินนาเจ้าเมืองไนกินแด ๒๗ พินนาเมืองยง

๒๘ พันนาเมืองแซ่ ๒๙ พันนาเมืองยอน ๓๐ พันนาเมืองกตาง ๓๑ พัน
 นาเทิง ๓๒ พันนาต่าง ๓๓ พันนาเมืองยงน้อย ๓๔ พันนาบุก ๓๕ พัน
 นาบงพงน้อย ๓๖ พันนาแพง ๓๗ พันนาเมืองด้าว ๓๘ พันนาเมือง
 เรียง ๓๙ พันนาด้วย ^๕เท่านเจ้าเมืองพันนาซ้ายกินแด ๔๐ พันนาคิม
 ๔๑ พันนาซ้าย เจ้าพระยากิน ๔๒ พันนาขวา ๔๓ พันนาเชียงหาด เจ้า
 เชียงดาวกินแด ๔๔ พันนาเชียงคอง ๔๕ พันนาเป่า เจ้าเชียงเวืองกิน
 ๔๖ พันนาเด้า ๔๗ พันนาเก้า เจ้าเชียงค้ำกิน ๔๘ พันนาจันทรว ๔๙ พัน
 นาคัง เจ้าเชียงรายกินแด พันนาใหม่ ๕๐ ^๕เท่านแด ดิงพันนาทับพอง
 เมืองเงินยางเชียงแต่นิมพันนาพูคา ๕๑ พันนาเมืองหุดวงเหนือ ๕๒ พัน
 นาพยาก ๕๓ พันนาเมืองกตาง ๕๔ พันนาเมืองเตนเหนือ ๕๕ พันนา
 เมืองเตนใต้ ๕๖ พันนาทับพองมี ๕๗ พันนาเข้ากันพันนาหมุ่คิดเมืองกิน
 แด พันนาทับพองเจ้าเมืองกินมี ๕๘ พันนา มีพันนาเมืองเทียบ ๕๙ พัน
 นาเมืองเชียงชี่ ๕๙ พันนาเผือ ๖๐ พันนาเมืองด้าด ๖๑ พันนาเมืองกก
 ๖๒ พันนาเมืองท่าอ้อ ๖๓ พันนาเมืองบุรง ๖๔ พันนาเมืองหุดิม
 ๖๕ พันนาเมืองท่าเห็ดก ๖๖ พันนาชะวาคน้อย ๖๗ พันนาเมืองหาง
 ๖๘ พันนาเมืองควน ๖๙ พันนาเท่าน ^๕พระราชเจ้าตงกินเมืองเงินยาง
 เชียงแต่นกินทงมวดแด ^๕พระราชเจ้าแต่นฟูใต้ไปเดิดกว้างเชียงเงินยาง
 เชียงแต่นคินเป็นเมืองดิงกตาวแต่ว ^๕ท่านกตงไว้ให้เป็นเขตค้แดนเป็น
 บั๊วะเป็นคอง ^๕ดิงนแด ^๕กตาวด้วยเจ้าพระราชแต่นฟูอันเป็นราชบุตรเค้า

๑. ไม่ทราบว่าจะอะไร

แล้ว ก็ตกลงเข้าตามหัตถ์เดิมแห่งฮั่นรอนหนัก เขาทั้งหลายจึง
 ร้อนอยู่ไม่ได้ เขาก็พากันพ่ายหนีจากที่นั่นแล้ว ก็ไปบ้านนา ข้างเมืองว่าจิด
 ไหยงจันท่อมเมืองจีน ชาวจีนทั้งหลายรู้แล้วก็เมื่อให้ว่าพระยานา
 ท่อมให้รู้แจ้งทุกประการแล้ว ท่านก็ให้หาผู้รู้มาแต่งเอาหอยมาเป็น
 ก้อนเล็กเอาของปู มาเป็นหม้อแกง เอาปลาเผื่อน^๓ แบ่งชิ้นเอาไม้แคร
 แบ่งหลอด^๔ แล้วใส่แพให้ลอยไป ให้ไปค้างอยู่ที่ฮ้อเขาบ้านนาน พากัน
 ย่อยตาย ๓๓ คน แล้วฮ้อทั้งหลายก็พ่ายหนีไปทางเมืองแรมดิงเก้ เวียง
 เหล็กท่อนฮ้อของเขานั้นจึงเรียกว่าเซียงมันแต่นั้นมาเด ฮ้อหนีไปแล้ว
 พระยานาท่อมก็ให้จีนทั้งหลายถ่มยงที่ฮ้อฮ้อของเขานั้นเสียแล้ว จึง
 เรียกว่าฮ้อชนต่อมาถึงกาลบัดนี้เด กล่าวด้วยเจ้าหอยงวันท่อมอันเป็น
 ราชบุตรแห่งพระยามังคราม เป็นราชนัดดาแห่งพระยามังรายราช มา
 ด้วยเมืองเซียงคุงเมืองจีนมั่งดังเด ศักราชได้ ๖๕๗ คดี ๕ ปรววย
 ดั้นเดือน ๘ ออก ๘ คำ วันเสาร์ พระมังรายราชเจ้าคนเป็นบูก็ยกจาก
 เวียงเซียงคุงมกวมเสด็จข้ามน้ำแม่ระมิงไปหนพ่ายพิ แล้วก็เข้าไปตั้งอยู่
 เวียงนพบุรีพิงเซียงใหม่นั้นเด พระมังรายราชจึงลงไปเสวยราชสมบัติ
 ในโขงเมืองพิงเซียงใหม่นั้นได้ ๒๕ ปีก็ถึงอนิจจกรรมไปเสียแล้ว พระ
 มังครามคนตูกก็ตูกจากเมืองเซียงรายลงไปเสวยราชสมบัติในนพบุรีเซียง
 ใหม่แทนพ่อ พระยานาท่อมคนเป็นราชบุตรแห่งพระรามังครามคนถ้วน
 สองไปกินเมืองจีนนานได้ ๑๕ ปีก็จติตายไปในปีกาบตี ก็ตั้งสักการเสีย

๑. ถม ทำนบ ๒. กระจงปู ๓. ปลาตะเพียน ๔. ฟัน

ในทีนั้นนอกประตูเวียงที่หนองผาแล้วสร้างวัดกวม เผ่าไว้ให้ชื่อว่าวัด
 นำท่อมแต่่นมา พระยานำท่อมอนิจจกรรมไปทำนบมีตุ๊กไว้ด้บราช
 สัมบัติแทนสักคน และในกาดนั้นพระราชวังกรมเจ้าตนเป็นบิดาก็มี
 พระราชกรุณา ให้เจ้านำน่านตนเป็นน้องถ้วนดำนนั้นตุ๊กแต่เซียงของ
 ชนเมืองกินเมืองเซียงคองแทนพระยานำท่อมตนนี้ ในคักราช ๖๖๖ น้แแต่
 พระยานำน่านกินเมืองเซียงคองเมืองเงินน่านได้ ๓ ปี ถึงบ่เมิงเมต คักราช
 ได้ ๖๖๘ คิว ยังมีฮ้อผู้หนึ่งชื่อว่าฟุงตายางแก้วเป็นใหญ่กว่าฮ้อทั้งหลาย
 มีคนประมาณ ๔๐,๐๐๐ มีม้าประมาณ ๔,๐๐๐ ก็ยกทัพตงมา เข้ามาทาง
 เซ่หุ่นมาถึงมาพาป่าข้ามแล้วก็เกี่ยว แวดเวียงเซียงเหล็กจอตไขว้อยู่บ
 วยบั้งเผ่าชาวเมืองเซียงคองอยู่นั้นแแต่ ถ้วนว่าแก่มันผู้ชื่อว่าฟุงตายังแก้ว
 ผู้ใหญ่นก้อยู่ที่เซียงจิน ออกมานั่งคังกงนึ่งซ้ายเหล็กซ้ายทอง ๒ เครื่อง
 ทรงมันคั่นกั๊งมือค้อยู่ตูกน้องมันรบชาวเงินอยู่ทางเซียงจามนนั้น กาด
 นั้นชาวเงินเซียงคองเห็นหัวแก้วฮ้อผู้ใหญ่ออกมานั่งอยู่ที่เป่ง ๓ นั้นนนั้น เขา
 ก็เมื่อไหว้ดำพระยานำน่านใหญ่แล้ว ท่านก็มีอาชญาให้คนห้ามเอาหน้าไม้
 ๑ ใครต้ออันพระยานำท่อมตนนี้ให้เพื่อแบ่งไว้ เอาอาตบ้านอาด เมืองแต่
 ก่อนมานั้นพระยานำน่านท่านก็ให้เพื่อนห้ามเอาออกไปได้ ๓๐ คนจึงแพ
 แแบกับนผู้หนึ่งเอาฮ้ออันอันจกตใครให้ตนนนผู้หนึ่ง เอาไม้อันจกค้ำจ้ง
 แแต่ชานนผู้หนึ่ง เอาเซ่อกหนึ่งอันจกชักดำยให้ตบกบใคร นนผู้หนึ่ง

๑ อ้อม, วก ๒ สรวมเกราะ ๓ กลางแจ้ง ๔ อาชญา ๕ จังกา, ไม้ฆาหบั้ง

๖ ควัน ๗ โทปน

เครื่องหน้าไมทงมวด ๓๗ คนจึงแพ่แด ครั้นว่าไปถึงแล้วก็เอาตั้งไว้
 หัวคอยจอมทองหันหน้าไปสู่นหฺนตะวันออก แะ ปรดายบั้นไปให้ถัด ๒ ฟง
 ตายางแกวผู้เป็นหัวแก่เขานัน ก็เอาขอนค้ใครให้ตนแล้วก็ไปจับได้ฟง
 ตายางแกวผู้เป็นหัวแก่เขานนแท ก็ตายไปในที่น ในกาตนนหฺมูฮ้อทง
 หตายฟงเป็นตูกนของนนเขาก็เห็นหัว แก่เขาตายไปดั่งน เขาก็ตกใจกต้ว
 ฟงฟาว ก็พากนส่งหัวแก่เขาเสียทภายไตทนนแล้ว ฮ้อทงหตายเห็นแก่
 เขาตายไปเสียแล้วดั่งนเขาก็แจ่งอยู่บได้ เขาก็ถกเอาหฺมูคินพ่ายน
 เมือหาบ้านหาเมืองแห่งเขาเสีย ฐานะทนนก็เรียกว่าซุมฮ้อดงนคตอด
 มาถึงกาตบดิน

จากด้วยอุปคิจอมตุงเมืองเงินทนน แต่ก่อนเป็นเมืองดระว่าแก่น
 หมากรหน้าเตากตายเป็นคน มีมางหอยเป็นเค้าใหญ่กว่าหฺมูดระทงปวง
 อยู่ยงเมืองจอมตุงทนน ซ้างมีไทยหฺมูทงมี ๒๘ คน หตงมาแต่เมือง
 เงินหดวง ฝากวองนนมาอยู่โระหระทงหตาย แล้วก็ไปเมืองเงินไปแด
 เจ้าพามังรายราชไตไปเห็นแล้ว ก็ตั้งให้เป็นเมืองเซียงตุง ก็ให้ดระ
 ด้องคนพี่น้องกินต่อกันมานานได้ ๓๓ ปีก็ตายเสียด้น ซ้างให้หตงทงด้อง
 คือว่าเจ้านาท่วมแะเจ้านานทงด้องพี่น้องเมือกินแด จากด้วยตูกหลาน
 พระยามังรายแะมังครามเจ้าไปกินเมืองเงินแค้นด้นดิบ เช่นตูกเข่นหตง
 ไปภายหน้าแด

ทนจากด้วยเมืองหเรญญนครเงินยางเซียงแฉ่นตูกเค้าแด เซียง

เรื่อง เชียงราย ไชยนาRayณ์ เมืองฝางทางลัดชะวาคัน้อย่างมานทั้ง
 มวลให้แจ้งแด่ พระมังรายราชก็เสด็จออกไปด้วยราชสมบัติในเมือง
 หริภุญไชยชำระพิงคะวิชัยเดียในศักราชได้ ๖๕๓ ตัวบรวงได้แล้ว ก็จึง
 จักปงยังราชสมบัติในเมืองหริภุญไชย เชียงแสนเป็นเค้าและเชียงราย
 เชียงเวียงไชยนาRayณ์ เมืองฝางทางลัดชะวาคัน้อย่างมานบุรงกทั้ง
 มวล ไว้ให้เจ้ามังครามตนเป็นราชบุตรใจรู้แต่ ด้วยราชสมบัติแทน
 ทั้มวล ส่วนพระราชมังครามเจ้าท่านก็ไปอยู่ยังเวียงเงินยางเชียงแสน
 ก็อยู่ยังเชียงรายแคว้นได้ที่เก่าพอแห่งท่านนั้น ศักราชได้ ๖๕๕ ตัวพระ
 ราชมังคราม ก็อนุญาตราชบุตรแห่งท่านผู้เค้าคือว่าเจ้าแสนพูน ให้เป็น
 พระยาไปตั้งอยู่เวียงหริภุญไชยเงินยางเชียงแสนถูกเค้านั้นแล้ว แต่ง
 ให้หลานท่าน คือว่าหมื่นเจตตราและวิหมกการมทั้งสอง พี่น้องอันเป็น
 ลูกขุนเครื่องคำผู้เค้า ท่านผู้ไปตายเดี่ยวที่ป่ากวาดเมืองยงก่อนนั้น ตั้งยัง
 หมื่นเจตตราผู้พูนให้เป็นเจ้าครองเมืองพินนาชวาแล้ว ก็ตั้งวิหมกการ
 มผู้ของนให้เป็นเจ้าพินนาชวาย แล้วให้อยู่กับด้วยกันยังเวียงเงินยาง
 เชียงแสนนั้น ส่วนพระมังรายราชเจ้าเป็นกษัตริย์ด้วยเมืองพิงเชียง
 ใหม่ได้ ๖๕ ปีแล้ว ก็จุติตายไปในศักราชได้ ๖๗๒ ตัวมีกตใจจนัน
 เสนออำมาตย์ทั้งหลายกชนมาอาราธนาเอาพระมังครามตนถูกลงไปด้วย
 ราชสมบัติแทนในเมืองพิงเชียงใหม่ ท่านก็ปงให้พระราชแสนพูนกิน
 เวียงเงินยางเชียงแสนนั้นให้ได้ใจรู้เชียงรายเมืองฝางทางลัดทั้งมวลแด
 ท่านก็ไปกินเมืองเชียงใหม่แด่ พระราชเจ้ามังครามกินเมืองเชียงใหม่

ได้ ๓๕ ปี ก็จุติไปในศักราช ๖๗๕ ตัวปีกาเป้านั้นแต่ แล้วเดินอำมาตย์
 ทั้งหลายก็มาอัญเชิญเอาพระราชเจ้าแผ่นดินพมุตตนุกตงไปกินเมืองเชียงใหม่
 แทนต่อไป ท่านก็ปวงราชสมบัติเชียงใหม่ เชียงราย เชียงเวียง เมือง
 สาด เมืองหางชะวาคน้อยอย่างมันทั้งมวต ไว้ให้หมื่นเจตตราครองเมือง
 กินแล้ว ให้ได้อำภักรักษาคณต่านนากายเหนือทั้งมวตแล้ว ท่านก็ยกเอา
 ราชบุตรแห่งท่านผู้ถนัดอง ชื่อว่าเจตคนคูนให้ไปกินเมืองฝางแต่
 ท่านก็เอาลูกเจ้าท่านตงไปกินเชียงใหม่ด้วยนั้นแต่ จากด้วยชาติเชื้อราช
 วงศ์มหากษัตริย์มิ่งรายราชเจ้าสืบบรมราชถึงเช่นตูกเช่นหลานหลานไปบ้
 รู้สุดสิ้นแต่ เมืองหริภุญนครเงินยางเชียงแสนและเชียงใหม่เชียงตุงนี้
 เจ้าราชวงศ์อันเดียวกันแต่ ศักราชได้ ๖๗๒ ตัวปีกาเถา พระยาเจ้า
 มังครามได้ตงไปเสวยเมืองกินเชียงใหม่แล้ว ท่านก็ปวงราชสมบัติเมือง
 เงินยางเชียงแสนเชียงรายเมืองฝางทั้งมวต ไว้ให้เจ้าพระยาแผ่นดินพมุต
 ตุกได้เสวยแทนทั้งสิ้น

ทั้งนี้จากด้วยพระยาเจ้าแผ่นดินพมุตไปเสวยเมืองเงินยางเชียงแสนอัน
 เป็นเจ้าแต่เช่นปู่หม่อน ท่านนั้นแถมให้แจ้ง ศักราชได้ ๖๕๘ ตัวปีเม็งไค้
 เดือน ๓ เพ็ญวันศุกร์ ยามกตองงายเด็ก ๑๕ ตัว พระยาเจ้าแผ่นดินพมุต
 สว่างเวียงเงินยางเชียงแสนแถมใหม่ ทางดั่ง ยาวมีพันปด้าย ๒๐๐ วา
 ดั่งกวางมี ๗๐๐ วา ทางภายนอกมี ๕ ประตูแต่ ประตูข้างเกิง ๑
 ประตูหนองมุด ๑ ประตูเชียงแสน ๑ คือ ประตูหน่อกัดแต่ ประตูดิน

๑ ไม่ทราบว่าจะไร ๒ ค้าน

ขอ^๑ ๑ ประตูท่าม้า ๑ ภายริมแม่น้ำของมีประตูท่ารถปก ๑ ประตู
 ท่าอ้อย ๑ ประตูท่าตุ๊ก ๑ ประตูท่าหลวง ๑ ประตูท่าเตาหิน ๑
 ประตูท่ากวา ๑ ทังมอวัดมี ๑๑ ประตูแต่ ตั้งเวียงแต่นั้นให้เป็นเขตต์
 แดนไว้ ทางภายใต้มีฝาคับตัดต่องน้ำแม่ตมแผดบ ฝ้ายแม่กกทางหน้า
 มีล้นห้วยเผือกตัดแผดถึงขุนห้วยไต่เป็นเขตต์ต่อเขตต์เชียงรายแต่ ภาย
 ตะวันตกเฉียงใต้มีคอกยักคอกหมาค่อดินเมืองฝาง ทางตะวันตกมีฝาคา
 แหดค่อดินเมืองสาต ทางตะวันตกเฉียงเหนือมีคอกยักคอกดินเชียง
 ตุงทางเหนือมีเมืองกายศึไปหาบ้านข่าดำท่าหวดค่อดินเชียงตุง เมืองม้า
 เชียงขวางเป็นแดน ภายตะวันออกเฉียงเหนือมีเมืองตั้งนอกดางดองแต่
 เมืองภูค่อบ้านบ่แห่บ่หลวง ๒ ค่อดินเชียงรุ่ง ทางตะวันออกมีคอกยักคอก
 เชียงชู้ค่อดินเมืองหลวงพระบาง ทางตะวันออกเฉียงใต้มีคอกคางหวาย
 หิวหนองจัวค่อดินเชียงของ ต่วงใต้ชู้มุนห้วยตาดค่อเทิงแต่ ทาง
 เหนือไว้กตางหัวโป่งแห่ง ๑ ทางเหนือเฉียงใต้หัวโป่งไว้กตางทับเมือง
 แห่ง ๑ ทางตะวันตกไว้กตางทับหมากแห่ง ๑ ทางตะวันตกเฉียงใต้
 ไว้กตางทับหมาแห่ง ๑ ทับยางกลางแห่ง ๑ ทางใต้เวียงกลางท่าหลวง
 แห่ง ๑ ทางตะวันออกเฉียงใต้ไว้หาดทางแห่ง ๑ ไว้ห้างดอนมุตกลาง
 แห่ง ๑ ทางตะวันออกไว้เมืองเกิงแห่ง ๑ ไว้ท่าทรายแห่ง ๑ แต่ เมือง
 ช้ายได้ ๗ พันนาเมือง พันนาขวาได้ ๘ พันนา เจ้าเมืองหลวงได้ ๘
 พันนาแต่ พันนาเมืองเชียงแสนมี ๓๒ พันนาในแต่ พันนาออกพะยาก

๒ พันนา ๓ เมืองกาย ๒ พันนา เมืองวันพันนา เมืองภูคาพันนา เมือง
 เตนเหนือเมืองเตนใต้เข้ากัน ๘ พันนา พัน ๓ ขวาแต่ พัน ๓ แพรว
 พัน ๓ เมืองเตนเหนือเข้ากันเป็น ๒๐ แด ใต้ขุนแต่กัณฑ์ดองขุน ใต้
 เป็นขุนคนใช้กวานแก่ ๓ ใต้เผ่านางข้าวแก่ ๓ ใต้เผ่านางดุกเผ่าแก่ ๓
 ใต้หาญให้รักษาราชวัตร ๓ ใต้ใช้การนอกเมืองแก่ ๓ แด บักแคว้น
 ท่านไว้กับคำสนาแต่ ท่านคนไว้ให้ปฏิบัติวิวัฒวารามตามอันมีในตั้งมา
 จารุตกดี ๒ แด ตั้งคนแต่ตั้งตั้งตั้งหลายผิดราชอาณาแต่เข้าไปอาศัย
 ฟังในวิวัฒวารามตั้งหน อย่าได้ตามซัดตากเอาเนอ เมื่อใดเขาออกพัน
 เขตคือารวมแต่นั้นให้พิจารณาตุคุณและโทษให้แจ้งแล้ว ควรเอาจึง
 เอาเทอญ ตั้งไพร่ไทยในเมืองเจียงเชียงแต่นทงมวด ตั้งเป็นบ่ละเป็นคอก
 เป็นขุนขุนขุนตาไว้ ตั้งเข้าเงินเข้าคำช่างฆ้องและตั้งด้วยเข้าตั้งหลาย กัณฑ์
 ถวายแก่เจ้าเมืองแต่ ตั้งงาช่างหาชานายช่างหัดน ช่างม้าวัดถวายผงชาบ
 มาบมิม ต่อแต่น แคว้นไม้ซอกไร่ แคว้นนาบวคน้ำหุดมชุมทาง ส่วนเวือก
 เผือกมันฝู่นาฝู่นบถทั้งหลาย เกิดมีในบักแคว้น เจ้านายคนได้กัณฑ์ถวาย
 เจ้าคนนั้นสืบ ๆ มาแต่ ศักราชได้ ๖๗๕ คิวปีกาเป้า เจ้ามังกรมคนเป็น
 บิดากินเมืองเชียงใหม่นานได้ ๓๕ ปีก็อนิจจกรรมไปแต่ เสนาอำมาตย์
 ทงหลายกัณฑ์มาอาราธนาเอาเจ้าแสนพุกนดุกองคนั้น ไปด้วยเมือง
 เหวัญญนครเงินยางเชียงแต่นหิน ให้ตั้งเมือกินเมืองไชยบุรีเชียงใหม่
 นั้นแต่ เจ้าพระราชแสนพุกินเมืองเงินยางเชียงแต่นได้ ๒๕ ปีแล้วท่านก็

๑ ขุนนาง ๒ กุฎหมาย ๓ แมลงชนิดหนึ่งคล้ายผึ้ง เรียกว่าผึ้งมิม ๔ ริม ๕ เขตต์แดน

จึงปวงราชสมบัติบ้านเมืองทงมวต ใ้ให้หมิ่นเจตตราครองเมืองพันนา
 ขวากบัวตมกัการถมพันนาซ้ายทง ๒ พันองได้อยู่เดวยเมืองแทนแถ้ว ท่าน
 กัยกัให้ตูกท่านผู้ถวณตอง มีช้อว่าเจ้าเจ็ดตุดุนนไปกินเมืองฝางแถ้ว
 เอรราชบุตรคนเค้าแห่งท่านคนช้อว่าเจ้าคำฟูนั้น ตงไปเดวยราชสมบัติ
 ในเมืองนพบุรีเชียงใหม่ตวย กัในปีศักราช ๖๗๕ ตวันแถ้ว ต้วนว่าหมิ่น
 เจตตราได้กินเมืองไชยบุรีศรีเชียงแถ้นทนแถ้ว นางเทว้หมิ่นเจตตรา
 ประกอบตวยศรีทชามากนัก กัมาเห็นวัดหลวงนนั้นเป็นเค้าค้ำนาหาค้า
 รัชษาพุทธรูปบได้ กัจึงเจรจากับหมิ่นเจตตราผู้เป็นวรสามี่แห่งคนแถ้ว
 กัพร้อมกันทาน คนใ้ให้ตองคร้ว คร้วชางยี่ ๓ คร้วค้ำแบก ๓ แถ้ว
 จึงใ้จาร์ตกฎใ้ให้มันในวันเสาร์ไทยระววยตั้น พระราชเจ้าท่านตงไป
 เดวยเมืองพิงเชียงใหม่ได้ ๗ ปีแถ้ว หมิ่นเจตตรากินเมืองเชียงแถ้นทน
 แทนมาได้ ๗ ปีแถ้วกัอนิจจกรรมไปในศักราชได้ ๖๘๓ ตวัน ตูกพระ
 ราชเจ้าแถ้นพู้ช้อว่าเจ้าคำฟู ตูกเชียงใหม่ชนมากินเมืองเงินยางเชียงแถ้น
 ทน ในศักราชได้ ๖๘๓ ตวันปี ตวงเมตเดือน ๕ เพ็ญวันอังคาร เจ้าพระยาค้ำ
 พูต้วร้างเจตยัแถรวิหารพุทธรูปวัดพระยั้นแถ้วบริบูรณวันนั้นแถ คักราช
 ได้ ๖๘๕ ตวันปีเตาตั้น เจ้าพระยาค้ำพู้ก็ตงไปเฝ้าพระราชเจ้าแถ้นพุดนพ้อ
 ยังเมืองพิงเชียงใหม่ แถ้วเจ้าพระยาแถ้นพุดนพ้อก็อุภิเชกให้เดวยเมือง
 พิงเชียงใหม่แทนแถ้ว ต้วนว่าพระราชเจ้าแถ้นพู้ท่านกัพติกมากินเมือง
 เงินยางเชียงแถ้นทที่เกานแถมตองปีกัจตุตตายไปแถ ฝ่ายแถ้นาอำมาตย์

ทงหลายก็ห้างศไฟได้พวงเรือแล้วก็ตั้งสักการะเลี้ยงที่เกาะคอนแทนที่นั้น ใน
 ศักราช ๒๘๗ ตัวมีกามเสดแต่ ส่วนว่าเจ้าพระยาคำฟูก็ให้ดูของท่านผู้ชื่อว่า
 ฌายูขึ้นมาเป็นพระยาภิรมย์เมืองเงินยางเชียงแสนนั้นแล้ว ส่วนว่าเจ้าพระยา
 ฌายูได้มาเสวยเมืองเชียงแสนนั้นแล้ว ท่านก็มีศรัทธาสร้างเจดีย์และ
 วิหารวัดนอนแควบวิบูลย์ ก็ทำการฉลองเป็นมหกรรมอันใหญ่ใน
 ศักราชได้ ๒๘๓ ตัวนั้นแล้ว ศักราชได้ ๒๘๕ ตัวปีกามเมตพระยาคำฟูคนพ่อ
 ก็พลัดคืนมาแคววไชยเวียงเทิงเชียงแสนนั้น ก็ได้มาแคววหาเศรษฐี
 ผู้หนึ่งอันเป็นสหายรักกันอยู่ยังเมืองพะเยาที่นั้น เทียรยอมไปมาหากัน
 ทุกปี ๆ บ่มีได้ขาด เขาตั้งยศต่อกันเป็นอันมั่นแล้ว ครั้นนั้นเจ้าพระยาคำฟูก็มี
 ใจอันคิดต่อสหาย ก็ได้กระทำมิจงจางกับด้วยภริยาแห่งเศรษฐีผู้หนึ่ง
 แล้ว ก็แคววมาแคววเวียงเชียงแสนนั้นก็มาชานาแม่คำ มาตายเสียด้วย
 เจือกชกจมน้ำแม่คำนั้นแล้ว ส่วนว่าเจ้าพระยาฌายูคนลูกกนิเมืองเงินยาง
 เชียงแสนนั้นได้ ๑๒ ปีแล้ว เห็นอำมาตย์เมืองเชียงใหม่มาก็มาอัญเชิญ
 เขาไปเสวยเมืองเชียงใหม่นั้นแล้ว ส่วนว่าเมืองฝางนั้นเจ้าพระยาเจ็ดพล
 ตูคนน้องนั้นกนิเมืองสืบต่อไป ส่วนลูกพระยาคำฟูคนพี่นั้นก็กนิเมืองเชียง
 แแสนและเชียงใหม่นั้นต่อไป ส่วนว่าเจ้าพระยาฌายูท่านก็บงให้ดูท่าน คือ
 ว่าเจ้าคือ นาคคนพี่น้องเป็นพระยาเสวยเมืองเงินยางเชียงแสนนั้น ก็แต่
 ให้เจ้ามหาพรหมคนน้องนั้น ให้เป็นมหาพดของเมืองแล้วก็ให้ไปอยู่เมือง
 เชียงรายแคววนี้ที่นั้น ส่วนว่าพระยาฌายูคนพี่น้องท่านก็ตั้งไปกนิเมือง

ไว้ที่นั่นหนึ่ง สว่างวิหารกว้าง ๗ วายาว ๓๒ วาแต่ไว้พระพุทธรูป
 เจ้าองค์หนึ่งหวางเพดานใหญ่ ๗ คอกได้ชื่อว่าเขตต์อารามนั้นแต่ ครั้น
 แล้วบริบูรณ์ก็ฉลองทำบุญให้ทานในศักราชได้ ๗๒๕ ตัวปีกาเข้าเดือน ๖
 เพ็ญวันเสาร์ ท่านก็ลงไปกินเมืองนพบุรีพึ่งเชียงใหม่ที่ในศักราช ๗๒๕
 ตัวนั้นแต่ ตั้งแต่นั้นมาชาติเซอมหากษัตริย์ในเมืองเงินยางเชียงแสนนั้น
 ชาติเดียเป็นห้องหนึ่งแต่ พระราชเจ้าก่อนมาลงไปกินเมืองพึ่งเชียงใหม่
 นานได้ ๓ ปีแล้ว ยังมีศึกฮ่อหมู่หนึ่งลงมาเลี้ยงคำเมืองต่อเชียงใหม่
 พันนยงกงชนุดอกัน ยังมีตุงขุนหมายนาผู้หนึ่งอาสาต่อ ซึ่งฮ่อก็แพ้ง
 พ้อซึ่งฮ่อผู้นั้นแท้ ฮ่อทงหลายก็ถกหมู่หนีไปสิ้นแต่ ครวงนท้าวก่อน
 เจ้าชนิดแล้ว ก็ให้ยงนามศักดิ์ให้ท่านชื่อว่าพระยาศรีดีธิมหาราชย์สงคราม
 ตุ่มฟ้า แล้วก็ให้มากินเมืองไชยบุรีเงินยางเชียงแสนนั้นแล้ว แต่นั้นมา
 มหากษัตริย์ในเมืองเงินยางเชียงแสนชาติเดียแต่นั้นมา ศักราชได้ ๗๔๖
 ตัวปีกาบใจ พระยาภิอนาเจ้ากินเมืองเชียงใหม่ได้ ๒๒ ปีก็จุติไป แล้ว
 ท้าวแดนเมืองมาตนตุมอายุได้ ๑๔ ปีขึ้นเสวยเมืองพึ่งเชียงใหม่แทนพ่อ
 ท้าวมหาพรหมตน้องอยู่เชียงรายนั้น ก็ยกกำลังไปชิงกินเชียงใหม่ได้
 ก็หนีไปตายเสียยังเมืองไตนั้นกับเดียนั้นแต่ พระยาศรีดีธิมหาราชย์สงคราม
 ตุ่มฟ้าท่านก็ได้กินเมืองเจียงเชียงแสนแล้ว ท่านก็สร้างเจดีย์วิหาร
 พุทธธาตุวัดมงคลที่แจ้งเวียงตะวันออกแจ้งเหนือเดีร์จแล้ว ก็ทำการ
 ฉลองบริบูรณ์ในศักราช ๗๔๖ ตัวปีกาบใจนั้นแต่ ศักราชได้ ๗๔๗ ตัวปีกาบ
 ใจนี้ พระยาศรีดีธิมหาราชย์สงครามตุ่มฟ้าเชียงแสนนั้นก็ถึงอนิจจกรรม

ไปในศักราชได้ ๗๔๗ คัมภีร์ฉบับแรก แต่นั้นเจ้าพระยาแสนเมืองมาตน
 ก็น่าจะขึ้นใหม่ ก็ให้หมื่นขุนอินเมืองเชียงแสนขึ้น ก็ให้ชื่อว่าพระ
 มอขุณยดงนั้นแล

นั้นจักจายุดินทานภาคเมื่อสร้างพระแก้วพระคำคอนแท่นแต่ปฐม
 หัวที่ก่อนแต่ ศักราชได้ ๗๔๔ คัมภีร์ดวงเดาวันนั้น ยังมีมหาเถรเจ้าตน
 หนึ่งชื่อว่าศิริวงได้นำเอาพระพุทธรูป ๒ องค์ คือว่าพระแก้วและพระคำ
 มหาธาตุเจ้ามาแต่ช้าควมมาถึงแล้ว ยามนั้นท่านได้เห็นเกาะคอนแท่น
 นั้นเป็นที่พึงใจนัก จักใคร่สร้างวัดสองหลังนี้ จึงให้คนเมื่อเมตตา
 มหาภคิตรีเจ้ากอนายังเชียงนั้น ครองหนท่านทรงพยาชิตเถย ก็จึงถาม
 มหาเทวีเจ้าเชียงใหม่ มหาเทวีเจ้าก็อนุญาติให้มหาเถรเจ้าสร้าง ศิริวงได้
 มหาเถรเจ้าก็เชิญนักบุญสองคนผู้หนึ่งชื่อว่านายกอง ผู้หนึ่งชื่อนายเทง
 เป็นเค้าแก่นักบุญทั้งหลาย ก็พากันด้วยกันสร้างวัดพระแก้ววัดพระคำ
 สองหลังนี้ สร้างวิหารวัดพระคำ ใต้ด้านเหนือวิหารพระแก้วใต้ด้านใต้
 วิหารกว้าง ๗ วา ออกสูง ๘ วา ศอกเหมือนกัน เจดีย์กว้าง ๕ วา สูง ๓๓
 วา บรรจุพระธาตุ ๔๘๘ องค์ ทำเสร็จบริบูรณ์มีกำหนด ๓ ปี ศักราชได้
 ๗๔๘ คัมภีร์ระวายยี่ เดือน ๖ เพ็ญวันพุธกระทำมหกรรมฉลองเป็นอันมาก
 นัก มหาเถรเจ้าจึงให้นักบุญทั้งสองนำเอานาบุญตั้งไปถวายแก่เจ้าพระ
 ยาแสนเมืองมาและมหาเทวีทั้งสองแม่ลูก ครองหนท่านมหาเทวีเจ้าก็มี
 อาชญามาให้หมื่นขุนผู้กินเมืองเชียงแสนผู้หนึ่ง ทาน ๒ นาไว้ห้าหากับ

คนต้องคน ทานไว้กับวัดต้องหงนแด ครวงนชุนยักทานไว้ห่านาเป็น
 หกด้านหกแฉ่นเบย กับหกสิบครวดแด พระเมืองชุนยักเมืองเชียง
 แฉ่นทนกเมือไหว้ดำท่างตองแม่ตุก ครวงนมหาเทวเจ้ากัมมใจยินด
 แฉ่นจิงหยาดนาคเวือคำแห่งตน ไว้ให้รักษาพระเจ้ากัมมหาเถรเจ้า
 นนแด ศักราชได้ ๗๖๗ ตัวมีเส็ดเช่นนี้ ตุกเจ้าพระยาแฉ่นเมืองมางชื่ออ่า
 พระยาสามปะยาแม่ใน กินเมืองเชียงใหม่ แฉ่นแต่งให้หลานผู้ชื่ออ่า
 หอยงวมากินเมืองเชียงแฉ่น แฉ่นได้ชื่ออ่าหมื่นจ้วนนแด ส่วนอ่าหมื่น
 จ้วมาสร้างวัดพระครูวิหารกวาง ๘ วายาว ๓๒ วาดู้ง ๘ วาศอก เจดีย์
 กวาง ๘ วาดู้ง ๑๕ วาอกแฉ่นบรรจุพระธาตุมัทลุงไว้ซำกับ ๓๐ ครวด ไว้
 นากับ ๓๓,๐๐๐ เบยแฉ่น หมื่นยนาชุนกินเมืองเชียงแฉ่นทินได้ ๒๒ ปีจุค
 ตายแฉ่น หมื่นจวกินมาแฉ่น ศักราชได้ ๗๖๘ ตัวมีเมิงเบ้าคักอ้อมายุทธ
 กรรมถานนาทมวด มหาเถรเจ้าตนชื่ออ่าศิริวงได้ ตุกข้าพราวมาอยู่
 ดอนแทนออกที่คำเมืองพร้อมกัพระยาสามปะยาแม่ในแฉ่น ก็กระทำ
 บุษาคเราะห์เมืองทมวดแฉ่นก็ชอบใจเทพยดา ก็กระทำให้ฟ้าผ่าอ้อมทั้ง
 หตายพ่ายหนีจากดاناไทยดินแฉ่น ครวงนี้ท่างสามปะยาแม่ในกัมมหา
 เทวเจ้าตนย่ำท่างตองกัมมใจยินดัยคุณมหาเถรเจ้ามากนั ก็พร้อมกัน
 อาราชนามมหาเถรเจ้าตงไปนพบุรีเชียงใหม่แฉ่น ก็กระทำน้ามุทธากิเศกยัง
 ศิริวงได้สมมหาเถรเจ้าให้เป็นราชครูแฉ่น ก็เอาแฉ่นดอนแทนให้เป็นทาน
 แก่มหาเถรเจ้าแฉ่น มหาเทวกัข้าให้เอาบ้ายางคำทั้งสามพันนาเป็นเบยหก

ด้านหกแฉ่นมาแทนแถมแต่ เอาตั้งแต่ต้องแวนเข้าไปจับน้ำบ่อคว้าง
 แล้วจับคอยหมุ่นเนา เอาไม้มอน^๑ หอมคันหนึ่งมาปลุกไว้เป็นแดนแล้ว
 ไปถึงคอยดินรางไป ตะวัน ออกไปจับคอยตุเมรแล้วไต่ไปตามรวงหมาก
 ทรา ไปจับเมืองกรางจับกัควานกั้งแล้วขึ้นไปจับแปรคอยออกไปจับ
 หินท่าคันแหลงจับหาดฟ้าแล้วจับท่ากาดเชียงเคื่อง แล้วจับหนองหญ้า
 ถ้ำมแล้วตัดไปคอยชาวปุกเก็ง ให้เอาไม้สี่คันหนึ่งแล้วัดจอมทองเชียง
 ไหมมาปลุกไว้เป็นแดน แล้ววัดคันนี้ออกไปถึงกลางของแล้วจับแคว้น
 วัดป่าวังเชียง แล้วผ่ากตางต้องมาจับแคว้นวัดท่าชาวพานจับแคว้น
 วัดพระยืนจับหาดแร้ง แล้ววัดตัดเข้าไปทางดอนแท่นต้องไปตามฝั่งภูเด็ก
 แล้ววัดไปสับตองแคว้นที่เก่าแต่ แดน^๕ ทนทงมวด มหาเทวีคันยาเมือง
 เชียงใหม่ให้ทานไว้กับวัดพระคำพระแก้วสองหลัง^๕ ก็แต่งให้หมื่น
 ท้าวชนมาเป็นพตองเมืองเชียงแสนกับด้วยหมื่นรักษาเชียงแสน^๕ แต่
 คอแต่^๕นั้นมาศึกฮ่อทั้งหลายก็หนีจากตานาไป แล้ววัดไปยังกวน ๒ อยู่ยัง
 เมืองยองแฉะดิบสองพันนาอพอเมืองแรมทังมวดนานได้ ๓ ปี คน^๕
 หลตายก็แตกคันเข้า^๕อยู่ในป่าในเถื่อนนับเป็นบ้านเมือง มหาธาตุเจ้าจอม
 ยองกับมีคนปฏิบัติแต่ ตั้งแต่^๕นั้นมาถึงศึกราช ๗๖๘ ตัว^๕กับกตเม้า พระ
 ยาสามปะยาแม่ในเจ้าจึ่งให้หม่อโหราคุณหากคน ยังในเวียงเชียงใหม่ที่
 นั้น ให้ชนไปประจัญเพื่อฮ่อยังเมืองของนนกับได้ศึกคน จึงหาภายนอก
 เวียง จึงไปได้เจ้าขุนแสงพระยาวังพร้าวแต่ ส่วนว่าพระยาวังพร้าว^๕

ก็เป็นน้องแห่งกษัตริย์เจ้าสามปะยาแด ครั้นนั้นพระยาสามปะยาเจ้าก็มี
 อาชญาให้ขุนแสงนำสดกโยธาขึ้นเมื่อยุทธกรรมย่อทิ้งหลายพายัพหนีไป
 เสียแล้ว ท่านก็พดกค้นมาตั้งอยู่เมืองยองแด ก็ให้ตั้งเวียงตูกหนึ่ง
 กววมอนตาคมทิศตะวันออกเวียงเท่านั้นแล้ว เรียกว่าเวียงใหม่ว่าฉน
 นั้นแด ครั้นนั้นพระยาศิดฟ้าเชียงรุ่งและพระยาเมืองแรมและพระยาแหม
 ราชรัฐแล้วก็ตงมาพร้อมทก้าเมือง กระทำเป็นกตยานมิตรม้องคัสจุ
 ปฏิญาณกับด้วยเจ้าขุนแสงนั้นแด ครั้นนั้นเจ้าขุนแสงจึงขอเอาหลังดิน
 ตั้งแต่นำแม่ของย้อย เป็นเขตต์แดนตามเดิมเก่าแต่เช่นบู้ย่าตานายนั้นตง
 มา ครั้นนั้นพระยาแสนฟ้าเมืองเชียงรุ่งกับแม่บั้นแด ขอให้แก่นำออกน้า
 ดำนั้นตงมาภายใตให้เป็นตูกเมืองยองแด ตั้งเมืองของนัก็เป็นตูกเมือง
 เชียงใหม่ เมืองของซ้าคนใตเป็นตูกเมืองเชียงแสนแต่นั้นมาแถมแด
 ในกาดนั้น เจ้าขุนแสงก็เรียกร้องเอาพระยาอนุรุทกับท้าวขุนและไพร่ไทย
 ทิ้งหลายให้ออกมาอยู่บ้านอยู่เมืองตามเดิมแล้ว ตั้งพระยายองก็ออกมา
 ใไห้เจ้าขุนแสงนั้น เจ้าขุนแสงก็มีความยินดีกับด้วยพระยาอนุรุทเมืองของ
 แดก็ปงอาชญาให้แก่พระยาอนุรุทเป็นค้ำ และชาวบ้านชาวเมืองทิ้งหลาย
 ให้พากันปฏิบัติอุปัฏฐากมหาธาตุเจ้าจอมยงที่นั้น ให้รุ่งเรื่องตงตาม
 ตามประเพณีแต่เช่นพระยาโศกราชตั้งไว้ ว่าเมืองตูกนไว้ให้เป็นเมือง
 อุปัฏฐากพระมหาธาตุเจ้าแด เหตุตงนั้นลู่ท่านทิ้งหลายก็ได้ชื่อว่าเป็นข้า
 มหาธาตุเจ้า มีพระยาเป็นค้ำและเสนาอำมาตยทิ้งหลายไพร่ไทยทิ้งมวด

นับสัน ก็ได้ชื่อว่า เป็นขามหาธาตุเจ้า นับสันแต่ เราก็บริบม้างเดี่ยวได้เรา
 ก็กินด้วยโรไบไม้ตั้งสันทุกอันแต่ หากว่าขอมเมือบถึงสังขารบีใหม่มา
 ถึงดงหน จึงให้ได้เมือคราวระเราตามประเพณีแห่งท้าวพระยามหากษัตริย์
 ทงหลาย ผุ่งเป็นมาแต่ไว้ในกาลเมือก่อนนั้นเทอญ อนึ่งก็ให้เอาช่างพื่อน
 หอกดาบ พาดงไปพื่อนบุษยามหากษัตริย์เจ้าคนอันเป็นสูงแห่งเราใน
 เมืองเชียงใหม่นั้นทุกปีเทอญ พระองค์เราก็ม้ออาชญาไว้แก่ผู้ท่านทง
 หลายดงหน แต่้นนามมหาธาตุเจ้าจอมยองและเมืองยงทงมวดก่รุง
 เรืองมาดงเก่าแต่ ในกาลนั้นพระยาเมืองยงก่ดงมาด้วยเจ้าขุนแต่่ง
 แต่่งก็มากกราบไหว้มหากษัตริย์เจ้ายงเมืองพิงเชียงใหม่นั้นแต่ แต่้นมา
 เมืองยงก่ได้ดงมาคราวระเจ้าขุนแต่่ง และเอาช่างพื่อนหอกดาบดาดง
 มาพื่อนบุษยามหากษัตริย์เจ้ายงเมืองพิงเชียงใหม่นั้นทุกปีแต่ ในกาลนั้นมหา
 กษัตริย์เจ้าคนชื่อว่าสามปะยาแม่ในเจ้า ท่านก่มีความยินดีกับด้วยเจ้า
 ขุนแต่่งคนเป็นหลานมากนิก แต่่งก็ให้นามยศแต่่งก็ให้มาด้วยเมือง
 ไชยบุรีนครเชียงแต่่งนั้นแต่ ก่อภิเชกเบิกบายยศให้ปรากฏชื่อว่าศรี
 สุวรรณคำดำนนาเชียงดงดงนั้นแต่ ครงนั้นแม่ท้าวเทว้และพระยาสาม
 ปะยาแม่ในกษัตริย์เจ้าเชียงใหม่นั้นดงแม่ดูก ก็ยินดีกับมหाराชครูศิริ
 วงได้เจ้าและพระยาสุวรรณคำดำนนาคนเป็นหลาน อันมีคุณกับด้วย
 บ้านเมืองมากนิกดงนั้น จึงจกให้พระราชทานแก่พระยาสุวรรณคำดำนนา
 คนเป็นหลานให้เป็นใหญ่กว่าดำนนาเชียงแต่่งทงมวด ภายใต้มหวนัยย่อย

ตกไปหาหน้าแม่ของทั้งมวตเป็นแดน ภายตะวันออกมีน้ำแม่คงเป็นแดน
 ภายหนเห็นมีน้ำออกหน้าดำเป็นแดน ภายตะวันออกเฉียงเห็นมีเมืองหอ
 เมืองถึงภูคาเป็นแดนติดกับแห่บ่หัดวง ภายตะวันออกขีมีดอยหัดวงเฉียง
 ขีเป็นแดนติดแดนเมืองเกาะเมืองไชยแด ภายตะวันออกเฉียงใต้มีสับน้ำ
 แม่ทะธาเป็นแดนไว้ให้เจ้าพระยาศรีสุวรรณคำด้ำนนาเชียงแสนเป็นใหญ่
 ใต้ด้วยทั้งมวตแด แต่วก์เอาแคว้นคอนแท่นกับป่าอย่างคำ ภายตะวันออก
 คอนแท่นกับคนสองควัวห้าหนาทานให้แก่มหาศิริวง์ไ้ราชครูวัดพระคำ
 คอนแท่นแต่นมาแด แม่ท้าวเทวก์คอนนี้ก็ได้ให้หมื่นยาขุนทานแด
 จดหมายตองจาวริกเป็นหินไว้ยังวัดพระแก้วพระคำนั้นแด ต่อแต่นมา
 ถึงศักราชไ้ ๗๘๗ คิวปีเมิงเมด พระยาติโลกราชคนหลานไ้พรอง
 แดว ก็ยินดีด้วยคุณมหาส่ามีเจ้ามากนัถ พระยาติโลกราชเจ้าก็ปง
 ราชอาชญาให้แก่มื่นน้อย ว่าไว้นาเขตต์แดนป่าอย่างคำและผู้คนทั้งหลาย
 มหาเทวก์คนย่าทานไว้แต่ก่อนมีตั้งฤฯ พระองค์เราเป็นเจ้าก็จักทานไว้กับ
 เป็นดังนั้นแด จึงให้ร้อยขุนกับสิบอ้ายนิมนต์เอาพระพุทธรูปเจ้าทองทิพ
 องค์หนึ่ง แต่จอมทองเชียงใหม่อันมหาเถรเจ้าฟ้าหัดงเอาแต่เมืองตั้งกา
 นั้น กับให้เอาไม้ศรีมหาโพธิคันหนึ่งยังวัดพระคำแท่นให้เป็นสักขีให้
 เป็นที่ไว้ดำการวะแก่คนแะเทวดาแดว ก็ฝังหินจาวริกฏไว้ในปีเบิกสัน
 เดือนกัตติกาเพ็ญเมงวันอังคารไทยดับไ้วันนั้น แะยามหมื่นพร้าวหมื่น
 งวักนเชียงแสน ถึงเดือน ๕ เพ็ญมหาสมเด็จเทวราชธาธิราชอุกกยะพุทธ-

รัตนวรรตวรรตดีศรีวรพิศรา จิมก็มีปลาทังห้ากบด้วยพุทธศาสนาโยด
 ยิง จึงจักเอาแผ่นดินคอนแท่นกับทั้งคน ๒๐๐ คริวแตะป่าสวนทั้งมวด
 อันแม่เจ้าสามปะยาแม่ในคนย่ำแตะกับท้าวได้หยาดน้ำหมายทานไว้กับทั้ง
 คน ๕๐ คริว พระยาอติโลกราชเจ้าคนหลานคนตูกก็หยาดน้ำหมายทาน
 ไว้คนหาคริวกับวันน้อยผ้าขาวหมื่นแฉ่ ถวายบูชาคุณแก้วทั้งสามบ่เศษ
 เหลือวันนั้นแฉ่ แล้วพระยาอติโลกราชเจ้าก็ตั้งไว้ว่า เจ้าถานนาเชียง
 แฉ่นก็ให้ไว้รักษาบ้านไพร่เมืองทั้งหลาย อย่าได้ประมาทอนาทรแก่
 แก้วทั้งสามวัดวาอาราม สัตว์วันน้อยตัวใหญ่บ่าเถื่อนเหยาเรือนในคอน
 แท่นทั้งมวดเทอญ ครั้นว่าบุคคลผู้ใดมาปลุกสัตว์ร้างแปงกินยังคอนใน
 คอนแท่นนั้นให้ผ้าเป็น ๓๐ ส่วนแล้วให้เป็นของอุปการวัดส่วนหนึ่ง ๘
 ส่วนนั้นให้ผู้ปลุกกินบริโภคเทอญ ด้วยไวอันมีบักแคว้นเจ้าคนโตขุนผู้ใด
 ก็ให้ช่วยผู้นั้นเทอญ เป็นต้นว่าง้างห้างหายนายห้างหล่นฝั่งซำบมาบ่ม
 ทั้งหลายอันเกิดมีในเขตต์แดนเจ้าขุนคนโต ก็ให้ถวายเจ้าขุนคนนั้นสืบ ๆ
 มาแต่เช่นเจ้าพระยาแฉ่นพู่เจ้าก็สืบเอาประเวณแต่ขึ้นพระมังรายราชเจ้า
 คนบุนั้น มาตงไว้ตลอดถึงพระยาอติโลกราชเจ้านั้น ท่านก็มีได้ตะ
 ประเวณทั้งหลายผู้หนึ่งเสียแต่ตั้งอันแฉ่ ถึงศึกราชได้ ๗๘๕ ตัวมีกบตัน
 เช่นพระยาอติโลกราชตูกพระยาสามปะยากินเชียงใหม่ ศิริวงโลเถรเจ้า
 ยังเป็นราชครูอยู่คอนแท่น หมื่นมยุขินมากินเชียงแฉ่นในศึกราชได้ ๗๘๗
 ตัวมีเมิงไค้ ท่านทานมณฑปที่วัดพระคำคอนแท่นแล้วสร้างวัดป่าแจ่งใต้
 เจดีย์กว้าง ๓ วาสูง ๗ วาออกแฉ่ ศักกราชได้ ๗๙๓ ตัวมีกบตันไค้เดือน ๕

ออก ๑๒ คำ พระมหายานมงคลเถรสว่างป่าตาลดอนแท่นวิหารกว้าง ๘
 วายาว ๘ วาสูง ๗ วาอก เจดีย์กว้าง ๗ วาสูง ๑๒ วามรรจุพระธาตุเจ้า
 ๑๕๐ พระองค์แด่ ครองนหม่มหม่อมวงศ์เมืองเงินยางเชียงแสนทาน
 ข้างไว้กับ ๕๐ ครว้แด่ ศักราชได้ ๘๕๓ ตัวมีกตได้เดือน ๕ แรม ๒ คำไทย
 เบิกขง่า เพ็ญวันศุกร์ ฤกษ์กรกฎ ๑๓ ตัวชื้อบุพพผลคุณเช่นนี้ พระยา
 อติโตกราชกินเมืองเชียงใหม่และหมื่นกวงเชียงแสนที่นั้นสร้างวัดกว้าง
 วิหารกว้าง ๖ วาคอก ยาว ๑๓ วาสูง ๗ วาอก เจดีย์กว้าง ๔ วาสูง ๑๓ วา
 ออก บรรจุพระธาตุกระดูกหน้าผากและพระธาตุย่อย ๑๖๐ องค์ ธาตุอร-
 หันต์ ๓๖๐ องค์บริบูรณ์แล้ว จึงให้เจ้าพันคำเอานาบุญเมือกวากษัตริย์
 เจ้าอติโตกราชกับสมเด็จพระราชเทวีเจ้ายิ่งเมืองพียงเชียงใหม่ พระยา
 อติโตกราชเจ้ากับพระราชเทวีคนยา จึงให้เจ้าบัวดำหมื่นหนึ่งพันหาญ
 ใหม่เกิดขึ้น เาบุญระวาศศรีเมืองถึงพระยาเจ้าตนกินเมืองเงินยาง
 เชียงแสนและพระยาคำด้านนาเชียงแสนจึงจักให้เฒ่าศรีเมืองตั้งได้จารึก
 ได้แผ่นหินไว้ยังวัดกว้าง แล้วทานที่ไว้ทั้งสี่ด้านและด้านแตร้อยวา ให้
 เป็นอาณาเขตต์และพระธาตุเจ้า ไว้หนักกับแปดหมื่นแปดพันเบย ทานคน
 ไว้ ๕ ครว้ นายหุดากทั้งเมียตูกหุดาน ๑ กองคำทั้งเมียตูกหุดานครว้ ๑
 หมื่นยชุนทงเมียตูกหุดานครว้ ๑ วันนั้นแล ถึงศักราชได้ ๘๕๘ ตัวมี
 เมิงเมด เจ้าพระยาสุวัตรนคำด้านนา กินเมืองเชียงแสนกับหมื่นพร้าว
 เป็นผู้พรองเมืองทนม มาได้ ๒๕ ปีแล้วก็จุติตายไปแต่ ในกาลนั้นพระยา

อดีโตกราชเจ้าก็ยกยงหมื่นพร้าวพรองเมืองนั้นให้กินเมืองเชียงแสนที่นั้น
 ได้ชื่อว่าหมื่นเชียงแสนนั้นแล ก็ให้หมื่นงวูหุดานนั้นเป็นผู้พรองเมืองตั้ง
 เก่าเหตุว่าท่านยังหนุ่มอยู่ คักราชได้ ๘๔๘ ด้วปีเมืองเมตเดือน ๕ ออก
 ๓๒ คำ หมื่นเชียงแสนได้กินเมืองและท่านก็สร้างธาตุเจ้าจอมกิตติ เจดีย์
 กว้าง ๔ วา คอกสูง ๓๒ วาอก ที่อันพระพุทธรเจ้ายังชรมานมาฐาปนา
 เกศาธาตุไว้แล้วท่านายว่า ธาตุกระดูกหน้าผากกระดูกอกและกระดูก
 แขน จักมาสถิตอยู่ที่นั้นว่าดังนั้นแล ก็สร้างวิหารกว้าง ๕ วายาว ๘
 วาแล้วเอานามบุญตั้งไปถึงอดีโตกราชเจ้า ในคักราช ๘๕๐ ด้วปีเบิกตั้ง
 นั้น ท่านก็ทานคนไว้กับ ๒๐ ครวกับนำดีหมื่นดีพันห้าร้อยเบย ไว้เซตต์
 ตั้งแต่คืนดอยไป ๔๐ วาทุกคืน สร้างวัดหมื่นเชียงในเวียงนั้น เจดีย์
 กว้าง ๔ วาสูง ๓๒ วาคอกทงหมากชมพูจุธาตุย่อย ๖๔๐ องค์ กับบริวาร
 แล้วเสร็จในคักราชได้ ๘๕๐ ด้วปีนั้นแล หมื่นเชียงแสนได้กินเมืองแท้
 ได้ ๒ ปี สร้างวัดสองหลังนั้นก็แล้วเสร็จบริวารในปีเดียวกันนั้น แล้ว
 อายุท่านได้ ๘๓ ปีก็จุติไปแล ในกาดนั้นพระยาอดีโตกราชเจ้าจึงยก
 เอาหมื่นหอยงวูคนเป็นหุดาน อันเป็นผู้พรองเมืองมาแต่ก่อนนั้นให้ชน
 แล้วยเมืองแทน

๘๕๐ ด้วปีนั้นแล
 ๘๕๑ ด้วปีนั้นแล
 ๘๕๒ ด้วปีนั้นแล
 ๘๕๓ ด้วปีนั้นแล
 ๘๕๔ ด้วปีนั้นแล
 ๘๕๕ ด้วปีนั้นแล
 ๘๕๖ ด้วปีนั้นแล
 ๘๕๗ ด้วปีนั้นแล
 ๘๕๘ ด้วปีนั้นแล
 ๘๕๙ ด้วปีนั้นแล
 ๘๖๐ ด้วปีนั้นแล
 ๘๖๑ ด้วปีนั้นแล
 ๘๖๒ ด้วปีนั้นแล
 ๘๖๓ ด้วปีนั้นแล
 ๘๖๔ ด้วปีนั้นแล
 ๘๖๕ ด้วปีนั้นแล
 ๘๖๖ ด้วปีนั้นแล
 ๘๖๗ ด้วปีนั้นแล
 ๘๖๘ ด้วปีนั้นแล
 ๘๖๙ ด้วปีนั้นแล
 ๘๗๐ ด้วปีนั้นแล
 ๘๗๑ ด้วปีนั้นแล
 ๘๗๒ ด้วปีนั้นแล
 ๘๗๓ ด้วปีนั้นแล
 ๘๗๔ ด้วปีนั้นแล
 ๘๗๕ ด้วปีนั้นแล
 ๘๗๖ ด้วปีนั้นแล
 ๘๗๗ ด้วปีนั้นแล
 ๘๗๘ ด้วปีนั้นแล
 ๘๗๙ ด้วปีนั้นแล
 ๘๘๐ ด้วปีนั้นแล
 ๘๘๑ ด้วปีนั้นแล
 ๘๘๒ ด้วปีนั้นแล
 ๘๘๓ ด้วปีนั้นแล
 ๘๘๔ ด้วปีนั้นแล
 ๘๘๕ ด้วปีนั้นแล
 ๘๘๖ ด้วปีนั้นแล
 ๘๘๗ ด้วปีนั้นแล
 ๘๘๘ ด้วปีนั้นแล
 ๘๘๙ ด้วปีนั้นแล
 ๘๙๐ ด้วปีนั้นแล
 ๘๙๑ ด้วปีนั้นแล
 ๘๙๒ ด้วปีนั้นแล
 ๘๙๓ ด้วปีนั้นแล
 ๘๙๔ ด้วปีนั้นแล
 ๘๙๕ ด้วปีนั้นแล
 ๘๙๖ ด้วปีนั้นแล
 ๘๙๗ ด้วปีนั้นแล
 ๘๙๘ ด้วปีนั้นแล
 ๘๙๙ ด้วปีนั้นแล
 ๙๐๐ ด้วปีนั้นแล
 ๙๐๑ ด้วปีนั้นแล
 ๙๐๒ ด้วปีนั้นแล
 ๙๐๓ ด้วปีนั้นแล
 ๙๐๔ ด้วปีนั้นแล
 ๙๐๕ ด้วปีนั้นแล
 ๙๐๖ ด้วปีนั้นแล
 ๙๐๗ ด้วปีนั้นแล
 ๙๐๘ ด้วปีนั้นแล
 ๙๐๙ ด้วปีนั้นแล
 ๙๑๐ ด้วปีนั้นแล
 ๙๑๑ ด้วปีนั้นแล
 ๙๑๒ ด้วปีนั้นแล
 ๙๑๓ ด้วปีนั้นแล
 ๙๑๔ ด้วปีนั้นแล
 ๙๑๕ ด้วปีนั้นแล
 ๙๑๖ ด้วปีนั้นแล
 ๙๑๗ ด้วปีนั้นแล
 ๙๑๘ ด้วปีนั้นแล
 ๙๑๙ ด้วปีนั้นแล
 ๙๒๐ ด้วปีนั้นแล
 ๙๒๑ ด้วปีนั้นแล
 ๙๒๒ ด้วปีนั้นแล
 ๙๒๓ ด้วปีนั้นแล
 ๙๒๔ ด้วปีนั้นแล
 ๙๒๕ ด้วปีนั้นแล
 ๙๒๖ ด้วปีนั้นแล
 ๙๒๗ ด้วปีนั้นแล
 ๙๒๘ ด้วปีนั้นแล
 ๙๒๙ ด้วปีนั้นแล
 ๙๓๐ ด้วปีนั้นแล
 ๙๓๑ ด้วปีนั้นแล
 ๙๓๒ ด้วปีนั้นแล
 ๙๓๓ ด้วปีนั้นแล
 ๙๓๔ ด้วปีนั้นแล
 ๙๓๕ ด้วปีนั้นแล
 ๙๓๖ ด้วปีนั้นแล
 ๙๓๗ ด้วปีนั้นแล
 ๙๓๘ ด้วปีนั้นแล
 ๙๓๙ ด้วปีนั้นแล
 ๙๔๐ ด้วปีนั้นแล
 ๙๔๑ ด้วปีนั้นแล
 ๙๔๒ ด้วปีนั้นแล
 ๙๔๓ ด้วปีนั้นแล
 ๙๔๔ ด้วปีนั้นแล
 ๙๔๕ ด้วปีนั้นแล
 ๙๔๖ ด้วปีนั้นแล
 ๙๔๗ ด้วปีนั้นแล
 ๙๔๘ ด้วปีนั้นแล
 ๙๔๙ ด้วปีนั้นแล
 ๙๕๐ ด้วปีนั้นแล
 ๙๕๑ ด้วปีนั้นแล
 ๙๕๒ ด้วปีนั้นแล
 ๙๕๓ ด้วปีนั้นแล
 ๙๕๔ ด้วปีนั้นแล
 ๙๕๕ ด้วปีนั้นแล
 ๙๕๖ ด้วปีนั้นแล
 ๙๕๗ ด้วปีนั้นแล
 ๙๕๘ ด้วปีนั้นแล
 ๙๕๙ ด้วปีนั้นแล
 ๙๖๐ ด้วปีนั้นแล
 ๙๖๑ ด้วปีนั้นแล
 ๙๖๒ ด้วปีนั้นแล
 ๙๖๓ ด้วปีนั้นแล
 ๙๖๔ ด้วปีนั้นแล
 ๙๖๕ ด้วปีนั้นแล
 ๙๖๖ ด้วปีนั้นแล
 ๙๖๗ ด้วปีนั้นแล
 ๙๖๘ ด้วปีนั้นแล
 ๙๖๙ ด้วปีนั้นแล
 ๙๗๐ ด้วปีนั้นแล
 ๙๗๑ ด้วปีนั้นแล
 ๙๗๒ ด้วปีนั้นแล
 ๙๗๓ ด้วปีนั้นแล
 ๙๗๔ ด้วปีนั้นแล
 ๙๗๕ ด้วปีนั้นแล
 ๙๗๖ ด้วปีนั้นแล
 ๙๗๗ ด้วปีนั้นแล
 ๙๗๘ ด้วปีนั้นแล
 ๙๗๙ ด้วปีนั้นแล
 ๙๘๐ ด้วปีนั้นแล
 ๙๘๑ ด้วปีนั้นแล
 ๙๘๒ ด้วปีนั้นแล
 ๙๘๓ ด้วปีนั้นแล
 ๙๘๔ ด้วปีนั้นแล
 ๙๘๕ ด้วปีนั้นแล
 ๙๘๖ ด้วปีนั้นแล
 ๙๘๗ ด้วปีนั้นแล
 ๙๘๘ ด้วปีนั้นแล
 ๙๘๙ ด้วปีนั้นแล
 ๙๙๐ ด้วปีนั้นแล
 ๙๙๑ ด้วปีนั้นแล
 ๙๙๒ ด้วปีนั้นแล
 ๙๙๓ ด้วปีนั้นแล
 ๙๙๔ ด้วปีนั้นแล
 ๙๙๕ ด้วปีนั้นแล
 ๙๙๖ ด้วปีนั้นแล
 ๙๙๗ ด้วปีนั้นแล
 ๙๙๘ ด้วปีนั้นแล
 ๙๙๙ ด้วปีนั้นแล
 ๑๐๐๐ ด้วปีนั้นแล

อันมาก ที่อนันท์ปรากฏนามวิเศษว่าพระยาศรีวิชัยเงินกองว่าดั่งนั้นแต่
 แต่เมื่อศึกราชไต้ ๘๕๓ นั้นมา พระยาศรีวิชัยเงินกองคนนั้น ท่านก็
 พร้อมกันด้วยเสนาอำมาตย์และราษฎรทั้งหลาย สักร้างยังวัดหลังหนึ่ง
 วิหารกว้าง ๕ วา ยาว ๘ วา ยิงที่หัวใจเมืองนั้น แล้วยังสร้างพระพุทธร
 รูปเจ้าองค์หนึ่ง หน้าเพดานมี ๕ ศอกปลาย ๒ กำ ห่อด้วยทองเบญจ
 ทังปวงสิ้นทอง ๕ ตังด้านหนึ่งแล้วยังเจดีย์กว้าง ๓ วา สูง ๗ วา บรรจุ
 พระธาตุหัวใจแห่งพระพุทธรเจ้าองค์หนึ่ง แล้วยังได้ชื่อวัดพระเจ้าด้าน
 ทองนั้นแต่ ต่อแต่นั้นมาถึงศึกราชไต้ ๘๕๓ ตัวปีดวงไค้ ท่านก็สร้างวัด
 พระคำดอนแท่นแถม วิหารกว้าง ๗ วา ยาว ๑๒ วา สูง ๘ วา ศอก
 แล้วยังเจดีย์กว้าง ๕ วา สูง ๑๓ วา บรรจุพระธาตุเจ้า ๕๕๐ องค์ดำเร็จ
 บริบูรณ์แล้ว ก็กระทำบุญให้ท่านเป็นมหารมอันใหญ่ พระยาศรีวิชัย
 เงินกองเจ้ากินเมืองเชียงใหม่แล่นทัพ ท่านก็สร้างวัดใหญ่ไต้สามหลัง บ้าน
 เมืองและอาณาประชาราษฎร์ก็มีความสุขทั้งฝ่ายพุทธจักรและอาณาจักร
 รุ่งเรืองมากนัก ท่านกินเมืองแท้ไต้ ๘ ปีแต่ ต่อแต่นั้นมาพระเมือง
 ยอดเชียงรายได้กินเมืองพียงเชียงใหม่แทนพระยาอติโลกราชเจ้าคนบูแล้ว
 ท่านก็ให้หมื่นมณีนมากินเมืองเชียงใหม่ พระยาอติโลกราชเจ้า
 นั้นหนีจากเมืองเชียงใหม่แล้วไต้มาเป็นพระยาหลวงเมืองสาต ศักราช
 ไต้ ๘๖๓ ตัวปีกัเมตเดือน ๖ เพ็ญวันพุธ พระยาหลวงสาตมาสร้างวัด
 อุดตมโกศตวิหารกว้าง ๖ วา ยาว ๓๓ วา สูง ๘ วา เจดีย์กว้าง ๕ วา สูง
 ๑๒ วา บรรจุพระธาตุย่อย ๓๕๕ องค์ธาตุอรหันต์ ๕,๖๐๐ องค์ พุทธรูป

เจ้ามี ๓๒๘ องค์ มีนาหนัก ๕๐๐ คำ ๒ องค์นอกนั้นมี ๓๐๐ คำองค์
 หนึ่งมี ๒๐๐ คำองค์หนึ่งมี ๓๐๕ บาทคำ ๕๕ พระองค์ พระแก้วมี ๔๓
 องค์พระนาถองค์หนึ่ง เช่นหม่นมณีนกเมืองเชียงแสนทันแต่ ต่อขึ้น
 พระเมืองแก้วถูกพระเมืองยอดได้กินเมืองเชียงใหม่ได้ ๒ แดง ท่านก็
 เด็ดจันมาอยู่กระทำบุญให้ท่านยังเมืองเงินยางเชียงแสนทันแต่ ท่านก็
 มีปลาทัดทศาในวรพุทธศาสนามากนัก คักกราชได้ ๘๗๖ ตัวปีกบได้
 ท่านสร้างวัดหลังหนึ่งในเวียงเชียงแสนทันนี้ วิหารกว้าง ๗ วายาว ๑๔
 วาสูง ๘ วา สร้างเจดีย์กว้าง ๔ วาสูง ๑๒ วาบรรจุพระธาตุย่อย ๘๗๘
 พระองค์สร้างธรรมบิฎก ๘๔,๐๐๐ พระธรรมชั้นดี สำเร็จแล้วบริบูรณ์
 จึงได้ชื่อว่าวัดอาทิตย์แก่นันแต่ ในธรรมบิฎก ๘๔,๐๐๐ พระธรรมชั้นดี
 นั้นก็ไปสร้างหอมณฑปหลวงได้ไว้ยังบ้านพุชะทางมีที่แคว้นเมืองหลวง
 เห็น แต่วกัปงราชอาชญาท่านลู้กไว้ให้ขุนมิดักขุแก่บ้านพุชะทางเป็น
 ประธานรักษาหอพระธรรมเจ้าอยู่ที่นั่น อย่าให้มีอันตรายแก่พระธรรม
 เจ้าเทอญ ว่าดังนั้นแล้ว ต่อขึ้นมากักกราชได้ ๘๗๗ ตัว พระเมืองแก้ว
 เจ้าก็บังเกิดใจปลาทัดทศาในวรถ้าคุณาหมัญกาเจ้า แต่วกัปงอาชญาให้
 คำจ้างแก่นายช่างให้สร้างพระคิตาองค์หนึ่ง ใ้รักหางสุวรรณอบรมบริ
 บูรณ์แล้ว พระเป็นเจ้าคนกินเมืองเชียงแสนทันนี้ ก็ให้พวกพันครองพวก
 ช่างและขุนทั้งหลาย อาราธนาเอาพระพุทธรูปคิตาเจ้ามาไว้ได้ถ้ำกุ่มทันนี้
 เพื่อให้เป็นจำหงายแก่บ้านเมืองแล้ว ท่านก็บริจจาคไ้ร่นาคามเขตต์เป็น
 ด้องแสนเมย กับคน ๒ ครัวคือว่าทศน้อยขุนหนึ่ง ครัวบุญไ้หนึ่ง

ให้อุบัฐากรพระพุทธรักษาและมหาธาตุเจ้าถ้ำกุ่มแล้ว ชาวอโยธยามา
 หลอน^๑ เหาเมืองนครได้ไปก่ในปีนั้นแต่ ค่อนั้นมาท่านก็มีพระราชอาชญา
 ให้ตั้งไปแตก^๒ เหาด้านธาตุเจ้าหริภุญไชยขึ้นมาแล้ว ก็ให้นายช่างหล่อ
 ปราสาททองและดอกบัวทองบริบูรณ์แล้ว ท่านก็ตั้งไปบูชาพระธาตุ
 เจ้าถ้ำพูนแล้ว ท่านก็คืนไปกินเมืองพิงเชียงใหม่ตั้งเก่าแต่ ค่อนั้นมา
 พระเมืองเกศเกิด^๓ถูกพระเมืองแก้วกินเมืองพิงเชียงใหม่คักราชได้ ๘๘๗
 ค^๔ หนึ่งหมื่นมากินเมืองเชียงแสน^๕ทันได้ ๓๓ ปีแล้วก็จุกตายไปแต่ ค่อ
 นั้นมาพระเมืองเกศเกิด^๖ก็ให้พระยาศุทนต์^๗มากินเมืองเชียงแสน ให้
 หนึ่งหมื่น^๘มภารกินเมืองเชียงแสน^๙ทันเป็นพรองเมืองแต่ คักราชได้ ๘๘๘
 ค^{๑๐}มีเมืองไคเดือน ๗ เพ็ญวันศุกร์หนึ่งหมื่นมภารสร้างวัดดังหนึ่ง เจดีย์
 กว้าง ๓ วาสูง ๗ วาบรรจุพระธาตุ^{๑๑}มณีมา ๕ องค์แล้วต้องจารึกได้ชื่อ
 ไว้ว่าวัดมภารนั้นแต่ ครน^{๑๒}ท้าวชายคำ^{๑๓}ถูกพระเมืองเกศเกิด^{๑๔}กินเมือง
 เชียงใหม่คักราชได้ ๘๐๘ ค^{๑๕}ปีระวาช^{๑๖}ง^{๑๗}้า พระยาศุทนต์^{๑๘}กินเมืองเชียง
 แสน^{๑๙}ทันมาได้ ๓๒ ปีก็จุกตายไป และค่อนั้นท้าวชายคำ^{๒๐}เชียงใหม่ให้หมื่น
 ทักษิณ^{๒๑}มากินเชียงแสน^{๒๒}ทัน ค่อนั้น^{๒๓}พาอุบาย^{๒๔}ถูกนางยอดคำ^{๒๕}ถูกเมืองदान
 ช้าง^{๒๖}มากินเมืองเชียงใหม่^{๒๗}แทนท้าวชายคำ^{๒๘}ตนเป็นดู^{๒๙} เหตุว่าแม่เป็นดู
 พระเมืองเกศเกิด^{๓๐}แต่ หมื่น^{๓๑}ทักษิณ^{๓๒}กินเมืองเชียงแสน^{๓๓}ทันได้ ๔ ปีแล้ว
 ก็จุกตายไปแต่ ค่อ^{๓๔}แต่นั้นมา^{๓๕}พระอุปโย^{๓๖}ก็ให้คำ^{๓๗}หมื่น^{๓๘}ขึ้นมากินเชียงแสน
 หนึ่ง^{๓๙}หมื่น^{๔๐}อุคม^{๔๑}เขื่อง^{๔๒}เมือง^{๔๓}เชียงแสน^{๔๔}ทันเป็นพรองเมือง^{๔๕}คักราชได้ ๘๑๓ ค^{๔๖}ปี

กัดเต้า หมันอุทุมสร่างวดหลังหนึ่งทีในเวียงนั้น วิหารกว้าง ๗ วายาว
 ๑๒ วา เจดีย์กว้าง ๓ วาสูง ๗ วา ๒ ศอกแถวใต้ชื่อว่าวัดอุทุมมนแดน
 พระอุปโยมากินเชียงใหม่ได้ ๓ ปีแล้ว ก็ปลัดหน้คนเมื่อด้านข้างที่เก่า
 นั้นแดน ต่อขึ้นมาเด่นาอำมาตย์ทั้งหลายก็ไปอาราธนาเอาพระกรุวงษา
 อันเป็นราชวงศ์ยังเมืองนายนั้น มาเสวยเมืองพียงเชียงใหม่แทนพระอุปโย
 นั้น เหตุว่าชาติเชื้อขุนเครื่องอันเป็นตุ๊กเจ้าฟ้ามงรายไปตั้งอยู่เมืองนาย
 ดับมานั้น คักราชได้ ๙๑๓ ตัวปลัดวงไค้ พระอุปโยปลัดหน้ไปด้านข้าง
 กับใต้กินเมืองแทนพ่อเต พระยาคำหนุกินเมืองเชียงแสนทันได้ ๗ ปี
 แล้วก็จุกิตายไปแต่ พระมิกุลวงษาเจ้ากัยกเอาเจ้ากำพดอันเป็นเชื้อเมือง
 ด้เป็นหลานพระยาเงินทองนั้นให้เสวยเมืองเงินยางเชียงแสนทัน
 คักราชได้ ๙๑๖ ตัวบ่กายนพระมิกุลวงษาเจ้ากัได้ชื่อว่พระยารัตนกำพด
 นั้นแดน คักราชได้ ๙๑๗ ตัวบ่ดับเม้า พระยาอุปโยยกกำลังคักตุกด้าน
 ข้างขึ้นมาโขงเวียงเชียงแสนทัน อยู่นานได้ ๓ ปีปลตาย ๗ เดือนกับได้
 เชียงแสนแล้วก็ครันพ่ายหน้ไปถึงหัวโขงของ แล้วมันก็ไปสัดลหิน
 เป็นพระพุทธรูป เบนหน้าต้องได้ห้ามทางไว้ทันนั้น คักราชได้ ๙๑๘ ตัวบ่
 ระววยดี พระยาคำพดเจ้าสร่างวดป่าแดงหลวง วิหารกว้าง ๗ วาก
 ยาว ๑๘ วาก เจดีย์กว้าง ๕ วาสูง ๘ วาก ตั้งแต่ทำวก็อนางไป
 กินเมืองเชียงใหม่วั้นนั้น ทำวพระยากินเมืองเชียงแสนทันกับกระทำตาม
 ประเพณีไปแต่ คักราชได้ ๙๑๘ ตัวบ่เมิงได้เดือน ๗ เพี้ย ฟ้ามงทตา
 อยู่เมืองหงดำมาปราบแพ้เอาเมือง ฝ่ายด้านนากำตะวันออกเอาได้

เมืองนายแล้ว ก็ข้ามมาเอาเมืองฝางแล้วก็ลงไปเอาเมืองเชียงใหม่
 แล้วก็มารบเมืองเชียงแสนทันแต่ พระยากำพุดออกรบกับแพ้ว พ่ายหนี
 จากเวียงแก้ว พ้ามังทตาก็ได้เอาพระยากำพุดไปตกเมืองแสนหัวหน
 แต่ พ้ามังทตาก็ได้เชียงแสนแล้วก็เอาเมืองเทิง เมืองน่าน เมืองแพ้ว
 เมืองนครจำปูนแล้วมาอยู่เชียงใหม่ พ้ามังทตาปราบได้เมืองตานาทาง
 มวลแล้ว ตกบดินทร์ก็ปงให้ท้าวม่กุกินเมืองเชียงใหม่ตั้งเก่าแล้ว
 ก็ใช้ให้ไปตามเอาพระยากำพุดอินหนีไปเมืองแสนหัวหน คินมากินเมือง
 เชียงแสนตั้งเก่าแล้วก็ร้องเรียกหาขี้ผึ้งมาผู้แก่มาถามขี้ผึ้งบ้านเมือง
 ครึ่งนั้นแต่มาตั้งเมืองจึงเอาหนังสือพันเมืองแต่เช่นพระราชเจ้าแสนพุตังแต่ง
 ไว้ให้ มากรบไหว้เจ้าพ้ามังทตานั้น ครึ่งนั้นทพได้ตพ้ามังทตาเจ้า
 ได้ครองตรังขี้ผึ้งหนังสือพันเมืองทงมวลแล้ว พระเจ้าพ้ามังทตาทำ
 กับพระราชอาญาว่า บักแคว้นแดนทงมวลอินท้าวพระยามหากษัตริย์
 เจ้าทงหลาย ผุ่งอินเป็นแล้วมาแต่ก่อนนั้น หากทานไว้กับที่ใดพระองค์
 เราเป็นเจ้า ก็ทานไว้ทนนตั้งราชประเพณีแห่งท้าวพระยาทงหลายผุ่งนั้น
 ทุกประการแต่ บักแคว้นเจ้านายคนใดก็ให้เจ้าคนนั้นได้กินตามตั้งราช
 ประเพณีนั้นเทอญ หากว่าถึงฤดูขอบบิมาถึง ก็ให้ได้ลงไปบูชาทพได้
 ในเมืองหงสาวดีนั้นตามสติกำลังนั้นเทอญ เจ้าพ้ามังทตาพระเป็นเจ้าก็
 ตั้งเวดิงนแต่ จุดศักราชได้ ๙๒๘ คับเบิกขงัว พระมิงทตาเจ้าก็พลิก
 คินเมืองหงสาวดีตั้งเก่า ส่วนเมืองยวนเชียงแสนทันก็ได้เป็นตุก

• ซึ่ง ๒ ไปกรบทูลให้ทราบ

เมืองเมงหงด้าแต่่นขึ้นมาแต่ ต่อแต่่นมาได้ ๖ ปีจุดศักราชได้ ๘๒๖ ตัว
 ๒ กาบใจ พระมิกุลกับพระยากำพดเชียงแ่่นพระยาตะครพร้อมกันฟันฟ้า
 มังทลาแต่้ว ฟ้ามังทลาگیرบเชียงใหม่ได้แต่้ว เอาตัวพระมิกุลกับคน
 ครวักตางหนึ่งมือไว้เมืองหงด้าแต่้ว ก็ไฉนางเทวกินเชียงใหม่แทน
 จุดศักราชได้ ๘๓๐ ตัวฟ้ามังทลาไปรบเมืองอโยชยาได้แต่้วฆ่าพระมหา
 กษัตริย์อโยชยา อันเป็นชาติเชองวงษาแห่งพระยาพรหมกุมารเมือง
 โยนกนครเชียงแ่่นนั้นแต่้วแต่้ว เอาพระยาเมืองพิษณุโตอันเป็นชวคิ
 เชือเมืองตะไวไ่ก่า่นั้นไปกินเมืองอโยชยาตีไป ได้ชื่อว่่าศัรธรรมราชนั้น
 แแต่ พระยากำพดเจ้ากินเมืองเชียงแ่่นทันได้ ๑๒ ปีก็จุดิตายไปในปีนั้น
 เจ้าฟ้าห่อคำคนตูกเป็นพระยากินเมืองเชียงแ่่นทันแทนก็ในปีนั้นแต่ จุด
 ศักราชได้ ๘๓๕ ตัวปีแต่ดั้น ฟ้ามังทลาไปรบหนองคายนองหาญตาง
 ช้างได้ดั้นแต่ จุดศักราชได้ ๘๓๘ ตัวปีเบิกยี่ ราชเท่วเมืองเชียงใหม่ก็
 จุติไปแต่ เจ้าฟ้าห่อคำกินเมืองเชียงแ่่นได้ ๘ ปีก็จุดิตายไปในปีนั้น
 ค่อนั้นจุดศักราชได้ ๘๔๑ ตัวปีกัตเม้า เจ้าฟ้ามังทลาให้มานคือเจ้าฟ้า
 ตัวดัดชื่อว่่ามังฆานรชามังชยุ มากินแทนราชเท่วเชียงใหม่แต่้วให้พระยา
 ดำพุนไปกินเมืองเชียงแ่่น ก็คั้นเอาไปแต่้วเมืองได้ แแต่้วก็ไฉนางเท่ว
 กินอยู่ได้ ๓ ปีก็ย้ายไปไว้แต่้วเมืองเชียงใหม่ แแต่้วก็ให้พระยาหัวเคียน
 กินเชียงแ่่นแต่ เช่นนิตเป็นตูกเมืองเมงเจ้ากินเมืองบ่มมันเที่ยงแต่
 จุดศักราชได้ ๘๔๗ ตัวปีดวงได้เจ้าภวมังทลาหลวงเมืองหงด้าดัดถึง
 อนิจจกรรมไปแต่ แแต่้วเส่นาอำมาคยทั้งหลายก็ยกเอาพระหิวระมังทลา

คนถูกไถ่^๕นั้น ^๕ขึ้นด้วยเมืองหงสาเป็นภวมิ่งทลายแถม ภวมิ่งทาดคน
 พ่อ และจุดศักราชได้ ๖๔๗ ตัวปีดับแล้ว เจ้าฟ้าดำวัดต์เมืองเชียงใหม่ไป
 รบอโยชยาแล้ว ^๕เสียนันทกอยผู้เป็นแม่ทัพไปตายเสียคอบได้หนีมาแ
 จุดศักราชได้ ๘๕๕ ตัวปีเคาตัน อุปราชาหงสาคือว่ามิ่งแถม มายอ^๕เอา
 คักไปเมืองอโยชยา ^๕ได้รับพระนเรศปถางตามถูกเจ้าพระศรีธรรม
 ราชม่ากัถัง ๗ แฉ่นแล้วกับได้อโยชยาก้าน^๕ หนีคืนมาแถม เช่น^๕นตุก
 เจ้าฟ้าดำวัดต์มิ่งซานรชามิ่งชยุเมืองเชียงใหม่ขึ้นมากินเชียงแฉ่น^๕ทั้น มี
 ชื่อว่านรชาดังเก่าแถม จุดศักราชได้ ๘๕๗ ตัวปีดับเมดเจ้าฟ้าดำ^๕นช้าง
 มากว่าเมืองน่าน จักให้ได้เป็นเจ้าตานนาว่าดั่ง^๕นั้นกับได้ พวกกันพ่ายคก
 ไปตานช้างดั่งเก่าแถม เช่น^๕นตุก^๕เตยงพระเจ้าฟ้าดำวัดต์เชียงใหม่ไปกิน
 เมืองน่าน จุดศักราช ๘๖๐ ตัวปีเบิกเถ็ด ดาว^๕พินเจ้าภวมิ่งทดาหนีจาก
 หงสา ตกมากวนดำพุนเชียงใหม่แล้ว ตกไปพะเยา ตกตงไปตานช้าง
 ที่เก่า^๕เขานันแถม ชาวอโยชยาก็มารบเชียงใหม่บ่แตก เสียคนบ้านนอก
 ไปพ่อง^๕บ่เดียวกนั้นแถม จุดศักราชได้ ๘๖๒ ตัวปี^๕กตใจ^๕ ออกญาเดโช
 มากินเชียงแฉ่นแถม จุดศักราชได้ ๘๖๕ ตัวปี^๕กา^๕เมา^๕ เมือง^๕ดำ^๕ค^๕พ^๕น^๕เม^๕
 ม่านไปชักเอาตานช้าง^๕ขึ้นมาเอาตานนาบได้ ต่อเมืองพะเยาเชียงแฉ่น
 เมืองฝางเชียงใหม่บ่ได้แถม ออกญาเดโชมากินเชียงแฉ่นได้ ๓ ปี^๕ก็^๕หนี^๕ไป
 บ^๕น^๕น^๕แถม เจ้าฟ้าดำวัดต์^๕กินเมืองเชียงใหม่ได้ ๒๘ ปี^๕แล้ว^๕ก็^๕ตาย^๕ไป^๕แ
 คัก^๕ร^๕า^๕ช^๕ได้ ๘๖๘ ตัวปี^๕เม^๕ิง^๕เม^๕ด^๕หม^๕อง^๕ด้^๕วย^๕โ^๕ท^๕ค^๕น^๕น^๕อง^๕ก^๕ิน^๕ช^๕ี^๕ง^๕ใ^๕ห^๕ม^๕แ^๕ท^๕น^๕ช^๕ว^๕บ

ปลาย ๒ เดือน จุติตายไปแต่ ถูกผู้กวัดงอนเมืองเชียงใหม่แทนไป
 และได้ ๒ ปีตาย แล้วตนหัดซ้ายอีกแทนได้ ๑๓ ปีตาย แล้วต่อขึ้น
 มากจึงให้จิมพระยาจำบ้านเชียงใหม่ขึ้นมากินเชียงแสน ครั้นนั้นพระยา
 จำบ้านเชียงแสนกินแล้ว จึงทนต์ไปน้อมเมงม่าน เอาข้างลงไปถวาย
 เจ้าภวมังทตากับเมืองหงสาวดีนั้นแต่ แล้วได้รับพระราชทานเมืองตะคร
 มาเป็นเมืองขึ้นเชียงแสนนับเท่าแต่ขึ้นเจ้าภวมังทตานั้นดี จึงกรุณายัง
 พระยาเชียงแสนเป็นอันมาก จึงยกให้เป็นเจ้าฟ้ากาเผือก ๗๕ พันนาเชียง
 แสนแล้ว ให้ประทานพวง ๒ ข้างจิก คำหลังแดงดาวคำแต่ ครั้นนั้นเชียง
 ใหม่ขาดบมีไม่ขึ้นเจ้าเมือง แต่ขึ้นมาเชียงแสนจึงได้ทนต์เอาราชการ
 เข้านบพระบาทในหงสาวดี บได้พรองกับเชียงใหม่แต่ขึ้นมาแต่ จุติ
 ศักราชได้ ๘๗๖ ตัวปีเบิกย์ ถูกเจ้าฟ้าสาวดัดเชียงใหม่ว่าพระยาน่านกิน
 เมืองได้ ๒๓ ปีแล้ว ก็จุติตายไปในนั้น แล้วพระราชเทวักินเมืองแทนแต่
 เช่นนั้นมานเมืององวะก็ได้ตงมาเอาราชการในหงสาวดีทั่ว ครั้นนั้นยังมี
 ถูกพระยาองวะคนหนึ่งชื่อว่าเจ้าฟ้าสุทโธเสวดยเมืององวะแทนพ่อ แล้วก็
 ได้ตงมาเอาราชการนบพระบาทอยู่ในหงสาวดีนั้นแต่ จุติศักราชได้ ๘๘๖
 ตัวปีกบไซ้ พระยาเมืองเชียงของพนภวมังทตาดแต่ ท่านก่แต่งให้เจ้า
 ฟ้าสุทโธองวะกับอุปราชามังและทิพคนน้อง ขับเอาทพชนมาตงอยู่ท
 แล้ว ก็ยกต้องรบเชียงของเดือน ๑๒ ออก ๘ คำได้ ปีดับเข้าหลังนั้น
 เมืองน่านเข้าพนแถม ก็ยกทัพตงมารบเมืองน่านได้แล้วคืนมาตงอยู่เชียง

แต่เดิม เจ้าฟ้าสุทโธตั้งอยู่ทุ่งดีพองตะวันตกเฉียงเชียงแตงแดน แด เจ้าอุปราช
 มังแต่จ้อเจ้าตั้งอยู่ยั้งทุ่งยางงามหัวเวียง แล้ววันถูกกับแมน ก็เกิดเป็น
 กตัญญูกนวันอาทิตย์คืนหนึ่ง ในกาลนั้นเสด็จอำมาตย์เมืองเชียงแตงคน
 หนึ่งชื่อว่าแตงหวดวงเรือคอน พร้อมกับด้วยพระสงฆ์เจ้าทั้งหลาย มี
 มหาป่าเจ้าไผ่งามเป็นประธาน ออกห้ามเจ้าทั้งต้องจึงเมียนดี กับด้วย
 กันแต ครั้นนั้นเจ้าฟ้าสุทโธธรรมราชเจ้าองค์ระกัมคำยั้นคืนนั้นก็ตั้งยัง
 แตงหวดวงเรือคอนกับหน่อคำทั้งต้อง พ่อถูกให้เป็นใหญ่ในอาณาจักรทั้ง
 มวต แดนั้นก็ตั้งยังแตงหวดวงเรือคอนตนพ่อนั้นให้เป็นเจ้าฟ้าหวดวงทิพนตร
 กินเมืองยวนเชียงแตงทั้งมวต ก็ยกยงเจ้าหน่อคำผู้ถูกนั้นให้เป็นเจ้าฟ้า
 หมวกคำรองตนพ้อแดนั้นก็แต่งให้กินแคว้นเมืองฝาง เจ้าทั้งต้องก็พากัน
 ไปหงส์าวดี เช่นนั้นเมืองหงส์าวดีได้เป็นกษัตริย์เจ้าแก้วม่านไทยยวนทั้งมวตแด
 เจ้าภวมังทถาดตนพ่นกัจจิตายไปปีนั้น ในเมืองหงส์าวดีที่นั้นแด อุปราช
 มังแต่ทพเนตรได้ขึ้นเป็นมหาษัตริย์แทนพี่ในจุดศักราช ๕๕๕ ด้วยเมิง
 เมี้ยนแต จุดศักราชได้ ๕๕๐ ด้วยเบิกดี พระเจ้าฟ้ามังแต่ทพเนตร
 หงส์ากับเจ้าสุทโธธรรมราชองค์ระ ก็พากันขึ้นมาตานนาแถม มาถึงหว่าง
 กตางเชียงใหม่กับเชียงแตง ครั้นนั้นพระเจ้าทั้งต้องบ้ชอบบ้แมนกับด้วย
 กัน พระเจ้าฟ้ามังแต่ทพเนตรพลิกหน้คืนไปเชียงใหม่แดนั้นก็ตั้งไปหงส์า
 เดี้ย เจ้าฟ้าสุทโธธรรมราชเจ้าก็แผ่วชนมาเชียงแตงที่นั้น ท่านกชน
 อยู่โรงนางกาเผือกแดแล้ว ก็บงให้จิมฟ้าหวดวงทิพนตรกับเจ้าหน่อคำต้อง

พ่อตูกให้กินเมืองยวนเชียงแสนและอาณาจักรทั้งมณฑลแล้ว ก็ให้ตั้งโรง
 อยู่ในประตูท่าหลวงภายหลังที่นั้น แล้วเจ้าฟ้าสุทโธธรรมราชท่านก็ไป
 อังวะด้วย ครั้นนั้นเจ้าฟ้าเชียงแสนทั้งสองพ่อตูก ก็เอากันไปตั้งถิ่น
 แม่คงแต่ก็พดิกมา ในกาตนั้นพระยาม่านเชียงใหม่คือว่าตูกเถิงเจ้าฟ้า
 สวรรค์ดิ้น เขาเป็นใจษัตริย์เมงหงสาแล้ว ก็แต่งให้พระยาเมืองตะคร
 ฐนเกิดเอาพระยาเชียงแสนทั้งสองพ่อตูกได้แล้ว ก็เอามาขังไว้ยังเมือง
 เชียงใหม่นั้นแต่ ส่วนว่าพระสุทโธธรรมราชตั้งเมื่อถึงอังวะแล้ว ก็
 เกณฑ์เอาศึกพดิกแล้วก็ตั้งไปหงสา ครั้นว่าไปถึงหงสาแล้วก็ไต่ขัง
 ษัยชนะ แล้วก็เอาเจ้าฟ้ามังและจ้อจาวทิพเนตรลงด้วย ส่วนเจ้าศรี
 สุทโธธรรมราชอังวะได้เป็นเอกราชแล้ว พระเจ้าสุทโธธรรมราชได้นั่ง
 แทนแก้วในเมืองอังวะกับนั้น แต่นั้นม่านอังวะได้คืนเป็นเอกราชและ
 เป็นกษัตริย์เมงในหงสาด้ก็มาสู่ดิ้นในปีนั้น ส่วนว่าพระยาตะครอาสา
 ฐนเอาพระยาเชียงแสนพ่อตูก ต่างพระเจ้าฟ้าเชียงใหม่ได้แล้ว ท่านก็
 ยินดียกเอาพระยาตะครฐนเป็นพระยาศรีสองเมืองวิชัยปราการ และให้
 ้เมืองกินเมืองเชียงแสนแล้ว ก็แต่งให้แสนอาษาเมืองเชียงใหม่ที่นั้น ให้
 มาเป็นหลวง เมืองเชียงแสนที่นั้นแล้ว ก็บ่าวเอาศึกได้ ๓,๐๐๐ คนมา
 อยู่รังได้ ๓ ปีแล้ว ถึงปีดวงมดศึกราชได้ ๘๘๓ ตัว พระเจ้าสุทโ
 ธรรมราชตูกอังวะลงมาหงสาแล้วแล้วมาเชียงใหม่ ก็มาเห็นพระเจ้า
 เชียงใหม่เอาเจ้าฟ้าหลวงทิพเนตรเชียงแสน ทั้งสองพ่อตูกมาขังไว้

ส่วนว่าพระจิมศรีสุทโธธรรมราช ก็มีพระราชอาชญาารอนเอาพระเจ้า
 เชียงใหม่ ลงไปไว้เสียยังเมืองหงสา^๕นั้นพร้อมทั้งคนทั้งครัวย่อยหญิง
 ย่อยชาย^๖ นับตั้ง ตะเชียงใหม่ร้างเสียแล้ว ส่วนว่าพระเจ้าสุทโธธรรมราช
 ท่านก็เอาเจ้าฟ้าหดวงทิพเนตรกับเจ้าหมวกคำ^๕ทั้งสองพ่อดูคนนั้นคนเมือเป็น
 พระเจ้าเมืองเชียงแสนที่เก่าแล้ว ก็ปงพระยาศรีต้องเมืองอันดุกละคร
 มากิน^๕นั้น ส่วนว่าคนครัวเมืองเชียงใหม่นั้นมรดท่านก็ตองเอาไปตั้งกลาง
 ทาง ไปตั้งที่บ้านเมืองกลาง^๕นั้น ครวงนั้นยังมีเสนา ๒ คน ชื่อว่าพระยา
 แส่นหลวงกับพระยาดำมตัน มีคน ๗ ครัวก็ตั้งกินคินมาตั้งอยู่เวียง
 เชียงแสนที่เก่าเขา^๕นั้น ก็คินเป็นเมืองมาแถม ส่วนว่าเจ้าสุทโธธรรม
 ราชก็บรูว่าเชียงใหม่นั้นเป็นเมืองมาน^๕นั้น ท่านก็มาตั้งอยู่ยังไชยบุรีเชียงแสน
 ๕๕๕ นั้นแล้ว ก็ตั้งให้เจ้าหมวกคำคนดู^๕นั้น ให้เอาใจรักคนในเมืองขวางตั้ง
 เก่าแต่ ศักราชได้ ๘๘๕ คิวมีเคาดัน ส่วนว่าพระยาเมืองขวาง^๕นั้น เขาก็
 กระจ่างกระเดื่องขัดแย้งอยู่เข้าสู่สมภารเมืองเชียงแสนตั้งแต่ก่อน เหตุ
 ว่าเขาบรูว่าพระเจ้าสุทโธธรรมราชเจ้าปราบแพ้เมืองหงสา^๕นั้น ครวงนั้นเจ้า
 ฟ้าสุทโธธรรมราชเจ้าก็ตองเอาทัพคนศึกแต่ตานนา และตีบสองพันนาตอ
 แดม^๕ทั้ง ๒ หลายมาพร้อมแล้ว ก็ยกจากเวียงไชยบุรีศรีเชียงแสน^๕นั้นออก
 ไปรบเมืองขวาง^๕นั้น ไปตั้งอยู่เป็นอันนาน เหตุว่าคนหาญเมืองนั้น^๕มีมาก
 เหตุว่าหมู่โจรด้วย ๕๐๐ พาย มังทตาแต่ก่อนหนีจากเมืองตะครมาไป^๕
 อยู่^๕นั้น เหตุ^๕นั้นพระเจ้าสุทโธธรรมราชเจ้าตั้งเมืองฝาง^๕นั้นตามบั้ง^๕แตก

๑. ข้อยกั้นไปทั้งหญิงชาย ๒ ไม่ทราบว่าจะไร ๓ พะพิง

ครั้นได้เมืองฝางแล้วก็รีบรอนเอาขามอกสันดาคนครว้ทั้งหลาย ส่งไป
 อังวะเสียเป็นอันมาก ตะค่างไว้ในเมืองแต่เก็ง ต. แต่บันแล้ว ก็ปงให้จิมฟ้า
 หมวกคำคนเป็นตูกพระเจ้าฟ้าหลวงทิพเนตรเชียงแสนได้กินดังเก่า ส่วน
 ว่าพระเจ้าศรีสุทโธธรรมราชาเจ้า ท่านก็กลับคืนมาอยู่เวียงไชยบุรีศรีคอน
 แมนเชียงแสนอยู่ยังราชโองหลวงนางกาเผือกแล้ว ก็หาผู้เฒ่าผู้แก่อันรู้
 จารึตำบลนครองเมืองมาถามดู ในกาดนั้นเฒ่าสี่เมืองกับแสนหลวงไชยชิต
 ก็พร้อมกันเอาหนังสือพื้นเมืองยวนเชียงแสนแต่เช่น พระราชเจ้าแสนพ
 ธิราชตั้งไว้ในมาไซกราบไหว้ ครั้นนั้นพระเจ้าศรีสุทโธธรรมราชาท่านได้
 ตรัสตรองจารึตำบลนครองเมืองแจ้งแล้ว พระเจ้าฟ้าสุทโธธรรมราชาเจ้า
 ก็มีพระราชอาชญากรุณาว่า เขตต์แขวงแดนที่ทั้งมวดอันทั่วพระยามหา
 กษัตริย์เจ้าทั้งหลายท่านไว้กับวัดวาอารามทั้งหลายมาแต่ก่อนนั้น มีชนิด
 เราพระองค์ได้เป็นเจ้าของแล้ว ก็จักทานไว้ด้วยตั้งทั่วพระยาทั้งหลายผู้อัน
 เป็นแล้วมาแต่ก่อนนั้น เขตต์แดนเมืองทั้งมวดเป็นบ่กแคว้นเขตต์แดน
 เจ้านายขุนคนใด ก็ให้ยื่นถวายเจ้านายขุนคนนั้นเทอญ พระเจ้าศรีสุทโธ
 ธรรมราชาเจ้าปราบได้เป็นเจ้าของแก่ถ่านนาไทยทั้งมวดแล้ว ท่านก็ตั้งไว้
 ฉนั้น ศักราชได้ ๘๘๘ ตัวปีระววยใจ พระเจ้าฟ้าสุทโธธรรมราชาก็เสด็จจง
 ไปอยู่เมืองอังวะ ศักราชได้ ๘๘๘ ตัวปีเมิงเจ้าก็มายอดูกแก้วพันคน
 แล้ว จึงมีพระราชอาชญาให้สร้างวัดเขตต์วันที่โรงนางกาเผือกนั้น ให้
 เป็นราชสถานแล้ว ก็นิมนต์เอาขามอกป่าไผ่งามเจ้าดอนแทนเข้ามาอยู่

เขตวันอารามกลางเวียงแก้ว ก็ยกให้เป็นสมเด็จพระเจ้าแก้ว ก็แต่งเรือน
นางฟ้ากาเผือกอยู่เดี่ยว ฝ่ายกองหอดวงกายเหนือแก้ว ให้เป็นมุตศรัทธา
วัดเขตวันนั้น พระเจ้าฟ้าศรีสุทโธธรรมราชได้ปราบเพืองฟ้าฝ่ายกองกั
ตะวันออกแก้ว ท่านกัปกรุณาให้เจ้าฟ้าหอดวงทิพเนตรกับเจ้าฟ้าหมวก
คำทั้งสองพ่อตูกเป็นใหญ่แก่ถ่านนาทมมวด คือว่า เชียงราย พะเยา เมือง
ฝางหางสาด สะวานน้อยยามันเมืองตวนปุรงเมืองกกพู่เพียงเชียงคุด
เมืองกายสามท้าวเมืองมำท่าต่อเมืองวะเชียงชานบ้านยู่เมืองหุดวยเมือง
ยอง เมืองสิงหนอ เมืองหอดวงภูคาภูกระทาง และ เชียงขี้ เชียงของ เทิงเมือง
ถ่อน่านแพรว์ละครทมมวดแก้ว ให้เส่นหอดวงเทิงกินทอ้งข้างและเรือ
คอนเรือหวายท่าทมมวดและให้หมื่นพื่อนหอดวงกินกินบก แด้วให้หมื่น
พื่อนน้อยกินทกนา ให้หมื่นหอดวงสุทตธชัยกินแคว้นในพันนาแพงแด
ท่านกัแต่งไว้ฉนั้นแล้ว ก็ปंगให้เจ้าฟ้าหอดวงทิพเนตรเชียงแเด่นใจรู้ทั้ง
มวดแด เช่นพระเจ้าศรีสุทโธธรรมราชอังวะเป็นกษัตริย์แก่เมงและ
ไทยทมมวดแด เช่นเจ้าฟ้าหอดวงทิพเนตรกินเมืองไชยบุรีศรีวังนียง
เชียงแเด่นแล้ว พระยาหอดวงไชยชิตส์ร้างวัดยั้นแถมใหม่ เจดีย์กว้าง ๕ วา
ออกสูง ๓๓ วา ออกบรรจุพระธาตุย่อย ๓๕๐ องค์ ในจุดศักราช ๓๐๐๐ ตัว
มีเบกยั้น นางฟ้ากาเผือกเมืองเชียงแเด่นก็จุติตายไปในบั้นแด
ที่จักกถาว์ยงวัดทงหลายอันมีในเวียงแเด่นนอกเวียงแห่งไชยบุรี
เชียงแเด่นก่อนแต่ปฐม วัดบุญยั้นริมประตูนางเทิงหัวเวียงตะวันออก ๓
วัดมหาโพธิ์ก่อนมาตะวันออก ๓ วัดมงคลแจ่งริมหน้า ๓ วัดเชียงน้อย

คันถาน ๓ วัดป่าวิเชียร ๓ วัดอาทิตย์แก้ว ๓ วัดพวงพันทอง ๓
 วัดสังกายางเงิน ๓ วัดผ้าขาวพาน ๓ วัดซุ่มแดง ๓ รวม ๓๐ วัด มี
 หน่อธำณแด วัดบุ๋มคำวิมประตู่ท่าหลวงภายใต้ ๓ วัดปราสาทคุ้มถัด
 เข้ามากลางเวียง ๓ วัดเซตวัน ๓ วัดพระยืน ๓ วัดพระนอน ๓ วัด
 พระคำกลางบ้าน ๓ วัดป่าเขียง ๓ วัดจายี่ ๓ วัดเขียงหิน ๓ วัดพระ
 หิน ๓ วัดคว้าง ๓ วัดเสาดินวิมประตู่ท่าเสาดิน ๓ มาถึงนี้มี ๕๐ วัด ห้าง
 กต่างฝ่ายตะวันออก วัดแก่งฝาด ๓ วัดบ้านร้อง ๓ วัดสันนุก ๓ วัดถ้ำวัดดี ๓
 วัดแสนรมณ์ ๓ วัดศรีบุญเรืองแจ่งใต้ ๓ วัดพันเจ็ด ๓ วัดบ้านน้ำคำ ๓
 วัดธรรม ๓ วัดปทุมใต้ ๓ มาถึงนี้มี ๓๐ วัด ตะวันออกแจ่งใต้และ
 วัดไชยอาราม ๓ วัดเขียง ๓ วัดสุทธาวาส ๓ วัดโบสถ์ ๓ วัดจำปา
 เหลือง ๓ วัดราชอาราม ๓ วัดหนองสำ ๓ วัดพวงคัน ๓ วัดสาย
 หม้อ ๓ วัดออกเวียง ๓ มาถึงนี้มี ๕๐ วัด ห้างใต้แต่ วัดศรีคำแจ่ง
 หน่อ ๓ วัดโศก ๓ วัดอภัยดาว ๓ วัดโกศต ๓ วัดหัดกพัน ๓ วัด
 สมภาร ๓ วัดพันโรง ๓ วัดแสนทอง ๓ วัดพระหลวงวัดพระบวช ๓
 มาถึงนี้มี ๕๐ วัด ตั้งแต่แจ่งหน่อธำณแด วัดพระทองน้อย ๓
 วัดถ่านทอง ๓ วัดพระยอม ๓ วัดอุดม ๓ วัดเส้าเคียน ๓ วัดหมื่น
 เขียง ๓ วัดต้นต้อย ๓ วัดพันเช่า ๓ วัดดอกบัว ๓ วัดมหาวัน ๓ มา
 ถึงนี้มี ๕๐ วัด ห้างกลางเวียงฝ่ายตะวันตกแต่ วัดเจ็ดหาง ๓ วัด
 มหาธาตุ ๓ วัดมหาอาราม ๓ วัดวงกตใน ๓ วัดปราสาทประตู่ ๓
 วัดหอแก้ว ๓ วัดอ้อมแก้ว ๓ วัดต้นยางใน วัดศรีบุญโต ๓ วัดศรี

ชุมริมน้ำแจ่มชววิดิ ๓ มาถึงนม ๗๐ วัด ห้างตะวันตกเฉียงเหนือ วัด
 อารามเชียงใหม่เวียงริมประตุนางถึงฝ่ายตะวันตกแด วัดภูมเมือมถัด
 ดงมา ๓ วัดเด่นเมือมมา ๓ วัดร้อยช้อ ๓ วัดเจ้าจันทร์ ๓ มาถึง
 กตางทม ๗๐ หลัง คำอนมเวียงในแด

วัดอนมเวียงนอกประการนั วัดผ้าขาวสายแทนหัวดอน ๓ วัด
 พระแก้ว ๓ วัดพระคำ ๓ วัดพระทองทิพป่าตาด ๓ วัดไผ่งาม ๓ วัด
 ดอนคางใต้ ๓ วัดจันทร์ ๓ วัดป่าแจ่มใต้ ๓ วัดหนองน ๓ มาถึงนม
 มี ๓๐ หลัง ด้านอากาศเฉยแด วัดประดงค้ำท่ามาน ๓ วัดญี่รัต ๓ วัด
 เวฬุวัน ๓ วัดสังคโลก ๓ วัดป่าก่ง ๓ วัดส้มวา ๓ วัดป่าแดงหลวง
 ริมแจ่มเวียง ๓ วัดช่วงทราย ๓ วัดป่าอนม ๓ วัดโกศดอนนอก ๓ มา
 ถึงนม ๖๐ หลังหนได้แด วัดกู่เต้า ๓ วัดพระครู ๓ วัดด้อช้าง ๓ วัด
 อุโมงค์นอก ๓ วัดป่าแดงน้อย ๓ วัดดอกเกียง ๓ วัดศรีคองแมน ๓
 วัดสวนดอกนอก ๓ วัดหมากเงิน ๓ วัดแก้วกาย ๓ มาถึงนม ๓๐
 หลังแด ด้านตะวันตกแจ่มใต้ตัดป่าสักเหนือประตูเชียงใหม่ ๓ วัดนา
 แรน ๓ วัดอุโมงค์ ๓ วัดบ้านแรม ๓ วัดบ่อเดื่อต ๓ วัดป่าศรีไชยา ๓
 วัดประตูข้าม ๓ วัดจอมสวน ๓ วัดป่าหลวง ๓ วัดดอยเรือใน ๓
 มาถึงนม ๕๐ หลังด้านแจ่มชววิดิในแด วัดสวนสนุกต้นดอนท่หัวนาค ๓
 วัดจอมแจ่มที่หางนาค ๓ วัดจอมกิตติธาตุเจ้า ๓ วัดดอยวงกตนอก ๓
 วัดอ้อมแก้วนอก ๓ วัดไชยปรากฏ ๓ วัดพระเจ้าหลวงดอยเรือนอก ๓

วัดป่าทิพย์ ๓ วัดบ้านยอ ๓ วัดจอมศรี ๓ มาถึงนม ๕๐ หลัง ด้าน
ตะวันตกแจ่งเหนือ วัดช้างชวน ๓ วัดป่าเขียงนอก ๓ วัดปทุมเหนือ ๓
วัดป่าคำ ๓ วัดอินทนิล ๓ วัดคนวัง ๓ วัดน้อยผ้าขาว ๓ วัดมหาพน ๓
วัดยามงาม ๓ วัดดงหอม ๓ วัดหมากพินดำ ๓ วัดต้นยางนอก ๓
วัดแจ้งท่านาค ๓ วัดดงเกียง ๓ มาถึงนม ๖๖ วัดแด่ หมุนด้านเหนือ
มาแจ้งท่านาคตะวันออกแด่ วัดอันม่ว้งในแฉะเวียงนอกเวียงเหรียญ
เงินยางเขียงแด่นทมวด ชันใหม่ ๗๕ วัด ชันนอกปรากฏมี ๖๖ วัด
ทมวดรวมเข้าด้วยกันมี ๓๕๓ วัดแด่ นับค่านมในเวียงกับนอกปรากฏ
ไถดประมาณ ๕๐๐ วารอบทุกด้านนั้นแด่

ที่จักจายยังวัดอันม่ว้งดอนมดภูกวาวนั้นก่อนแด่ วัดป่าดักหวด
หัวดอน ๓ วัดภูกวาว ๓ วัดโพธิ์ศรี ๓ วัดศรีนาง ๓ วัดป่าดักน้อย ๓
วัดด้อยฟ้า ๓ วัดหมากบึงหวด ๓ วัดบุพพลา ๓ วัดหางดอน ๓
ถอยริมแควหวดมี ๘ หลังแด่ วัดสร้อยหวด ๓ วัดจอมทองกลาง
ดอน ๓ วัดเวือนแก้ว ๓ วัดแจ้งไคร้ ๓ น้ห้องกลางมี ๔ หลังแด่
ภายในแควน้อยวัดเว่นแก้ว ๓ วัดโคมคำ ๓ วัดหาดนางเด็น ๓ วัดงัว
เพร่า ๓ วัดเขียงยี่น ๓ วัดหาดย้อย ๓ วัดเขียงลาว ๓ วัดยางทราย ๓
วัดผาหงอ ๓ แควน้อยมี ๘ หลังทมวดมี ๔๓ หลังรวมเข้ากันแด่ ค่า
วัดอันม่ว้งในดอนมดภูกวาวแคววันขวาของใต้แด่ เหตุว่าเป็นที่ใหญ่ชุม
มวดกันจึงจดหมายไว้ให้ใคร่ ยังชื่อที่ตั้งกันทมวดด้วยเหตุนี้แด่ วัด
อันม่ว้งพันดกทั้งหลาฝั่งอันนับเป็นชุมเป็นมวดบได้กฏหมายแด่ ที่วิเศษ

อันพระพุทธรูปเจ้าสุวาปนาไว้นั้นหากมีกับค่านานนั้นทุกแห่งทุกที่ในทนต์โลกนี้
หมายไว้แต่

ทั้งจากด้วยพระเจ้าฟ้าศรีสุทโธธรรมราชาเจ้า ได้เป็นมหากษัตริย์
ปราบดาภิเษกไทยดาวเมงทั้งมณฑลแล้ว ส่วนว่าบ้านเมืองไพรไทยทั้งมณฑล
ก็อยู่เย็นเป็นสุขต่อแต่นั้นมาแต่ จุศักราชได้ ๓๐๓๐ ตัวปีกไข่ พระ
เจ้าศรีสุทโธธรรมราชองค์จกิตไปแต่ แล้วก็ยกเอาเจ้านิพนธ์หนึ่งแทน
แก้วเป็นกษัตริย์องค์แทนแต่ จุศักราชได้ ๓๐๓๓ ตัวปีกตีเป่า มหา
ราชครูเจ้าคือนกวางอนิจจกรรมไปแต่ จุศักราชได้ ๓๐๓๖ ตัวปีกตี
พระเจ้าฟ้าหุดวงทิพนตรตนพอกินเมืองเชียงแสนได้ ๒๐ ปีก็จกิตไปแต่
แล้วก็ยกเอาเจ้าฟ้าหน่อคำคนตูกเป็นเจ้าฟ้าหมวกคำ แล้วราชสมบัติใน
เชียงแสนหุดวงต่อไปแต่ ส่วนว่าเมืองฝางนั้นก็รุ่งเรืองมาตลอดแต่
ส่วนว่าเมืองเชียงใหม่ที่นั้น เจ้าฟ้าศรีสุทโธธรรมราชาเด็กเอาไปสิ้นแล้ว
พระยาแสนหุดวงกับสามด้านตั้งหนั้นตั้งอยู่แถม บัดเดี๋ยวนี้รุ่งเรือง
มามากนักแต่ เจ้าฟ้าหมวกคำกินเมืองมาได้ ๕ ปีแล้วก็อนิจจกรรมไป
ใน จุศักราชได้ ๓๐๓๗ ตัวปีกตีเมตน์ แล้วยกเอาพระแสนเมืองคนตูก
ขึ้นกินเมืองแทนที่ในปีเดียวกันนี้แต่ กินแล้วก็เอาลงไปอังวะได้ ๓ ปี
จุศักราชได้ ๓๐๓๘ ตัวปีกตีเมตน์ นำหัวเมืองทุกแห่งพระแสนเมือง
ได้เจ้าฟ้าแล้ว มานั่งเมืองและเจ้าฟ้าแสนเมืองกินเมืองมาได้ ๕ ปี
จุศักราชได้ ๓๐๓๙ ตัวปีกตีได้ ก็ชื้อมาตูกเมืองกลางหุดวงแตกตื่นมาก
นัก มหากษัตริย์เจ้านิพนธ์องค์อนิจจกรรมไป พระเจ้าเมืองเบงกนเป็น

กษัตริย์แห่งแคว้นอังวะกับเดยวันแด ศักราชได้ ๓๐๒๒ ตัว พ่ายชาว
 ใต้โยชยาครึ่งเมืองอุปราสาทนั้นชื่อว่าเอกาทศรจนมาปราบได้เมืองเชียง
 ใหม่แล้ว มาเอาเมืองฝางได้แล้วมาตั้งอยู่เมืองฝางที่นั้น ชาวเมืองเชียง
 แด่นวนั้น ก็พากันไปค้อม ร้อมกันอยู่ในป่าหน่ได้ที่หว่างกลางเชียงของ
 กับสวนดอกนั้น ก็ตั้งเวียงพรางอยู่ณที่นั้น ก็ได้ชื่อว่าเวียงเชียงแด่น
 น้อยนั้นแล เช่นเมืองเชียงใหม่และเมืองฝางก็ได้เป็นลูกเมืองใต้โยช-
 ยา ศักราชได้ ๓๐๒๓ ตัว ก็ยกย่องมาแถม จุดศักราชได้ ๓๐๒๔
 ตัวปีเตยจึงได้ออกมาตั้งเมืองดงแก้ว แต่นั้นมาได้ไปเฝ้ากษัตริย์เจ้า
 ในเมืองอังวะ ก็ขาดจากราชการในอังวะแต่นั้นมาได้ ๓๕ ปี ถึงศักราช
 ได้ ๓๐๓๐ ปีเบิกสัน พระเจ้าเมืองเบือนิจจกรรมไปแล้วมหาธรรมกยาม
 ชนแห่งแคว้นเป็นมหากษัตริย์เจ้าอังวะแทนต่อมา ศักราชได้ ๓๐๓๔
 ตัว เจ้าฟ้าแสดเมืองกินเมืองเชียงแสดนานได้ ๓๗ ปีแล้วก่อนนิจจกรรม
 ไป แล้วพระอินทร์เมืองคนตุงขึ้นเป็นเจ้าฟ้ากินเมืองแทน ก็ในศักราช
 เดยวันแด มหาธรรมแต่งตั้งให้ฟ้าด่างกุงเป็นไปชุกขึ้นมาเมืองเชียงแสด
 ก็ในจุดศักราช ๓๐๓๕ ตัวเดือน ๕ นั้นแล แต่นั้นขุนสดนามเชียงแสดที่จึง
 ได้เก็บของเลี้ยงไปชุกไป เจ้าฟ้าอินทรีกินเมืองมาได้ ๗ ปีแล้วก่อนนิจ-
 จกรรมไปในศักราช ๓๐๔๐ ตัวปีเบิกขง่า แล้วก็ยกเอาพระเนติเมือง
 คนตุงขึ้นเป็นพระเจ้าฟ้า เสด็จเมืองเชียงแสดนั้นต่อไปกับเดยวันนั้นแล
 ศักราชได้ ๓๐๔๕ ตัวราชครูเจ้าวัดหลวงอนิจจกรรมไปแล้วได้ปราสาทต่าง

ถูกหนักหัดดีดิงค์ตั้งสักการด้วยเรือพ่วงกลางหน้าแม่ของ^๕ แล้ว ถึงเดือน ๓๒
 ส้มเต๋จเจ้าวัดปางัววี่เซียง อนิจจกรรมไปก็ไต่ปราสาทต่างถูกหนักหัดดีดิงค์
 ตั้งสักการณันเดี้ยวกันนั้นเด คักกราชได้ ๓๐๔๖ ตัวปีกับได้เดือน ๖ เพ็ญ
 วันพุทธมหาสัตว์เจ้าฟ้าเฉลิมเมืองเป็นเค้าแก่เสนาอำมาตย์ประชาราษฎร์
 ทั้งมณฑลพร้อมกันเวียกสร้างพระราชอุเจ้าจอมกิตติ ได้ชวบหนึ่งจึงดำริเจ้า
 บริบูรณ์ คักกราชได้ ๓๐๔๗ ตัวปีกับเข้า หกเพ็ญวันพุทธมีการฉลองทำ
 บุญให้ทานแถมมีดอกไม้ไฟแล่นแปดหมื่นกระบอกหนึ่ง บอกล้อยมาก
 หลาย เดือน ๖ แรม ๓ ค่ำวันจันทร์ตกปีใหม่แล้วแรม ๕ ค่ำ เจาะบอก
 ไฟหลวงบูชามหาธาตุเจ้าที่ทุ่งห้วยหอมชั้นนัก คักกราชได้ ๓๐๔๘ ตัวปี
 ระวายยี่ เมืองของฝ่ายเมงซาระแตกหนีมาอยู่เวียงเซียงแสนทั้น เมง
 ซาระก็มาตั้งเซียงแสนทั้นแล้วก็ลงไปรบเมืองเซียงใหม่ก็ได้แต่แล้ว ตัว
 เมงซาระก็กินเมืองเซียงใหม่อยู่^๕ คักกราชได้ ๓๐๕๐ ตัว มหาป่าเจ้าศรี
 ไชยคนหลวงอนิจจกรรมไปแล้วไต่ปราสาทต่างถูกหนักหัดดีดิงค์ตั้งสักการ
 ด้วยพ่วงแพ คักกราชได้ ๓๐๕๑ ตัวพระเจ้าฟ้าเฉลิมเมืองเสวยเมืองมา
 นานได้ ๓๕ ปีก็อนิจจกรรมไป แล้วฟ้าต่างกรุงไปซุกก็ไปเจ้าฟ้าเมืองหลวง
 มากินเมืองเซียงแสนแทนแล้ว ก็แต่งหน่อเมืองตูกเจ้าฟ้าเฉลิมเมืองผู้
 หนึ่งให้เป็นเมวหงวนนาซ้ายแล้ว ก็แต่งให้ตมเส่นผู้หนึ่งเป็นเมวหงวน
 นาขวาแล้ว ฟ้าเมืองหลวงกินเมืองได้ปี ๓ คักกราชได้ ๓๐๕๕ ตัวปีกา

๑ ประเพณีเฝ้าศพคนใหญ่คนโต สร้างเป็นเบรรูปปราสาทตั้งอยู่บนหลังนก อยู่กลางแพ
 ใหญ่กลางน้ำ

เตา เมืองเชียงแต่นหินแห่งแตงพาฝนกับตกข้าวแพงนัก ตมเด่นคนน้อง
 เป็นเจ้าพินนาชวา หนอเมืองคนพี่เป็นเจ้าพินนาช้ายแต พาด่างก็เมื่อเมือง
 อังวะเจ็ดในศึกกราช ๓๐๕๕ ๕ หนัด เต็นน่านมากกระทำให้มัสันทะไปแต
 ศักราชได้ ๓๐๕๗ ๗ ตัว พ้าเมืองหตวงกินเมืองได้ ๕ ปีแล้วก็จุกิตายไป
 แด แดวกได้ไปปราสาทต่างตูกนกหัสต์ตั้งตั้งตั้งตั้งการเจ็ด เต็นอำมาตย์
 ทงหลายก็พร้อมกันยกเอาเจ้าหนอเมืองพินนาช้ายคนพี่ขึ้นกินเมือง
 แทนแล้ว ให้ตมเด่นนาชวาคนน้องเป็นจักคายหตวงรองคนพี่ ศักราช
 ได้ ๓๐๕๘ ๘ ตัว ตมเต็จมหาปาดเจ้าวัดเซตวันก็ถึงแก่อนิจจกรรมไปแล้ว
 ได้ปราสาทตูกช้างเขราวณตั้งตั้งการด้วยเรือพวงกลวงน้ำแม่ของที่ทำ
 หตวงนั้น ศักราชได้ ๓๐๖๑ ๑ ตัว มหากรรมเจ้าฤกามอนิจจกรรมไปแล้ว
 ก็ยกเอาเฮ่งเซตคนน้องเป็นมหากรรมนั่งแทนแก้วอังวะแทนค้อไปก็ไม่มี
 เดียวกันหนัด ศักราชได้ ๓๐๖๒ ๒ ตัวมีกตัส มหากรรมอังวะมีมินตำมา
 ให้อย่าเอาหนอเมืองคนพี่ไปกินเชียงรายแล้ว ยกเอาตมเด่นนาชวาคน
 น้องขึ้นกินเมืองเป็นเจ้าฟ้าเชียงแตแทน ศักราชได้ ๓๐๖๓ ๓ ตัวมหา
 กรรมอังวะแต่งให้ระอย่าเจ้ตั้งมาเป็นเมวหงวน แอ่พดแอ่มาเป็นจัก
 คาย เมืองเชียงแต่นมีตูกน้องสามคน ชุนเมืองทงมวดหาอันเจ็ดมีได้
 จึงพร้อมกันเก็บเอาข้าวสิบ เดือนไหนทอดที่เมวหงวนข้าวตำรแต่นหนึ่ง
 คำกิน ๒ ปรักเกิดของมวด เป็นเบียด้องแต่นห้าหมื่น ก็ที่จักคายข้าวตำ
 ห้าพันเบียด้องหมื่นห้าพันชื่อคำกินหมากพดูรากฝ้ายให้กุ่ม ๓ เดือนแล้ว บัน

คนให้อยู่มีหม้ายมาเมฆหงวนสองคน ที่จักกายสองคนเอาหัวผู้หนึ่ง
 เอาหม้ายมาผู้หนึ่งแต่ คนเอาหัวนั้นเอาถวบ้านก่อนหนึ่งถวบ้านเียม
 ถวบ้านข้างหนึ่งมีคังนี้ ตังแต่เอ็งเซ็งเป็นมหากรรมองวะนี้ ตานนา
 ไทยเราเป็นทุกข์ไปแต่ครั้งถน่อยแต่ันมาแต่ เหตุว่าได้เก็บเบยมา
 เอยงมานัน คักราชได้ ๓๐๖๓ ตัวมหากรรมองวะยกทัพมาคังอยู่
 เชียงแสนทัน แดวกยกขรบเมืองแมนริมเมืองฮ่อหนีได้ แดวกก็ถก
 มาอยู่เชียงรุ่งทันปี ๓ คักราชได้ ๓๐๖๔ ตัวปีเตาซง่า ดาวดานข้าง
 มาน้อมสัการแล้วเอาตงไปองวะ ในปีนั้นเมืองแล้งข้าวแพงนักหกหาบ
 ต่อร้อยเงินแต่ คักราชได้ ๓๐๖๕ ตัวปีกาเมต ดาวมาตกตานนาและมา
 อยู่เชียงของแล้วหนีไปเมืองน่านแล้วไปเมืองแพว คักราชได้ ๓๐๖๖
 ตัว ไปเมงซาระเมืองเชียงใหม่มีอาชญาमार้องเอาฉันทังหงวนเชียงแสน
 ตงไปแล้ว ก็เอาไปฆ่าเสียยังเมืองเชียงใหม่ แแต่ันมาแมนแรกฝ่าเจ้า
 ตุงเป็นหงวนเชียงแสนแทน เชียงของขนกบนั้น หมูออกถูกเป็นข้างก็
 มีในปีนั้น เดือน ๓๐ ออก ๓๐ คำฝนตก ๗ วันดอยพ้งทุกแห่ง ยอด
 เจดีย์หักตงดีหลัง ซิตคายระข้างแต่เมืองเชียงแสน คักราชได้ ๓๐๖๖
 ตัว มหากรรมดุกเมืองเชียงรุ่งตงมาคังอยู่เวียงเชียงแสนทันแล้วก็เรียก
 เอาแสนหลวงต่างดุกพระยาไชยชิต กับแสนหลวงเทิงดุกพระยาเศรษฐี
 ให้เข้ามานบมหากรรมองวะแล้ว ท่านก็ตังให้แสนหลวงต่างกินเมือง
 กาย แแต่วกก็ตังแสนหลวงเทิงกินเมืองไร ก็ยกเอาแสนคีรินันทะซนเป็น
 พระยาหลวงสุทธือไชยแล้ว ก็ให้รับราชทานดาบฝักคำด้ามคำเหมือน

กันทุกคน ก็แต่งให้พระยาสุทนต์ไชยเป็นแม่ไปรบเชียงของก็ได้คืนตั้ง
 เก้าแคว มหาธรรมเจ้าอังวะก็ตัดเชียงแสนเสีย บิให้พรองเข้ากรกับ
 เมืองเชียงใหม่แกมเช้า ศักราชได้ ๑๐๖๘ ควบเมืองไค้เดือน ๘ แรม ๖
 ค่ำวันศุกร์ เจ้าหนอเมืองตนพยายดุกเชียงรายไปกินเมืองน่านแล้ว ก็
 ย้ายเอาเจ้าเมืองวโปกกินเมืองบิหนี ปรากฏชนหน้าแม่มากมากนัก ศักราช
 ได้ ๑๐๗๐ ควบบิเบิกใจ มหาธรรมเจ้ามีอาชญาให้ไล่ชื่อคาคี คายระช่าง
 ชาอันแมงซาระแต่มาเป็นหงวนเชียงแสน กับทงหิวสิบทงมวดลงไป
 อังวะเสีย พระยาอัยสามเมืองเชียงตุงพันบ่ดงเฝ้ามหาธรรมเจ้าอังวะ
 อยู่ได้ ๓ ปีแล้ว มหาธรรมมีมินค้อมาให้แมงซาระเชียงใหม่ให้ได้ขึ้นไป
 พรองเอาเชียงตุงให้ได้ ถึงเดือน ๕ ฝั่งออกรุ่งเผือกออกปรากฏยามกตอง
 ดึก หันหัวไปตะวันออกเชียงตุงก็พันบิหนีแล้ว ถึงเดือน ๖ เพ็ญดุกพระ
 ยามังซาระดุกเชียงใหม่ขึ้นไปรบเอาพระยาอัยสามเมืองเชียงตุง แล้ว
 พระยาอัยสามอยู่บ่ได้ ก็พ่ายหนีไปพึ่งเมืองฮ่อ ฮ่อเอาไว้บ่ได้อีกเอา
 ดั่งให้แก่ม่านแล้ว พระยาม่านก็ได้คอกเฝ้าเสียสิ้นทงดุกเมียชาคีเชื้อ
 ตระกูลทงมวดในวันนั้นแล้ว แต่นั้นมาเมืองเชียงตุงก็ได้คืนเป็นข้าม่าน
 ดังเก่า ศักราชได้ ๑๐๗๓ ควบบิดวงเฝ้าเดือน ๕ แรมระเฝ้าเจ้ดั่งหงวน
 เมืองเชียงแสนตายแล้ว แอ้พระแอ้เป็นจักคายแทนเจ้าดมเด็นนาชวา
 ตนน้องเป็นเจ้าพากินเมืองเชียงแสนทนมมาได้ ๑๐ ปีถึงอนิจจกรรมไป
 แล้วเจ้าตกทตตดุกชนเป็นเจ้าพากินเมืองแทนต่อไปก็ในบิหนีแล้ว พระยา

เที่ยงรายทานห่อผ้าที่วัดพระคำห้วยคตจนแท่นแล้ว เอาตุ๊กผู้หญิงพายเรือ
 เกยกันเป็นพอยบ้างใหญ่ เปงมีหาปราคาทเจ้าฟ้าดมเด่นตั้งสักการ
 ด้วยพวงแพ่ที่กดางนำแม่ของเดียในวันนั้นแต่ เดือน ๕ เพ็ญมหามุ
 สัตธาเจ้าฟ้าดักที่เปนเค้าพร้อมกันสร้างพระธาตุเจ้าจอมกิตติหตั้งน้อยก
 ในบั้นแต่ ศักราชได้ ๓๐๗๔ ตัวปีเตาดีเดือน ๔ แรม ๗ ค่ำ ฤกษ์มาที่
 วัดไชยสถานแ่พดแ่เป็นหงวนนั้นจุติตายไปแล้ว มังพดชะแพกมาเป็น
 หงวน ศักราชได้ ๓๐๗๕ ตัวปีกาได้เดือน ๖ เพ็ญวันพุธ นตองพระ
 ธาตุเจ้าจอมกิตติหตั้งน้อย ถึงเดือนอ้ายแรม ๘ คำน้าแม่ของนองท่อม
 บ้านคันท่าท่มวดฝนตก ๗ วัน ๗ คืน ถึงศักราชได้ ๓๐๗๗ ตัวปีดับเม
 เดือน ๗ ออก ๖ ค่ำ ยามรุ่งรุ่งแผ่นดินไหวยอดเจดีย์หักลง ๔ แ่ห้งรัง
 ครวงครนหนกวันไหนด้ามที่ สิ้นเดือน ๗ ทงเดือนจ้งเมียนถึงเดือน ๘
 แรม ๔ ค่ำเช้าไหวแถมอีกที่หนึ่ง ศักราชได้ ๓๐๗๘ ตัวปีเม็งเต้า น้า
 แม่ของนองท่อมในเวียงทุกแห่งดำกอนนั้น ๓ ศอก วัดอาทิตยแก้ว
 วัดบุญยืน วัดพระบวชวิหาร ยุบตงทั้ง ๔ หตั้งแต่ เดือน ๔ มหาบ้าเจ้า
 วัดศรีไชยคตน้อยอนิจจกรรมไปแต่ได้ปราคาทต่างถูกนกดัดตั้งตั้งสัก
 การแต่ ศักราชได้ ๓๐๘๐ ตัวเดือน ๗ ออก ๖ ค่ำ เเง็กรุ่งออกสอด
 เกยวระวณมีสัตว์ชอนกันเป็นท้อศักรรยมากนั้ ศักราชได้ ๓๐๘๑ ตัว
 เจ้าฟ้าดักที่เปนประธานพร้อมกันเด็กธาตุเจ้าจอมสวน มังพดชะแพก
 สร้างโรงอุโบสถกดางหนองบัทมราคแล้วแต่ร์จบริบูรณเดือน ๗ ป่าว

ยินดีกับด้วยพระยาหาญเมืองพงมากนก ก็ยกให้กินเมืองเชียงแค้นแล้ว
 ท่านก็เข้ามาด้วยเมืองอยู่ยงเจียงเชียงแค้นทันแต่หน้ามา ส่วนว่าเมือง
 เชียงใหม่หนงมีพระยาเมืองดาวคนหนึ่งชื่อว่าองคก กระทำผิดราช
 ประเพณีแล้วหนีไปสู่เชียงใหม่ แล้วชาวเชียงใหม่ทั้งหลายเขาก็พร้อม
 กันอาราธนาให้เป็นเจ้าแก่เขาแล้วก็เรียกชื่อว่าเจ้าองค์คำ แต่หน้ามาเชียง
 ใหม่กับได้ชนกับเมืองอิงระกับเมืองเชียงแค้นทันก็ขาดกันแต่หน้ามาแต่
 กต่างยังค่านานพนมเมืองเงินยางเชียงแค้นก็ยกเป็นห้องหนึ่งก่อนแต่

พิมพ์ที่โรงพิมพ์อักษรโสภณ เชียงสะพานเสาชิงช้า พระนคร
 นายเล่งแซ แซ่เตี๊ว ผู้พิมพ์โฆษณา ๑๓/๑/๓๕

สำนักหอสมุด